

Strona główna>Postępowanie sądowe>Sprawy cywilne>**Doręczanie pism sądowych**

Doręczanie pism sądowych

Osoby uczestniczące w postępowaniu sądowym, które muszą wysyłać lub odbierać dokumenty sądowe lub pozasądowe, mogą tu znaleźć informacje na temat sposobu postępowania.

Rozporządzenie Rady (WE) nr 1393/2007 z dnia 13 listopada 2007 r. w sprawie doręczania w państwach członkowskich sądowych i pozasądowych dokumentów w sprawach cywilnych i handlowych reguluje doręczanie pism sądowych i pozasądowych między państwami członkowskimi Unii Europejskiej. Przewiduje ono procedurę doręczania dokumentów za pośrednictwem wyznaczonych „jednostek przekazujących” i „jednostek przyjmujących” w różnych państwach UE, w tym w Danii.

Rozporządzenie odnosi się, na przykład, do dokumentów sądowych, takich jak: wezwania z zawiadomieniem o rozpoczęciu procesu, odwołania, oświadczenia obrony, nakazy sądowe, oraz do dokumentów pozasądowych, takich jak akty notarialne, które muszą zostać doręczone w państwie UE innym niż to, w którym dana osoba ma miejsce zamieszkania.

Aby uzyskać więcej szczegółowych informacji, proszę wybrać flagę danego państwa.

Ostatnia aktualizacja: 13/05/2019

Stroną zarządza Komisja Europejska. Informacje na tej stronie nie muszą odzwierciedlać oficjalnego stanowiska Komisji Europejskiej, nie ponosi ona również odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane czy odniesienia na niej zawarte. Więcej informacji na temat praw autorskich odnoszących się do stron UE znajduje się na stronie „Informacje prawne”.

Doręczanie dokumentów - Belgia

1 Co w praktyce oznacza prawniczy termin „doręczenie dokumentów”? Dlaczego do „doręczenia dokumentów” mają zastosowanie szczególne zasady?

Po wniesieniu sprawy do sądu bardzo ważna jest odpowiednia komunikacja. Strony postępowania oraz sędzia bezwzględnie muszą otrzymać informacje o roszczeniach powoda, argumentach pozwanego, przebiegu postępowania i treści orzeczenia sądu. Jeżeli strona nie zgadza się z orzeczeniem i odwołuje się od niego do sądu wyższej instancji, musi poinformować o tym drugą stronę postępowania. W tym celu przekazuje się lub przesyła stosowne pisma sądowe (np. wezwania do stawienia się przed sądem, pozwy, wnioski, wyroki, apelacje itp.). Niniejszy arkusz informacyjny nie dotyczy samych pism sądowych, ale sposobu, w jaki pisma te przekazuje się stronom oraz – w stosownych przypadkach – sędziom. Odpowiednie przepisy zawierają art. 32–47 kodeksu postępowania sądowego (code judiciaire).

W Belgii rozróżnia się doręczenie pism sądowych pocztą (*notification*) i doręczenie przez komornika sądowego (*signification*).

Co do zasady doręczenie przez komornika sądowego (*signification*) oznacza przekazanie pisma sądowego innej osobie za pośrednictwem urzędnika państwowego. W Belgii takiego urzędnika określa się mianem komornika sądowego. W praktyce komornik sądowy doręcza adresatowi odpis pisma sądowego poświadczony za zgodność z oryginałem.

Komornik sądowy może doręczać stronom różnego rodzaju pisma (określane poniżej jako „doręczenie” lub „doręczenie za potwierdzeniem odbioru”). Do najczęściej spotykanych rodzajów pism należą:

- wezwanie do stawienia się przed sądem;
- wyrok (potencjalnie wraz z nakazem zapłaty);
- nakaz zapłaty;
- nakaz opróżnienia lokalu;
- nakaz zajęcia (np. majątku osobistego, zajmowanego lokalu);
- doręczenie wypowiedzenia;
- itp.

W odróżnieniu od doręczenia przez komornika sądowego doręczenie pism sądowych pocztą (*notification*) polega na przesłaniu (oryginału lub odpisu) pisma sądowego pocztą, tj. bez udziału urzędnika państwowego.

Data doręczenia ma istotne znaczenie.

W przypadku wezwania do stawienia się przed sądem musi upłynąć określony czas między datą doręczenia a wyznaczonym terminem pierwszej rozprawy.

W przypadku wyroku data doręczenia rozpoczyna bieg terminu na wniesienie ewentualnej apelacji.

Co do zasady pisma sądowe są doręczane przez komornika sądowego. Doręczenie pocztą (*notification*) jest stosowane w określonych przypadkach wskazanych w przepisach prawa.

Komornik sądowy dokonujący doręczenia musi podpisać dowód doręczenia (*l'exploit de signification*) oraz zgodnie z art. 43 kodeksu postępowania sądowego pod rygorem bezskuteczności doręczenia musi zawrzeć w nim następujące informacje:

- 1) dzień, miesiąc, rok i miejsce doręczenia;
- 2) imię i nazwisko, zawód, miejsce zamieszkania oraz, w stosownych przypadkach, funkcję i numer wpisu w rejestrze działalności gospodarczej lub w rejestrze handlowym osoby, na której wniosek doręcza się dane pismo sądowe;
- 3) imię i nazwisko, miejsce zamieszkania lub – w przypadku braku miejsca zamieszkania – miejsce pobytu oraz, w stosownych przypadkach, funkcję adresata pisma sądowego;
- 4) imię i nazwisko oraz, w stosownych przypadkach, funkcję osoby, której przekazano odpis pisma sądowego, wskazanie miejsca, w którym pozostawiono odpis pisma sądowego w przypadkach, o których mowa w art. 38 § 1, lub wskazanie miejsca, w którym wywieszono odpis pisma sądowego w przypadkach, o których mowa w art. 40;
- 5) imię i nazwisko komornika sądowego oraz adres jego kancelarii;
- 6) zestawienie kosztów doręczenia pisma sądowego.

Osoba, której doręczono odpis pisma sądowego, podpisuje oryginał dowodu doręczenia. Jeżeli osoba ta odmówi podpisania dowodu doręczenia, komornik sądowy odnotowuje ten fakt.

Zgodnie z art. 47 kodeksu postępowania sądowego komornik sądowy nie może doręczyć pism sądowych:

- 1) przed godz. 06:00 lub po godz. 21:00 w miejscu niebędącym miejscem publicznym;
- 2) w soboty, niedziele lub dni ustawowo wolne od pracy (ograniczenie to nie obowiązuje w przypadku doręczania pism sądowych w sprawach karnych, zob. orzecznictwo Sądu Kasacyjnego, Cass., 27 marca 1984 r., R.W. 1984–1985, 1093; Antwerpia, 2 października 1975 r., R.W. 1976–1977, 1834); w pilnych przypadkach dopuszcza się możliwość doręczenia pism sądowych w te dni po uzyskaniu zgody sędziego pokoju (*juge de paix*) w przypadku wezwań do

stawienia się przed sądem w sprawach rozpoznawanych przez tego sędziego, po uzyskaniu zgody sędziego, który zatwierdził dane pismo w przypadku pism wymagających uprzedniego zatwierdzenia, i po uzyskaniu zgody prezesa sądu pierwszej instancji we wszystkich innych przypadkach.

W przypadku doręczenia przez komornika sądowego adresat otrzymuje odpis pisma sądowego (będącego przedmiotem doręczenia), a komornik sądowy zachowuje oryginał pisma w swojej kancelarii do momentu zakończenia postępowania. W przypadku wezwania do stawienia się przed sądem komornik sądowy nie zachowuje oryginału wezwania, lecz przesyła je sądowi celem wpisania sprawy na wokandę (powiadomienie sądu o wezwaniu).

Kopia dowodu doręczenia musi zawierać wszystkie informacje znajdujące się w oryginale dowodu doręczenia i musi zostać podpisana przez komornika sądowego (art. 43 kodeksu postępowania sądowego) pod rygorem bezskuteczności doręczenia.

2 Jakie dokumenty wymagają doręczenia drogą formalną?

Prawo określa, które pisma sądowe muszą zostać doręczone przez komornika sądowego lub pocztą. Pism tych jest jednak zbyt wiele, aby można było przedstawić wyczerpującą listę. Do przykładów należą: wezwania do stawienia się przed sądem, pozwy, wyroki, apelacje i sprzeciwy.

3 Kto odpowiada za doręczenie dokumentu?

W przypadku doręczenia przez komornika sądowego (*signification*) pisma sądowe musi doręczyć taki komornik osobiście.

W przypadku doręczenia pism sądowych pocztą (*notification*) sekretarz sądu (w rzadkich przypadkach również oskarżyciel publiczny) wysyła takie pisma sądową przesyłką poleconą (specjalnym rodzajem przesyłki poleconej za potwierdzeniem odbioru), listem poleconym lub zwykłym listem. Przepisy regulujące sądową przesyłkę poleconą zawiera art. 46 kodeksu postępowania sądowego.

4 Ustalanie adresu

4.1 Czy zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1393/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. dotyczącym doręczania w państwach członkowskich dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych organ w danym państwie członkowskim, do którego zwrócono się z wnioskiem o doręczenie, z własnej inicjatywy próbuje ustalić miejsce pobytu adresata dokumentu, który ma zostać doręczony, jeżeli adresat nie zamieszkuje już pod adresem znanym organowi występującemu z wnioskiem?

Tak.

W Belgii jednostkami przyjmującymi wyznaczonymi zgodnie z art. 2 ust. 2 rozporządzenia nr 1393/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. dotyczącego doręczania w państwach członkowskich dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych („doręczanie dokumentów”) są właściwi miejscowo komornicy sądowi.

Zgodnie z art. 1 dekretu królewskiego z dnia 16 maja 1986 r. przyznającego komornikom sądowym dostęp do krajowego rejestru osób fizycznych (Arrêté royal du 16 mai 1986 autorisant l'accès des huissiers de justice au Registre national des personnes physiques) w celach związanych z wykonywaniem zadań leżących w zakresie ich kompetencji komornicy sądowi mają prawo wglądu do informacji, o których mowa w art. 3 zdanie pierwsze pkt 1–9 i art. 3 zdanie drugie ustawy z dnia 8 sierpnia 1983 r. ustanawiającej krajowy rejestr osób fizycznych (loi du 8 août 1983 organisant un Registre national des personnes physiques). Informacje te obejmują w szczególności adres zarejestrowany jako główny adres zamieszkania każdej osoby fizycznej figurującej w ewidencji ludności (miejsce zamieszkania).

4.2 Czy zagraniczne organy sądowe lub strony postępowania sądowego mają dostęp do rejestrów lub usług w tym państwie członkowskim umożliwiających ustalenie aktualnego adresu zamieszkania danej osoby? Jeśli tak, jakie rejestry lub usługi są dostępne i jakich procedur należy przestrzegać? Czy obowiązują w tym zakresie opłaty i jaka jest ich wysokość?

Nie.

Co do zasady wyłącznie obywatele Belgii, belgijskie organy publiczne i podmioty publiczne oraz osoby wykonujące w Belgii zawody wymienione w art. 5 ustawy z dnia 8 sierpnia 1983 r. ustanawiającej krajowy rejestr osób fizycznych mogą uzyskać dostęp do informacji przechowywanych w krajowym rejestrze. Pozwolenia na uzyskanie wglądu do informacji przechowywanych w krajowym rejestrze udziela Komitet Sektorowy Krajowego Rejestru (Comité sectoriel du Registre National) utworzony przy Komisji ds. Ochrony Prywatności (Commission de la protection de la vie privée) na mocy art. 15 ustawy z dnia 8 sierpnia 1983 r. ustanawiającej krajowy rejestr osób fizycznych.

4.3 W jaki sposób organy w tym państwie członkowskim rozpatrują wnioski przesłane na mocy rozporządzenia Rady (WE) nr 1206/2001 z dnia 28 maja 2001 r. w sprawie współpracy między sądami państw członkowskich przy przeprowadzaniu dowodów w sprawach cywilnych lub handlowych, mające na celu ustalenie aktualnego adresu zamieszkania danej osoby?

Organ nie mogą podjąć działań w związku z takim wnioskiem, chyba że ustalenie adresu zamieszkania zostanie uznane za czynność dochodzeniową służącą przeprowadzeniu dowodu na użytek cywilnego lub gospodarczego postępowania sądowego, które już się toczy lub które ma zostać wszczęte. Pojęcie „dowodu” nie zostało zdefiniowane w rozporządzeniu Rady (WE) nr 1206/2001 z dnia 28 maja 2001 r. w sprawie współpracy między sądami państw członkowskich przy przeprowadzaniu dowodów w sprawach cywilnych lub handlowych. Obejmuje ono m.in. przesłuchanie świadków, stron lub biegłych, przedstawienie dokumentów, oględziny, ustalenie faktów oraz skonsultowanie się ze specjalistami w sprawach rodzinnych i opiekuńczych.

Zgodnie z art. 1 ust. 2 wspomnianego powyżej rozporządzenia (WE) nr 1206/2001 nie można wystąpić z wnioskiem o „przeprowadzenie dowodu, jeżeli nie jest on przeznaczony do wykorzystania w postępowaniu sądowym, które już się toczy lub które ma zostać wszczęte”.

Co do zasady adres zamieszkania osoby, której należy doręczyć pismo sądowe lub pozasądowe za pośrednictwem komornika sądowego lub pocztą, nie może zatem zostać uznany za dowód w rozumieniu art. 1 rozporządzenia (WE) nr 1206/2001.

Ponadto art. 4 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1206/2001 wprost stanowi, że wniosek musi zawierać „nazwiska i adresy stron (...)”.

5 W jaki sposób dokument jest zwykle doręczany w praktyce? Czy istnieją alternatywne metody, które można wykorzystać w tym celu (inne niż doręczenie zastępcze, o którym mowa w pkt 6 poniżej)?

a) Doręczenie przez komornika sądowego

Sposób doręczenia regulują przepisy art. 32–47 kodeksu postępowania sądowego, które mają zastosowanie zarówno w sprawach cywilnych, jak i w sprawach karnych.

– Doręczenie właściwe (art. 33–34 kodeksu postępowania sądowego)

Jeżeli pismo sądowe ma doręczyć komornik sądowy, w pierwszej kolejności podejmie on próbę doręczenia pisma adresatowi do rąk własnych. Takie doręczenie określa się mianem doręczenia właściwego.

Komornik może doręczyć pismo sądowe adresatowi do rąk własnych w dowolnym miejscu, w którym go zastanie. Doręczenie niekoniecznie musi nastąpić w miejscu zamieszkania adresata; skuteczne będzie również doręczenie dokonane np. w miejscu pracy adresata, na ulicy lub w kancelarii komornika sądowego.

Jest tylko jeden warunek – miejsce doręczenia musi się znajdować na obszarze właściwości miejscowej danego komornika sądowego.

W przypadku braku informacji na temat miejsca pobytu adresata komornik sądowy udaje się bezpośrednio pod jego adres zamieszkania, licząc, że go tam zastanie.

Jeżeli komornikowi sądowemu uda się zlokalizować stronę (w dowolnym miejscu), a strona odmówi przyjęcia odpisu pisma, komornik sądowy odnotowuje fakt odmowy przyjęcia odpisu na oryginale dowodu doręczenia (odpis załącza się następnie do oryginału), a doręczenie uznaje się za dokonane do rąk własnych.

Jeżeli chodzi o osoby prawne, doręczenie uznaje się za dokonane do rąk własnych z chwilą przekazania odpisu pisma sądowego przedstawicielowi lub pracownikowi upoważnionemu do przyjęcia pisma na mocy przepisów prawa, statutu lub umowy spółki lub należyście udzielonego pełnomocnictwa do reprezentowania danej osoby prawnej w postępowaniu sądowym, nawet w przypadku pełnomocnictwa łącznego. Dlatego też np. w przypadku spółki z ograniczoną odpowiedzialnością doręczenie jest skuteczne, jeżeli dokonano go do rąk członka zarządu, niezależnie od tego, czy w momencie doręczenia przebywał on w siedzibie statutowej spółki, czy też w dowolnym innym miejscu.

– Doręczenie osobie zastanej w miejscu zamieszkania/siedziby (art. 35 kodeksu postępowania sądowego)

W przypadku braku możliwości doręczenia pisma sądowego do rąk własnych adresata doręczenia dokonuje się w miejscu jego zamieszkania (doręczenie zastępcze). „Miejsce zamieszkania” oznacza miejsce wskazane jako główny adres zamieszkania adresata w ewidencji ludności, tj. jako adres zamieszkania. Jeżeli adresat nie posiada oficjalnego miejsca zamieszkania, doręczenia można dokonać w miejscu jego pobytu. „Miejsce pobytu” oznacza dowolną inną lokalizację, np. miejsce, w którym dana osoba posiada swoje biuro lub w którym prowadzi działalność gospodarczą lub przedsiębiorstwo. Na żądanie komornika sądowego dokonującego doręczenia komendant policji ma obowiązek udzielić mu informacji o miejscu pobytu strony, która nie posiada oficjalnego miejsca zamieszkania.

Jeżeli chodzi o osobę prawną, w przypadku braku możliwości doręczenia właściwego doręczenia można dokonać w siedzibie osoby prawnej lub w jej biurze administracyjnym.

W przypadku doręczenia zastępczego odpis pisma sądowego doręcza się krewnemu, powinowatemu, pracownikowi służby lub pracownikowi przedsiębiorstwa adresata. Pisma sądowego nie można przekazać małoletniemu poniżej 16. roku życia. Komornik sądowy odnotowuje na oryginale i na odpisie dowodu doręczenia, kim była osoba, której doręczono odpis pisma sądowego (np. stosunek do adresata).

– Doręczenie przez pozostawienie (art. 38 § 1 kodeksu postępowania sądowego)

Jeżeli komornik sądowy nie jest w stanie doręczyć pisma sądowego na jeden z powyższych sposobów (art. 33–35 kodeksu postępowania sądowego), doręczenia dokonuje się zgodnie z art. 38 § 1 kodeksu postępowania sądowego, tj. przez pozostawienie pisma sądowego w miejscu zamieszkania lub – w przypadku braku miejsca zamieszkania – w miejscu pobytu adresata (doręczenie przez pozostawienie).

Odpis pisma sądowego pozostawia się w skrzynce pocztowej adresata w zaklejonej kopercie (na której oznacza się nazwę kancelarii komornika sądowego, nazwisko i imię adresata oraz miejsce doręczenia, zamieszczając adnotację „Pro Justitia – A remettre d'urgence” (do pilnego doręczenia)).

W przypadku braku skrzynki pocztowej komornik sądowy jest uprawniony do pozostawienia odpisu pisma sądowego umieszczonego w kopercie w dowolny inny sposób (np. wsuwając kopertę w szparę pod drzwiami, pozostawiając ją po drugiej stronie bramy lub żywopłotu, przyklejając ją do drzwi taśmą klejącą). Komornik sądowy odnotowuje datę, godzinę i miejsce pozostawienia odpisu pisma sądowego na oryginale dowodu doręczenia oraz na doręczonym odpisie. Nie później niż pierwszego dnia roboczego po doręczeniu pisma sądowego komornik sądowy wysyła podpisany przez siebie list na adres zamieszkania lub – w braku adresu zamieszkania – na adres pobytu adresata. List zawiera datę i godzinę doręczenia pisma oraz informację o tym, że adresat może odebrać odpis pisma sądowego poświadczony za zgodność z oryginałem osobiście lub za pośrednictwem pełnomocnika należyście upoważnionego na piśmie w kancelarii komornika sądowego w terminie trzech miesięcy od dnia doręczenia pisma sądowego.

Jeżeli adresat wystąpił o zmianę miejsca zamieszkania (wniosek o zmianę adresu), przesyłkę poleconą, o której mowa w pyt. 3, przesyła się na adres figurujący w ewidencji ludności oraz na adres, który adresat wskazał jako swój nowy adres zamieszkania.

Jeżeli złożono wniosek o wykreślenie adresu zamieszkania adresata z rejestru publicznego, a komornik sądowy nie może stwierdzić na podstawie faktów, że adresat faktycznie nie zamieszkuje już pod tym adresem, doręczenie dokonane zgodnie z art. 38 § 2 kodeksu postępowania sądowego będzie wystarczające (zob. poniżej).

Jeżeli złożono wniosek o wykreślenie z rejestru publicznego, doręczenie pisma sądowego oskarżycielowi publicznemu zgodnie z art. 38 § 2 kodeksu postępowania sądowego (zob. poniżej) jest dopuszczalne wyłącznie w przypadku, gdy komornik sądowy potwierdzi, że adresat nie zamieszkuje już pod podanym adresem zamieszkania (np. jeżeli komornik sądowy ustali, że adresat zamieszkujący pod danym adresem został eksmitowany), lub gdy doręczenie pism jest fizycznie niemożliwe.

Jak wspomniano powyżej, doręczenie pisma pocztą odbywa się za pośrednictwem przesyłki zwykłej, przesyłki poleconej lub sądowej przesyłki poleconej.

W przyszłości może pojawić się również możliwość doręczania pism sądowych drogą elektroniczną.

– Fizyczny brak możliwości doręczenia (art. 38 § 2 kodeksu postępowania sądowego)

Jeżeli okoliczności faktyczne ustalone pod adresem zamieszkania (np. dom zniszczony wskutek pożaru, adres zamieszkania zlokalizowany na terenach niezamieszkałych) wyraźnie wskazują na fizyczny brak możliwości dokonania doręczenia przez pozostawienie odpisu dowodu doręczenia w miejscu zamieszkania (lub, w przypadku braku miejsca zamieszkania, w miejscu pobytu) adresata, odpis dowodu doręczenia przekazuje się właściwemu miejscowo oskarżycielowi publicznemu.

Na oryginale i odpisie dowodu doręczenia opisuje się okoliczności, które powodują konieczność doręczenia oskarżycielowi publicznemu.

To samo dotyczy sytuacji, w której nieruchomości (będąca miejscem zamieszkania adresata) jest ewidentnie opuszczona, a adresat nie wystąpił o zmianę swojego miejsca zamieszkania (np. adresata nie można zastać w miejscu zamieszkania, ponieważ został eksmitowany. W takiej sytuacji pisma doręcza się oskarżycielowi publicznemu zgodnie z art. 38 § 2 kodeksu postępowania sądowego).

Jak wspomniano powyżej, doręczenia, o którym mowa w art. 38 § 2 kodeksu postępowania sądowego, można również dokonać w przypadku wniosku o wykreślenie z rejestru publicznego, jeżeli komornik sądowy jest w stanie ustalić, że adresat faktycznie nie zamieszkuje pod danym adresem.

Doręczenie pism oskarżycielowi publicznemu jest nieskuteczne, jeżeli strona, na której wniosek dokonuje się doręczenia, znała wskazane przez adresata miejsce zamieszkania lub pobytu.

– Doręczenie pod wskazany adres (art. 39 kodeksu postępowania sądowego)

Jeżeli adresat wskazał adres zamieszkania swojego przedstawiciela, pisma mogą zostać doręczone przez komornika sądowego lub pocztą pod taki adres, nie ma jednak takiego obowiązku. Oznacza to, że pisma mogą zostać również dobrze doręczone pod faktyczny adres zamieszkania adresata (w Belgii), a nie pod wskazany przez niego adres (Cass. (rozdział pierwszy), 26 lutego 2010 r., J.T., 2010, nr 6397, 371; Cass. (rozdział pierwszy), 10 maja 2012 r., R.W., 2012–13, 1212).

Od tej zasady istnieje tylko jeden wyjątek: jeżeli adresat, którego faktyczne miejsce zamieszkania (lub siedziba) znajduje się w państwie trzecim, wskazał adres zamieszkania w Belgii, doręczenie musi zostać dokonane pod taki adres pod rygorem bezskuteczności (art. 40 kodeksu postępowania sądowego, zob. również Cass. (rozdział pierwszy), 9 stycznia 1997 r., R.W. 1997–98, 811: „Jeżeli strona, na której wniosek dokonano doręczenia, zna adres zamieszkania wskazany przez adresata, strona ta ma obowiązek zapewnić doręczenie pisma w tym miejscu; w takiej sytuacji strona nie ma wyboru i jest to kwestia porządku publicznego).

Jeżeli odpis zostanie doręczony do rąk własnych przedstawiciela znajdującego się pod wskazanym adresem zamieszkania, doręczenie takie zostanie uznane za doręczenie właściwe. Doręczenie pism sądowych przez komornika sądowego i pocztą pod wskazany adres zamieszkania nie jest możliwe, jeżeli przedstawiciel zmarł, nie zamieszkuje już pod tym adresem lub przestał pełnić funkcję przedstawiciela adresata.

Adres zamieszkania wskazuje się w ramach stosunku prawnego łączącego strony (tj. w toku postępowania między stronami). Oznacza to, że taki wybór jest ważny wyłącznie pomiędzy tymi stronami i jest ograniczony wyłącznie do tego stosunku prawnego. W tym kontekście Sąd Kasacyjny orzekł, że wskazanie adresu zamieszkania w piśmie sądowym w postępowaniu w pierwszej instancji (np. w wezwaniu do stawienia się przed sądem lub we wnioskach) jest ważne wyłącznie na czas trwania całego postępowania w pierwszej instancji, wykonania wyroku wydanego w pierwszej instancji i rozpoznania apelacji od tego wyroku (wniesionej przez stronę przeciwną). Jeżeli w postępowaniu w kolejnej instancji (np. w apelacji) strona nie wskaże ponownie tego samego adresu zamieszkania, wskazany uprzednio adres nie ma zastosowania do takiego kolejnego postępowania (Cass. (rozdział pierwszy), 30 maja 2003 r., R.W. 2003–2004, 974; Cass. (rozdział drugi), 10 maja 2006 r., R.W. 2008–2009, 455; Cass. (rozdział pierwszy), 29 maja 2009 r., R.W. 2010–2011, 1561).

Należy dokonać rozróżnienia między pojęciem „wskazanego adresu zamieszkania” a pojęciem „adresu do doręczeń”, które omówiono poniżej.

Jeżeli chodzi o stosowanie przepisów dotyczących języka postępowania (ustawa z dnia 15 czerwca 1935 r. o językach stosowanych w postępowaniach sądowych, loi du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire), sędzia ds. zajęć (*juge des saisies*) w Brugii wydał jednoznaczne orzeczenie w tej kwestii (sędzia ds. zajęć, Brugia, 11 października 2006 r., T.G.R. 2010, 95): znaczenie ma miejsce, w którym faktycznie dokonano doręczenia (w tym przypadku wskazany adres zamieszkania), a nie faktyczne miejsce zamieszkania. W omawianym przypadku zarówno powód, jaki i pozwany zamieszkiwali w regionie francuskojęzycznym. Strona wezwana do stawienia się przed sądem wskazała jednak adres zamieszkania w regionie niderlandzkojęzycznym. Stronie doręczono wezwanie do stawienia się na rozprawie przed sędzią ds. zajęć w Brugii (sporządzone wyłącznie w języku niderlandzkim). Zgodnie z przepisami ustawy o językach stosowanych w postępowaniach sądowych wezwanie do stawienia się przed sądem musiało zostać sporządzone w języku niderlandzkim. Kwestia wymagająca rozstrzygnięcia dotyczyła tego, czy do wezwania należało załączyć tłumaczenie na język francuski zgodnie z art. 38 ustawy o językach stosowanych w postępowaniach sądowych. Sędzia orzekł, że do wezwania do stawienia się przed sądem sporządzonego w języku niderlandzkim nie trzeba było załączać tłumaczenia na język francuski, ponieważ język postępowania ustala się wyłącznie na podstawie miejsca doręczenia pisma.

– Doręczenie w przypadku braku znanego miejsca zamieszkania (art. 40 kodeksu postępowania sądowego)

„W przypadku osób, które nie posiadają znanego miejsca zamieszkania ani pobytu lub które nie wskazały adresu zamieszkania w Belgii, komornik sądowy przesyła odpis pisma sądowego przesyłką poleconą na adres zamieszkania lub pobytu tych osób w państwie trzecim, korzystając z poczty lotniczej, jeżeli państwo trzecie, w którym znajduje się miejsce zamieszkania lub pobytu danej osoby, nie jest państwem sąsiadującym z Belgią, bez uszczerbku dla innych form przekazywania pism sądowych uzgodnionych między Belgią a takim państwem trzecim. Doręczenie uznaje się za dokonane skutecznie po nadaniu pism w placówce pocztowej za potwierdzeniem nadania w sposób opisany w niniejszym artykule.

W przypadku osób, które nie posiadają znanego miejsca zamieszkania ani pobytu lub które nie wskazały adresu zamieszkania w Belgii ani w państwie trzecim, pisma sądowe doręcza się oskarżycielowi publicznemu w okręgu właściwym dla sędziego, który ma rozpoznać lub który już rozpoznał powództwo; natomiast jeżeli przed sądem nie wytoczono żadnego powództwa, pisma sądowe doręcza się oskarżycielowi publicznemu właściwemu dla okręgu, w którym znajduje się miejsce zamieszkania powoda, a w przypadku gdy powód nie ma miejsca zamieszkania w Belgii – oskarżycielowi publicznemu właściwemu dla okręgu brukselskiego.

(...)

Jeżeli adresat pisma sądowego przebywa w Belgii, doręczenia można zawsze dokonać do rąk własnych.

Doręczenie pism adresatowi w państwie trzecim lub oskarżycielowi publicznemu jest nieskuteczne, jeżeli strona, na której wniosek dokonuje się doręczenia, znała odpowiednio miejsce zamieszkania lub pobytu bądź wskazany adres zamieszkania w Belgii lub w państwie trzecim”.

W opinii Sądu Kasacyjnego w takiej sytuacji doręczenie pisma adresatowi nie jest fakultatywne, ale obowiązkowe, ponieważ stanowi kwestię porządku publicznego (Cass. (rozdział pierwszy), 9 stycznia 1997 r., R.W. 1997–1998, 811).

Jeżeli strona będąca adresatem pisma twierdzi, że strona przeciwna znała np. jej miejsce pobytu, i podnosi w związku z tym zarzut bezskuteczności doręczenia pisma oskarżycielowi publicznemu, musi przedstawić dowody na poparcie tego twierdzenia. W takiej sytuacji ciężar dowodu spoczywa zatem na stronie, której doręczono pismo (sędzia ds. zajęć w Gandawie, 18 marca 2008 r., R.W. 2010–2011, 124).

– Przepisy szczególne dotyczące doręczeń (zob. art. 41 i 42 kodeksu postępowania sądowego)

– Doręczenia pism sądowych przez komornika sądowego i pocztą, którego należy dokonać na rzecz osób, dla których ustanowiono kuratora, dokonuje się do rąk tych osób oraz w miejscu zamieszkania lub pobytu kuratora, o ile doręczenie przez komornika sądowego lub doręczenie pocztą jest związane z funkcją kuratora (art. 499/12 kodeksu cywilnego).

Adres do doręczeń: „adres do doręczeń” oznacza adres osoby fizycznej figurującej w ewidencji ludności, który odpowiada adresowi miejsca jej zwyczajowego pobytu, albo adres osoby prawnej, pod którym – za zgodą tej osoby fizycznej lub prawnej – zarejestrowano osobę fizyczną nieposiadającą stałego miejsca pobytu (art. 1 § 2 ustawy z dnia 19 lipca 1991 r. o ewidencji ludności, dowodach osobistych, dowodach osobistych cudzoziemców i dokumentach pobytu, zmieniającej ustawę z dnia 8 sierpnia 1983 r. ustanawiającą krajowy rejestr osób fizycznych (z późniejszymi zmianami z dnia 31 sierpnia 2015 r.) (Loi du 19 juillet 1991 relative aux registres de la population, aux cartes d'identité, aux cartes d'étranger et aux documents de séjour et modifiant la loi du 8 août 1983 organisant un Registre national des personnes physiques (dans sa teneur modifiée au 31 août 2015)).

Osoba, która nie posiada stałego miejsca pobytu, korzysta w pewnym sensie z adresu zamieszkania innej osoby. Osoba, która wyraziła zgodę na to, by osoba fizyczna korzystała z jej adresu zamieszkania jako własnego adresu do doręczeń, zobowiązuje się nieodpłatnie przekazywać takiej osobie fizycznej wszelkie pisma sądowe przesyłane na jej adres zamieszkania (np. pocztą). Ponadto niektóre świadczenia, których otrzymywanie wiąże się z koniecznością posiadania oficjalnie zarejestrowanego adresu (takie jak zasiłki rodzinne, zasiłki dla bezrobotnych, świadczenia wzajemne), mogą być przesyłane na adres do doręczeń (adres do doręczeń nie jest wymagany w przypadku świadczeń z tytułu integracji społecznej!).

Osoby nieposiadające stałego miejsca zamieszkania lub pobytu, które mogą korzystać z adresu do doręczeń, to:

– osoby zamieszkujące w pojazdach (np. na łodzi lub w przyczepie kempingowej, z wyjątkiem przyczep kempingowych przeznaczonych do celów mieszkalnych);

– osoby, które wyjechały w celach edukacyjnych lub biznesowych na okres nieprzekraczający jednego roku;

– cywilni i wojskowi pracownicy sił zbrojnych stacjonujący za granicą oraz członkowie ich rodzin;

– osoby nieposiadające miejsca zamieszkania z powodu braku środków utrzymania.

Adres do doręczeń może zapewnić centrum pomocy społecznej (Centre public d'aide sociale) lub dowolna osoba fizyczna.

W przypadku gdy adresat posiada adres do doręczeń, komornik sądowy może doręczać wszystkie pisma sądowe pod ten adres w odróżnieniu do opisanej powyżej koncepcji „wskazanego adresu zamieszkania”, w przypadku której komornik sądowy może doręczać pod wskazany adres wyłącznie pisma sądowe dotyczące czynności prawnej / postępowania, na użytek których adresat wskazał dany adres.

Komornik sądowy nie może jednak dokonać zajęcia pod adresem do doręczeń (jeżeli przedmiotem zajęcia mają być składniki majątku osoby korzystającej z adresu do doręczeń), ponieważ uznaje się, że osoba ta nie jest właścicielem żadnych ruchomości znajdujących się pod tym adresem.

b) Doręczenie pism sądowych pocztą (*notification*)

Art. 46 § 1 (...)

„W przypadku przesłania sądowej przesyłki poleconej zawierającej pismo w wersji papierowej pracownicy odpowiedniej placówki pocztowej przekazują tę przesyłkę adresatowi do rąk własnych lub pozostawiają ją w miejscu zamieszkania adresata zgodnie z art. 33, 34, 35 i 39. Osoba, której doręczono przesyłkę, opatruje potwierdzenie odbioru swoim podpisem i datą, a podmiot świadczący usługi pocztowe przesyła to potwierdzenie nadawcy. Pracownik poczty odnotowuje odmowę podpisania potwierdzenia odbioru u dołu tego potwierdzenia.

Jeżeli sądowej przesyłki poleconej nie uda się doręczyć do rąk własnych adresata ani w miejscu jego zamieszkania, pracownik poczty pozostawi awizo w miejscu zamieszkania adresata. Placówka pocztowa przechowuje przesyłkę przez osiem dni. Adresat może odebrać ją w tym okresie osobiście lub za pośrednictwem pełnomocnika należycie upoważnionego na piśmie.

Jeżeli jednak adresat wystąpił z wnioskiem o przekierowywanie adresowanych do niego przesyłek lub o ich przechowywanie w placówce pocztowej, przesyłka zostanie zwrócona lub będzie przechowywana pod podanym przez adresata adresem przez okres wskazany we wniosku.

Pismo adresowane do podmiotu, który ogłosił upadłość, przekazuje się syndykowi.

Zasady stosowania przepisów §§ 3–5 ustanawia Król.

(...)

Art. 46 § 4. Minister właściwy ds. sprawiedliwości może określić formy i warunki doręczania pism sądowych za pośrednictwem sądowej przesyłki poleconej. W przypadku konieczności wysłania pisma sądowego za granicę sądową przesyłkę poleconą zastępuje pocztowa przesyłka polecona, bez uszczerbku dla innych metod przekazywania pism sądowych przewidzianych w konwencjach międzynarodowych oraz nie naruszając przepisów §§ 2 i 3.

Sądowe przesyłki polecone zastępuje się usługą świadczoną na żądanie strony odpowiedzialnej za doręczenie pisma, jeżeli przed terminem pierwszej rozprawy przed sądem jeden z powodów lub wnioskodawców – w wezwaniu do stawienia się przed sądem, w pozwie albo w innej formie pisemnej – wystąpi z takim wnioskiem.

Art. 46/1. Doręczenie zwykłą przesyłką pocztową pisma sądowego adresowanego do strony korzystającej z usług adwokata działającego zgodnie z art. 728, 729 lub 729/1, który nie powiadomił sekretariatu sądu zgodnie z art. 729/1, że zaprzestaje reprezentowania tej strony, uznaje się za skuteczne po przesłaniu pisma temu adwokatowi”.

W art. 32b kodeksu postępowania sądowego ustanowiono ramy prawne przekazywania informacji i powiadomień między określoną liczbą podmiotów wymiaru sprawiedliwości.

6 Czy w postępowaniu cywilnym dozwolone jest elektroniczne doręczanie dokumentów (doręczanie dokumentów sądowych lub pozasądowych za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej, takich jak poczta elektroniczna, zabezpieczone aplikacje internetowe, faks, SMS itp.)? Jeśli tak, w odniesieniu do jakich rodzajów postępowań przewiduje się stosowanie tej metody? Czy istnieją ograniczenia w odniesieniu do dostępności lub dostępu do tej metody doręczania dokumentów w zależności od tego, kto jest adresatem (osoba wykonująca zawód prawniczy, osoba prawna, spółka lub inny podmiot gospodarczy, itp.)?

System doręczania pism sądowych drogą elektroniczną zostanie wprowadzony w niedalekiej przyszłości. Odpowiednie ramy prawne zostały już opracowane, ale nie weszły jeszcze w życie. W sprawach cywilnych i karnych komornicy sądowi mogą zdecydować, czy chcą doręczyć pisma sądowe drogą elektroniczną, czy też osobiście. Wybrany sposób doręczenia pism pozostaje bez uszczerbku dla zasady właściwości miejscowej.

W praktyce doręczenia dokonuje się na elektroniczny adres sądowy wskazany przez właściwe organy lub na adres elektroniczny wskazany przez adresata. Aby móc odbierać pisma sądowe przesyłane na wskazany adres elektroniczny, adresaci muszą wyrazić na to wyraźną zgodę, korzystając ze swojego elektronicznego numeru identyfikacyjnego.

7 Doręczenie „zastępcze”

7.1 Czy prawo tego państwa członkowskiego dopuszcza stosowanie innych metod doręczenia w przypadkach, w których doręczenie dokumentów adresatowi nie było możliwe (np. zawiadomienie przesłane na adres domowy, do komornika sądowego, drogą pocztową lub przez wywieszenie ogłoszenia)?

W prawie belgijskim przewidziano szereg sposobów przekazywania pism sądowych (zob. odpowiedź na pytanie 5).

Standardową metodą przekazywania pism sądowych jest ich doręczenie przez komornika sądowego (*signification par exploit d'huissier*).

Termin „doręczenie” został zdefiniowany w art. 32 kodeksu postępowania sądowego jako „przekazanie oryginału lub odpisu pisma sądowego przez komornika sądowego; odbywa się ono przy udziale komornika sądowego lub – w przypadkach przewidzianych w przepisach prawa – w inny sposób wskazany w tych przepisach”.

W prawie przewidziano jednak określone przypadki, w których dopuszcza się możliwość doręczenia pisma sądowego przez **doręczenie pocztą** (*notification*).

Termin „doręczenie pocztą” został zdefiniowany w art. 32 kodeksu postępowania sądowego jako „wysłanie oryginału lub odpisu pisma sądowego przez podmiot świadczący usługi pocztowe lub pocztą elektroniczną na elektroniczny adres sądowy lub – w przypadkach przewidzianych w przepisach prawa – faksem lub w inny sposób wskazany w tych przepisach”.

Art. 14 rozporządzenia (WE) nr 1393/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. dotyczącego doręczania w państwach członkowskich dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych („doręczanie dokumentów”) stanowi, że dokumenty sądowe doręczane drogą pocztową muszą zostać wysłane „listem poleconym za potwierdzeniem odbioru lub równoważną przesyłką”.

1. Główne formy doręczenia

a) Doręczenie właściwe (art. 33 i 34 kodeksu postępowania sądowego)

Zgodnie z art. 33 kodeksu postępowania sądowego „doręczenie uznaje się za dokonane do rąk własnych w przypadku przekazania pisma sądowego bezpośrednio adresatowi. Doręczenia do rąk własnych można dokonać w dowolnym miejscu, w którym komornik sądowy zastanie adresata. Jeżeli adresat odmówi przyjęcia odpisu pisma sądowego, komornik sądowy odnotowuje fakt odmowy przyjęcia odpisu na oryginale, a doręczenie uznaje się za dokonane do rąk własnych.

W art. 34 kodeksu postępowania sądowego doprecyzowano, że „doręczenie pisma sądowego osobie prawnej uznaje się za dokonane do rąk własnych z chwilą przekazania odpisu tego pisma przedstawicielowi lub pracownikowi upoważnionemu do przyjęcia pisma na mocy przepisów prawa, statutu lub umowy spółki lub należycie udzielonego pełnomocnictwa do reprezentowania danej osoby prawnej w postępowaniu sądowym, nawet w przypadku pełnomocnictwa łącznego”.

b) Doręczenie w miejscu zamieszkania (art. 35 kodeksu postępowania sądowego)

Art. 35 kodeksu postępowania sądowego stanowi, że „w przypadku braku możliwości doręczenia pisma sądowego do rąk własnych danej osoby doręczenia dokonuje się w miejscu zamieszkania lub – w braku takiego miejsca – w miejscu pobytu tej osoby lub, w przypadku osób prawnych, pod adresem siedziby lub biura administracyjnego danej osoby prawnej. Odpis pisma sądowego doręcza się krewnemu, powinowatemu, pracownikowi służby lub pracownikowi przedsiębiorstwa adresata. Pisma sądowego nie można przekazać małoletniemu poniżej 16. roku życia (...).”

Zgodnie z art. 36 kodeksu postępowania sądowego termin „miejsce zamieszkania” oznacza „miejsce wymienione jako główny adres danej osoby w ewidencji ludności”, natomiast termin „miejsce pobytu” oznacza „dowolną inną lokalizację, np. miejsce, w którym dana osoba posiada swoje biuro lub w którym prowadzi działalność gospodarczą lub przedsiębiorstwo”.

c) Doręczenie przez pozostawienie odpisu pisma sądowego (art. 38 § 1 kodeksu postępowania sądowego)

Art. 38 § 1 kodeksu postępowania sądowego stanowi, że w przypadku braku możliwości doręczenia pisma sądowego do rąk własnych lub w miejscu zamieszkania adresata „komornik sądowy dokonuje doręczenia, pozostawiając odpis pisma sądowego w zaklejonej kopercie w miejscu zamieszkania lub – w braku takiego miejsca – w miejscu pobytu adresata”. Na kopercie muszą się znajdować określone informacje wskazane w art. 44 § 1 kodeksu postępowania sądowego.

Art. 38 § 1 kodeksu postępowania sądowego stanowi również, że „Nie później niż pierwszego dnia roboczego po doręczeniu pisma sądowego komornik sądowy wysyła podpisany przez siebie list na adres zamieszkania lub – w braku adresu zamieszkania – na adres pobytu adresata. List zawiera datę i godzinę doręczenia pisma oraz informację o tym, że adresat może odebrać odpis pisma sądowego poświadczony za zgodność z oryginałem osobiście lub za pośrednictwem pełnomocnika należyście upoważnionego na piśmie w kancelarii komornika sądowego w terminie trzech miesięcy od dnia doręczenia pisma sądowego”.

d) Doręczenie pod wskazany adres (art. 39 kodeksu postępowania sądowego)

Zgodnie z art. 39 kodeksu postępowania sądowego „jeżeli adresat wskazał adres zamieszkania w miejscu zamieszkania jego przedstawiciela, doręczenia przez komornika sądowego i doręczenia pocztą można dokonać pod tym adresem. Jeżeli odpis zostanie doręczony do rąk własnych przedstawiciela znajdującego się pod wskazanym adresem zamieszkania, doręczenie takie zostanie uznane za doręczenie właściwe. Doręczenie pism sądowych pod wskazany adres zamieszkania nie jest możliwe, jeżeli przedstawiciel zmarł, nie zamieszkuje już pod tym adresem lub przestał pełnić funkcję przedstawiciela adresata”.

2. Doręczenie pisma sądowego przesyłką poleconą za potwierdzeniem odbioru

Jeżeli pismo sądowe nadano przesyłką poleconą za potwierdzeniem odbioru, a pod adresem wskazanym na kopercie nie udało się zastać adresata, pod podanym adresem pozostawia się awizo. W takim przypadku przesyłkę można odebrać w miejscu wskazanym w awizo lub w miejscu uzgodnionym przez podmiot świadczący usługi pocztowe i adresata w terminie 15 dni, nie licząc dnia wystawienia awizo.

7.2 Jeżeli stosowane są inne metody, w którym momencie dokumenty uznaje za doręczone?

Jeżeli pismo sądowe nadano przesyłką poleconą za potwierdzeniem odbioru, a pod adresem wskazanym na kopercie nie udało się zastać adresata, pod podanym adresem pozostawia się awizo. W takim przypadku przesyłkę można odebrać w miejscu wskazanym w awizo lub w miejscu uzgodnionym przez podmiot świadczący usługi pocztowe i adresata w terminie 15 dni, nie licząc dnia wystawienia awizo.

W przypadku **doręczenia pisma przez komornika sądowego** na dowodzie doręczenia należy wskazać datę doręczenia (art. 43 kodeksu postępowania sądowego).

W przypadku **doręczenia pisma pocztą** w Belgii stosuje się system podwójnego oznaczania datą.

Data mająca zastosowanie do nadawcy różni się od daty mającej zastosowanie do adresata pisma.

W przypadku nadawcy datą doręczenia jest data wysłania przesyłki.

Art. 53bis belgijskiego kodeksu postępowania sądowego stanowi, że – o ile obowiązujące przepisy nie stanowią inaczej – termin mający zastosowanie do adresata rozpoczyna bieg pierwszego dnia po dniu doręczenia pisma pod adres jego zamieszkania lub, w stosownych przypadkach, adres pobytu bądź pod wskazany przez niego adres zamieszkania.

7.3 Jeżeli inna metoda doręczenia polega na złożeniu dokumentów w określonym miejscu (np. w urzędzie pocztowym), w jaki sposób informuje się adresata o tym, że dokumenty zostały złożone?

Jeżeli chodzi o **doręczenie przez komornika sądowego** przez pozostawienie odpisu pisma sądowego, zob. powyżej „Doręczenie przez pozostawienie odpisu pisma sądowego” (art. 38 § 1 kodeksu postępowania sądowego).

7.4 Jeżeli adresat odmawia przyjęcia doręczenia dokumentów, jakie są tego konsekwencje? Czy dokumenty uważa się za skutecznie doręczone, jeśli odmowa nie jest uzasadniona?

W przypadku **doręczenia pisma przez komornika sądowego** adresat nie może odmówić jego przyjęcia, chyba że w danym przypadku wystąpią przesłanki uzasadniające odmowę przyjęcia pisma, o których mowa w art. 5–8 przywołanego powyżej rozporządzenia (WE) nr 1393/2007 (wymóg przetłumaczenia).

W przypadku **doręczenia pisma pocztą** art. 53bis kodeksu postępowania sądowego stanowi, że – o ile obowiązujące przepisy nie stanowią inaczej – termin mający zastosowanie do adresata rozpoczyna bieg pierwszego dnia po dniu doręczenia pisma pod adres jego zamieszkania lub, w stosownych przypadkach, adres pobytu bądź pod wskazany przez niego adres zamieszkania. Dlatego też adresat nie może odmówić przyjęcia pisma doręczonego przesyłką poleconą za potwierdzeniem odbioru.

Adresat pisma doręczonego przesyłką poleconą za potwierdzeniem odbioru może jednak następnie zakwestionować skuteczność takiego doręczenia, wykazując, że nie przebywał pod swoim adresem zamieszkania, adresem pobytu lub wskazanym adresem zamieszkania umieszczonym na przesyłce poleconej. Doręczenie przez komornika sądowego zapewnia zatem większą pewność prawa niż doręczenie przesyłką poleconą za potwierdzeniem odbioru. W przypadku doręczenia przez komornika sądowego komornik sądowy dokonujący doręczenia weryfikuje adres osoby, do której skierowane jest pismo, w krajowym rejestrze osób fizycznych. Ponadto daty doręczenia pisma przesyłką poleconą nie można w wiarygodny sposób ustalić, jeżeli adresat nie opatrzył datą ani nie podpisał potwierdzenia odbioru przy (pierwszym) okazaniu przesyłki poleconej w jego miejscu zamieszkania, miejscu pobytu lub pod wskazanym adresem zamieszkania, natomiast na dowodzie doręczenia zawsze wskazuje się datę doręczenia.

Ponadto z przebiegu prac przygotowawczych związanych ze wspomnianym powyżej rozporządzeniem (WE) nr 1393/2007, a w szczególności z treści wniosku w sprawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1348/2000 z dnia 29 maja 2000 r. w sprawie doręczenia w państwach członkowskich sądowych i pozasądowych dokumentów w sprawach cywilnych i handlowych, który Komisja przedstawiła w dniu 11 lipca 2005 r., wynika, że zmiana brzmienia art. 14 miała na celu wprowadzenie „jednolitego przepisu dla wszystkich państw członkowskich dotyczącego doręczeń przez pocztę (...) [przez ustanowienie] jednolitego wymogu (list polecony za potwierdzeniem odbioru lub równorzędny potwierdzeniem) (...). Wymóg ten gwarantuje z wystarczającą pewnością, że adresat otrzymał dokument i że istnieje na to wystarczający dowód”. Wymóg wysłania pism sądowych listem poleconym za potwierdzeniem odbioru służy zatem zapewnieniu stronom pewności prawa. W toku wspomnianych prac przygotowawczych stwierdzono, że nie można ustalić, iż adresaci „otrzymali” dane pismo, jeżeli nie podpisali oni potwierdzenia odbioru. Rozwiązanie przyjęte w art. 53a belgijskiego kodeksu postępowania sądowego oznacza jednak, że doręczenie pocztą uznaje się za dokonane w chwili „okazania” pisma sądowego w miejscu zamieszkania lub pobytu adresata bądź pod wskazanym przez niego adresem zamieszkania bez konieczności faktycznego przekazania pisma adresatowi lub podpisania przez niego potwierdzenia odbioru.

8 Doręczenie drogą pocztową z zagranicy (art. 14 rozporządzenia dotyczącego doręczenia dokumentów)

8.1 Jeżeli poczta doręczy adresatowi w tym państwie członkowskim dokument wysłany z zagranicy w sytuacji, w której wymagane jest potwierdzenie odbioru (art. 14 rozporządzenia dotyczącego doręczania dokumentów), czy dokument taki może zostać doręczony tylko adresatowi osobiście, czy też można go doręczyć, zgodnie z krajowymi przepisami dotyczącymi doręczania drogą pocztową, także innej osobie pod tym samym adresem?

Art. 1 dekretu królewskiego z dnia 27 kwietnia 2007 r. o usługach pocztowych (Arrêté royal du 27 avril 2007 portant réglementation du service postal) stanowi, że pojęcie poleconej przesyłki pocztowej obejmuje list polecony oraz przesyłkę o zadeklarowanej wartości.

Co do zasady przesyłkę poleconą za potwierdzeniem odbioru można wydać adresatowi wyłącznie po zweryfikowaniu jego tożsamości i podpisaniu przez niego potwierdzenia odbioru (art. 30, 53 i 54, *a contrario*, dekretu królewskiego z dnia 27 kwietnia 2007 r.).

Art. 57 dekretu królewskiego z dnia 27 kwietnia 2007 r. stanowi jednak, że „przesyłkę poleconą, na której widnieje adres osoby, który adresat wskazał jako swój adres zamieszkania, można wydać takiej osobie”.

Art. 62 dekretu królewskiego z dnia 27 kwietnia 2007 r. stanowi, że „osoby upoważnione do odbierania korespondencji zgodnie z przepisami prawa powszechnego uznaje się za adresatów korespondencji adresowanej do wszelkich spółek, stowarzyszeń, organizacji, firm i społeczności”.

Art. 58 dekretu królewskiego z dnia 27 kwietnia 2007 r. stanowi, że „przesyłki polecone adresowane do małoletnich poniżej 15. roku życia przekazuje się osobom, które wykonują władzę rodzicielską lub sprawują opiekę nad danym małoletnim”.

Zgodnie z art. 65 dekretu królewskiego z dnia 27 kwietnia 2007 r. przesyłkę poleconą „można przekazać (...) przedstawicielowi adresata (...) dysponującemu pełnomocnictwem formalnie upoważniającym go do przyjmowania przesyłek pocztowych w imieniu adresata”.

8.2 W jaki sposób można dokonać, zgodnie z przepisami dotyczącymi doręczania drogą pocztową w tym państwie członkowskim, doręczenia dokumentów z zagranicy na podstawie art. 14 rozporządzenia nr 1393/2007 dotyczącego doręczania dokumentów, jeżeli pod adresem, pod który należało doręczyć dokumenty, nie zastano ani adresata, ani żadnej innej osoby uprawnionej do odebrania przesyłki (o ile doręczenie zastępcze jest możliwe na podstawie krajowych przepisów dotyczących doręczania drogą pocztową – zob. powyżej)?

Przesyłki pocztowe przesyła się na podany adres, chyba że stwierdzono w nim wystąpienie oczywistego błędu (np. błąd ortograficzny w nazwie ulicy, niewłaściwy numer domu, ewidentnie błędny kod pocztowy).

Jeżeli adresata nie można zastać pod podanym adresem, przesyłka polecona nie zostanie doręczona, chyba że adresat wystąpił o przekierowywanie skierowanej do niego korespondencji na inny adres, korzystając z usługi przekierowywania przesyłek (art. 51 dekretu królewskiego z dnia 27 kwietnia 2007 r. o usługach pocztowych).

8.3 Czy urzędy pocztowe przewidują określony termin na odebranie dokumentów przed ich odesłaniem jako niedoręczone? Jeśli tak, w jaki sposób adresat jest informowany o tym, że w urzędzie pocztowym jest do odebrania adresowana do niego przesyłka?

Zgodnie z art. 60 dekretu królewskiego z dnia 27 kwietnia 2007 r. o usługach pocztowych „jeżeli próba doręczenia przesyłki poleconej w miejscu zamieszkania adresata zakończy się niepowodzeniem, na miejscu pozostawia się awizo. W takich przypadkach przesyłkę pocztową można odebrać w miejscu wskazanym w awizo lub w miejscu uzgodnionym przez [podmiot świadczący usługi pocztowe] i adresata w terminie 15 dni, nie wliczając daty wystawienia awizo”.

Art. 66 wspomnianego powyżej dekretu królewskiego z dnia 27 kwietnia 2007 r. stanowi, że: „przesyłki pocztowe, których nie udało się doręczyć adresatowi, należy zwrócić nadawcy (...). Przesyłki polecone i książki zawsze zwraca się nadawcy”.

9 Czy przewiduje się pisemne potwierdzenie doręczenia dokumentu?

W przypadku doręczenia przez komornika sądowego art. 43 kodeksu postępowania sądowego stanowi, że osoba, której doręczono odpis pisma sądowego, musi podpisać oryginał. W razie odmowy komornik sądowy odnotowuje ten fakt na dowodzie doręczenia. W każdym przypadku będzie zatem istniał dowód doręczenia pisma sądowego. Zakwestionowanie doręczenia przez komornika sądowego jest bardzo trudne.

Jeżeli chodzi o doręczenie pisma sądowego pocztą, pisemny dowód nadania przesyłki istnieje oczywiście w przypadku nadania pisma przesyłką poleconą. Zgodnie z art. 46 również sądowe przesyłki polecone przesyła się za potwierdzeniem odbioru. Potwierdzenie odbioru pisma załącza się do akt sprawy.

10 Co się stanie, gdy z jakichkolwiek powodów adresat nie otrzyma dokumentu lub gdy doręczenie dokumentu nastąpi z naruszeniem przepisów prawa (np. dokument zostanie doręczony osobie trzeciej)? Czy pomimo to doręczenie dokumentu może być uznane za zgodne z prawem (np. czy naruszenie przepisów prawa może być usunięte), czy też musi nastąpić nowa próba doręczenia dokumentu?

W normalnych warunkach ryzyko nieotrzymania pisma sądowego przez adresata jest niewielkie, biorąc pod uwagę fakt, że zgodnie z prawem belgijskim pisma sądowe doręcza się do rąk własnych. Innymi słowy, komornik sądowy osobiście przekazuje pismo sądowe adresatowi. W przepisach prawa przewidziano jednak również możliwość doręczenia pisma sądowego osobie trzeciej (art. 35 kodeksu postępowania sądowego) lub jego pozostawienia pod podanym adresem (art. 38). W takich przypadkach doręczenie przez komornika sądowego uznaje się za w pełni skuteczne, nawet jeżeli pismo sądowe nie zostało przekazane do rąk własnych adresata. Osoba, która poświadczyla odbiór pisma sądowego zgodnie z art. 35, a następnie nie przekazała go adresatowi ani nie poinformowała adresata o fakcie jego odebrania, może zostać pociągnięta do odpowiedzialności cywilnej. Przepis ten bardzo dobrze sprawdza się w praktyce.

Nie można jednak wykluczyć możliwości złamania prawa przy doręczeniu pisma sądowego przez komornika sądowego lub pocztą (np. nieumieszczenie określonych informacji na dowodzie doręczenia). Sankcją procesową za nieprawidłowe doręczenie jest uznanie pism procesowych za niewywołujące skutków prawnych. Przepisy regulujące uznawanie pism procesowych za niewywołujące skutków prawnych zawierają art. 860–866 kodeksu postępowania sądowego.

Reasumując, należy zwrócić uwagę na fakt, że osoby, które spowodowały uznanie pism procesowych za niewywołujące skutków prawnych, mogą zostać pociągnięte do odpowiedzialności z tego tytułu, jeżeli okaże się, że doszło do tego z ich winy.

11 Czy muszę zapłacić za doręczenie dokumentu, a jeśli tak, to jaką kwotę?

Komornicy sądowi otrzymują wynagrodzenie, którego wysokość regulują przepisy art. 522 ust. 1 kodeksu postępowania sądowego.

Konkretne stawki, które muszą być stosowane, ustanowiono w dekrete królewskim z dnia 30 listopada 1976 r. określającym wysokość wynagrodzenia za usługi komorników sądowych w sprawach cywilnych i handlowych oraz wysokość niektórych należnych im dodatków (Arrêté royal du 30 novembre 1976 fixant le tarif des actes accomplis par les huissiers de justice en matière civile et commerciale ainsi que celui de certaines allocations), http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=fr&la=F&cn=1976113030&table_name=loi

Ostatnia aktualizacja: 19/12/2018

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Doręczanie dokumentów - Bułgaria

1 Co w praktyce oznacza prawniczy termin „doręczenie dokumentów”? Dlaczego do „doręczenia dokumentów” mają zastosowanie szczególne zasady?

Doręczanie pism sądowych w postępowaniu przed sądem jest wskazaną przez ustawodawcę metodą powiadamiania stron i innych uczestników postępowania sądowego o czynnościach sądowych w formie pisemnej.

Doręczenie daje uczestnikom postępowania sądowego możliwość zapoznania się z przebiegiem postępowania we właściwym czasie i zgodnie z prawem, a tym samym gwarantuje rzetelny i sprawiedliwy proces sądowy.

Celem doręczenia jest faktyczne poinformowanie adresata o toczącym się postępowaniu albo przynajmniej zagwarantowanie mu możliwości zapoznania się z takimi informacjami. Istotą doręczania pism sądowych jest zatem umożliwienie adresatom zapoznania się z treścią pism, natomiast decyzję w tej sprawie każdy adresat podejmuje według własnego uznania.

Kluczową cechą doręczania pism sądowych jest to, że doręczający powinien poświadczyć czas i sposób doręczenia oraz tożsamość osoby, której doręczono pisma, tak aby można było uznać, że doręczenie zostało należycie dokonane z punktu widzenia pewności prawa.

2 Jakie dokumenty wymagają doręczenia drogą formalną?

Wezwwanie do stawienia się przed sądem, które doręcza się uczestnikom postępowania;

postanowienia, wyroki i zarządzenia sądu, które doręcza się stronom postępowania, innym uczestnikom postępowania w fazie postępowania prowadzonej przed sądem oraz wszelkim osobom trzecim, którym sąd nakazał wykonanie wydanego orzeczenia/zarządzenia;

wnioski i apelacje/zażalenia stron, które są doręczane stronie przeciwnej;

zawiadomienia sądu dla stron postępowania;

wszelkie inne pisma sądowe, których doręczenie jest wymagane przez prawo, z uwzględnieniem doręczeń instytucjom i organom rządowym, osobom fizycznym lub osobom prawnym.

3 Kto odpowiada za doręczenie dokumentu?

Następujące osoby, o których mowa w art. 42 kodeksu postępowania cywilnego, są upoważnione do doręczania zawiadomień, wezwań i innych pism sądowych:

urzędnicy sądowi: pracownicy sądowi doręczający pisma sądowe;

pracownicy poczty, jeżeli pisma sądowe doręcza się listem poleconym za potwierdzeniem odbioru;

burmistrzowie odnośnych gmin, jeżeli na obszarze, na którym ma zostać dokonane doręczenie, nie ma żadnej instytucji sądowej;

komornicy prywatni, na mocy zarządzenia sądu na wyraźny wniosek strony, która w danej sprawie ponosi również koszty doręczenia.

4 Ustalanie adresu

4.1 Czy zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1393/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. dotyczącym doręczania w państwach członkowskich dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych organ w danym państwie członkowskim, do którego zwrócono się z wnioskiem o doręczenie, z własnej inicjatywy próbuje ustalić miejsce pobytu adresata dokumentu, który ma zostać doręczony, jeżeli adresat nie zamieszkuje już pod adresem znanym organowi występującemu z wnioskiem?

Chociaż takiego obowiązku nie nałożono wyraźnie przepisami prawa, sądy bułgarskie zazwyczaj starają się ustalić adres strony poprzez wyszukanie go w rejestrze działalności gospodarczej lub krajowej bazie danych ewidencji ludności.

4.2 Czy zagraniczne organy sądowe lub strony postępowania sądowego mają dostęp do rejestrów lub usług w tym państwie członkowskim umożliwiających ustalenie aktualnego adresu zamieszkania danej osoby? Jeśli tak, jakie rejestry lub usługi są dostępne i jakich procedur należy przestrzegać? Czy obowiązują w tym zakresie opłaty i jaka jest ich wysokość?

Rejestr działalności gospodarczej jest ogólnodostępny. Każdy ma prawo uzyskać wgląd i wolny dostęp do danych (tj. szczegółowych informacji dotyczących przedsiębiorców) przechowywanych w rejestrze działalności gospodarczej. Adres przedsiębiorcy można znaleźć nieodpłatnie, przeszukując rejestr. Po uiszczeniu opłaty skarbowej Agencja Rejestrowa zapewnia rejestrowany dostęp do akt dotyczących przedsiębiorcy i zawartych w nich dokumentów (np. umowy/statutu spółki).

Zgodnie z art. 16d wykazu opłat skarbowych pobieranych przez Agencję Rejestrową opłata roczna za dostęp do pełnej bazy danych rejestru przedsiębiorców, z uwzględnieniem aktualizacji, wynosi 100 BGN.

Strona internetowa rejestru działalności gospodarczej znajduje się pod adresem <http://www.brra.bg>

Krajowa baza danych ewidencji ludności (NPD) jest elektroniczną bazą danych zawierającą osobowe dane ewidencyjne wszystkich obywateli Bułgarii. Zawiera ona również informacje dotyczące cudzoziemców, którzy mają w Bułgarii zezwolenie na pobyt stały lub zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego, oraz osób, którym przyznano status uchodźcy, status humanitarny lub azyl na terytorium Republiki Bułgarii. Jest to największa baza danych Bułgarii, która zawiera dane osobowe osób fizycznych (imiona i nazwiska, daty urodzenia, osobiste numery identyfikacyjne (EGN) lub numery identyfikacyjne cudzoziemców, miejsca urodzenia, ewidencję urodzeń, informacje o sytuacji rodzinnej i pokrewieństwie, dane dokumentu tożsamości itp.). Krajową bazę danych ewidencji ludności prowadzi Dyrekcja Generalna ds. Ewidencji Ludności i Usług Administracyjnych w ramach Ministerstwa Rozwoju Regionalnego i Robót Publicznych.

W ustawie o ewidencji ludności dokładnie uregulowano przypadki, w których można udostępniać dane przechowywane w krajowej bazie danych ewidencji ludności, oraz wskazano osoby, którym można udostępniać takie dane.

1. Są to przede wszystkim osoby fizyczne (obywatele Bułgarii i cudzoziemcy), których dane dotyczą, oraz osoby trzecie (osoby fizyczne), dla których dane takie są istotne w odniesieniu do powstania, istnienia, zmiany lub ustania ich uzasadnionych praw i interesów.

2. Organy i instytucje rządowe również mają prawo dostępu do danych zgodnie ze swoim umocowaniem ustawowym, tj. w ramach swoich kompetencji.

3. Osoby prawne (bułgarskie i zagraniczne) także mogą uzyskać dostęp do bazy danych, jeżeli przewiduje to przepis szczególny lub orzeczenie sądu (zarządzenie sądu) lub jeżeli Komisja ds. Ochrony Danych Osobowych wyraziła na to zgodę.

4.3 W jaki sposób organy w tym państwie członkowskim rozpatrują wnioski przesłane na mocy rozporządzenia Rady (WE) nr 1206/2001 z dnia 28 maja 2001 r. w sprawie współpracy między sądami państw członkowskich przy przeprowadzaniu dowodów w sprawach cywilnych lub handlowych, mające na celu ustalenie aktualnego adresu zamieszkania danej osoby?

Standardowa procedura rozpatrywania wniosków o przeprowadzenie dowodów na mocy rozporządzenia Rady (WE) nr 1206/2001 z dnia 28 maja 2001 r. w sprawie współpracy między sądami państw członkowskich przy przeprowadzaniu dowodów w sprawach cywilnych lub handlowych (art. 614–618 kpc).

5 W jaki sposób dokument jest zwykle doręczany w praktyce? Czy istnieją alternatywne metody, które można wykorzystać w tym celu (inne niż doręczenie zastępcze, o którym mowa w pkt 6 poniżej)?

Większość wezwań i zawiadomień doręczają zazwyczaj urzędnicy sądowi oraz doręczyciele odpowiedniego dostawcy usług pocztowych.

Art. 43 kodeksu postępowania cywilnego przewiduje następujące sposoby doręczeń:

doręczenie właściwe;

doręczenie zastępcze;

doręczenie poprzez pozostawienie zawiadomienia w miejscu stałego zamieszkania lub aktualnego pobytu pozwanego;

doręczenie przez ogłoszenie w dzienniku urzędowym;

doręczenia świadkom, biegłym lub osobom trzecim nieuczestniczącym w postępowaniu dokonuje się poprzez pozostawienie pisma sądowego w skrzynce pocztowej lub umieszczenie zawiadomienia na drzwiach mieszkania.

Doręczenie właściwe: doręczenie pisma sądowego adresatowi na adres do doręczeń wskazany w danym przypadku. W przypadku niezastania adresata pod wskazanym adresem pismo sądowe doręcza się na adres, pod którym aktualnie przebywa adresat, a w razie braku takiego adresu – na adres wskazany jako stałe miejsce zamieszkania (art. 38 kodeksu postępowania cywilnego).

Pismo sądowe doręcza się adresatowi do rąk własnych, przy czym doręczenie pełnomocnikowi uznaje się za równoważne doręczeniu do rąk własnych zgodnie z art. 45 kodeksu postępowania cywilnego.

Doręczenie zastępcze: dokonuje się go wówczas, gdy nie można doręczyć pisma sądowego adresatowi do rąk własnych, a inna osoba zgadza się je przyjąć. Inną osobą może być dowolna osoba pełnoletnia, która jest członkiem rodziny adresata lub mieszka pod wskazanym adresem lub też jest pracownikiem albo pracodawcą w zakładzie znajdującym się pod wskazanym adresem. Osoba, za której pośrednictwem doręcza się pismo sądowe, podpisuje potwierdzenie odbioru i zobowiązuje się do przekazania pisma adresatowi.

Z kręgu osób, które mogą odebrać pismo sądowe, sąd wyłącza każdego, kto ma interes prawny w określonym rozstrzygnięciu sprawy lub o kim jest wyraźne mowa w pisemnym oświadczeniu złożonym przez adresata.

Zgodnie z art. 46 kodeksu postępowania cywilnego odbiór pisma sądowego przez inną osobę uznaje się za doręczenie adresatowi.

6 Czy w postępowaniu cywilnym dozwolone jest elektroniczne doręczanie dokumentów (doręczanie dokumentów sądowych lub pozasądowych za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej, takich jak poczta elektroniczna, zabezpieczone aplikacje internetowe, faks, SMS itp.)? Jeśli tak, w odniesieniu do jakich rodzajów postępowań przewiduje się stosowanie tej metody? Czy istnieją ograniczenia w odniesieniu do dostępności lub dostępu do tej metody doręczania dokumentów w zależności od tego, kto jest adresatem (osoba wykonująca zawód prawniczy, osoba prawna, spółka lub inny podmiot gospodarczy, itp.)?

Pisma sądowe można również doręczyć stronie na wskazany przez nią adres elektroniczny. Pismo takie uznaje się za doręczone z chwilą jego odebrania we wskazanym systemie informatycznym (art. 42 ust. 4 kodeksu postępowania cywilnego). Doręczenie na adres elektroniczny jest potwierdzane kopią powiązanego zapisu elektronicznego. Nie obowiązują żadne ograniczenia w odniesieniu do rodzaju postępowania czy legitymacji strony. Jedynym ograniczeniem jest to, że strony musiały same podać dany adres elektroniczny, co uznaje się za wyrażenie przez nie zgody na zastosowanie tego sposobu doręczenia.

7 Doręczenie „zastępcze”

7.1 Czy prawo tego państwa członkowskiego dopuszcza stosowanie innych metod doręczenia w przypadkach, w których doręczenie dokumentów adresatowi nie było możliwe (np. zawiadomienie przesłane na adres domowy, do komornika sądowego, drogą pocztową lub przez wywieszenie ogłoszenia)?

Doręczenie poprzez umieszczenie zawiadomienia: zgodnie z art. 47 kodeksu postępowania cywilnego w przypadku niezastania pozwanego pod adresem wskazanym jako adres do doręczeń w danej sprawie i jeżeli żadna osoba zastana pod tym adresem nie zgadza się przyjąć pisma, doręczający umieszcza zawiadomienie na drzwiach wejściowych adresata lub w skrzynce pocztowej lub też – w razie braku dostępu do nich – na drzwiach głównego wejścia do budynku lub w widocznym miejscu w ich pobliżu. W zawiadomieniu wskazuje się, że pismo można odebrać w ciągu dwóch tygodni od umieszczenia tego zawiadomienia. Jeżeli pozwany nie stawia się w celu odebrania pisma, sąd zwraca się do powoda o przedstawienie informacji o zarejestrowanym adresie pozwanego. Jeżeli strona nie zamieszkuje na stałe ani nie przebywa aktualnie pod wskazanym adresem, sąd nakazuje doręczenie na adres, pod którym strona aktualnie przebywa lub zamieszkuje na stałe, zgodnie z procedurą opisaną powyżej. Jeżeli doręczający ustali, że pozwany nie przebywa pod adresem wskazanym do doręczeń, sąd poucza powoda o obowiązku przedstawienia dowodu na to, że podjął próbę znalezienia zarejestrowanego adresu pozwanego, niezależnie od tego, czy pod tym adresem umieszczono zawiadomienie.

Pismo uznaje się za doręczone we właściwym czasie po upływie terminu na jego odbiór. Jeżeli sędzia ustali, że pismo zostało należycie doręczone, nakazuje włączenie go do akt sprawy i ustanawia kuratora dla pozwanego na koszt powoda.

Umieszczenie zawiadomienia jest również sposobem doręczania pism interwenientom.

Doręczenia świadkom, biegłym lub osobom trzecim nieuczestniczącym w postępowaniu dokonuje się poprzez pozostawienie pisma w skrzynce pocztowej lub umieszczenie zawiadomienia w miejscach wskazanych powyżej.

Doręczenie przez ogłoszenie: doręczenie przez ogłoszenie reguluje art. 48 kodeksu postępowania cywilnego.

Jeżeli w momencie wytoczenia powództwa pozwany nie ma zarejestrowanego adresu, pod którym stale zamieszkuje lub aktualnie przebywa, powód może wystąpić o doręczenie przez ogłoszenie w nieoficjalnej części dziennika urzędowego dokonane najpóźniej miesiąc przed rozprawą sądową. Doręczenia można dokonać w ten sposób tylko wtedy, gdy powód poświadczy, składając zaświadczenie o przeszukaniu rejestru, że pozwany nie ma zarejestrowanego adresu, oraz gdy powód potwierdzi, składając oświadczenie, że nie zna zagranicznego adresu pozwanego. Jeżeli pomimo ogłoszenia pozwany nie stawia się w sądzie na rozprawie, sąd ustanowi dla niego kuratora na koszt powoda.

7.2 Jeżeli stosowane są inne metody, w którym momencie dokumenty uznaje za doręczone?

Jeżeli doręczenia dokonuje się poprzez umieszczenie zawiadomienia, pismo uznaje się za doręczone we właściwym czasie po upływie terminu na jego odbiór.

7.3 Jeżeli inna metoda doręczenia polega na złożeniu dokumentów w określonym miejscu (np. w urzędzie pocztowym), w jaki sposób informuje się adresata o tym, że dokumenty zostały złożone?

Jeżeli doręczenia dokonuje się poprzez umieszczenie zawiadomienia, w zawiadomieniu informuje się o możliwości odebrania pisma w ciągu dwóch tygodni od dnia jego umieszczenia w miejscach wskazanych powyżej.

7.4 Jeżeli adresat odmawia przyjęcia doręczenia dokumentów, jakie są tego konsekwencje? Czy dokumenty uważa się za skutecznie doręczone, jeśli odmowa nie jest uzasadniona?

Pisma uznaje się za należycie doręczone, jeżeli spełniono wymogi ustanowionej procedury umieszczania zawiadomienia oraz upłynął termin na odebranie pism. Odmowy przyjęcia doręczenia nie uznaje się za uzasadnioną lub za nieuzasadnioną – decydującym czynnikiem jest przestrzeganie procedury doręczenia, a nie przyczyny, dla których strona przyjęła doręczane pismo lub go nie przyjęła. Jeżeli strona nie stawia się w wyznaczonym terminie w celu odbioru pism i jeżeli sędzia ustali, że zawiadomienie doręczono należycie, nakazuje on włączenie pisma do akt sprawy i ustanawia kuratora dla pozwanego na koszt powoda.

8 Doręczenie drogą pocztową z zagranicy (art. 14 rozporządzenia dotyczącego doręczania dokumentów)

8.1 Jeżeli poczta doręczy adresatowi w tym państwie członkowskim dokument wysłany z zagranicy w sytuacji, w której wymagane jest potwierdzenie odbioru (art. 14 rozporządzenia dotyczącego doręczania dokumentów), czy dokument taki może zostać doręczony tylko adresatowi osobiście, czy też można go doręczyć, zgodnie z krajowymi przepisami dotyczącymi doręczania drogą pocztową, także innej osobie pod tym samym adresem?

Zgodnie z art. 5 ust. 1 wspólnych zasad dotyczących warunków doręczania listów i przesyłek pocztowych (przyjętych decyzją nr 581 Komisji ds. Regulacji Łączności z dnia 27 maja 2010 r.) przy odbiorze listów/przesyłek poleconych wymagany jest podpis adresata. Przesyłki/listy polecone można doręczyć osobie, która jest członkiem gospodarstwa domowego adresata, ukończyła 18 lat i zamieszkuje pod wskazanym adresem do doręczeń. Osoba odbierająca

przesyłkę musi złożyć podpis i okazać dokument tożsamości. Pełne imię i nazwisko osoby, która odebrała list/przesyłkę, zostanie wprowadzone do oficjalnego rejestru.

8.2 W jaki sposób można dokonać, zgodnie z przepisami dotyczącymi doręczenia drogą pocztową w tym państwie członkowskim, doręczenia dokumentów z zagranicy na podstawie art. 14 rozporządzenia nr 1393/2007 dotyczącego doręczenia dokumentów, jeżeli pod adresem, pod który należało doręczyć dokumenty, nie zastano ani adresata, ani żadnej innej osoby uprawnionej do odebrania przesyłki (o ile doręczenie zastępcze jest możliwe na podstawie krajowych przepisów dotyczących doręczenia drogą pocztową – zob. powyżej)?

Jeżeli nie można doręczyć listu/przesyłki na dany adres podczas próby doręczenia w związku z nieobecnością adresata lub innej osoby, za której pośrednictwem można dokonać doręczenia, w skrzynce pocztowej pozostawia się oficjalne zawiadomienie na piśmie, w którym wzywa się adresata do odebrania listu/przesyłki w urzędzie pocztowym przed upływem terminu wskazanego przez dostawcę usług pocztowych, który to termin nie może być krótszy niż 20 dni ani dłuższy niż 30 dni od dnia otrzymania listu/przesyłki przez urząd pocztowy celem dostarczenia. Liczbę oficjalnych zawiadomień i termin na odebranie listu/przesyłki wyznaczają dostawcy usług pocztowych w warunkach ogólnych umowy z usługobiorcami; w każdym razie wymagane są co najmniej dwa oficjalne zawiadomienia.

8.3 Czy urzędy pocztowe przewidują określony termin na odebranie dokumentów przed ich odesłaniem jako niedoręczone? Jeśli tak, w jaki sposób adresat jest informowany o tym, że w urzędzie pocztowym jest do odebrania adresowana do niego przesyłka?

Zob. odpowiedź na pytanie 8.2.

9 Czy przewiduje się pisemne potwierdzenie doręczenia dokumentu?

Jeżeli dokonano doręczenia, odpowiedni pracownik wypełnia potwierdzenie odbioru. Stanowi ono dowód doręczenia. Potwierdzenie odbioru musi zawierać wszystkie informacje szczegółowe wymagane do potwierdzenia, że doręczenia dokonano w należyty sposób:

- imię i nazwisko adresata pisma;
- imię i nazwisko osoby, której doręczono pismo;
- wskazanie doręczającego: urzędnika sądowego, pracownika poczty lub kuriera, burmistrza lub też komornika prywatnego.

W przypadku doręczenia osobie, która nie jest adresatem, zawsze zastrzega się, że ta inna osoba jest zobowiązana doręczyć pismo adresatowi.

Art. 44 kodeksu postępowania cywilnego przewiduje następujące sposoby potwierdzenia, że dokonano doręczenia:

- doręczający poświadcza swoim podpisem datę i sposób doręczenia oraz tożsamość osoby, której doręczono pismo;
- odmowa przyjęcia pisma musi zostać odnotowana na potwierdzeniu odbioru i potwierdzona podpisem doręczającego; doręczenie mimo to zostanie uznane za należyte dokonane;
- doręczenie drogą telefoniczną lub faksem potwierdza doręczający na piśmie;
- doręczenie telegramem potwierdza się za pomocą potwierdzenia odbioru;
- doręczenie teleksem potwierdza się za pomocą pisemnego potwierdzenia wysłania pisma;
- doręczenie drogą pocztową potwierdza się za pomocą potwierdzenia odbioru;
- doręczenie na adres elektroniczny jest potwierdzane kopią elektronicznego zapisu doręczenia.

Potwierdzenie odbioru doręczanego pisma musi zostać włączone do akt sprawy niezwłocznie po jego sporządzeniu.

10 Co się stanie, gdy z jakichkolwiek powodów adresat nie otrzyma dokumentu lub gdy doręczenie dokumentu nastąpi z naruszeniem przepisów prawa (np. dokument zostanie doręczony osobie trzeciej)? Czy pomimo to doręczenie dokumentu może być uznane za zgodne z prawem (np. czy naruszenie przepisów prawa może być usunięte), czy też musi nastąpić nowa próba doręczenia dokumentu?

Jeżeli adresat nie otrzyma pisma lub jeżeli pismo nie zostanie mu doręczone w sposób przewidziany przepisami prawa, doręczenie takie nie wywołuje żadnych skutków prawnych. Jeżeli strona postępowania nie została należycie wezwana na rozprawę, wówczas zgodnie z art. 46 kodeksu postępowania cywilnego rozprawę należy odroczyć i doręczyć nowe wezwanie. Strona może jednak stawić się osobiście i złożyć ustny lub pisemny wniosek o wysłuchanie przed sądem, oświadczając, że została powiadomiona o rozprawie i wnosi o rozpatrzenie sprawy. W takim przypadku wezwanie uznaje się za należyte doręczone.

Jeżeli strony zostały należycie wezwane, ale rozprawę odroczone ze względu na konieczność przeprowadzenia dowodów, nie ma potrzeby doręczenia nowego wezwania.

11 Czy muszę zapłacić za doręczenie dokumentu, a jeśli tak, to jaką kwotę?

Oplaty sądowe pobierane przez sądy w Republice Bułgarii za rozpatrzenie sprawy pokrywają wszystkie koszty wezwań doręczanych przez urzędnika sądowego, pracownika poczty lub burmistrza odnośnej gminy.

Jeżeli strona występuje do sądu o zarządzenie doręczenia pism za pośrednictwem komornika prywatnego, wówczas zgodnie z art. 42 ust. 2 kodeksu postępowania cywilnego strona ta ponosi koszty doręczenia.

Ostatnia aktualizacja: 16/12/2016

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Uwaga: niedawno wprowadzono na tej stronie zmiany w oryginalnej wersji

językowej [CS](#). Strona w wybranej przez Ciebie wersji językowej jest obecnie tłumaczona przez nasze służby tłumaczeniowe.

Doręczenie dokumentów - Czechy

1 Co w praktyce oznacza prawniczy termin „doręczenie dokumentów”? Dlaczego do „doręczenia dokumentów” mają zastosowanie szczególne zasady?

Doręczenie pism sądowych jest jedną z czynności procesowych podejmowanych przez sądy w toku postępowania sądowego. Sąd doręcza stronom postępowania, innym uczestnikom postępowania i pozostałym osobom różne pisma sądowe związane z postępowaniem (np. pozwy, wezwania, odpisy wyroków itp.).

Ze względu na pewność prawa i w celu ochrony stron postępowania doręczenie wywołuje poważne skutki procesowe. Na przykład tylko wyrok, który został należycie doręczony, może stać się prawomocny, a zatem będzie wywoływał wiążące skutki w stosunkach prawnych, których dotyczy.

2 Jakie dokumenty wymagają doręczenia drogą formalną?

Wszystkie pisma, których doręczenie wywołuje skutki prawne, muszą zostać doręczone drogą formalną. Potrzeba doręczenia drogą formalną wynika z faktu, że sąd musi mieć dowód na to, iż konkretne pismo sądowe doręczono, a doręczeniu można przypisać wymagane skutki prawne w danym postępowaniu sądowym.

Zgodnie z ustawą nr 99/1963 – Kodeks postępowania cywilnego (zwaną dalej „kodeksem postępowania cywilnego” lub „kpc”) pisma sądowe doręcza się w drodze doręczenia do rąk własnych (doręczenia właściwego) albo „tradycyjną” przesyłką pocztową, w zależności od charakteru pisma sądowego.

Doręczenie właściwe jest stosowane w odniesieniu do tych pism sądowych, w przypadku których wymaga tego prawo (np. doręczenie pozwu pozwanemu lub wyroku stronom postępowania) lub jeżeli tak zarządzi sąd. Doręczenie „tradycyjną” przesyłką pocztową stosuje się w przypadku wszystkich pozostałych pism sądowych.

3 Kto odpowiada za doręczenie dokumentu?

Organami zapewniającymi doręczenie pism sądowych są sądy, które dokonują tej czynności za pośrednictwem organów doręczających (tj. pracowników sądu doręczających pisma sądowe, organów straży sądowej, komorników sądowych i operatorów usług pocztowych, a także – po spełnieniu określonych warunków i w przypadku określonych adresatów – organów służb więziennych, placówek wychowawczych lub opiekuńczych, ośrodków detencyjnych, regionalnych dowództw wojskowych, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Ministerstwa Sprawiedliwości).

4 Ustalanie adresu

4.1 Czy zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1393/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. dotyczącym doręczania w państwach członkowskich dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych organ w danym państwie członkowskim, do którego zwrócono się z wnioskiem o doręczenie, z własnej inicjatywy próbuje ustalić miejsce pobytu adresata dokumentu, który ma zostać doręczony, jeżeli adresat nie zamieszkuje już pod adresem znanym organowi występującemu z wnioskiem?

Jeżeli wniosek zawiera adres adresata, na który nie udało się doręczyć pism sądowych, ponieważ adresat nie zamieszkuje już pod tym adresem, sąd przeprowadza dochodzenie i podejmuje próbę ustalenia – z wykorzystaniem systemu informacyjnego ewidencji ludności Republiki Czeskiej – adresu, pod którym osoba fizyczna ma stałe miejsce zamieszkania / adresu siedziby działalności gospodarczej lub adresu, pod którym znajduje się siedziba statutowa / siedziba jednostki organizacyjnej wprowadzona do odpowiedniego rejestru, w przypadku osoby prawnej.

Zgodnie z przepisami kodeksu postępowania cywilnego adres do doręczeń w przypadku osoby fizycznej obejmuje stałe miejsce zamieszkania tej osoby i siedzibę prowadzonej przez nią działalności gospodarczej, natomiast w przypadku osób prawnych jest to adres, pod którym znajduje się siedziba statutowa wprowadzona do odpowiedniego rejestru i zarejestrowana siedziba jednostki organizacyjnej. Jeżeli adresat ma skrzynkę elektroniczną (*datová schránka*) zarejestrowaną w Republice Czeskiej, sąd doręcza pisma sądowe do tej skrzynki za pośrednictwem publicznej sieci danych. Doręczenie do skrzynki elektronicznej uznaje się za doręczenie właściwe. Tylko osoby prawne mają obowiązek założyć skrzynkę elektroniczną; w przypadku osób fizycznych założenie takiej skrzynki jest opcjonalne.

4.2 Czy zagraniczne organy sądowe lub strony postępowania sądowego mają dostęp do rejestrów lub usług w tym państwie członkowskim umożliwiających ustalenie aktualnego adresu zamieszkania danej osoby? Jeśli tak, jakie rejestry lub usługi są dostępne i jakich procedur należy przestrzegać? Czy obowiązują w tym zakresie opłaty i jaka jest ich wysokość?

Informacje na temat aktualnego miejsca pobytu osób fizycznych na terytorium Republiki Czeskiej można uzyskać przede wszystkim z systemu informacyjnego ewidencji ludności Republiki Czeskiej. Wszystkie sądy w Republice Czeskiej mają dostęp do tego systemu i mogą uzyskać wyciągi z niego po spełnieniu warunków określonych w art. 8 ustawy nr 133/2000 o ewidencji ludności i osobistych numerach identyfikacyjnych (ustawa o ewidencji ludności) i warunków określonych w ustawie nr 101/2000 o ochronie danych osobowych i zmieniającej niektóre ustawy. W przypadku wniosków z zagranicy dane osobowe z systemu informacyjnego udostępnia się na wniosek obywatela innego państwa lub ambasady innego państwa wyłącznie wówczas, gdy taką możliwość przewidziano w umowie międzynarodowej, której stroną jest Republika Czeska (art. 8 ust. 9 ustawy o ewidencji ludności). Sądy w Republice Czeskiej mają również dostęp do systemu informacji na temat cudzoziemców prowadzonego zgodnie z ustawą nr 326/1999 o pobycie cudzoziemców na terytorium Republiki Czeskiej.

Informacje na temat osób prawnych i osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, które zamieszkują / mają siedzibę lub prowadzą działalność na terytorium Republiki Czeskiej i które wystąpią o wpisanie do rejestru, przechowuje się w rejestrze publicznym na mocy ustawy nr 304/2013 o publicznych rejestrach osób prawnych i fizycznych. Rejestr publiczny jest ogólnodostępnym wykazem, do którego wpisuje się informacje przewidziane prawem w odniesieniu do osób prawnych i osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą; rejestr ten obejmuje też akta dotyczące danego podmiotu. Rejestr jest dostępny zarówno dla Czechów, jak i cudzoziemców. Każdy może uzyskać do niego wgląd oraz zrobić kopię lub otrzymać wyciąg z rejestru. Rejestr publiczny jest prowadzony w formie elektronicznej, przez co dostęp do niego można uzyskać z dowolnego miejsca. Jest on dostępny pod adresem:

https://www.czso.cz/csu/res/business_register

Informacje zawarte na tej stronie internetowej są dostępne nieodpłatnie. Opłata za sporządzenie odpisu, duplikatu lub kopii całej strony lub części strony, lub też dokumentu znajdującego się w zbiorze, w tym wyciągu z czeskiego rejestru działalności gospodarczej, wynosi 50 CZK bez poświadczenia za zgodność z oryginałem oraz 70 CZK z takim poświadczeniem.

4.3 W jaki sposób organy w tym państwie członkowskim rozpatrują wnioski przesłane na mocy rozporządzenia Rady (WE) nr 1206/2001 z dnia 28 maja 2001 r. w sprawie współpracy między sądami państw członkowskich przy przeprowadzaniu dowodów w sprawach cywilnych lub handlowych, mające na celu ustalenie aktualnego adresu zamieszkania danej osoby?

Zgodnie z czeskim prawem ustalenie adresu nie stanowi elementu postępowania dowodowego. Według ustalonej praktyki sądów w Republice Czeskiej sądy co do zasady chętnie składają wnioski na podstawie rozporządzenia (WE) nr 1206/2001 w celu ustalenia aktualnego miejsca pobytu osoby i w celu przeprowadzenia wymaganego wyszukiwania, pod warunkiem że informacje te są wymagane na potrzeby toczącego się postępowania cywilnego.

Jeżeli jednak Republika Czeska zawarła z innym państwem członkowskim UE umowę dwustronną, w której wyraźnie uregulowano kwestię ustalania adresu, umowy tej należy przestrzegać [1].

Przekazywanie adresu osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą lub adresu siedziby osoby prawnej (zazwyczaj spółki) nie wymaga zgodnie z prawem Republiki Czeskiej spełnienia żadnych specjalnych wymogów prawnych dotyczących przekazywania takich informacji. Jak wskazano powyżej, dostęp do informacji zawartych w rejestrze publicznym nie jest w żaden sposób ograniczony.

[1] Ustalanie adresu uregulowano w umowach dwustronnych z: Belgią, Bułgarią, Grecją, Hiszpanią, Polską, Słowacją, Słowenią i Węgrami.

5 W jaki sposób dokument jest zwykle doręczany w praktyce? Czy istnieją alternatywne metody, które można wykorzystać w tym celu (inne niż doręczenie zastępcze, o którym mowa w pkt 6 poniżej)?

Zgodnie z prawem Republiki Czeskiej sąd doręcza pisma sądowe sporządzone na piśmie podczas rozprawy lub w trakcie przeprowadzania innej czynności sądowej. Jeżeli sąd nie skorzysta z tego sposobu doręczenia, doręcza pismo sądowe adresatowi za pośrednictwem publicznej sieci danych do jego skrzynki elektronicznej. Jeżeli pisma sądowego nie można doręczyć za pośrednictwem publicznej sieci danych, sąd doręcza go, na wniosek adresata, na inny adres lub na adres elektroniczny.

Jeżeli pisma sądowego nie można doręczyć z wykorzystaniem tych sposobów, sąd zarządza doręczenie pisma sądowego za pośrednictwem organów zajmujących się doręczaniem (aby uzyskać więcej informacji, zob. pkt 3) lub za pośrednictwem strony postępowania bądź jej pełnomocnika do doręczeń (art. 45, art. 46c, art. 47 i art. 48 kpc).

Z zastrzeżeniem spełnienia warunków wyraźnie wskazanych w przepisach prawa, sąd może również doręczyć pismo sądowe, wywieszając je na oficjalnej tablicy ogłoszeń sądu (art. 50l kpc).

6 Czy w postępowaniu cywilnym dozwolone jest elektroniczne doręczanie dokumentów (doręczanie dokumentów sądowych lub pozasądowych za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej, takich jak poczta elektroniczna, zabezpieczone aplikacje internetowe, faks, SMS itp.)? Jeśli tak, w odniesieniu do jakich rodzajów postępowań przewiduje się stosowanie tej metody? Czy istnieją ograniczenia w odniesieniu do dostępności lub dostępu do tej metody doręczania dokumentów w zależności od tego, kto jest adresatem (osoba wykonująca zawód prawniczy, osoba prawna, spółka lub inny podmiot gospodarczy, itp.)?

Elektroniczne doręczenie pism sądowych oznacza ich doręczenie za pomocą publicznej sieci danych do skrzynki elektronicznej.

Jeżeli ten sposób doręczenia nie jest możliwy, sąd – na wniosek adresata – może doręczyć pismo sądowe na adres elektroniczny podany przez adresata, pod warunkiem że adresat zwrócił się do sądu o doręczenie pisma sądowego w ten sposób lub wyraził zgodę na ten sposób doręczenia i pod warunkiem, że wyznaczył akredytowanego dostawcę usług certyfikacyjnych, który wydał certyfikat kwalifikowany i prowadzi rejestr takich certyfikatów lub który przedstawił ważny certyfikat kwalifikowany. W przypadku doręczenia tym sposobem sąd zwraca się do adresata, aby przedstawił sądowi potwierdzenie doręczenia w ciągu trzech dni od daty wysłania pism sądowych. Potwierdzenia dokonuje się za pomocą wiadomości elektronicznej opatrzonej uwierzytelnionym podpisem elektronicznym adresata. Jeżeli pismo sądowe wysłane na adres elektroniczny wróci do sądu z adnotacją, że doręczenie jest niemożliwe, lub jeżeli adresat nie potwierdzi odbioru pisma sądowego w ciągu trzech dni od dnia, w którym pismo zostało wysłane, doręczenie jest bezskuteczne.

Prawo nie przewiduje żadnych innych sposobów doręczenia pism sądowych drogą elektroniczną.

7 Doręczenie „zastępcze”

7.1 Czy prawo tego państwa członkowskiego dopuszcza stosowanie innych metod doręczenia w przypadkach, w których doręczenie dokumentów adresatowi nie było możliwe (np. zawiadomienie przesłane na adres domowy, do komornika sądowego, drogą pocztową lub przez wywieszenie ogłoszenia)?

W odniesieniu do tego pytania zob. również informacje podane w pkt 5 powyżej.

W kodeksie postępowania cywilnego rozróżnia się dwa tryby doręczenia: **doręczenie właściwe** i doręczenie pozostałych pism sądowych.

Jeżeli doręczane są pisma sądowe, które wymagają doręczenia właściwego zgodnie z prawem lub zarządzeniem sądu, a organ doręczający nie jest w stanie dotrzeć do adresata, pismo sądowe składa się w placówce pocztowej lub w sądzie, a adresatowi zostawia się stosowne pisemne zawiadomienie wraz z pouczeniem, że pismo należy odebrać (zob. pkt 7.2 poniżej).

Jeżeli doręczane są pisma sądowe, w przypadku których doręczenie właściwe nie jest wymagane (tak zwane doręczenie pozostałych pism sądowych), umieszcza się je w skrzynce pocztowej adresata, jeżeli nie można do niego dotrzeć, a pismo sądowe uznaje się za doręczone w momencie umieszczenia go w takiej skrzynce. Jeżeli pisma sądowego nie można umieścić w skrzynce pocztowej, sąd dokonuje doręczenia poprzez wywieszenie go na oficjalnej tablicy ogłoszeń sądu (art. 50 kpc).

7.2 Jeżeli stosowane są inne metody, w którym momencie dokumenty uznaje za doręczone?

Pisma sądowe, które wymagają doręczenia właściwego, uznaje się za doręczone dziesiątego dnia od dnia, w którym pismo przygotowano do odbioru (tj. od dnia, w którym złożono je w placówce pocztowej lub w sądzie albo w którym na oficjalnej tablicy ogłoszeń sądu wywieszono zawiadomienie o konieczności odbioru pisma sądowego, jeżeli nie można pozostawić takiego zawiadomienia w miejscu doręczenia). Pismo sądowe uznaje się za doręczone, nawet jeżeli adresat nie wie, że takie pismo zostało złożone w placówce pocztowej/sądzie. Jeżeli dziesięciodniowy termin upłyne bezskutecznie, organ doręczający umieszcza pismo sądowe w skrzynce pocztowej adresata, a w razie braku takiej skrzynki zwraca pismo do sądu, który je wysłał, i na oficjalnej tablicy ogłoszeń sądu wywiesza stosowne zawiadomienie. W przypadku niektórych pism sądowych doręczenie zastępcze jest wykluczone na mocy przepisów prawa lub zarządzenia sądu – po upływie dziesięciodniowego terminu pisma sądowe zwraca się do sądu, który je wysłał, bez uznania ich za doręczone (art. 49 ust. 5 kpc).

Pisma sądowe doręczane za pośrednictwem publicznej sieci danych uznaje się za doręczone właściwie. Pismo sądowe doręczane do skrzynki elektronicznej uznaje się za doręczone, w momencie gdy osoba, która ze względu na zakres swoich uprawnień jest upoważniona do uzyskania dostępu do pisma, zaloguje się na skrzynkę elektroniczną. Jeżeli osoba taka nie zaloguje się na skrzynkę elektroniczną w ciągu 10 dni od dnia, w którym pismo sądowe dostarczono do skrzynki elektronicznej, pismo uznaje się za doręczone dziesiątego dnia; nie będzie tak wówczas, gdy w przypadku takiego pisma doręczenie zastępcze jest wykluczone (art. 17 ust. 3 i ust. 4 ustawy nr 300/2008 o czynnościach elektronicznych i autoryzowanej konwersji dokumentów). Pozostałe pisma sądowe (w przypadku których doręczenie właściwe nie jest wymagane) uznaje się za doręczone w dniu, w którym umieszczono je w skrzynce pocztowej, lub w przypadku doręczenia przez wywieszenie na oficjalnej tablicy ogłoszeń sądu – dziesiątego dnia po wywieszeniu.

7.3 Jeżeli inna metoda doręczenia polega na złożeniu dokumentów w określonym miejscu (np. w urzędzie pocztowym), w jaki sposób informuje się adresata o tym, że dokumenty zostały złożone?

Adresata informuje się o złożeniu pisma sądowego w placówce pocztowej w drodze pisemnego zawiadomienia wraz z pouczeniem, że pismo należy odebrać, które to zawiadomienie organ doręczający pozostawia adresatowi we właściwy sposób (zazwyczaj pozostawiając je w skrzynce pocztowej). Jeżeli zawiadomienia nie można zostawić w miejscu, w którym podjęto próbę doręczenia pisma sądowego, organ doręczający zwraca dokument do sądu, który wysłał pismo, a ten umieszcza zawiadomienie o konieczności odbioru pisma sądowego na swojej oficjalnej tablicy ogłoszeń.

Zawiadomienie musi zawierać informacje określone w ustawie (art. 50h kpc), w szczególności wskazanie sądu, doręczanego pisma sądowego, adresata i jego adresu, organu doręczającego oraz imię i nazwisko doręczającego, a także jego podpis. Jeżeli doręczenie zastępcze nie jest wykluczone, zawiadomienie musi również zawierać ostrzeżenie o skutkach prawnych nieodebrania pisma sądowego. Ponadto w zawiadomieniu określa się, u kogo, gdzie i kiedy można odebrać pismo sądowe, oraz datę, do której należy je odebrać, jak również godziny, w jakich można to zrobić.

7.4 Jeżeli adresat odmawia przyjęcia doręczenia dokumentów, jakie są tego konsekwencje? Czy dokumenty uważa się za skutecznie doręczone, jeśli odmowa nie jest uzasadniona?

Odmowę przyjęcia doręczanych pism sądowych uregulowano w art. 50c kpc, który stanowi, że jeżeli adresat lub odbierający odmówi przyjęcia doręczanego pisma sądowego, pismo uznaje się za doręczone w dniu, w którym odmówiono jego przyjęcia. Adresata należy poinformować o skutkach prawnych odmowy. Zgodnie z czeskim prawem takie samo domniemanie doręczenia stosuje się, jeżeli adresat odmawia okazania dowodu tożsamości lub podjęcia współpracy niezbędnej do należytego doręczenia pisma sądowego. W takim przypadku pismo sądowe uznaje się za doręczone w dniu, w którym odmówiono okazania dowodu tożsamości lub podjęcia współpracy. Zgodnie z czeskim prawem nie sprawdza się, czy odmowa była uzasadniona, czy też nie – domniemanie doręczenia powstaje automatycznie w momencie odmowy przyjęcia pisma sądowego.

8 Doręczenie drogą pocztową z zagranicy (art. 14 rozporządzenia dotyczącego doręczania dokumentów)

8.1 Jeżeli poczta doręczy adresatowi w tym państwie członkowskim dokument wysłany z zagranicy w sytuacji, w której wymagane jest potwierdzenie odbioru (art. 14 rozporządzenia dotyczącego doręczania dokumentów), czy dokument taki może zostać doręczony tylko adresatowi osobiście, czy też można go doręczyć, zgodnie z krajowymi przepisami dotyczącymi doręczania drogą pocztową, także innej osobie pod tym samym adresem?

W przypadku doręczania pism sądowych z zagranicy poczta czeska postępuje w podobny sposób jak przy doręczaniu pism sądowych na terytorium kraju.

Oznacza to, że o ile na kopercie lub potwierdzeniu odbioru nie wskazano wyraźnie, że daną przesyłkę można doręczyć wyłącznie do rąk własnych adresata,

można ją doręczyć nie tylko adresatowi, lecz również jego pełnomocnikowi, przedstawicielowi ustawowemu lub pełnomocnikowi jego przedstawiciela ustawowego po spełnieniu takich samych warunków, jakie obowiązują w przypadku adresata (tj. musi on okazać dokument tożsamości i potwierdzić odbiór pisma sądowego, składając podpis).

Co więcej, zgodnie z regulaminem usług pocztowych przesyłkę pocztową mogą odebrać wymienione poniżej osoby w miejscu wskazanym jako adres pocztowy.

1. Jeżeli przesyłka pocztowa jest zaadresowana do osoby fizycznej:

- osoba fizyczna znajdująca się w mieszkaniu, biurze, placówce lub innym pomieszczeniu opatrzonym imieniem i nazwiskiem adresata lub nazwiskiem identycznym z nazwiskiem adresata, która potwierdzi odbiór przesyłki podpisem.

2. Jeżeli przesyłka pocztowa jest zaadresowana do osoby prawnej:

- osoba fizyczna, która potwierdzi odbiór przesyłki swoim podpisem i pieczętą adresata;

- osoba fizyczna, która potwierdzi odbiór przesyłki swoim podpisem i udowodni, że jest osobą uprawnioną do odbioru;

- osoba fizyczna znajdująca się w biurze, placówce lub innym pomieszczeniu opatrzonym nazwą adresata, która oświadczy, że adresat nie używa pieczęci, i która potwierdzi odbiór przesyłki swoim podpisem, a także okaże dokument potwierdzający jej imię i nazwisko.

Jeżeli pisma sądowego nie uda się przekazać żadnej z wymienionych osób, urząd pocztowy może go przekazać odpowiedniej osobie fizycznej, w szczególności sąsiadowi adresata, który zgodzi się przekazać przesyłkę adresatowi i potwierdzi odbiór przesyłki swoim podpisem.

Możliwość ta jest wykluczona, jeżeli:

a) adresat złożył w czeskiej placówce pocztowej oświadczenie, że nie zgadza się na taką metodę doręczenia;

b) adresat złożył w czeskiej placówce pocztowej oświadczenie, że poczta czeska może doręczać przesyłki pocztowe wyłącznie jemu;

c) zadeklarowana cena przekracza 10 000 CZK (art. 25 ust. 6 regulaminu usług pocztowych).

8.2 W jaki sposób można dokonać, zgodnie z przepisami dotyczącymi doręczania drogą pocztową w tym państwie członkowskim, doręczenia dokumentów z zagranicy na podstawie art. 14 rozporządzenia nr 1393/2007 dotyczącego doręczania dokumentów, jeżeli pod adresem, pod który należało doręczyć dokumenty, nie zastano ani adresata, ani żadnej innej osoby uprawnionej do odebrania przesyłki (o ile doręczenie zastępcze jest możliwe na podstawie krajowych przepisów dotyczących doręczania drogą pocztową – zob. powyżej)?

Jeżeli pismo sądowe doręcza się zgodnie z art. 14 rozporządzenia (tj. drogą pocztową, a nie za pośrednictwem jednostki przyjmującej) i przesyłki pocztowej nie udaje się doręczyć, wówczas składa się ją w placówce pocztowej, a adresatowi zostawia się zawiadomienie w jego domowej skrzynce pocztowej wraz z pouczeniem, że należy odebrać przesyłkę w wyznaczonym terminie we wskazanym urzędzie pocztowym. Jeżeli adresat nie odbierze przesyłki w wyznaczonym terminie, przesyłkę zwraca się do nadawcy z adnotacją, że doręczenie jest niemożliwe.

8.3 Czy urzędy pocztowe przewidują określony termin na odebranie dokumentów przed ich odesłaniem jako niedoręczone? Jeśli tak, w jaki sposób adresat jest informowany o tym, że w urządzie pocztowym jest do odebrania adresowana do niego przesyłka?

W przypadku doręczenia właściwego za pośrednictwem usług pocztowych innego państwa w rozumieniu art. 14 rozporządzenia adresat może odebrać przesyłkę w ciągu 15 dni od dnia, w którym przesyłka została przygotowana do odbioru. Adresata informuje się o złożeniu przesyłki w placówce pocztowej za pomocą pisemnego zawiadomienia wraz z pouczeniem, że przesyłkę należy odebrać, które organ doręczający zostawia w jego domowej skrzynce pocztowej.

9 Czy przewiduje się pisemne potwierdzenie doręczenia dokumentu?

Gdy sąd doręcza pismo sądowe w trakcie rozprawy lub innej czynności sądowej, z której sporządza się protokół, fakt ten zaznacza się w protokole. Poza innymi szczegółowymi elementami (art. 40 ust. 6 kpc) w protokole należy wskazać charakter danego pisma sądowego. Protokół musi podpisać osoba, która doręcza pismo, oraz odbierający.

W odniesieniu do doręczenia za pośrednictwem publicznej sieci danych do skrzynki elektronicznej zob. pkt 7.2 powyżej.

Jeżeli pismo sądowe doręcza się za pośrednictwem publicznej sieci danych na adres elektroniczny, doręczenie poświadczają wiadomość elektroniczna od adresata podpisana jego zaawansowanym podpisem elektronicznym, którego złożenie potwierdza odbiór pisma sądowego.

Jeżeli sąd doręcza dokument w trakcie czynności, z której nie sporządza się protokołu sądowego, lub za pośrednictwem organu doręczającego, na **potwierdzeniu odbioru** zaznacza się rodzaj pisma sądowego. Potwierdzenie odbioru jest dokumentem urzędowym. O ile nie zostanie wykazane, że jest inaczej, dane podane na potwierdzeniu odbioru uznaje się za prawidłowe.

Potwierdzenie odbioru musi zawierać:

a) oznaczenie sądu, który zarządził doręczenie pisma sądowego;

b) oznaczenie organu doręczającego;

c) wskazanie rodzaju doręczanego pisma sądowego;

d) wskazanie adresata i adresu, na który należy doręczyć pismo sądowe;

e) oświadczenie organu doręczającego wskazujące datę, w której nie udało się doręczyć pisma adresatowi, datę, w której przekazano pismo adresatowi lub odbierającemu, datę, w której przygotowano pismo do odbioru, datę, w której odmówiono przyjęcia pisma, lub datę, w której odmówiono podjęcia współpracy niezbędnej do należytego doręczenia pisma;

f) godzinę i minutę doręczenia, jeżeli wymagane jest wskazanie „dokładnego czasu doręczenia”;

g) imię i nazwisko doręczającego, jego podpis oraz oficjalną pieczęć organu doręczającego;

h) imię i nazwisko osoby, która odebrała pismo sądowe lub która odmówiła jego przyjęcia, lub która odmówiła podjęcia współpracy niezbędnej do należytego doręczenia pisma; jeżeli pismo odebrano w imieniu adresata, informację na temat stosunków łączących tę osobę z adresatem, jeżeli taka informacja jest znana organowi doręczającemu, oraz podpis tej osoby;

i) informację na temat tego, czy umieszczenie pisma sądowego w skrzynce pocztowej jest wykluczone.

Jeżeli dokument złożono w placówce pocztowej, potwierdzenie odbioru musi również zawierać informację na temat tego, czy adresatowi pozostawiono zawiadomienie wraz z pouczeniem, że należy odebrać pismo sądowe.

Jeżeli adresat lub odbierający odbiera pismo sądowe złożone w placówce pocztowej, potwierdzenie odbioru musi również zawierać:

a) imię i nazwisko osoby, która wydała pismo sądowe, jej podpis oraz oficjalną pieczęć organu doręczającego;

b) oświadczenie organu doręczającego wskazujące datę, w której odebrano pismo sądowe;

c) godzinę i minutę doręczenia, jeżeli wymagane jest wskazanie „dokładnego czasu doręczenia”;

d) imię i nazwisko osoby, która odebrała pismo sądowe złożone w placówce pocztowej, oraz jej podpis.

Jeżeli adresat lub odbierający odmawia przyjęcia pisma sądowego lub jeżeli nie podejmie współpracy niezbędnej do należytego doręczenia pisma sądowego, potwierdzenie odbioru musi również zawierać informację dotyczące tego, czy osobę tę pouczone, ustnie lub pisemnie, o skutkach prawnych odmowy przyjęcia pisma sądowego lub niepodjęcia współpracy oraz czy i w jaki sposób uzasadniono odmowę przyjęcia pisma sądowego, a także informację na temat podstaw niepodjęcia współpracy.

Jeżeli pismo sądowe jest doręczane „tradycyjnym sposobem”, a nie uda się go doręczyć adresatowi ani odbierającemu, potwierdzenie odbioru musi również zawierać:

- a) oświadczenie organu doręczającego wskazujące datę, w której pismo sądowe umieszczono w domowej skrzynce pocztowej lub innej skrzynce pocztowej, z której korzysta adresat;
- b) godzinę i minutę doręczenia, jeżeli wymagane jest wskazanie „dokładnego czasu doręczenia”;
- c) imię i nazwisko doręczającego, jego podpis oraz oficjalną pieczęć organu doręczającego.

Jeżeli odbierający nie jest w stanie potwierdzić odbioru pisma sądowego za pomocą podpisu, odpowiednia osoba fizyczna inna niż doręczający musi potwierdzić doręczenie pisma sądowego odbierającemu poprzez złożenie podpisu na potwierdzeniu odbioru.

10 Co się stanie, gdy z jakichkolwiek powodów adresat nie otrzyma dokumentu lub gdy doręczenie dokumentu nastąpi z naruszeniem przepisów prawa (np. dokument zostanie doręczony osobie trzeciej)? Czy pomimo to doręczenie dokumentu może być uznane za zgodne z prawem (np. czy naruszenie przepisów prawa może być usunięte), czy też musi nastąpić nowa próba doręczenia dokumentu?

Zgodnie z prawem Republiki Czeskiej nie ma możliwości usunięcia wady prawnej doręczenia. Jeżeli przy doręczeniu określonego pisma sądowego naruszono procedurę ustawową, dokument musi zostać doręczony ponownie.

Ponieważ w czeskim prawie dopuszcza się doręczenie „zastępcze” i związane z nim domniemanie doręczenia, istnieje możliwość wystąpienia **bezsuktecznego doręczenia** w przypadkach, w których adresat nie był w stanie zapoznać się z pismem sądowym ze względu na obiektywną przeszkodę. Bezsukteczne doręczenie stwierdza właściwy sąd wyłącznie na wniosek strony, która była adresatem danego pisma sądowego (z wyjątkiem postępowania nieprocesowego, kiedy to sąd może również z urzędu zbadać skuteczność doręczenia). Wniosek należy złożyć w ciągu 15 dni od dnia, w którym adresat zapoznał się z doręczanym pismem sądowym lub w którym mógł się z nim zapoznać. Sąd stwierdza bezsukteczność doręczenia tylko wówczas, gdy adresat nie był w stanie zapoznać się z pismem sądowym z **uzasadnionej przyczyny**. W związku z tym strona musi zawrzeć w swoim wniosku dowody potwierdzające, że wniosek został złożony w terminie (we wspomnianym powyżej 15-dniowym terminie), oraz musi wykazać, że wniosek jest uzasadniony. Uzasadnione przyczyny obejmują chorobę, pobyt w szpitalu itp., tj. powody związane z obiektywną przeszkodą uniemożliwiającą stronie zapoznanie się z pismem sądowym. Doręczenia nie można uznać za bezsukteczne, jeżeli adresat umyślnie unikał odebrania pisma sądowego lub jeżeli nie zamieszkuje na stałe pod adresem wskazanym jako adres do doręczeń (strony mają obowiązek wskazać adres do doręczeń, pod którym faktycznie zamieszkują).

11 Czy muszę zapłacić za doręczenie dokumentu, a jeśli tak, to jaką kwotę?

Co do zasady koszty doręczenia pokrywa sąd doręczający pismo sądowe.

Ostatnia aktualizacja: 06/03/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Uwaga: niedawno wprowadzono na tej stronie zmiany w oryginalnej wersji

językowej [de](#). Strona w wybranej przez Ciebie wersji językowej jest obecnie tłumaczona przez nasze służby tłumaczeniowe.

Doręczanie dokumentów - Niemcy

1 Co w praktyce oznacza prawniczy termin „doręczenie dokumentów”? Dlaczego do „doręczenia dokumentów” mają zastosowanie szczególne zasady?

Doręczanie (pism sądowych) jest pojęciem prawnym określającym sytuację, w której określoną osobę należy zawiadomić o oświadczeniach sporządzonych na piśmie i orzeczeniach w formie przewidzianej w ustawie, a także odpowiednio udokumentować tę czynność. Zawiadomienie można zdefiniować jako umożliwienie adresatowi zapoznania się z określonymi informacjami.

Pisma sądowe doręcza się w celu zapewnienia należytego przebiegu procesu i uczciwego postępowania sądowego. Doręczenie służy zapewnieniu, aby adresat faktycznie dowiedział się o postępowaniu sądowym lub przynajmniej aby miał możliwość dowiedzenia się o takim postępowaniu bez żadnych przeszkód. Dlatego też celem każdego doręczenia pism sądowych jest zawsze zawiadomienie adresata o ich treści. Na adresacie spoczywa jednak obowiązek faktycznego zapoznania się z treścią takich pism.

Strona doręczająca pisma sądowe musi mieć możliwość zweryfikowania terminu i sposobu doręczenia pisma sądowego adresatowi. Spełnienie tego wymogu służy zapewnieniu pewności prawa.

2 Jakie dokumenty wymagają doręczenia drogą formalną?

Nie istnieją żadne przepisy prawne, które w sposób jednoznaczny określałyby, jakie konkretnie pisma sądowe wymagają doręczenia drogą formalną.

Z urzędu doręczane muszą być te pisma sądowe, w przypadku których taki obowiązek przewidziano w prawie lub zarządzeniu sądu (art. 166 ust. 2 niemieckiego kodeksu postępowania cywilnego (Zivilprozessordnung – ZPO)).

Doręczenie na wniosek stron następuje wówczas, gdy jest to przewidziane w prawie, na przykład w przypadku aresztowania, postanowienia o ustanowieniu zabezpieczenia lub nakazu zajęcia i przelewu zajętej wierzytelności (art. 191 niemieckiego kodeksu postępowania cywilnego).

Doręczenie drogą formalną jest wymagane, ilekroć jest to właściwe i celowe oraz konieczne w celu zapewnienia pewności prawa – na przykład dlatego, że prawa powstają lub terminy zaczynają biec dopiero wraz z przekazaniem zawiadomienia. Oznacza to przykładowo, że zgodnie z prawem wymagane jest doręczenie pozwów lub wyroków i postanowień sądu, od których można się bezpośrednio odwołać.

3 Kto odpowiada za doręczenie dokumentu?

Należy rozróżnić doręczenie dokonywane z urzędu i doręczenia na wniosek stron.

Ilekroć pisma sądowe są doręczane z urzędu, zawsze doręcza je sekretariat sądu, przed którym toczy się postępowanie (art. 168 ust. 1 niemieckiego kodeksu postępowania cywilnego). Sekretariat ma prawo wybrać sposób doręczenia według własnego uznania.

Wyboru może dokonać spośród poniższych wariantów:

może na przykład doręczyć pisma sądowe adwokatowi za potwierdzeniem odbioru (art. 174 niemieckiego kodeksu postępowania cywilnego);

może doręczyć pismo sądowe adresatowi lub jego przedstawicielowi ustawowemu bezpośrednio w drodze fizycznego doręczenia do siedziby sądu (art. 173 niemieckiego kodeksu postępowania cywilnego);

może powierzyć doręczenie pism sądowych poczcie. W Niemczech termin „poczta” odnosi się do przedsiębiorstw posiadających licencję Federalnej Agencji ds. Sieci (Bundesnetzagentur) na świadczenie usług pocztowych. W ramach tego sposobu doręczenia sekretariat może wybrać specjalny rodzaj doręczenia, tj. doręczenie listem poleconym za zwrotnym potwierdzeniem odbioru (art. 175 niemieckiego kodeksu postępowania cywilnego);

może nakazać doręczenie przez pracownika sądu.

W pewnych sytuacjach przewidzianych prawem sędzia odpowiada za zorganizowanie doręczenia, np. w przypadku doręczeń zagranicznych (art. 183 i 184 niemieckiego kodeksu postępowania cywilnego) lub doręczeń przez ogłoszenie (art. 186 i 187 niemieckiego kodeksu postępowania cywilnego).

Doręczenia na wniosek stron zawsze dokonuje komornik wyznaczony przez sąd, któremu strona powierzyła to zadanie bezpośrednio lub za pośrednictwem sekretariatu sądu rozpoznającego sprawę (art. 192 niemieckiego kodeksu postępowania cywilnego).

Komornik wyznaczony przez sąd może z kolei powierzyć doręczenie pism sądowych poczcie (art. 194 niemieckiego kodeksu postępowania cywilnego).

4 Ustalanie adresu

4.1 Czy zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1393/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. dotyczącym doręczania w państwach członkowskich dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych organ w danym państwie członkowskim, do którego zwrócono się z wnioskiem o doręczenie, z własnej inicjatywy próbuje ustalić miejsce pobytu adresata dokumentu, który ma zostać doręczony, jeżeli adresat nie zamieszkuje już pod adresem znanym organowi występującemu z wnioskiem?

Jeżeli adresat nie zamieszkuje pod adresem wskazanym we wniosku o doręczenie, niemiecka jednostka przyjmująca, do której się zwrócono, podejmie co do zasady próbę ustalenia jego aktualnego adresu. Nie ma to zastosowania w przypadkach, w których adresat przeprowadził się, albo w sytuacji gdy jego adres we wniosku o doręczenie jest nieprawidłowy lub niekompletny. Jednostka przyjmująca świadczy jednak swoje usługi w tym względzie dobrowolnie i nie jest zobowiązana do podjęcia takiego działania.

4.2 Czy zagraniczne organy sądowe lub strony postępowania sądowego mają dostęp do rejestrów lub usług w tym państwie członkowskim umożliwiających ustalenie aktualnego adresu zamieszkania danej osoby? Jeśli tak, jakie rejestry lub usługi są dostępne i jakich procedur należy przestrzegać? Czy obowiązują w tym zakresie opłaty i jaka jest ich wysokość?

Zgodnie z art. 44 niemieckiej ustawy federalnej o ewidencji ludności (Bundesmeldegesetz – BMG) zagraniczne organy publiczne i zagraniczne osoby fizyczne są uprawnione do uzyskania pewnych informacji o konkretnej osobie od niemieckich organów ds. ewidencji ludności bez podawania przyczyn, dla których chcą je uzyskać. Dokument taki jest zwany zwykłym wyciągiem z ewidencji (*einfache Melderegisterauskunft*).

Zwykły wyciąg z ewidencji obejmuje:

- nazwisko,
- imiona,
- stopień naukowy doktora,
- aktualny adres oraz
- w przypadku gdy dana osoba nie żyje – stosowne oświadczenie.

Wniosek musi zostać skierowany do właściwego organu ds. ewidencji. Co do zasady będzie to urząd spraw obywatelskich (*Bürgeramt*) w gminie lub mieście, w których uznaje się, że dana osoba zamieszkuje.

Uzyskanie wyciągu podlega opłacie. Wysokość opłaty różni się w poszczególnych krajach związkowych.

Wyciąg z ewidencji może zostać wydany tylko wówczas, gdy osobę, o której dane się zwrócono, można dokładnie zidentyfikować na podstawie danych przedstawionych przez organ występujący z wnioskiem, tj. nie jest możliwe wysłanie listy potencjalnych osób, których informacje mogłyby dotyczyć.

Ponadto wyciągu z ewidencji nie można wydać, jeżeli wprowadzono do niej adnotację o zakazie ujawniania danych tej osoby zgodnie z art. 41 federalnej ustawy o ewidencji ludności lub jeżeli ujawnienie naruszałoby chronione prawem interesy tej osoby w jakikolwiek inny sposób (art. 8 federalnej ustawy o ewidencji ludności).

4.3 W jaki sposób organy w tym państwie członkowskim rozpatrują wnioski przesłane na mocy rozporządzenia Rady (WE) nr 1206/2001 z dnia 28 maja 2001 r. w sprawie współpracy między sądami państw członkowskich przy przeprowadzaniu dowodów w sprawach cywilnych lub handlowych, mające na celu ustalenie aktualnego adresu zamieszkania danej osoby?

W Niemczech procedury ustalania adresu nie uznaje się zazwyczaj za czynność sądową.

Z uwagi na fakt, że nawet zagraniczne organy publiczne i zagraniczne osoby fizyczne mogą – po złożeniu stosownego wniosku – uzyskać zwykły wyciąg z ewidencji, nie ma potrzeby składania wniosku, o którym mowa w rozporządzeniu (WE) nr 1206/2001.

5 W jaki sposób dokument jest zwykle doręczany w praktyce? Czy istnieją alternatywne metody, które można wykorzystać w tym celu (inne niż doręczenie zastępcze, o którym mowa w pkt 6 poniżej)?

Najczęściej stosowanym w praktyce sposobem doręczenia jest doręczenie z urzędu. Dokonuje się go zazwyczaj za pośrednictwem poczty. Urzędnik sądowy wydaje wniosek o doręczenie i fizycznie przekazuje pismo sądowe, które ma zostać doręczone, w zapieczętowanej kopercie wraz z wcześniej wydrukowanym i gotowym do wypełnienia pokwitowaniem odbioru (art. 176 niemieckiego kodeksu postępowania cywilnego). Pismo sądowe doręcza następnie pracownik poczty. Preferowane jest bezpośrednie doręczenie pisma sądowego adresatowi, co oznacza, że należy je doręczyć adresatowi do rąk własnych. Tego rodzaju fizyczne doręczenie może się odbyć w dowolnym miejscu i nie jest ograniczone do określonej lokalizacji (art. 177 niemieckiego kodeksu postępowania cywilnego).

Adresatem, o którym mowa powyżej, jest osoba, do której pismo sądowe jest skierowane, jej przedstawiciel ustawowy (art. 170 niemieckiego kodeksu postępowania cywilnego) lub upoważniony przez nią odbiorca (art. 171 niemieckiego kodeksu postępowania cywilnego).

Po doręczeniu pisma sądowego pracownik poczty wypełnia wcześniej wydrukowane pokwitowanie odbioru i bezzwłocznie odsyła je do sekretariatu sądu jako dowód doręczenia.

Jeżeli stronę reprezentuje adwokat, pisma sądowe doręcza się zazwyczaj za jego pośrednictwem za potwierdzeniem odbioru (art. 171 i 174 niemieckiego kodeksu postępowania cywilnego). Przy odbiorze pisma sądowego adwokat podpisuje potwierdzenie odbioru i odsyła je do sądu.

Jeżeli obie strony są reprezentowane przez adwokatów, jeden adwokat może doręczyć pisma sądowe za pośrednictwem drugiego (art. 195 niemieckiego kodeksu postępowania cywilnego). Ma to również zastosowanie do tych pism sądowych, które doręcza się z urzędu, pod warunkiem że strony przeciwnej nie trzeba jednocześnie poinformować o orzeczeniu sądu. Pismo takie musi zawierać oświadczenie zawierające informację o doręczeniu przez jednego adwokata drugiemu. Także w tym przypadku dowodem doręczenia jest podpisane i opatrzone datą potwierdzenie odbioru.

6 Czy w postępowaniu cywilnym dozwolone jest elektroniczne doręczanie dokumentów (doręczanie dokumentów sądowych lub pozasądowych za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej, takich jak poczta elektroniczna, zabezpieczone aplikacje internetowe, faks, SMS itp.)? Jeśli tak, w odniesieniu do jakich rodzajów postępowań przewiduje się stosowanie tej metody? Czy istnieją ograniczenia w odniesieniu do dostępności lub dostępu do tej metody doręczania dokumentów w zależności od tego, kto jest adresatem (osoba wykonująca zawód prawniczy, osoba prawna, spółka lub inny podmiot gospodarczy, itp.)?

Pisma sądowe związane z każdym rodzajem postępowania cywilnego można doręczać drogą elektroniczną. W celu takiego doręczenia pismo sądowe musi być opatrzone kwalifikowanym podpisem elektronicznym i chronione przed nieuprawnionym dostępem osób trzecich. Każdy adwokat, notariusz, komornik wyznaczony przez sąd i doradca podatkowy, a także każdy organ, podmiot lub instytucja prawa publicznego musi przyjąć pisma sądowe przesyłane drogą elektroniczną. Pisma sądowe można doręczać innym uczestnikom postępowania drogą elektroniczną tylko wówczas, gdy udzielili oni wyraźnej zgody na przekazywanie pism sądowych drogą elektroniczną. Dokumenty można również przesyłać z wykorzystaniem bezpiecznego systemu poczty elektronicznej De-Mail, w rozumieniu art. 1 ustawy o systemie De-Mail.

Pisma sądowe można również doręczać adwokatowi, notariuszowi, komornikowi wyznaczonym przez sąd, doradcom podatkowym oraz organom, podmiotom i instytucjom prawa publicznego.

Jako dowód doręczenia wystarczy potwierdzenie odbioru, które adresat podpisał i opatrzył datą. Potwierdzenie odbioru można zwrócić do sądu na wcześniej wydrukowanym formularzu papierowym, faksem lub jako dokument elektroniczny.

Nie dopuszcza się doręczenia przez SMS.

7 Doręczenie „zastępcze”

Jeżeli nie ma możliwości doręczenia pism sądowych bezpośrednio adresatowi, można zastosować procedurę zwaną „doręczeniem zastępczym”.

7.1 Czy prawo tego państwa członkowskiego dopuszcza stosowanie innych metod doręczenia w przypadkach, w których doręczenie dokumentów adresatowi nie było możliwe (np. zawiadomienie przesłane na adres domowy, do komornika sądowego, drogą pocztową lub przez wywieszenie ogłoszenia)? Doręczenie zastępcze „odbiorcy zastępczemu”

Pierwszym wariantem doręczenia zastępczego jest doręczenie w miejscu zamieszkania, miejscu prowadzenia działalności lub w placówce (art. 178 niemieckiego kodeksu postępowania cywilnego). Zgodnie z tą procedurą doręczenia zastępczego można dokonać, jeżeli osoba, której należy doręczyć pisma sądowe, nie jest obecna w miejscu zamieszkania, miejscu prowadzenia działalności lub w swojej placówce.

Doręczenia zastępczego dokonuje się poprzez fizyczne doręczenie pisma sądowego jednej z następujących osób:

w miejscu zamieszkania adresata: dorosłemu członkowi rodziny, osobie zatrudnionej przez rodzinę lub dorosłemu współlokatorowi, który na stałe zamieszkuje w miejscu zamieszkania adresata;

w miejscu prowadzenia działalności adresata: osobie tam zatrudnionej;

w placówkach: kierownikowi takiej placówki lub należycie upoważnionemu przedstawicielowi.

Doręczenie zastępcze osobom wskazanym powyżej nie jest jednak dozwolone, jeżeli dana osoba uczestniczy w sporze prawnym jako strona przeciwna osoby, której należy doręczyć pisma sądowe.

Doręczenie zastępcze poprzez umieszczenie pisma sądowego w skrzynce pocztowej

Jeżeli doręczenie zastępcze w miejscu zamieszkania lub w miejscu prowadzenia działalności nie jest możliwe, wówczas pismo można doręczyć, umieszczając je w skrzynce pocztowej (art. 180 niemieckiego kodeksu postępowania cywilnego). W tym przypadku pismo sądowe należy umieścić w skrzynce pocztowej przynależącej do miejsca zamieszkania lub miejsca prowadzenia działalności.

Doręczenie zastępcze poprzez złożenie pism sądowych w sądzie

Jeżeli pism sądowych nie można doręczyć w drodze doręczenia zastępczego w miejscu zamieszkania ani w drodze doręczenia zastępczego poprzez umieszczenie w skrzynce pocztowej, doręczenia zastępczego można dokonać poprzez złożenie pisma sądowego w sądzie (art. 181 niemieckiego kodeksu postępowania cywilnego).

Pismo sądowe można złożyć w sekretariacie sądu rejonowego (*Arbeitsgericht*) właściwego ze względu na miejsce doręczenia lub, jeżeli doręczenie pisma sądowego zlecono poczcie, w placówce pocztowej wskazanej przez pocztę jako miejsce doręczenia lub w siedzibie sądu rejonowego.

Pisemne zawiadomienie o złożeniu pisma w placówce pocztowej lub w sądzie należy przekazać adresatowi w sposób typowy dla doręczania zwykłych listów. Jeżeli nie jest to możliwe, pisemne zawiadomienie należy umieścić na drzwiach w miejscu zamieszkania, miejscu prowadzenia działalności lub placówce.

Pismo sądowe złożone w placówce pocztowej lub w sądzie musi być dostępne do odbioru przez trzy miesiące. Jeżeli pismo nie zostanie odebrane przed upływem tego terminu, należy zwrócić je nadawcy.

7.2 Jeżeli stosowane są inne metody, w którym momencie dokumenty uznaje za doręczone?

W przypadku doręczenia zastępczego w miejscu zamieszkania, miejscu prowadzenia działalności lub placówce (art. 178 niemieckiego kodeksu postępowania cywilnego) doręczenia dokonuje się poprzez fizyczne wręczenie pisma sądowego odbiorcy zastępczemu.

W przypadku doręczenia zastępczego poprzez umieszczenie pisma sądowego w skrzynce pocztowej (art. 180 niemieckiego kodeksu postępowania cywilnego) pismo sądowe uznaje się za doręczone natychmiast po jego umieszczeniu w skrzynce.

W przypadku doręczenia zastępczego poprzez złożenie pism sądowych w placówce pocztowej lub w sądzie (art. 181 niemieckiego kodeksu postępowania cywilnego) pismo sądowe uznaje się za doręczone natychmiast po przekazaniu pisemnego zawiadomienia o tym fakcie.

7.3 Jeżeli inna metoda doręczenia polega na złożeniu dokumentów w określonym miejscu (np. w urzędzie pocztowym), w jaki sposób informuje się adresata o tym, że dokumenty zostały złożone?

Nie wystarczy złożyć pism sądowych w placówce pocztowej lub w sądzie, należy również pozostawić pisemne zawiadomienie pod adresem osoby, której należy doręczyć pisma sądowe, we wskazanej formie i w sposób typowy dla doręczania zwykłych listów. Jeżeli nie jest to możliwe, zawiadomienie należy umieścić na drzwiach w miejscu zamieszkania, miejscu prowadzenia działalności lub placówce.

7.4 Jeżeli adresat odmawia przyjęcia doręczenia dokumentów, jakie są tego konsekwencje? Czy dokumenty uważa się za skutecznie doręczone, jeśli odmowa nie jest uzasadniona?

Jeżeli adresata zastano w domu, ale odmawia on przyjęcia pisma sądowego, możliwe są następujące dwa scenariusze.

Jeżeli odmowa jest uzasadniona, procedura doręczenia musi rozpocząć się od nowa. Przykładem uzasadnionej odmowy byłaby sytuacja, w której adres okazałby się nieprawidłowy lub w której adresat nie zostałby dokładnie wskazany.

Jeżeli odmowa nie jest uzasadniona, pismo sądowe należy pozostawić w miejscu zamieszkania lub miejscu prowadzenia działalności. Jeżeli adresat nie ma miejsca zamieszkania ani żadnego miejsca prowadzenia działalności, pismo sądowe należy zwrócić do nadawcy. Jeżeli odmówiono przyjęcia doręczanego pisma sądowego bez podania uzasadnienia, pismo sądowe mimo to uznaje się za doręczone (art. 179 niemieckiego kodeksu postępowania cywilnego).

8 Doręczenie drogą pocztową z zagranicy (art. 14 rozporządzenia dotyczącego doręczania dokumentów)

8.1 Jeżeli poczta doręczy adresatowi w tym państwie członkowskim dokument wysłany z zagranicy w sytuacji, w której wymagane jest potwierdzenie odbioru (art. 14 rozporządzenia dotyczącego doręczania dokumentów), czy dokument taki może zostać doręczony tylko adresatowi osobiście, czy też można go doręczyć, zgodnie z krajowymi przepisami dotyczącymi doręczania drogą pocztową, także innej osobie pod tym samym adresem?

Zgodnie z art. RL 141 ust. 3 przepisów uzupełniających do Światowej Konwencji Pocztowej dotyczących poczty listowej podpis na potwierdzeniu odbioru może złożyć również inna osoba, którą upoważniono do odbioru przesyłki na podstawie przepisów krajowych. (Deutsche Post AG jako wyznaczony operator międzynarodowego obrotu pocztowego określa tę osobę jako „odbiorcę zastępczego” (*Ersatzempfänger*) zgodnie z definicją zawartą w warunkach ogólnych dotyczących poczty listowej (Allgemeine Geschäftsbedingungen Brief)). Odbiorcami zastępczymi mogą być osoby określone w art. 178 niemieckiego kodeksu postępowania cywilnego, jak wskazano w pkt 7.1 powyżej.

8.2 W jaki sposób można dokonać, zgodnie z przepisami dotyczącymi doręczania drogą pocztową w tym państwie członkowskim, doręczenia dokumentów z zagranicy na podstawie art. 14 rozporządzenia nr 1393/2007 dotyczącego doręczania dokumentów, jeżeli pod adresem, pod który należało doręczyć dokumenty, nie zastano ani adresata, ani żadnej innej osoby uprawnionej do odebrania przesyłki (o ile doręczenie zastępcze jest możliwe na podstawie krajowych przepisów dotyczących doręczania drogą pocztową – zob. powyżej)?

Zgodnie z art. RL 151 przepisów uzupełniających do Światowej Konwencji Pocztovej dotyczących poczty listowej dostawca usług pocztowych musi przechowywać korespondencję w sposób umożliwiający jej odbiór, jeżeli próba doręczenia pism sądowych się nie powiodła. Deutsche Post AG doręczy list polecony tylko adresatowi do rąk własnych lub osobie upoważnionej przez adresata na piśmie do odbioru przesyłki.

8.3 Czy urzędy pocztowe przewidują określony termin na odebranie dokumentów przed ich odesłaniem jako niedoręczone? Jeśli tak, w jaki sposób adresat jest informowany o tym, że w urządzie pocztowym jest do odebrania adresowana do niego przesyłka?

Zgodnie z art. 151 ust. 5.3 Światowej Konwencji Pocztovej okres przechowywania pism sądowych określa się w odpowiednich przepisach krajowych. Nie może on jednak przekroczyć jednego miesiąca. Po zawiadomieniu adresata o przesyłce Deutsche Post AG przechowuje ją przez tydzień. Organ doręczający pozostawia zawiadomienie w skrzynce pocztowej adresata wraz z informacjami na temat oddziału, w którym można odebrać przesyłkę, i okresu, przez jaki odbiór będzie możliwy.

9 Czy przewiduje się pisemne potwierdzenie doręczenia dokumentu?

Tak. Aby udowodnić, że pisma sądowe doręczono, należy wypełnić pokwitowanie odbioru na wcześniej wydrukowanym w tym celu formularzu i bezzwłocznie przekazać je do sekretariatu sądu (art. 182 niemieckiego kodeksu postępowania cywilnego). Pokwitowanie zawiera wszystkie informacje szczegółowe niezbędne do potwierdzenia doręczenia, w tym w szczególności:

imię i nazwisko osoby, której pismo sądowe ma zostać doręczone;

imię i nazwisko osoby, której fizycznie doręczono pismo sądowe;

miejsce, datę i – na żądanie sądu – czas doręczenia;

nazwisko, imiona i podpis doręczającego oraz, w stosownych przypadkach, dane przedsiębiorstwa, któremu zlecono doręczenie, lub dane organu, do którego zwrócono się o doręczenie.

W przypadku doręczenia na wniosek stron pokwitowanie odbioru należy przesać stronie, w której imieniu doręczono pisma sądowe (art. 193 ust. 3 niemieckiego kodeksu postępowania cywilnego).

W przypadku doręczenia zastępczego zastosowanie mają specjalne wymogi: w tych sytuacjach na potwierdzeniu zawsze należy również wskazać przyczynę doręczenia zastępczego. W przypadku doręczenia zastępczego poprzez złożenie pism sądowych w placówce pocztowej lub w sądzie na potwierdzeniu odbioru należy odnotować, w jaki sposób pisemnie poinformowano adresata o takim fakcie. Jeżeli adresat odmówił przyjęcia pisma sądowego bez uzasadnienia, na potwierdzeniu odbioru należy odnotować, kto odmówił przyjęcia pisma sądowego i że pismo pozostawiono w miejscu doręczenia lub zwrócono nadawcy.

W niektórych sytuacjach prawnych pokwitowanie odbioru nie jest wymagane jako dowód:

jeżeli pismo sądowe jest doręczane fizycznie do siedziby sądu, adnotacja na dokumencie i w aktach sprawy, że pismo sądowe zostało doręczone, wraz ze wskazaniem terminu doręczenia, stanowi wystarczający dowód doręczenia (art. 173 zdanie drugie niemieckiego kodeksu postępowania cywilnego);

jeżeli pismo sądowe jest doręczane adwokatowi, potwierdzenie odbioru podpisane przez adwokata stanowi wystarczający dowód (art. 174 ust. 1 i ust. 4 niemieckiego kodeksu postępowania cywilnego);

jeżeli pismo sądowe jest doręczane listem poleconym za zwrotnym potwierdzeniem odbioru, potwierdzenie odbioru stanowi wystarczający dowód (art. 175 zdanie drugie niemieckiego kodeksu postępowania cywilnego);

dotyczy to również pism sądowych doręczanych za granicę „listem poleconym za zwrotnym potwierdzeniem odbioru” (art. 183 ust. 1 zdanie 1 i ust. 2 zdanie pierwsze niemieckiego kodeksu postępowania cywilnego);

jeżeli pisma sądowe doręcza się za granicę z pomocą organów innego państwa, konsulatu Republiki Federalnej Niemiec (konsularische Vertretung des Bundes) lub Urzędu Spraw Zagranicznych Republiki Federalnej Niemiec (Auswärtiges Amt), potwierdzenie uzyskane od organu, do którego zwrócono się o dokonanie doręczenia, stanowi dowód doręczenia (art. 183 ust. 1 pkt. 2 i 3 oraz art. 183 ust. 2 zdanie drugie niemieckiego kodeksu postępowania cywilnego).

10 Co się stanie, gdy z jakichkolwiek powodów adresat nie otrzyma dokumentu lub gdy doręczenie dokumentu nastąpi z naruszeniem przepisów prawa (np. dokument zostanie doręczony osobie trzeciej)? Czy pomimo to doręczenie dokumentu może być uznane za zgodne z prawem (np. czy naruszenie przepisów prawa może być usunięte), czy też musi nastąpić nowa próba doręczenia dokumentu?

Co do zasady doręczenie uznaje się za nieskuteczne, jeżeli nie dokonano go w prawnie przewidzianej formie, a zatem jeśli zostało dokonane z naruszeniem podstawowych przepisów.

Prawo dopuszcza wyjątki od tej zasady, w których uwzględnia się cel doręczenia, mianowicie, czy – a jeżeli tak, to kiedy – adresat otrzymał pismo sądowe, które podlegało doręczeniu.

Jeżeli nie można udowodnić, że pismo sądowe doręczono w należytej formie, lub jeżeli pismo sądowe doręczono z naruszeniem bezwzględnie obowiązujących przepisów dotyczących doręczania pism sądowych, pismo sądowe uznaje się za doręczone w momencie, w którym osoba, która faktycznie była lub zgodnie z prawem mogła być adresatem pisma sądowego, faktycznie otrzymała pismo sądowe (art. 189 niemieckiego kodeksu postępowania cywilnego). W takim przypadku wada doręczenia została usunięta. Sąd nie ma swobody decyzyjnej w zakresie usuwania naruszeń przepisów w sprawie doręczeń. Nawet w przypadkach, w których doręczenie rozpoczyna bieg terminu zawitego, tj. terminu, który nie podlega przedłużeniu, w dalszym ciągu można usunąć wadę doręczenia, jeżeli spełnione zostały wyżej wymienione warunki.

Jeżeli adresat nie otrzyma pisma sądowego podlegającego doręczeniu, możliwe są dwa różne warianty:

jeżeli doręczenia dokonano z naruszeniem podstawowych przepisów, wady takiej nie można usunąć. Oznacza to, że procedura doręczenia jest nieważna i należy ją ponownie przeprowadzić;

jeżeli doręczenia dokonano zgodnie z przepisami prawa, domniemywa się, że zawiadomienia dokonano na podstawie przepisów dotyczących doręczenia zastępczego. Mimo to jeżeli strona – nie z własnej winy – nie wie, że pisma sądowe zostały doręczone, możliwe jest przywrócenie stanu sprzed doręczenia (art. 230 i nast. niemieckiego kodeksu postępowania cywilnego).

11 Czy muszę zapłacić za doręczenie dokumentu, a jeśli tak, to jaką kwotę?

Należy rozróżnić doręczenie dokonywane z urzędu i doręczenie na wniosek strony.

W kontekście niektórych postępowań, w których opłaty zależą od wartości przedmiotu sporu, opłata sądowa pokrywa pierwsze dziesięć doręczeń pism sądowych. W przypadku kolejnych doręczeń i ilekroć pisma sądowe są doręczane w kontekście innych postępowań, opłatę ryczałtową w wysokości 3,50 EUR pobiera się za każdym razem, gdy pisma sądowe są doręczane za pokwitowaniem odbioru, listem poleconym za zwrotnym potwierdzeniem odbioru lub przez pracownika sądu. Doręczenia na wniosek stron dokonuje komornik wyznaczony przez sąd. Za zorganizowanie doręczenia przez przekazanie pisma sądowego lub pism sądowych pocztą pobierze on opłatę w wysokości 3,00 EUR. Oprócz tego należy pokryć koszty niezbędnych kserokopii i opłaty pocztowej. Jeżeli doręczenie pisma sądowego powierzono komornikowi wyznaczonemu przez sąd i doręczenie to należy poświadczyc, uiszcza się specjalną opłatę równą opłacie ryczałtowej za sporządzenie pisma sądowego. Opłata wynosi 0,50 EUR za stronę za pierwsze pięćdziesiąt stron i 0,15 EUR za każdą kolejną stronę.

Jeżeli komornik wyznaczony przez sąd doręcza pismo sądowe osobiście, opłata wynosi 10,00 EUR. W takim przypadku pokrywa się również koszty dojazdu komornika w kwocie od 3,25 EUR do 16,25 EUR w zależności od odległości, jaką należy pokonać, aby dotrzeć do adresata.

Ostatnia aktualizacja: 14/12/2016

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Doręczanie dokumentów - Estonia

1 Co w praktyce oznacza prawniczy termin „doręczenie dokumentów”? Dlaczego do „doręczenia dokumentów” mają zastosowanie szczególne zasady?

Doręczenie pisma sądowego oznacza jego doręczenie adresatowi w taki sposób, aby mógł się on zapoznać z treścią tego pisma w terminie umożliwiającym mu wykonanie i ochronę przysługujących mu praw. W rozdziale 34 kodeksu postępowania cywilnego przewidziano różne sposoby doręczania pism sądowych, w tym doręczenie listem poleconym, doręczenie drogą elektroniczną, doręczenie za pośrednictwem komornika, doręczenie za pośrednictwem pełnomocnika adresata, doręczenie pisma sądowego poprzez jego przesłanie w formie elektronicznej oraz doręczenie przez publiczne ogłoszenie w dzienniku urzędowym (Ametlikud Teadaanded). Aby pismo sądowe mogło zostać uznane za doręczone, czynność doręczenia musi zostać przeprowadzona zgodnie z wymogami formalnymi przewidzianymi w obowiązujących przepisach oraz musi zostać udokumentowana w odpowiedniej formie.

2 Jakie dokumenty wymagają doręczenia drogą formalną?

Zgodnie z art. 306 ust. 5 kodeksu postępowania cywilnego sąd jest zobowiązany do doręczenia stronom postępowania następujących pism sądowych: pozwu, apelacji i pism uzupełniających, wezwań do stawienia się przed sądem, wyroków sądu, postanowień kończących postępowanie w sprawie oraz wszelkich innych pism sądowych określonych w przepisach prawa.

3 Kto odpowiada za doręczenie dokumentu?

Sąd organizuje doręczenie pism sądowych przez podmiot świadczący profesjonalne usługi pocztowe, komornika, członka straży sądowej lub – zgodnie z regulaminem sądu – przez innego właściwego urzędnika sądowego. Sąd może również doręczyć pisma w inny sposób przewidziany w prawie. Strona postępowania, która złożyła pismo wymagające doręczenia lub która wniosła o doręczenie innego pisma sądowego, może zwrócić się do sądu o zezwolenie na samodzielne zorganizowanie doręczenia. Strona postępowania może doręczyć pisma sądowe wyłącznie za pośrednictwem pracownika sądowego doręczającego pisma sądowe. W takim przypadku doręczenie i udokumentowanie doręczenia pism sądowych odbywa się na takich samych zasadach jak w przypadku doręczenia pism sądowych za pośrednictwem komornika. Sąd ocenia, czy dane pismo sądowe można uznać za doręczone.

4 Ustalanie adresu

4.1 Czy zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1393/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. dotyczącym doręczania w państwach członkowskich dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych organ w danym państwie członkowskim, do którego zwrócono się z wnioskiem o doręczenie, z własnej inicjatywy próbuje ustalić miejsce pobytu adresata dokumentu, który ma zostać doręczony, jeżeli adresat nie zamieszkuje już pod adresem znanym organowi występującemu z wnioskiem?

Instytucja otrzymująca wniosek (Ministerstwo Sprawiedliwości (Justiitsministeerium) lub sąd) sprawdza nie tylko dostępne dane, ale również to, czy dana osoba została wpisana do rejestru ludności (Rahvastikuregister) lub do rejestru działalności gospodarczej (Äriregister).

4.2 Czy zagraniczne organy sądowe lub strony postępowania sądowego mają dostęp do rejestrów lub usług w tym państwie członkowskim umożliwiających ustalenie aktualnego adresu zamieszkania danej osoby? Jeśli tak, jakie rejestry lub usługi są dostępne i jakich procedur należy przestrzegać? Czy obowiązują w tym zakresie opłaty i jaka jest ich wysokość?

Każdy może nieodpłatnie skorzystać z rejestru działalności gospodarczej, w którym można sprawdzić dane adresowe spółki. Dostęp do rejestru działalności gospodarczej można uzyskać pod adresem <https://ariregister.rik.ee/>.

Aby ustalić adres osoby prywatnej, można złożyć oficjalne zapytanie i uzyskać dane wprowadzone do rejestru ludności. W zapytaniu należy wskazać, dlaczego określone dane są konieczne, tak aby przetwarzający dane mogli zdecydować, czy ich przekazanie jest uzasadnione. Rejestrem ludności zarządza Centrum IT i Rozwoju przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych (Siseministeerium), na którego stronie internetowej dostępnej pod adresem <https://www.smit.ee/> można uzyskać informacje na temat zapytań.

4.3 W jaki sposób organy w tym państwie członkowskim rozpatrują wnioski przesłane na mocy rozporządzenia Rady (WE) nr 1206/2001 z dnia 28 maja 2001 r. w sprawie współpracy między sądami państw członkowskich przy przeprowadzaniu dowodów w sprawach cywilnych lub handlowych, mające na celu ustalenie aktualnego adresu zamieszkania danej osoby?

Sądy rozpatrują międzynarodowe wnioski o doręczenie pism sądowych i przeprowadzenie dowodu nieodpłatnie, tj. mają one obowiązek podjąć wszelkie wysiłki niezbędne do ustalenia adresu danej osoby.

5 W jaki sposób dokument jest zwykle doręczany w praktyce? Czy istnieją alternatywne metody, które można wykorzystać w tym celu (inne niż doręczenie zastępcze, o którym mowa w pkt 6 poniżej)?

Decyzję o sposobie doręczenia danego pisma sądowego podejmuje zasadniczo organ prowadzący postępowanie. Sądy powinny jednak doręczać pisma sądowe głównie drogą elektroniczną – albo za pośrednictwem odpowiedniego publicznego portalu przesyłania plików elektronicznych e-File, albo za pośrednictwem poczty elektronicznej. Chociaż prawo nie przewiduje wymogu, aby preferowane było doręczanie pism sądowych drogą elektroniczną, ten sposób doręczania pozwala sądom zaoszczędzić na opłatach pocztowych. Obserwuje się ogólną tendencję polegającą na coraz częstszym wykorzystaniu doręczania drogą elektroniczną. Po rozważeniu doręczenia drogą elektroniczną sąd przeanalizuje również inne sposoby, np. doręczenie pocztą, doręczenie przez doręczającego zatrudnianego przez sąd lub skorzystanie z różnych innych sposobów przewidzianych w prawie.

6 Czy w postępowaniu cywilnym dozwolone jest elektroniczne doręczanie dokumentów (doręczanie dokumentów sądowych lub pozasądowych za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej, takich jak poczta elektroniczna, zabezpieczone aplikacje internetowe, faks, SMS itp.)? Jeśli tak, w odniesieniu do jakich rodzajów postępowań przewiduje się stosowanie tej metody? Czy istnieją ograniczenia w odniesieniu do dostępności lub dostępu do tej metody doręczania dokumentów w zależności od tego, kto jest adresatem (osoba wykonująca zawód prawniczy, osoba prawna, spółka lub inny podmiot gospodarczy, itp.)?

Doręczanie pism sądowych drogą elektroniczną jest dopuszczalne we wszystkich rodzajach postępowań.

Zgodnie z art. 3111 kodeksu postępowania cywilnego pisma sądowe doręcza się drogą elektroniczną za pośrednictwem dedykowanego systemu informacyjnego, przesyłając stronom postępowania zawiadomienie o tym, że pismo jest dostępne w systemie. Sąd niezwłocznie udostępnia stronom postępowania wszystkie pisma sądowe, w tym orzeczenia sądowe, za pośrednictwem systemu informacyjnego, niezależnie od sposobu, w jaki pisma te zostały doręczone stronom w toku postępowania. Do zalogowania się w systemie informacyjnym potrzebny jest dokument tożsamości. Pismo sądowe uznaje się za doręczone w momencie jego otwarcia przez adresata w systemie informacyjnym lub w momencie potwierdzenia odbioru pisma bez jego otwierania. Takie same przepisy obowiązują w przypadku, gdy powyższe czynności zostaną podjęte przez inną osobę, którą adresat upoważnił do zapoznania się z treścią pism sądowych w systemie informacyjnym. System informacyjny automatycznie rejestruje dostarczenie pisma sądowego.

Jeżeli istnieje uzasadnione podejrzenie, że adresat nie jest w stanie odpowiednio obsługiwać systemu informacyjnego wykorzystywanego do doręczania pism sądowych, lub jeżeli doręczenie pism sądowych za pośrednictwem systemu informacyjnego jest niemożliwe ze względów technicznych, sąd może

również doręczyć pisma drogą elektroniczną w inny sposób. W takim przypadku pismo sądowe uznaje się za doręczone, gdy adresat potwierdzi odbiór pisma sądowego na piśmie, faksem lub drogą elektroniczną. Potwierdzenie musi zawierać datę odbioru pisma sądowego i musi być opatrzone podpisem adresata lub jego pełnomocnika. Potwierdzenie przygotowane w formie elektronicznej musi być opatrzone podpisem cyfrowym nadawcy lub musi zostać przesłane innym bezpiecznym sposobem uniemożliwiającym zidentyfikowanie nadawcy i godziny wysłania, chyba że sąd nie ma podstaw, by wątpić, że potwierdzenie nieopatrzone podpisem cyfrowym wysłał adresat lub jego pełnomocnik. Potwierdzenie należy przesłać do sądu niezwłocznie. Sąd może ukarać stronę postępowania lub jej pełnomocnika grzywną za niewywiązanie się z tego obowiązku.

W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się możliwość doręczenia pism sądowych w inny sposób niż drogą elektroniczną, jednak w takiej sytuacji pisma można doręczyć wyłącznie adwokatom, notariuszom, komornikom, syndykom masy upadłościowej oraz organom rządowym na szczeblu centralnym lub lokalnym.

7 Doręczenie „zastępcze”

7.1 Czy prawo tego państwa członkowskiego dopuszcza stosowanie innych metod doręczenia w przypadkach, w których doręczenie dokumentów adresatowi nie było możliwe (np. zawiadomienie przesłane na adres domowy, do komornika sądowego, drogą pocztową lub przez wywieszenie ogłoszenia)?

Zgodnie z art. 322 ust. 1 kodeksu postępowania cywilnego, jeżeli adresata pisma sądowego nie można zastać w jego miejscu zamieszkania, pismo uznaje się również za doręczone w przypadku doręczenia osobie, która ukończyła co najmniej 14. rok życia i która zamieszkuje wspólnie z adresatem lub pracuje dla jego rodziny. Ustęp 2 tego samego artykułu stanowi, że rozwiązaniem alternatywnym wobec doręczenia pisma sądowego adresatowi jest doręczenie pisma spółdzielni mieszkaniowej zarządzającej budynkiem, w którym znajduje się miejsce zamieszkania lub siedziba adresata, administratorowi wspólnej nieruchomości lub osobie, która wynajmuje adresatowi nieruchomość. Podobnie pismo sądowe można doręczyć pracodawcy adresata lub innej osobie, na rzecz której adresat świadczy usługi na mocy umowy. Zgodnie z ust. 3 pismo sądowe uznaje się za doręczone adresatowi, jeżeli zostało ono doręczone pełnomocnikowi adresata w jeden ze sposobów wskazanych w ust. 1 i 2 tego samego artykułu. Zgodnie z art. 322 ust. 4 kodeksu postępowania cywilnego pismo sądowe uznaje się również za doręczone osobie pełniącej służbę w siłach zbrojnych, odbywającej karę pozbawienia wolności w zakładzie karnym lub długotrwale przebywającej w placówce opieki zdrowotnej lub w podobnej placówce, jeżeli zostanie ono doręczone kierownikowi danej instytucji lub osobie wyznaczonej przez kierownika, chyba że prawo stanowi inaczej.

Art. 323 kodeksu postępowania cywilnego stanowi, że w przypadku doręczenia pisma sądowego osobie fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą lub zawodową, która nie przebywa w lokalu przedsiębiorstwa w standardowych godzinach pracy lub która nie jest w stanie przyjąć pisma, pismo sądowe można doręczyć pracownikowi zazwyczaj przebywającemu w lokalu przedsiębiorstwa adresata lub osobie, która zazwyczaj świadczy usługi na rzecz adresata na podstawie podobnych warunków umownych. Zgodnie z ust. 2 te same przepisy mają zastosowanie do doręczenia pism sądowych osobom prawnym, organom administracyjnym, notariuszom i komornikom, a także w przypadku doręczenia pisma sądowego pełnomocnikowi adresata lub dowolnej innej osobie niebędącej adresatem, której można doręczyć pismo.

Zgodnie z art. 326 ust. 1 kodeksu postępowania cywilnego pismo sądowe, które nie może zostać doręczone, ponieważ nie można dostarczyć go do mieszkania lub lokalu przedsiębiorstwa adresata lub jego pełnomocnika, można uznać za doręczone, jeżeli zostanie pozostawione w skrzynce pocztowej przynależącej do danego mieszkania lub lokalu przedsiębiorstwa lub w podobnym miejscu, z którego adresat lub jego pełnomocnik korzystają do odbierania poczty i które w normalnych warunkach zapewniłyby ochronę pisma przed warunkami pogodowymi. Pismo sądowe można doręczyć w ten sposób spółdzielni mieszkaniowej zarządzającej budynkiem mieszkalnym, w którym znajduje się mieszkanie lub lokal przedsiębiorstwa adresata, administratorowi wspólnej nieruchomości, osobie, która wynajmuje adresatowi nieruchomość, lub osobie, na rzecz której adresat świadczy usługi na mocy umowy, lecz wyłącznie w przypadku, gdy doręczenie pisma adresatowi lub jego pełnomocnikowi do rąk własnych jest niemożliwe. Doręczenie dokumentu w sposób opisany w ust. 1 przedmiotowego artykułu uznaje się za dopuszczalne zgodnie z ust. 2 tego samego artykułu wyłącznie w przypadku, gdy podjęto co najmniej dwie próby doręczenia pisma sądowego adresatowi do rąk własnych w co najmniej trzydniowych odstępach i o wyraźnie różnych porach dnia i gdy nie istnieje jednocześnie możliwość doręczenia pisma sądowego innej osobie przebywającej w mieszkaniu lub lokalu przedsiębiorstwa adresata zgodnie z art. 322 ust. 1 lub art. 323 kodeksu postępowania cywilnego.

Zgodnie z art. 327 kodeksu postępowania cywilnego dopuszcza się również możliwość doręczenia pisma sądowego przez jego złożenie w określonym miejscu. Zgodnie z art. 217 ust. 1 kodeksu postępowania cywilnego, jeżeli spełnione zostały warunki przewidziane w art. 326 tego kodeksu, dokument można również złożyć w placówce pocztowej, urzędzie gminy wiejskiej lub urzędzie miasta właściwym dla miejsca doręczenia pisma lub w sekretariacie sądu rejonowego właściwego miejscowo dla miejsca doręczenia pisma.

Zgodnie z art. 317 ust. 1 kodeksu postępowania cywilnego na podstawie orzeczenia sądu stronie postępowania można doręczyć pismo sądowe przez jego publiczne ogłoszenie, jeżeli:

adres strony postępowania nie figuruje w rejestrze lub dana osoba nie zamieszkuje pod adresem wskazanym w rejestrze, sąd nie dysponuje żadnym innym sposobem uzyskania adresu strony postępowania ani pozyskania informacji o miejscu jej pobytu, a pismo sądowe nie może zostać doręczone pełnomocnikowi tej strony ani osobie upoważnionej do odebrania pisma w żaden ze sposobów opisanych w tym artykule;

doręczenie pisma sądowego adresatowi w państwie trzecim zgodnie z obowiązującymi wymogami jest uznane za niemożliwe;

pismo sądowe nie może zostać doręczone, ponieważ miejscem jego doręczenia jest mieszkanie osoby objętej zasadą eksterytorialności.

Zgodnie z art. 317 ust. 3 kodeksu postępowania cywilnego wyciąg z pisma sądowego podlegającego doręczeniu przez publiczne ogłoszenie jest publikowany w dzienniku urzędowym (Ametlikud Teadaanded). Sąd rozpoznający daną sprawę może wydać zarządzenie o dopuszczeniu publikacji wyciągu z pisma również w innych publikatorach.

7.2 Jeżeli stosowane są inne metody, w którym momencie dokumenty uznaje za doręczone?

W przypadku doręczenia pisma sądowego zgodnie z art. 322 i 323 kodeksu postępowania cywilnego uznaje się je za doręczone w chwili jego dostarczenia osobie, której należało doręczyć to pismo, zgodnie z art. 322 lub 323 kodeksu postępowania cywilnego.

W przypadku doręczenia pisma sądowego przez pozostawienie w skrzynce pocztowej zgodnie z art. 326 kodeksu postępowania cywilnego pismo uznaje się za doręczone w momencie jego umieszczenia w skrzynce pocztowej.

W przypadku doręczenia pisma sądowego przez złożenie w określonym miejscu zgodnie z art. 327 ust. 3 kodeksu postępowania cywilnego pismo uznaje się za doręczone po upływie trzech dni od dnia pozostawienia lub przesłania pisemnego zawiadomienia, o którym mowa w ust. 2 tego samego artykułu. Datę doręczenia umieszcza się na kopercie, w której znajduje się pismo sądowe.

W przypadku doręczenia przez publiczne ogłoszenie pismo sądowe uznaje się za doręczone po upływie 30 dni od daty ogłoszenia wyciągu z tego pisma w Ametlikud Teadaanded (art. 317 ust. 5 kodeksu postępowania cywilnego). Sąd rozpoznający daną sprawę może wyznaczyć dłuższy termin na uznanie pisma sądowego za doręczone. W takim przypadku stosowny termin podaje się do wiadomości wraz z dokonaniem publicznego ogłoszenia.

7.3 Jeżeli inna metoda doręczenia polega na złożeniu dokumentów w określonym miejscu (np. w urzędzie pocztowym), w jaki sposób informuje się adresata o tym, że dokumenty zostały złożone?

Jeżeli pismo sądowe doręcza się przez złożenie w określonym miejscu, zgodnie z art. 327 ust. 2 kodeksu postępowania cywilnego, pod adresem adresata pozostawia się stosowne pisemne zawiadomienie lub przesyła się takie zawiadomienie na ten adres. Jeżeli okaże się to niemożliwe, zawiadomienie

umieszcza się na drzwiach mieszkania adresata, lokalu przedsiębiorstwa adresata lub miejsca jego pobytu lub przekazuje się je osobie zamieszkującej w sąsiedztwie adresata, polecając jej przekazanie zawiadomienia adresatowi. W zawiadomieniu należy wyraźnie wskazać, że złożone pismo zostało przesłane przez sąd, że uznaje się je za doręczone z chwilą jego złożenia w określonym miejscu oraz że od tego momentu terminy procesowe mogą rozpocząć bieg.

7.4 Jeżeli adresat odmawia przyjęcia doręczenia dokumentów, jakie są tego konsekwencje? Czy dokumenty uważa się za skutecznie doręczone, jeśli odmowa nie jest uzasadniona?

Zgodnie z art. 325 kodeksu postępowania cywilnego, jeżeli dana osoba odmówi przyjęcia pisma sądowego bez uzasadnionej przyczyny, pismo sądowe uznaje się za doręczone tej osobie w momencie, w którym odmówiła ona jego przyjęcia. W takiej sytuacji pismo sądowe pozostawia się w mieszkaniu lub lokalu przedsiębiorstwa adresata bądź w jego skrzynce pocztowej. W przypadku braku możliwości pozostawienia pisma sądowego na terenie posesji lub w skrzynce pocztowej pismo sądowe zwraca się do sądu.

8 Doręczenie drogą pocztową z zagranicy (art. 14 rozporządzenia dotyczącego doręczania dokumentów)

8.1 Jeżeli poczta doręczy adresatowi w tym państwie członkowskim dokument wysłany z zagranicy w sytuacji, w której wymagane jest potwierdzenie odbioru (art. 14 rozporządzenia dotyczącego doręczania dokumentów), czy dokument taki może zostać doręczony tylko adresatowi osobiście, czy też można go doręczyć, zgodnie z krajowymi przepisami dotyczącymi doręczania drogą pocztową, także innej osobie pod tym samym adresem?

Zgodnie z art. 3161 ust. 5 kodeksu postępowania cywilnego, który reguluje wdrażanie rozporządzenia (WE) nr 1393/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady, oraz na podstawie tego rozporządzenia pisma sądowe doręcza się w Estonii zgodnie z procedurą doręczania pism sądowych określoną w kodeksie postępowania cywilnego. Pism sądowych nie można doręczać przez publiczne ogłoszenie.

Zgodnie z art. 313 ust. 2 kodeksu postępowania cywilnego pismo sądowe podlegające doręczeniu można wręczyć osobie innej niż adresat wyłącznie w przypadkach przewidzianych w części VI kodeksu postępowania cywilnego. Osoba taka musi przekazać pismo sądowe adresatowi przy najbliższej okazji. Osoba ta może odmówić przyjęcia pisma sądowego celem jego przekazania adresatowi wyłącznie w przypadku, gdy wykaże, że nie jest w stanie dostarczyć tego pisma adresatowi. Należy pouczyć taką osobę o obowiązku przekazania pisma sądowego adresatowi. Pismo sądowe uznaje się za doręczone niezależnie od tego, czy udzielono takiego pouczenia.

Dlatego też zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1393/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady dopuszcza się również możliwość skorzystania z innych sposobów doręczenia pism sądowych opisanych w odpowiedzi na pytanie 2.1 powyżej i przewidzianych w art. 322 i 323 kodeksu postępowania cywilnego. Zgodnie z art. 322 ust. 1 kodeksu postępowania cywilnego, jeżeli adresata pisma sądowego nie można zastać w jego miejscu zamieszkania, pismo uznaje się również za doręczone w przypadku jego dostarczenia osobie, która ukończyła co najmniej 14. rok życia i która zamieszkuje wspólnie z adresatem lub pracuje dla jego rodziny. Ustęp 2 tego samego artykułu stanowi, że rozwiązaniem alternatywnym wobec doręczenia pisma sądowego adresatowi jest doręczenie pisma spółdzielni mieszkaniowej zarządzającej budynkiem, w którym znajduje się miejsce zamieszkania lub siedziba adresata, administratorowi wspólnej nieruchomości lub osobie, która wynajmuje adresatowi nieruchomość. Podobnie pismo sądowe można doręczyć pracodawcy adresata lub innej osobie, na rzecz której adresat świadczy usługi na mocy umowy. Zgodnie z ust. 3 pismo sądowe uznaje się za doręczone adresatowi, jeżeli zostało ono doręczone pełnomocnikowi adresata w jeden ze sposobów wskazanych w ust. 1 i 2 tego samego artykułu. Zgodnie z art. 322 ust. 4 kodeksu postępowania cywilnego pismo sądowe uznaje się również za doręczone osobie pełniącej służbę w siłach zbrojnych, odbywającej karę pozbawienia wolności w zakładzie karnym lub długotrwale przebywającej w placówce opieki zdrowotnej lub w podobnej placówce, jeżeli zostanie ono doręczone kierownikowi danej instytucji lub osobie wyznaczonej przez kierownika, chyba że prawo stanowi inaczej.

Art. 323 kodeksu postępowania cywilnego stanowi, że w przypadku doręczania pisma sądowego osobie fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą lub zawodową, która nie przebywa w lokalu przedsiębiorstwa w standardowych godzinach pracy lub która nie jest w stanie przyjąć pisma, pismo sądowe można doręczyć pracownikowi zazwyczaj przebywającemu w lokalu przedsiębiorstwa adresata lub osobie, która zazwyczaj świadczy usługi na rzecz adresata na podstawie podobnych warunków umownych. Zgodnie z ust. 2 te same przepisy mają zastosowanie do doręczania pism sądowych osobom prawnym, organom administracyjnym, notariuszom i komornikom, a także w przypadku doręczania pisma sądowego pełnomocnikowi adresata lub dowolnej innej osobie niebędącej adresatem, której można doręczyć pismo.

8.2 W jaki sposób można dokonać, zgodnie z przepisami dotyczącymi doręczania drogą pocztową w tym państwie członkowskim, doręczenia dokumentów z zagranicy na podstawie art. 14 rozporządzenia nr 1393/2007 dotyczącego doręczania dokumentów, jeżeli pod adresem, pod który należało doręczyć dokumenty, nie zastano ani adresata, ani żadnej innej osoby uprawnionej do odebrania przesyłki (o ile doręczenie zastępcze jest możliwe na podstawie krajowych przepisów dotyczących doręczania drogą pocztową – zob. powyżej)?

Zgodnie z art. 3161 ust. 5 zdanie drugie kodeksu postępowania cywilnego przy doręczaniu pisma sądowego zgodnie z przepisami rozporządzenia (WE) nr 1393/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady nie dopuszcza się możliwości doręczenia przez publiczne ogłoszenie.

Pismo sądowe można doręczyć przez umieszczenie go w skrzynce pocztowej zgodnie z art. 326 kodeksu postępowania cywilnego lub przez złożenie w określonym miejscu zgodnie z art. 327 kodeksu postępowania cywilnego.

Zgodnie z art. 326 ust. 1 kodeksu postępowania cywilnego pismo sądowe, które nie może zostać doręczone, ponieważ nie można dostarczyć go do mieszkania lub lokalu przedsiębiorstwa adresata lub jego pełnomocnika, można uznać za doręczone, jeżeli zostanie pozostawione w skrzynce pocztowej przynależącej do danego mieszkania lub lokalu przedsiębiorstwa lub w podobnym miejscu, z którego adresat lub jego pełnomocnik korzystają do odbierania poczty i które w normalnych warunkach zapewniłyby ochronę pisma przed warunkami pogodowymi. Pismo sądowe można doręczyć w ten sposób spółdzielni mieszkaniowej zarządzającej budynkiem mieszkalnym, w którym znajduje się mieszkanie lub lokal przedsiębiorstwa adresata, administratorowi wspólnej nieruchomości, osobie, która wynajmuje adresatowi nieruchomość, lub osobie, na rzecz której adresat świadczy usługi na mocy umowy, lecz wyłącznie w przypadku, gdy doręczenie pisma adresatowi lub jego pełnomocnikowi do rąk własnych jest niemożliwe. Doręczenie dokumentu w sposób opisany w ust. 1 przedmiotowego artykułu uznaje się za dopuszczalne zgodnie z ust. 2 tego samego artykułu wyłącznie w przypadku, gdy podjęto co najmniej dwie próby doręczenia pisma sądowego adresatowi do rąk własnych w co najmniej trzydniowych odstępach i o wyraźnie różnych porach dnia i gdy istnieje również możliwość doręczenia pisma sądowego innej osobie przebywającej w mieszkaniu lub lokalu przedsiębiorstwa adresata zgodnie z art. 322 ust. 1 lub art. 323 kodeksu postępowania cywilnego.

Zgodnie z art. 327 kodeksu postępowania cywilnego dopuszcza się również możliwość doręczenia pisma sądowego przez złożenie go w określonym miejscu. Zgodnie z art. 217 ust. 1 kodeksu postępowania cywilnego, jeżeli spełnione zostały warunki przewidziane w art. 326 tego kodeksu, dokument można również złożyć w placówce pocztowej, urzędzie gminy wiejskiej lub urzędzie miasta właściwym dla miejsca doręczenia pisma lub w sekretariacie sądu rejonowego właściwego miejscowo dla miejsca doręczenia pisma.

Z uwagi na fakt, że zgodnie z art. 14 rozporządzenia (WE) nr 1393/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady pisma sądowe muszą być doręczane za potwierdzeniem odbioru, jest kwestią dyskusyjną, czy doręczenie pism w sposób przewidziany w art. 326 i 327 kodeksu postępowania cywilnego jest dopuszczalne.

8.3 Czy urzędy pocztowe przewidują określony termin na odebranie dokumentów przed ich odesłaniem jako niedoręczone? Jeśli tak, w jaki sposób adresat jest informowany o tym, że w urzędzie pocztowym jest do odebrania adresowana do niego przesyłka?

Zgodnie z art. 6 ust. 1 „Wymogów w zakresie przekazywania przesyłek poleconych i przesyłek ubezpieczonych w ramach powszechnej usługi pocztowej” zatwierdzonych rozporządzeniem nr 57 Ministra Gospodarki i Komunikacji z dnia 22 czerwca 2006 r., jeżeli adresat przesyłki nie przebywa w swoim miejscu zamieszkania lub lokalu przedsiębiorstwa w momencie doręczenia przesyłki, urząd pocztowy znajdujący się najbliżej takiego miejsca doręczenia pozostawi awizo dla adresata przesyłki, w którym poinformuje go o próbie doręczenia przesyłki.

Jeżeli nadawca nie zamieścił w awizie żadnych informacji o tym, że zostanie podjęta próba doręczenia przesyłki w inny sposób, pisma sądowe zostaną złożone w placówce pocztowej na maksymalnie 15 dni od dnia podjęcia drugiej próby ich doręczenia, chyba że nadawca wyznaczył inny termin. Po upływie tego terminu pisma sądowe formalnie zwraca się nadawcy wraz ze stosownym uzasadnieniem i wydaje się je pełnomocnikowi nadawcy, który podpisuje ich przyjęcie (Warunki doręczania pism sądowych przez AS Eesti Post).

9 Czy przewiduje się pisemne potwierdzenie doręczenia dokumentu?

Zgodnie z art. 306 ust. 2 kodeksu postępowania cywilnego czynność doręczenia pisma sądowego musi zostać przeprowadzona zgodnie z wymogami formalnymi przewidzianymi w prawie i musi zostać udokumentowana w odpowiedniej formie. Zgodnie z art. 307 ust. 4 kodeksu postępowania cywilnego fakt wysłania pisma sądowego podlegającego doręczeniu musi zostać odnotowany w aktach sprawy. Zgodnie z art. 3111 kodeksu postępowania cywilnego dedykowany system informacyjny automatycznie odnotowuje fakt doręczenia pisma sądowego (zob. opis doręczenia za pośrednictwem systemu informacyjnego w pkt 6 powyżej). Zgodnie z art. 313 kodeksu postępowania cywilnego doręczenie pisma sądowego przesyłką poleconą potwierdza się za pomocą potwierdzenia odbioru. Jeżeli pismo sądowe zostanie przesłane przesyłką nierejestrowaną lub faksem, pismo uznaje się za doręczone wówczas, gdy adresat prześle sądowi potwierdzenie jego odbioru pocztą, faksem lub drogą elektroniczną, wedle uznania adresata. Potwierdzenie musi zawierać datę odbioru pisma sądowego i musi być opatrzone podpisem adresata lub jego pełnomocnika. Zgodnie z art. 315 ust. 5 kodeksu postępowania cywilnego potwierdzenie odbioru przygotowuje się w przypadku doręczenia pisma sądowego przez pracownika sądowego doręczającego pisma sądowe, urzędnika sądowego lub inną osobę lub instytucję. Po doręczeniu pisma potwierdzenie odbioru należy niezwłocznie zwrócić do sądu.

W przypadku doręczenia pisma sądowego zgodnie z art. 3141 kodeksu postępowania cywilnego przez przesłanie go pocztą, w aktach sprawy umieszcza się adnotację o tym kiedy i na jaki adres wysłano pismo sądowe lub zawiadomienie o udostępnieniu takiego pisma, chyba że fakt wysłania jest automatycznie rejestrowany w systemie informacyjnym utworzonym w tym celu.

10 Co się stanie, gdy z jakichkolwiek powodów adresat nie otrzyma dokumentu lub gdy doręczenie dokumentu nastąpi z naruszeniem przepisów prawa (np. dokument zostanie doręczony osobie trzeciej)? Czy pomimo to doręczenie dokumentu może być uznane za zgodne z prawem (np. czy naruszenie przepisów prawa może być usunięte), czy też musi nastąpić nowa próba doręczenia dokumentu?

Zgodnie z art. 307 ust. 3 kodeksu postępowania cywilnego, jeżeli pismo sądowe dotarło do strony postępowania, której należało to pismo doręczyć lub której można było doręczyć to pismo zgodnie z obowiązującymi przepisami, ale poświadczenie doręczenia było niemożliwe, lub jeżeli naruszono przewidzianą w prawie procedurę doręczania pism sądowych, pismo sądowe uznaje się za doręczone stronie postępowania dopiero w momencie, w którym faktycznie dotarło ono do adresata.

Po doręczeniu pisma sądowego przesyłką poleconą zgodnie z art. 313 kodeksu postępowania cywilnego sąd może uznać, że potwierdzenie odbioru, które nie spełnia wymogów formalnych przewidzianych w ust. 3 i 4 tego artykułu, jest odpowiednie do celów doręczenia pisma sądowego, jeżeli fakt dokonania takiego doręczenia jest w dalszym ciągu wiarygodnie udokumentowany w potwierdzeniu odbioru. Jeżeli sąd nie może uznać pisma sądowego za doręczone, ponieważ dostawca usług pocztowych nie doręczył tego pisma prawidłowo, sąd może przekazać pismo sądowe takiemu dostawcy usług pocztowych celem jego ponownego doręczenia na koszt dostawcy. Wśród przykładów niedoręczenia pisma sądowego w prawidłowy sposób można wymienić nieskorzystanie ze wszystkich możliwości przewidzianych w ustawie przy doręczaniu pisma sądowego przesyłką poleconą, doręczenie pisma sądowego osobie, która nie była uprawniona do jego przyjęcia zgodnie z przepisami tego artykułu, niespełnienie ustanowionych w art. 326 kodeksu wymogów w zakresie doręczania pism sądowych przez pozostawienie ich w skrzynce pocztowej lub ustanowionych w art. 327 kodeksu wymogów w zakresie doręczania pism sądowych przez ich złożenie w określonym miejscu, czy też niewywiązanie się z obowiązku należytego udokumentowania faktu doręczenia pisma, co oznacza brak możliwości potwierdzenia, że doręczenie faktycznie zostało dokonane.

11 Czy muszę zapłacić za doręczenie dokumentu, a jeśli tak, to jaką kwotę?

Zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1393/2007 pisma zasadniczo doręcza się nieodpłatnie, chyba że wniesiono o ich doręczenie przez komornika. Jeżeli pisma sądowe zostały doręczone przez komornika, zgodnie z art. 48 ust. 2 ustawy o komornikach wysokość honorarium należnego komornikowi za doręczenie pism sądowych wynosi 30 EUR, jeżeli możliwe było doręczenie pism adresatowi lub jego pełnomocnikowi: 1) z wykorzystaniem adresu lub danych telekomunikacyjnych zawartych w rejestrze ludności lub za pośrednictwem adresu e-mail: isikukood@eesti.ee; lub 2) na adres wskazany w estońskim rejestrze osób prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą i osób prawnych lub z wykorzystaniem danych telekomunikacyjnych zawartych w systemie informacyjnym obsługującym wspomniany rejestr. Zgodnie z ust. 3, jeżeli nie można było doręczyć pisma sądowego, mimo że komornik dołożył wszelkich zasadnych starań, aby doręczyć pismo zgodnie z procedurą przewidzianą w prawie, ma on prawo dochodzić zapłaty honorarium w kwocie 30 EUR, przedstawiając zestawienie poniesionych przez siebie wydatków oraz kroków podjętych w celu doręczenia pisma. W przypadkach innych niż te opisane w ust. 2 i 3 wysokość honorarium należnego komornikowi za doręczenie pism sądowych wynosi 60 EUR.

Wysokość opłat pocztowych zależy od cennika stosowanego przez danego dostawcę usług – ustawodawca nie przewidział żadnej stałej stawki. Wysokość opłaty za doręczenie pisma sądowego zależy od wagi listu, miejsca, do którego należy go doręczyć, itp. Średnia cena doręczenia pisma sądowego w 2014 r. wynosiła 5,70 EUR za jedną przesyłkę. W przypadku doręczenia pisma sądowego przez doręczającego zatrudnianego przez sąd koszt doręczenia jednej przesyłki wynosi 6,20 EUR.

Dodatkowe informacje można znaleźć w: kodeksie postępowania cywilnego

Ostatnia aktualizacja: 20/11/2018

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Doręczanie dokumentów - Irlandia

1 Co w praktyce oznacza prawniczy termin „doręczenie dokumentów”? Dlaczego do „doręczenia dokumentów” mają zastosowanie szczególne zasady?

Celem doręczania dokumentów jest zapewnienie, by pozwani poznali charakter wszczynanego wobec nich powództwa i aby zapoznali się z pismami procesowymi. Szczegółowe wymogi zapewniające właściwe doręczanie pism są określone w regulaminie postępowania przed sądem.

2 Jakie dokumenty wymagają doręczenia drogą formalną?

Doręczenia drogą formalną wymagają wszelkie pisma, na podstawie których wszczyna się postępowanie cywilne w sądach rejonowych, okręgowych lub w Wysokim Trybunale (w tym środki zaskarżenia od orzeczeń sądów niższej instancji), a także wszystkie kolejne pisma procesowe.

3 Kto odpowiada za doręczenie dokumentu?

Za doręczenie pisma odpowiada strona, w której imieniu zostaje sporządzone to pismo, lub osoba upoważniona przez nią do tych celów.

4 Ustalanie adresu

4.1 Czy zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1393/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. dotyczącym doręczania w państwach członkowskich dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych organ w danym państwie członkowskim, do którego zwrócono się z wnioskiem o doręczenie, z własnej inicjatywy próbuje ustalić miejsce pobytu adresata dokumentu, który ma zostać doręczony, jeżeli adresat nie zamieszkuje już pod adresem znanym organowi występującemu z wnioskiem?

Nie. Adres do doręczenia musi podać organ występujący z wnioskiem.

4.2 Czy zagraniczne organy sądowe lub strony postępowania sądowego mają dostęp do rejestrów lub usług w tym państwie członkowskim umożliwiających ustalenie aktualnego adresu zamieszkania danej osoby? Jeśli tak, jakie rejestry lub usługi są dostępne i jakich procedur należy przestrzegać? Czy obowiązują w tym zakresie opłaty i jaka jest ich wysokość?

Nie. Nie istnieje centralny rejestr adresów / miejsc pobytu osób fizycznych. Adres siedziby spółki można znaleźć za pomocą funkcjonalności wyszukiwania na stronie internetowej Urzędu Rejestracji Spółek (Companies Registration Office).

4.3 W jaki sposób organy w tym państwie członkowskim rozpatrują wnioski przesłane na mocy rozporządzenia Rady (WE) nr 1206/2001 z dnia 28 maja 2001 r. w sprawie współpracy między sądami państw członkowskich przy przeprowadzaniu dowodów w sprawach cywilnych lub handlowych, mające na celu ustalenie aktualnego adresu zamieszkania danej osoby?

Wniosek jest rozpatrywany przez sąd okręgowy jako wniosek złożony na podstawie rozporządzenia nr 1206/2001.

5 W jaki sposób dokument jest zwykle doręczany w praktyce? Czy istnieją alternatywne metody, które można wykorzystać w tym celu (inne niż doręczenie zastępcze, o którym mowa w pkt 6 poniżej)?

Sąd rejonowy może doręczać pisma:

- (i) przesyłką poleconą;
- (ii) przesyłką przedpłaconą za potwierdzeniem odbioru;
- (iii) poprzez osobiste doręczenie pisma w zapieczętowanej kopercie osobie innej niż osoba, w której imieniu pismo zostało sporządzone;
- (iv) poprzez doręczenie właściwe lub doręczenie krewnemu w wieku powyżej szesnastu lat, który zamieszkuje z pozwanym.

W przypadku sądu okręgowego niemalże wszystkie dokumenty są doręczane przesyłką poleconą.

W postępowaniach toczących się przed Wysokim Trybunałem regulamin sądów wyższej instancji (Order 9 Rule 2 of the Rules of the Superior Courts) przewiduje doręczenie właściwe pozwu skierowanego przeciwko osobie fizycznej oraz zezwala na doręczenie zastępcze, jeżeli dołożono należytej i uzasadnionej staranności, podejmując próby doręczenia właściwego. Kolejne pisma są zwykle doręczane przesyłką poleconą. (Zob. regulamin sądów wyższej instancji z 1986 r. (Order 121 RSC), z późniejszymi zmianami). W art. 51 ustawy o spółkach z 2014 r. przewidziano doręczanie pism przesyłką zwykłą przedpłaconą na adres siedziby statutowej spółki zarejestrowanej w Irlandii, zaś w art. 1310 ustawy o spółkach z 2014 r. przewidziano taki sam sposób doręczenia również w przypadku spółki zagranicznej.

6 Czy w postępowaniu cywilnym dozwolone jest elektroniczne doręczanie dokumentów (doręczanie dokumentów sądowych lub pozasądowych za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej, takich jak poczta elektroniczna, zabezpieczone aplikacje internetowe, faks, SMS itp.)? Jeśli tak, w odniesieniu do jakich rodzajów postępowań przewiduje się stosowanie tej metody? Czy istnieją ograniczenia w odniesieniu do dostępności lub dostępu do tej metody doręczania dokumentów w zależności od tego, kto jest adresatem (osoba wykonująca zawód prawniczy, osoba prawna, spółka lub inny podmiot gospodarczy, itp.)?

Elektroniczne doręczanie dokumentów jest niedozwolone.

7 Doręczenie „zastępcze”

7.1 Czy prawo tego państwa członkowskiego dopuszcza stosowanie innych metod doręczenia w przypadkach, w których doręczenie dokumentów adresatowi nie było możliwe (np. zawiadomienie przesłane na adres domowy, do komornika sądowego, drogą pocztową lub przez wywieszenie ogłoszenia)?

Standardowymi sposobami doręczenia są doręczenie właściwe lub doręczenie przesyłką poleconą. Jeżeli irlandzkie pisma procesowe muszą zostać doręczone w inny sposób, np. przesyłką zwykłą przedpłaconą, faksem, pocztą elektroniczną lub poprzez ogłoszenie, wówczas należy złożyć wniosek do sądu o „doręczenie zastępcze”, a jeżeli sąd wyrazi na nie zgodę, wówczas pisma mogą zostać doręczone alternatywną metodą dopuszczoną przez sąd.

7.2 Jeżeli stosowane są inne metody, w którym momencie dokumenty uznaje za doręczone?

W przypadku doręczenia na podstawie postanowienia o doręczeniu zastępczym pisma uznaje się za doręczone, jeżeli spełniono warunki przewidziane w postanowieniu sądu. W przypadku doręczenia pocztą istnieje ustawowa fikcja doręczenia, jeżeli pisma są doręczane w normalnym trybie doręczeń pocztowych. Jest to domniemanie wzruszalne.

7.3 Jeżeli inna metoda doręczenia polega na złożeniu dokumentów w określonym miejscu (np. w urzędzie pocztowym), w jaki sposób informuje się adresata o tym, że dokumenty zostały złożone?

W przypadku doręczenia na podstawie postanowienia sądu adresat jest informowany w sposób określony w tym postanowieniu. Jeżeli dokumenty doręczane są przesyłką poleconą, a listonosz nie zostanie adresata pod wskazanym adresem, wówczas listonosz pozostawia pod adresem doręczenia zawiadomienie, w którym wzywa się adresata do stawienia się w placówce pocztowej w celu odbioru dokumentu wysłanego przesyłką poleconą. Przesyłkę zazwyczaj można odebrać w placówce pocztowej w okresie od tygodnia do dziesięciu dni.

7.4 Jeżeli adresat odmawia przyjęcia doręczenia dokumentów, jakie są tego konsekwencje? Czy dokumenty uważa się za skutecznie doręczone, jeśli odmowa nie jest uzasadniona?

Odmowa przyjęcia dokumentów nie pociąga za sobą żadnych konsekwencji. W przypadku braku możliwości doręczenia dokumentów w irlandzkim postępowaniu sądowym można wnieść wniosek do sądu o wydłużenie czasu na doręczenie, o zmianę sposobu doręczenia lub o zastosowanie obu tych metod.

8 Doręczenie drogą pocztową z zagranicy (art. 14 rozporządzenia dotyczącego doręczania dokumentów)

8.1 Jeżeli poczta doręczy adresatowi w tym państwie członkowskim dokument wysłany z zagranicy w sytuacji, w której wymagane jest potwierdzenie odbioru (art. 14 rozporządzenia dotyczącego doręczania dokumentów), czy dokument taki może zostać doręczony tylko adresatowi osobiście, czy też można go doręczyć, zgodnie z krajowymi przepisami dotyczącymi doręczania drogą pocztową, także innej osobie pod tym samym adresem?

W przypadku przesyłki nierejestrowanej dokument zostanie doręczony pod określonym adresem. W przypadku przesyłki poleconej dokument zostanie doręczony jedynie osobie wskazanej na przesyłce. Odnosi się to zarówno do przesyłek krajowych, jak i międzynarodowych.

8.2 W jaki sposób można dokonać, zgodnie z przepisami dotyczącymi doręczania drogą pocztową w tym państwie członkowskim, doręczenia dokumentów z zagranicy na podstawie art. 14 rozporządzenia nr 1393/2007 dotyczącego doręczania dokumentów, jeżeli pod adresem, pod który należało doręczyć dokumenty, nie zastano ani adresata, ani żadnej innej osoby uprawnionej do odebrania przesyłki (o ile doręczenie zastępcze jest możliwe na podstawie krajowych przepisów dotyczących doręczania drogą pocztową – zob. powyżej)?

W art. 15 rozporządzenia nr 1393/2007 przewidziano alternatywę dla doręczania drogą pocztową, tj. umożliwiono osobom doręczenie właściwe za pośrednictwem prawnika zajmującego się bezpośrednią obsługą klienta (*solicitor*) lub pracownika doręczającego pozwy.

8.3 Czy urzędy pocztowe przewidują określony termin na odebranie dokumentów przed ich odesłaniem jako niedoręczone? Jeśli tak, w jaki sposób adresat jest informowany o tym, że w urządzie pocztowym jest do odebrania adresowana do niego przesyłka?

Placówka pocztowa określa zazwyczaj termin na zawiadomieniu wysyłanym adresatowi. Zawiadomienie pozostawia się pod adresem adresata. Termin odbioru wynosi zwykle jeden tydzień.

9 Czy przewiduje się pisemne potwierdzenie doręczenia dokumentu?

Sądy rejonowe i okręgowe: jeżeli dokumenty są doręczane przesyłką poleconą, osoba, która nadała przesyłkę, składa oficjalne oświadczenie nie wcześniej niż po upływie dziesięciu dni od daty nadania przesyłki, w którym przedstawia potwierdzenie nadania.

Wysoki Trybunał: osoba, która dokonała doręczenia, składa oświadczenie z mocą przysięgi o doręczeniu, które stanowi niezbędny dowód dla sądu. W przypadku pozwu szczegóły doręczenia należy odnotować na takim pozwie w ciągu trzech dni od doręczenia, przy czym stosowne informacje powinny się znaleźć w oświadczeniu z mocą przysięgi o doręczeniu właściwym.

10 Co się stanie, gdy z jakichkolwiek powodów adresat nie otrzyma dokumentu lub gdy doręczenie dokumentu nastąpi z naruszeniem przepisów prawa (np. dokument zostanie doręczony osobie trzeciej)? Czy pomimo to doręczenie dokumentu może być uznane za zgodne z prawem (np. czy naruszenie przepisów prawa może być usunięte), czy też musi nastąpić nowa próba doręczenia dokumentu?

Istnieje możliwość wniesienia wniosku do sądu o uchylenie wszelkich wydanych orzeczeń, jeżeli pozwanemu nie doręczono w sposób zgodny z prawem zawiadomienia o rozprawie sądowej.

11 Czy muszę zapłacić za doręczenie dokumentu, a jeśli tak, to jaką kwotę?

Koszty obejmą koszty wysyłki lub honorarium doręczającego, jeżeli skorzystano z jego usług.

Ostatnia aktualizacja: 07/12/2017

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Doręczanie dokumentów - Grecja

1 Co w praktyce oznacza prawniczy termin „doręczenie dokumentów”? Dlaczego do „doręczenia dokumentów” mają zastosowanie szczególne zasady?

„Doręczenie pisma sądowego” oznacza sposób doręczenia pisma sądowego adresatowi, tak aby zapoznał się z jego treścią, zgodnie z określonymi przepisami prawa procesowego, które określają tryb, sposób powiadomienia o piśmie sądowym oraz potwierdzenie doręczenia.

2 Jakie dokumenty wymagają doręczenia drogą formalną?

Do pism sądowych, które wymagają doręczenia drogą urzędową, należą: pisma związane z powództwem, sprzeciw od wyroku zaocznego, apelacja, skarga kasacyjna, skarga o wznowienie postępowania, powództwo osoby trzeciej przeciwko prawomocnemu orzeczeniu, skarga na czynności pozasądowe i sądowe, pisma związane z interwencją główną lub uboczną, zawiadomienie o rozprawie oraz przyzwanie, wniosek o zastosowanie środków zabezpieczających, wniosek o objęcie ochroną prawną w postępowaniu nieprocesowym, wezwanie na przesłuchanie oraz wszystkie wyroki sądu (prawomocne i nieprawomocne).

3 Kto odpowiada za doręczenie dokumentu?

Za doręczenie pism sądowych odpowiada strona postępowania zgodnie z pisemnym zarządzeniem umieszczonym u dołu doręczanego dokumentu.

Doręczenia dokonuje wspomniana strona osobiście lub za pośrednictwem swojego pełnomocnika, na wniosek tej strony sędzia prowadzący sprawę lub – w przypadku sądu pierwszej instancji orzekającego w składzie wieloosobowym – prezes sądu (art. 123 kodeksu postępowania cywilnego (kpc)). Pisma sądowe doręcza komornik wyznaczony przez sąd, który działa w rewirze, w którym znajduje się miejsce zamieszkania lub siedziba adresata w momencie doręczenia (art. 122 ust. 1 kpc). Jeżeli doręczenie pism sądowych odbywa się pod nadzorem sądu, wówczas pisma może doręczać również komornik ds. karnych dla danego okręgu sądowego lub funkcjonariusz greckiej policji, strażnik leśny lub sekretarz urzędu gminy (art. 122 ust. 2 i 3 kpc). Ponadto w postępowaniu zabezpieczającym o miejscu i czasie rozprawy powiadamia się poprzez doręczenie pisma wydanego przez sekretariat sądu, w którym określa się miejsce, termin i godzinę rozprawy, lub za pośrednictwem zaproszenia ze strony sekretariatu sądu przekazanego drogą telegraficzną lub telefoniczną. Sędzia może również zarządzić doręczenie odpisu wniosku wraz z wezwaniem (art. 686 ust. 4 kpc).

4 Ustalanie adresu

4.1 Czy zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1393/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. dotyczącym doręczania w państwach członkowskich dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych organ w danym państwie członkowskim, do którego zwrócono się z wnioskiem o doręczenie, z własnej inicjatywy próbuje ustalić miejsce pobytu adresata dokumentu, który ma zostać doręczony, jeżeli adresat nie zamieszkuje już pod adresem znanym organowi występującemu z wnioskiem?

Tak.

4.2 Czy zagraniczne organy sądowe lub strony postępowania sądowego mają dostęp do rejestrów lub usług w tym państwie członkowskim umożliwiających ustalenie aktualnego adresu zamieszkania danej osoby? Jeśli tak, jakie rejestry lub usługi są dostępne i jakich procedur należy przestrzegać? Czy obowiązują w tym zakresie opłaty i jaka jest ich wysokość?

Nie, organy te nie mają bezpośredniego dostępu, co można również wywnioskować z rozporządzenia (WE) nr 1206/2001, które stanowi, że organy sądowe powinny komunikować się ze sobą w celu uwzględnienia wniosku o ustalenie aktualnego adresu osoby fizycznej.

Należy również zauważyć, że wszyscy obywatele zamieszkujący na terytorium Grecji są rejestrowani w bazie danych poszczególnych gmin (*dèmes*) za pośrednictwem właściwych urzędów stanu cywilnego. Krajowa baza danych zawiera natomiast wyłącznie dane na temat obywateli pełnoletnich, którzy zostali zarejestrowani na podstawie swojego dowodu osobistego lub paszportu, i jest aktualizowana w miarę potrzeb przez greckie gminy.

Baza danych jest dostępna dla obywateli (nieodpłatnie) wyłącznie za pośrednictwem publicznych spisów abonentów.

4.3 W jaki sposób organy w tym państwie członkowskim rozpatrują wnioski przesłane na mocy rozporządzenia Rady (WE) nr 1206/2001 z dnia 28 maja 2001 r. w sprawie współpracy między sądami państw członkowskich przy przeprowadzaniu dowodów w sprawach cywilnych lub handlowych, mające na celu ustalenie aktualnego adresu zamieszkania danej osoby?

Sąd wezwany wystąpi do właściwych organów policji z wnioskiem o ustalenie aktualnego adresu osoby fizycznej.

5 W jaki sposób dokument jest zwykle doręczany w praktyce? Czy istnieją alternatywne metody, które można wykorzystać w tym celu (inne niż doręczenie zastępcze, o którym mowa w pkt 6 poniżej)?

Zazwyczaj stosowanym sposobem doręczania pism sądowych jest ich dostarczenie do rąk własnych adresata (art. 127 ust. 1 kpc), niezależnie od miejsca, w którym adresat przebywa (art. 124 kpc). Jeżeli jednak w miejscu doręczenia adresat ma miejsce zamieszkania albo sklep, biuro lub zakład, które prowadzi samodzielnie lub z inną osobą lub w których pracuje jako pracownik umysłowy, fizyczny lub pomocnik, doręczenia nie można dokonać w innym miejscu bez zgody tej osoby (art. 124 ust. 2 kpc). W odniesieniu do wszelkich alternatywnych sposobów doręczenia, z których można korzystać, istnieje również możliwość doręczenia pism sądowych drogą pocztową bądź telegraficznie lub telefonicznie na podstawie dekrétów wydanych na wniosek Ministra

Sprawiedliwości, Przejrzystości i Praw Człowieka, w których określony zostanie także sposób doręczenia pism sądowych i poświadczenia doręczenia (art. 122 ust. 4 kpc). Dotychczas nie wydano żadnego takiego dekretu.

6 Czy w postępowaniu cywilnym dozwolone jest elektroniczne doręczanie dokumentów (doręczanie dokumentów sądowych lub pozasądowych za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej, takich jak poczta elektroniczna, zabezpieczone aplikacje internetowe, faks, SMS itp.)? Jeśli tak, w odniesieniu do jakich rodzajów postępowań przewiduje się stosowanie tej metody? Czy istnieją ograniczenia w odniesieniu do dostępności lub dostępu do tej metody doręczania dokumentów w zależności od tego, kto jest adresatem (osoba wykonująca zawód prawniczy, osoba prawna, spółka lub inny podmiot gospodarczy, itp.)?

Pisma sądowe można również doręczać drogą elektroniczną, pod warunkiem że zostały one opatrzone podpisem elektronicznym. Pismo sądowe, który jest doręczane drogą elektroniczną, uznaje się za doręczone, jeżeli nadawca otrzymał od adresata elektroniczne potwierdzenie odbioru, które musi zawierać zaawansowany podpis elektroniczny i które będzie stanowiło dowód doręczenia (art. 122 ust. 5 kpc). Należy zauważyć, że powyższy wariant polegający na doręczeniu pism sądowych drogą elektroniczną jest uzależniony od wydania dekretu prezydenckiego na wniosek Ministra Sprawiedliwości, Przejrzystości i Praw Człowieka, w którym zostaną określone bardziej szczegółowe wymogi, które należy spełnić. Ponadto we wspólnej decyzji Ministra Finansów i Ministra Sprawiedliwości, Przejrzystości i Praw Człowieka zostaną określone sposoby wnoszenia i pobierania opłat sądowych i skarbowych za pisma sądowe doręczane drogą elektroniczną.

7 Doręczenie „zastępcze”

7.1 Czy prawo tego państwa członkowskiego dopuszcza stosowanie innych metod doręczenia w przypadkach, w których doręczenie dokumentów adresatowi nie było możliwe (np. zawiadomienie przesłane na adres domowy, do komornika sądowego, drogą pocztową lub przez wywieszenie ogłoszenia)?

W przypadku niezastania adresata w miejscu zamieszkania pismo sądowe zostanie doręczone jednej z osób zamieszkujących pod tym samym adresem, pod warunkiem że osoba taka jest świadoma swoich czynów i nie jest stroną przeciwną w postępowaniu (art. 128 ust. 1 kpc).

Jeżeli żadna z osób wymienionych w akapicie pierwszym nie przebywa w miejscu zamieszkania:

- a) pismo sądowe musi zostać przymocowane do drzwi mieszkania adresata w obecności jednego świadka;
- b) najpóźniej następnego dnia roboczego po dniu, w którym przymocowano pismo sądowe do drzwi mieszkania, odpis pisma sądowego, który jest wydawany nieodpłatnie, musi zostać doręczony do rąk komendanta komisariatu lub komendy policji w rejonie, w którym zamieszkuje adresat, a w razie jego nieobecności – do rąk funkcjonariusza policji lub zastępcy komendanta albo dyżurnego komisariatu. We wszystkich tych przypadkach doręczenie musi zostać udokumentowane za pomocą potwierdzenia, które sporządza się nieodpłatnie pod protokołem doręczenia;
- c) następnego dnia roboczego osoba, która doręczyła pismo sądowe, musi przesłać adresatowi pocztą pisemne zawiadomienie zawierające wskazanie rodzaju doręczonego pisma sądowego, adresu mieszkania, na którego drzwiach przymocowano pismo, datę przymocowania, informację o organie, któremu przekazano odpis pism sądowych, jak również datę doręczenia. Osoba doręczająca musi nieodpłatnie sporządzić i podpisać protokół doręczenia potwierdzający wysłanie takiego zawiadomienia. Potwierdzenie musi zawierać nazwę urzędu pocztowego, z którego wysłano zawiadomienie, oraz imię i nazwisko pracownika, który je odebrał. Pracownik ten musi kontrasygnować potwierdzenie (art. 128 ust. 4 kpc).

W przypadku niezastania adresata w sklepie, biurze lub zakładzie pisma sądowe doręcza się do rąk kierownika sklepu, biura lub zakładu albo do rąk jednego ze współników, partnerów kontraktowych, pracowników lub pomocników, pod warunkiem że są oni świadomi swoich czynów i nie są stroną przeciwną w postępowaniu (art. 129 ust. 1 kpc).

Jeżeli żadna z osób wymienionych w akapicie pierwszym nie znajduje się w sklepie, biurze lub zakładzie, zastosowanie mają przepisy art. 128 ust. 4 kpc (art. 129 ust. 2 kpc).

Jeżeli adresat lub osoby, o których mowa w art. 128 i 129, odmówią przyjęcia doręczanych pism sądowych albo podpisania protokołu doręczenia albo jeśli nie są w stanie go podpisać, doręczający przymocuje pismo sądowe do drzwi mieszkania, biura, sklepu lub zakładu w obecności jednego świadka (art. 130 ust. 1 kpc).

Jeżeli adresat nie posiada miejsca zamieszkania, biura, sklepu ani zakładu lub odmawia przyjęcia doręczanych pism sądowych albo nie jest w stanie podpisać protokołu doręczenia bądź odmawia podpisania takiego protokołu, a jego odmowę albo niezdolność złożenia podpisu potwierdza jeden świadek zatrudniony w tym celu przez doręczającego, protokół doręcza się do rąk osób, o których mowa w art. 128 ust. 4 lit. b) (art. 130 ust. 2 kpc).

Jeżeli adresat jest hospitalizowany albo przebywa w zakładzie karnym, w związku z czym nie można się z nim skontaktować, co potwierdza dyrekcja szpitala albo zakładu karnego i co zostało odnotowane w protokole doręczenia, pismo sądowe można doręczyć dyrektorowi szpitala albo zakładu karnego, który jest zobowiązany doręczyć pismo do rąk własnych adresata (art. 131 kpc).

Jeżeli adresat jest członkiem załogi statku handlowego, który cumuje w greckim porcie, ale nie jest obecny albo odmawia przyjęcia pisma sądowego bądź odmawia podpisania protokołu lub nie jest w stanie go podpisać, pismo sądowe doręcza się kapitanowi statku albo jego zastępcy, a jeśli nie są oni obecni albo również odmawiają przyjęcia pisma, wówczas pismo doręcza się kierownikowi organu portowego, który jest zobowiązany powiadomić adresata (art. 132 ust. 1 kpc).

Jeżeli adresat jest członkiem załogi statku handlowego, który nie cumuje w greckim porcie, pismo sądowe doręcza się do miejsca jego zamieszkania zgodnie z art. 128, zaś jeżeli nie ma on miejsca zamieszkania, pisma sądowe doręcza się zgodnie z przepisami regulującymi doręczanie pism sądowych osobom, których miejsce zamieszkania jest nieznane. W każdym przypadku pismo sądowe doręcza się do biura właściciela statku w Grecji lub, w przypadku braku takiego biura, do ewentualnego biura armatora statku w greckim porcie (art. 132 ust. 2 kpc).

Jeżeli w przypadku osób należących do jednej z następujących kategorii, które znajdują się na służbie, nie jest możliwe doręczenie pisma sądowego im bezpośrednio albo ich krewnym lub pomocnikom zamieszkujących pod tym samym adresem, pismo doręcza się zgodnie z art. 128 ust. 3 i 4. W przypadku:

- a) osób pełniących co do zasady służbę w greckiej armii pismo sądowe doręcza się dowódcy jednostki, sztabu lub wydziału, w których służy adresat. Jeżeli jednostka, sztab lub wydział nie są znane, dokument doręcza się przełożonemu odpowiedniego oddziału;
- b) oficerów, podoficerów i marynarzy greckiej marynarki pismo sądowe doręcza się dowódcy sztabu generalnego marynarki wojennej;
- c) oficerów, podoficerów i pilotów greckiego lotnictwa wojskowego pismo sądowe doręcza się dowódcy sztabu generalnego lotnictwa;
- d) oficerów i podoficerów greckiej policji i straży przybrzeżnej oraz funkcjonariuszy policji i straży przybrzeżnej pismo sądowe doręcza się kierownikowi ich jednostki;
- e) członków personelu obsługującego latarnie morskie, nadającego sygnały świetlne i obsługującego semafony pismo sądowe doręcza się kierownikowi organu portowego w rejonie, w którym wykonują oni swoje obowiązki (art. 133 ust. 1 kpc).

Jeżeli adresat zamieszkuje albo ma siedzibę za granicą, pismo sądowe doręcza się prokuratorowi przy sądzie, przed którym toczy się postępowanie lub ma zostać wytoczone powództwo, albo do sądu, który wydał doręczany wyrok, a w przypadku spraw wniesionych przed sąd rejonowy w sprawach cywilnych – prokuratorowi przy sądzie pierwszej instancji w okręgu podlegającym właściwości sądu rejonowego w sprawach cywilnych. Wszelkie pisma sądowe dotyczące egzekucji są doręczane prokuratorowi przy sądzie pierwszej instancji, w którego okręgu toczy się postępowanie egzekucyjne, zaś wszelkie dokumenty pozasądowe doręcza się prokuratorowi w miejscu ostatniego zamieszkania albo znanego miejsca pobytu adresata za granicą, a w przypadku braku miejsca zamieszkania albo znanego miejsca pobytu za granicą, pisma doręcza się prokuratorowi przy sądzie pierwszej instancji miasta stołecznego

(art. 132 ust. 1 kpc). Po przyjęciu pisma sądowego prokurator musi niezwłocznie wysłać je do Ministra Spraw Zagranicznych, który z kolei ma obowiązek przekazać je adresatowi (art. 134 ust. 3 kpc).

Jeżeli miejsce zamieszkania albo dokładny adres mieszkania adresata jest nieznan, zastosowanie mają przepisy art. 134 ust. 1, a streszczenie doręczanego pisma sądowego ogłasza się jednocześnie w dwóch lokalnych dziennikach, jednym wydawanym w Atenach i drugim wydawanym w mieście, w którym sąd ma swoją siedzibę, albo w dwóch dziennikach wydawanych w Atenach zgodnie z zaleceniem prokuratora, któremu doręczono streszczenie pisma sądowego. Streszczenie sporządza i podpisuje osoba odpowiedzialna za doręczenie i musi ono zawierać: imiona i nazwiska stron postępowania, rodzaj doręczanego pisma sądowego, zawarty w piśmie wniosek, a w przypadku wyroków sądowych – ich tenor (rozstrzygnięcie), oznaczenie sądu, przed którym toczy się postępowanie lub ma zostać wytoczone powództwo, albo nazwisko pracownika sądu przeprowadzającego egzekucję oraz, jeżeli adresat jest wzywany do stawienia się w sądzie lub dokonania określonej czynności, streszczenie musi również zawierać miejsce i termin rozprawy, jak również charakter wspomnianej czynności (art. 135 ust. 1 kpc). Powyższe ma również zastosowanie w przypadku, gdy Minister Spraw Zagranicznych potwierdza, że nie jest możliwe wysłanie pisma sądowego do osoby, która zamieszkuje albo ma siedzibę za granicą (art. 135 ust. 3 kpc).

Jeżeli biura albo sklepy, o których mowa w art. 128 ust. 4, lit. b) oraz w art. 131, 132 i 133, są zamknięte albo organy lub osoby, o których mowa w tych artykułach, odmawiają przyjęcia doręczanego pisma sądowego lub podpisania protokołu doręczenia, osoba doręczająca pismo musi sporządzić odpowiedni protokół i doręczyć pismo sądowe prokuratorowi przy sądzie pierwszej instancji, w którego okręgu odbywa się doręczenie. Następnie prokurator wysyła takie pismo do osoby, która odmówiła jego przyjęcia albo podpisania protokołu.

7.2 Jeżeli stosowane są inne metody, w którym momencie dokumenty uznaje za doręczone?

Jeżeli sposób doręczenia opisany w pkt 7.1 zastosowano w odniesieniu do osoby hospitalizowanej lub znajdującej się w zakładzie karnym, marynarza, żołnierza albo osoby mieszkającej za granicą, pismo sądowe uznaje się za doręczone, gdy tylko zostanie ono doręczone organom lub osobom, o których mowa w powyższym punkcie, niezależnie od tego, kiedy zostało wysłane i odebrane (art. 136 ust. 1 kpc).

Jeżeli sposób doręczenia opisany w pkt 7.1 zastosowano w odniesieniu do osoby, której nie zastano w jej miejscu zamieszkania, pod warunkiem że w miejscu tym nie zastano także żadnego pełnoletniego krewnego, pismo sądowe zostanie uznane za doręczone po jego przymocowaniu do drzwi mieszkania lub siedziby adresata, pod warunkiem że wszystkie wymogi określone w pkt 7.1 w odniesieniu do sposobu doręczenia są spełnione (tj. doręczenie pisma sądowego do rąk komendanta komisariatu policji i wysłanie odpowiedniego pisemnego zawiadomienia pocztą).

7.3 Jeżeli inna metoda doręczenia polega na złożeniu dokumentów w określonym miejscu (np. w urzędzie pocztowym), w jaki sposób informuje się adresata o tym, że dokumenty zostały złożone?

Jeżeli sposób doręczenia opisany w pkt 7.1 zastosowano w odniesieniu do osoby, której nie zastano w jej miejscu zamieszkania, pod warunkiem że w miejscu tym nie zastano także żadnego pełnoletniego krewnego, po doręczeniu pisma sądowego przez przymocowanie go do drzwi mieszkania lub siedziby adresata i dostarczeniu odpisu tego pisma komendantowi komisariatu policji, do adresata wysyła się pisemne zawiadomienie, w którym określa się rodzaj doręczanego pisma sądowego, adres budynku, na którego drzwiach przymocowano pismo, datę przymocowania, nazwę organu, któremu doręczono pismo, oraz datę doręczenia.

7.4 Jeżeli adresat odmawia przyjęcia doręczenia dokumentów, jakie są tego konsekwencje? Czy dokumenty uważa się za skutecznie doręczone, jeśli odmowa nie jest uzasadniona?

Zgodnie z pkt 7.1, jeżeli adresat odmawia przyjęcia pisma sądowego albo podpisania protokołu doręczenia, organ odpowiedzialny za doręczenie przymocowuje takie pismo do drzwi mieszkania, biura, sklepu lub zakładu w obecności świadka. Po przymocowaniu pismo sądowe będzie uznawane za doręczone.

8 Doręczenie drogą pocztową z zagranicy (art. 14 rozporządzenia dotyczącego doręczania dokumentów)

8.1 Jeżeli poczta doręczy adresatowi w tym państwie członkowskim dokument wysłany z zagranicy w sytuacji, w której wymagane jest potwierdzenie odbioru (art. 14 rozporządzenia dotyczącego doręczania dokumentów), czy dokument taki może zostać doręczony tylko adresatowi osobiście, czy też można go doręczyć, zgodnie z krajowymi przepisami dotyczącymi doręczania drogą pocztową, także innej osobie pod tym samym adresem?

W takim przypadku urząd pocztowy doręczy pismo sądowe wyłącznie do rąk własnych adresata.

8.2 W jaki sposób można dokonać, zgodnie z przepisami dotyczącymi doręczania drogą pocztową w tym państwie członkowskim, doręczenia dokumentów z zagranicy na podstawie art. 14 rozporządzenia nr 1393/2007 dotyczącego doręczania dokumentów, jeżeli pod adresem, pod który należało doręczyć dokumenty, nie zastano ani adresata, ani żadnej innej osoby uprawnionej do odebrania przesyłki (o ile doręczenie zastępcze jest możliwe na podstawie krajowych przepisów dotyczących doręczania drogą pocztową – zob. powyżej)?

W takim przypadku urząd pocztowy powiadomi nieobecnego adresata o piśmie sądowym, które będzie się znajdowało w urzędzie przez wyznaczony okres, w którym można je odebrać.

8.3 Czy urzędy pocztowe przewidują określony termin na odebranie dokumentów przed ich odesłaniem jako niedoręczone? Jeśli tak, w jaki sposób adresat jest informowany o tym, że w urzędzie pocztowym jest do odebrania adresowana do niego przesyłka?

Zobacz odpowiedź do pkt 8.2.

9 Czy przewiduje się pisemne potwierdzenie doręczenia dokumentu?

Osoba doręczająca pismo sądowe sporządza protokół, który musi zawierać: a) nakaz doręczenia, b) dokładny opis doręczonego pisma sądowego oraz zainteresowanych osób, c) datę i godzinę doręczenia, d) dane osoby, której doręczono pismo, i sposób doręczenia w przypadku niezastania adresata lub osób, o których mowa w art. 128–135 i art. 138 (art. 139 ust. 1 kpc), lub w przypadku odmowy przyjęcia pisma przez wspomniane osoby.

Protokół podpisuje doręczający i osoba odbierająca pismo sądowe lub, w przypadku gdy taka osoba odmówi złożenia podpisu lub nie jest w stanie tego uczynić, protokół podpisuje świadek przywołany w tym celu (art. 139 ust. 2 kpc).

Doręczający odnotowuje datę i godzinę doręczenia oraz podpisuje doręczone pismo sądowe. Adnotacja taka stanowi dowód, na który może się powołać osoba, której doręczono pismo sądowe. W przypadku rozbieżności między protokołem doręczenia a adnotacją decydujące znaczenie ma protokół (art. 139 ust. 3 kpc).

Protokół, o którym mowa w art. 139, sporządza się w dwóch egzemplarzach – jeden otrzymuje osoba, która zleciła doręczenie, zaś drugi jest nieodpłatnie przechowywany przez doręczającego. Doręczający prowadzi specjalny rejestr, w którym umieszcza krótką adnotację dotyczącą doręczenia (art. 140 ust. 1 kpc).

Na wniosek komornik sądowy wydaje odpisy oryginałów pism sądowych przechowywanych w jego rejestrach osobie, która zleciła doręczenie, i adresatowi, jak również dowolnej osobie, która ma interes prawny, pod warunkiem że prezes sądu pierwszej instancji właściwego dla okręgu, w którym dokonano doręczenia, wyrazi na to zgodę, dokonując odpowiedniej adnotacji na złożonym wniosku (art. 140 ust. 2 kpc).

10 Co się stanie, gdy z jakichkolwiek powodów adresat nie otrzyma dokumentu lub gdy doręczenie dokumentu nastąpi z naruszeniem przepisów prawa (np. dokument zostanie doręczony osobie trzeciej)? Czy pomimo to doręczenie dokumentu może być uznane za zgodne z prawem (np. czy naruszenie przepisów prawa może być usunięte), czy też musi nastąpić nowa próba doręczenia dokumentu?

Jeżeli strona postępowania nie była w stanie dotrzymać terminu z powodu działania siły wyższej lub z powodu podstępu, którego dopuściła się strona przeciwna (np. nieważne doręczenie przez komornika sądowego lub umyślne niepowiadomienie strony postępowania przez osobę, która odebrała pismo sądowe), ma prawo wystąpić o przywrócenie terminu (art. 152 ust. 1 kpc) w ciągu 30 dni od dnia zgłoszenia przeszkody, która stanowiła działanie siły wyższej, albo od dnia wykrycia podstępu, którego dopuściła się strona przeciwna (art. 153 kpc).

Jeżeli osoba, przeciwko której wydano orzeczenie w postępowaniu zaocznym, nie została w ogóle wezwana do stawienia się w sądzie albo nie została wezwana zgodnie z prawem lub w określonym terminie, ma prawo wnieść sprzeciw od wyroku zaocznego w ciągu 15 dni od doręczenia wyroku, jeżeli zamieszkuje w Grecji, lub w terminie 60 dni od ostatniego ogłoszenia streszczenia protokołu doręczenia wyroku zgodnie z art. 135 ust. 1, jeżeli jej adres jest nieznan lub jeżeli zamieszkuje za granicą (art. 501, art. 503 ust. 1 i 2 kpc).

Jeżeli strona postępowania oświadczyła w postępowaniu, że adres strony przeciwnej jest nieznan, mimo iż znała ten adres, strona przeciwna ma prawo, jeżeli przegrała sprawę w całości lub częściowo, wnieść do sądu skargę o wznowienie postępowania w terminie 60 dni, jeżeli zamieszkuje w Grecji, lub w terminie 120 dni od daty doręczenia zaskarżonego wyroku, jeżeli jej miejsce zamieszkania jest nieznan lub osoba ta zamieszkuje za granicą, lub jeżeli dany wyrok nie został w ogóle doręczony w terminie trzech lat od daty jego wydania, pod warunkiem że wyrok ten nie podlega już zaskarżeniu, w przeciwnym razie od dnia, w którym wyrok się uprawomocnił (art. 538, art. 544 ust. 9, art. 545 ust. 1, 2, 3 i 5 kpc).

11 Czy muszę zapłacić za doręczenie dokumentu, a jeśli tak, to jaką kwotę?

Koszty doręczenia pism sądowych pokrywa z góry osoba, która wniosła o doręczenie (art. 173 ust. 1 i 3 kpc).

Sąd zarządza pokrycie tych kosztów również przez stronę przegrywającą (art. 176 i art. 189 ust. 1 kpc). Ich wysokość zależy od sposobu i trybu doręczenia. Minimalna kwota za doręczenie pisma sądowego wynosi 23 EUR, jeśli pismo sądowe doręcza się osobie, która zamieszkuje albo ma siedzibę w tej samej miejscowości, w której znajduje się siedziba kancelarii komornika sądowego.

Ostatnia aktualizacja: 16/12/2016

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Uwaga: niedawno wprowadzono na tej stronie zmiany w oryginalnej wersji

językowej [es](#). Strona w wybranej przez Ciebie wersji językowej jest obecnie

tłumaczona przez nasze służby tłumaczeniowe.

Doręczanie dokumentów - Hiszpania

1 Co w praktyce oznacza prawniczy termin „doręczenie dokumentów”? Dlaczego do „doręczenia dokumentów” mają zastosowanie szczególne zasady?

„Doręczanie pism” oznacza ich przekazywanie.

Przepisy szczególne regulujące doręczanie dokumentów określają niezbędne warunki zapewniające wiarygodność przekazywania dokumentów sądowych i pozasądowych i w związku z tym wskazują czas, miejsce i sposób doręczenia, a także osobę, której dokumenty mają zostać przekazane, zarówno w odniesieniu do postępowania sądowego (dokumenty sądowe) oraz w zakresie wykraczającym poza takie postępowanie (dokumenty pozasądowe).

2 Jakie dokumenty wymagają doręczenia drogą formalną?

Orzeczenia sądowe wydane w toku postępowania sądowego muszą zostać doręczone drogą urzędową przez biura sądowe (*oficinas judiciales*) – sądy i wspólne służby ds. procesowych (*Servicios Comunes Procesales de Actos de Comunicación*).

Pisma sądowe obejmują:

1. zawiadomienia (*notificaciones*), których celem jest zawiadomienie o orzeczeniu lub postępowaniu;
2. zarządzenia (*emplazamientos*), w których sąd wzywa adresata do stawiennictwa i dokonania określonej czynności we wskazanym terminie;
3. wezwania do stawiennictwa (*citaciones*) w określonym miejscu, terminie i o określonej godzinie i do dokonania określonej czynności;
4. nakazy lub zakazy, w których sąd wzywa adresata, zgodnie z prawem, do podjęcia jakiegoś działania lub do powstrzymania się od podejmowania jakiegoś działania;
5. nakazy wymagające wydania zaświadczeń lub dowodów lub dokonania dowolnej innej czynności, która leży w zakresie kompetencji rejestratorów (*registradores*), notariuszy lub urzędników sądowych;
6. komunikaty (*oficios*) do celów komunikacji z organami pozasądowymi i urzędnikami.

Drogą urzędową musi zostać doręczony każdy dokument dopuszczony przez sąd w toku postępowania – przekazany przez strony postępowania bądź osoby trzecie na żądanie sądu lub sporządzony przez biegłych powołanych przez sąd.

Dokumenty pozasądowe (np. akty notarialne) – w oparciu o definicję Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawie C-223/14 (Tecom Mican) – są także przekazywane w drodze doręczenia, nawet w przypadku gdy są to dokumenty wydane poza postępowaniem sądowym, co potwierdził Trybunał Sprawiedliwości w wyroku wydanym w sprawie C-14/08 (Roda Golf).

3 Kto odpowiada za doręczenie dokumentu?

Doręczanie pism odbywa się pod nadzorem sekretarza sądu (*Letrado de la Administración de Justicia*) zwanego *Secretario Judicial* do 2015 r. Sekretarz odpowiada za właściwą organizację procesu doręczenia.

4 Ustalanie adresu

4.1 Czy zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1393/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. dotyczącym doręczania w państwach członkowskich dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych organ w danym państwie członkowskim, do którego zwrócono się z wnioskiem o doręczenie, z własnej inicjatywy próbuje ustalić miejsce pobytu adresata dokumentu, który ma zostać doręczony, jeżeli adresat nie zamieszkuje już pod adresem znanym organowi występującemu z wnioskiem?

Nie, organ występujący z wnioskiem o przekazanie informacji na temat miejsca pobytu adresata musi wypełnić standardowy formularz określony w rozporządzeniu (WE) nr 1206/2001.

4.2 Czy zagraniczne organy sądowe lub strony postępowania sądowego mają dostęp do rejestrów lub usług w tym państwie członkowskim umożliwiających ustalenie aktualnego adresu zamieszkania danej osoby? Jeśli tak, jakie rejestry lub usługi są dostępne i jakich procedur należy przestrzegać? Czy obowiązują w tym zakresie opłaty i jaka jest ich wysokość?

Hiszpania nie prowadzi żadnego otwartego rejestru tego rodzaju. Sądy hiszpańskie mają jednak do dyspozycji szereg baz danych o ograniczonym dostępie (sieć Punto Neutro Judicial), z których w uzasadnionych przypadkach mogą korzystać hiszpańskie organy wymiaru sprawiedliwości w celu ustalenia adresu osoby i miejsca położenia majątku. W związku z powyższym jeżeli organ sądowy nie zna adresu osoby fizycznej lub prawnej, której należy doręczyć pismo sądowe, musi zwrócić się o wyszukanie danych w bazach, do których sądy mają dostęp.

Aby przeprowadzić wyszukiwanie, niezbędny jest dokument tożsamości lub numer identyfikacji podatkowej osoby, której dotyczy dochodzenie, lub jej numer identyfikacyjny, w przypadku gdy jest ona cudzoziemcem zamieszkującym w Hiszpanii. Jeżeli dana osoba nie posiada hiszpańskiego dokumentu tożsamości, należy podać inne dane oprócz imienia i nazwiska danej osoby, np. numer jej paszportu, datę urodzenia lub obywatelstwo, ponieważ bez tych danych wyszukiwanie może nie przynieść żadnych rezultatów. Za wyszukiwanie nie pobiera się żadnych opłat.

Ponadto strony mogą korzystać z innych publicznych rejestrów, aby uzyskać dane adresowe. Dostęp do tych rejestrów podlega opłacie, która będzie się różnić w zależności od wyszukiwanych informacji.

4.3 W jaki sposób organy w tym państwie członkowskim rozpatrują wnioski przesłane na mocy rozporządzenia Rady (WE) nr 1206/2001 z dnia 28 maja 2001 r. w sprawie współpracy między sądami państw członkowskich przy przeprowadzaniu dowodów w sprawach cywilnych lub handlowych, mające na celu ustalenie aktualnego adresu zamieszkania danej osoby?

Po otrzymaniu przez właściwy organ hiszpański formularza A, określonego w rozporządzeniu Rady (WE) nr 1206/2001 z dnia 28 maja 2001 r., z wnioskiem o wyszukanie aktualnego adresu danej osoby biuro sądowe przeszuka bazy danych zawierające dane adresowe osób fizycznych i prawnych.

Jeżeli do tego formularza dołączony jest wniosek o doręczenie pism zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1393/2007, a z dochodzenia w sprawie ustalenia adresu wynika, że organy hiszpańskie nie są właściwe miejscowo do doręczenia tych pism zgodnie z art. 6 ust. 4 rozporządzenia, należy przekazać wniosek właściwej jednostce przyjmującej i powiadomić jednostkę przekazującą za pomocą standardowego formularza.

5 W jaki sposób dokument jest zwykle doręczany w praktyce? Czy istnieją alternatywne metody, które można wykorzystać w tym celu (inne niż doręczenie zastępcze, o którym mowa w pkt 6 poniżej)?

Doręczanie pism odbywa się pod nadzorem sekretarza sądu (*Letrado de la Administración de Justicia*). Doręczenia można dokonać na jeden z poniższych sposobów:

1. za pośrednictwem pełnomocnika (*procurador*), jeżeli pisma są zaadresowane do osób reprezentowanych w postępowaniu przez tego pełnomocnika;
2. poprzez przesłanie pocztą, telegramem, e-mailem lub inną drogą elektroniczną, która zapewnia wiarygodne potwierdzenie przyjęcia, terminu i godziny przyjęcia oraz treści dostarczanych pism;
3. poprzez doręczenie do rąk własnych adresata odpisu zupełnego orzeczenia, które ma zostać mu doręczone, nakazu/zakazu wydanego przez sąd lub sekretarza sądu lub wezwania do stawiennictwa lub zarządzenia;
4. w każdym przypadku przez pracowników Hiszpańskiej Służby Sądowej (*Administración de Justicia*), z zastosowaniem zdalnych środków komunikacji, w sprawach z udziałem prokuratury (*Ministerio Fiscal*), Państwowej Służby Prawnej (*Abogacía del Estado*), radców prawnych zatrudnionych w parlamencie hiszpańskim i zgromadzeniach ustawodawczych (*Letrados de las Cortes Generales y de las Asambleas Legislativas*) lub z udziałem służb prawnych Departamentu Zabezpieczenia Społecznego (*Servicio Jurídico de la Administración de la Seguridad Social*), innych departamentów rządowych wspólnot autonomicznych lub samorządów terytorialnych, gdy adresat nie wyznaczył pełnomocnika.

Pisma uznaje się za doręczone zgodnie z prawem, w przypadku gdy rejestr doręczeń zawiera odpowiednie dowody świadczące o doręczeniu danych pism wskazanej osobie na jej adres domowy, adres e-mail utworzony do tego celu, za pośrednictwem portalu powiadomień elektronicznych lub dowolnych zdalnych lub elektronicznych środków komunikacji wybranych przez adresata.

6 Czy w postępowaniu cywilnym dozwolone jest elektroniczne doręczanie dokumentów (doręczanie dokumentów sądowych lub pozasądowych za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej, takich jak poczta elektroniczna, zabezpieczone aplikacje internetowe, faks, SMS itp.)? Jeśli tak, w odniesieniu do jakich rodzajów postępowań przewiduje się stosowanie tej metody? Czy istnieją ograniczenia w odniesieniu do dostępności lub dostępu do tej metody doręczania dokumentów w zależności od tego, kto jest adresatem (osoba wykonująca zawód prawniczy, osoba prawna, spółka lub inny podmiot gospodarczy, itp.)?

Elektroniczne akta sądowe wprowadzono w Hiszpanii na podstawie ustawy nr 18/2011 z dnia 5 lipca 2011 r. regulującej wykorzystanie technologii informacyjno-telekomunikacyjnych przez służby sądowe.

W celu wdrożenia tych przepisów strony mogą zgłosić chęć skorzystania z procedur doręczania w sądach elektronicznych (*Sedes Judiciales Electrónicas*). Zgodnie z art. 273 ust. 3 ustawy o postępowaniu cywilnym, wszyscy pracownicy wymiaru sprawiedliwości są zobowiązani do korzystania ze zdalnych i elektronicznych systemów dostępnych w ramach sądów elektronicznych na potrzeby przekazywania pism procesowych (pozwów oraz innych pism procesowych) oraz innych dokumentów, w sposób gwarantujący autentyczność przekazania oraz zapewniający wiarygodny i kompletny zapis przekazania i odbioru takich dokumentów, a także datę tych zdarzeń. Z elektronicznych środków komunikowania się z służbą sądową muszą w każdym przypadku korzystać przynajmniej następujące podmioty:

- a) osoby prawne;
- b) jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej;
- c) osoby prowadzące działalność zawodową wymagającą członkostwa w organizacji branżowej w odniesieniu do wszelkich formalności i czynności prowadzonych z udziałem służby sądowej w ramach wykonywania zawodu;
- d) notariusze i sekretarze;
- e) przedstawiciele stron postępowania, które są zobowiązane komunikować się z służbą sądową drogą elektroniczną;
- f) urzędnicy administracji publicznej w odniesieniu do czynności służbowych.

7 Doręczenie „zastępcze”

7.1 Czy prawo tego państwa członkowskiego dopuszcza stosowanie innych metod doręczenia w przypadkach, w których doręczenie dokumentów adresatowi nie było możliwe (np. zawiadomienie przesłane na adres domowy, do komornika sądowego, drogą pocztową lub przez wywieszenie ogłoszenia)?

W przypadku gdy odpis orzeczenia lub wezwania musi zostać wysłany listem poleconym lub telegramem za potwierdzeniem odbioru lub w dowolny inny podobny sposób umożliwiający umieszczenie w aktach odpowiedniego potwierdzenia doręczenia pisma ze wskazaniem daty doręczenia i treści doręzonego dokumentu, sekretarz sądu musi dołączyć do akt sprawy oświadczenie, w którym przedstawi szczegółowe informacje na temat wysłania pisma i jego treści oraz, w stosownych przypadkach, dołączyć potwierdzenie odbioru lub wskazać, za pomocą jakich środków zarejestrowano odbiór pism, lub dołączyć dokumentację przedstawioną przez pełnomocnika na dowód dokonania doręczenia.

Doręczenia przez (publiczne) ogłoszenie może dokonać w Hiszpanii jedynie organ sądowy właściwy do rozstrzygnięcia sprawy w postępowaniu głównym, pod warunkiem że nie udało się doręczyć pisma jego adresatowi pod adresem wyszukany w bazie danych (art. 164 ustawy o postępowaniu cywilnym). W konsekwencji sekretarz sądu, działający w charakterze jednostki przyjmującej do celów doręczenia, zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1393/2007, nie może dokonać doręczenia przez (publiczne) ogłoszenie, ponieważ jego rolą nie jest rozstrzygnięcie sprawy w postępowaniu głównym, a wyłącznie zapewnienie pomocy sądowej.

7.2 Jeżeli stosowane są inne metody, w którym momencie dokumenty uznaje za doręczone?

Pisma zostaną uznane za doręczone, jeżeli spełniono wymogi określone w prawie w odniesieniu do każdego sposobu doręczenia.

Stosowane sposoby doręczeń umożliwiają w każdym przypadku dołączenie do akt wiarygodnego potwierdzenia odebrania doręczanego pisma wraz ze wskazaniem terminu i godziny jego odebrania oraz treści takiego pisma.

W przypadku gdy odpis orzeczenia lub wezwania musi zostać wysłany listem poleconym lub telegramem za potwierdzeniem odbioru lub w dowolny inny podobny sposób umożliwiający umieszczenie w aktach odpowiedniego potwierdzenia doręczenia pisma ze wskazaniem daty doręczenia i treści doręzonego dokumentu, sekretarz sądu musi dołączyć do akt sprawy oświadczenie, w którym przedstawi szczegółowe informacje na temat wysłania pisma i jego treści oraz, w stosownych przypadkach, dołączyć potwierdzenie odbioru lub wskazać, za pomocą jakich środków zarejestrowano odbiór pism, lub dołączyć dokumentację przedstawioną przez pełnomocnika na dowód dokonania doręczenia.

7.3 Jeżeli inna metoda doręczenia polega na złożeniu dokumentów w określonym miejscu (np. w urzędzie pocztowym), w jaki sposób informuje się adresata o tym, że dokumenty zostały złożone?

Jeżeli zawiadomienia lub pisma nie można dostarczyć pocztą, listonosz zostawi awizo w celu powiadomienia adresata o tym, że wysłano do niego przesyłkę lub pismo, które można odebrać w określonym terminie w wyznaczonej placówce pocztowej.

Próby doręczenia mogą także podjąć urzędnicy z biura sądowego. Jeżeli pismo nie zostanie doręczone, wówczas w skrzynce pocztowej adresata urzędnicy zostawią zawiadomienie określające termin, w którym należy odebrać pismo z sądu.

Jeżeli adresat zamieszkuje w okręgu sądowym, w którym sąd ma swoją siedzibę, a pisma nie mają zasadniczego znaczenia dla osobistego uczestnictwa lub uczestnictwa przez pełnomocnika w postępowaniu sądowym, wówczas za pomocą dowolnego ze sposobów wymienionych w ust. 1 można przesłać adresatowi zarządzenie, w którym wzywa się adresata do stawienia się w sądzie w celu przekazania zawiadomienia, nakazu/zakazu lub pism procesowych. Zawiadomienie będzie zawierało szczegółowe wyjaśnienie, dlaczego adresat jest zobowiązany do stawiennictwa, szczegółowe informacje na temat postępowania i sprawy oraz ostrzeżenie, że w przypadku niestawiennictwa we wskazanym terminie bez uzasadnionej przyczyny pismo zostanie uznane za doręczone skutecznie.

7.4 Jeżeli adresat odmawia przyjęcia doręczenia dokumentów, jakie są tego konsekwencje? Czy dokumenty uważa się za skutecznie doręczone, jeśli odmowa nie jest uzasadniona?

Jeżeli adresat odmawia przyjęcia pism bez uzasadnionego powodu, zostaną one uznane za doręczone i będą wywoływały takie same skutki prawne, jak gdyby zostały faktycznie doręczone, co należy w rozumieć w ten sposób, że różne terminy procesowe rozpoczną swój bieg od dnia następującego po odmowie przyjęcia (art. 161 ust. 2 ustawy o postępowaniu cywilnym).

8 Doręczenie drogą pocztową z zagranicy (art. 14 rozporządzenia dotyczącego doręczenia dokumentów)

8.1 Jeżeli poczta doręczy adresatowi w tym państwie członkowskim dokument wysłany z zagranicy w sytuacji, w której wymagane jest potwierdzenie odbioru (art. 14 rozporządzenia dotyczącego doręczenia dokumentów), czy dokument taki może zostać doręczony tylko adresatowi osobiście, czy też można go doręczyć, zgodnie z krajowymi przepisami dotyczącymi doręczenia drogą pocztową, także innej osobie pod tym samym adresem?

Zgodnie z prawem przesyłki pocztowe, w zależności od ich rodzaju, należy doręczyć adresatowi lub osobie przez niego upoważnionej bądź złożyć je w skrytce pocztowej lub skrzynce pocztowej w budynku zamieszkiwanym przez adresata. Za upoważnioną do odbioru przesyłek pocztowych skierowanych do adresata uznaje się każdą osobę przebywającą pod jego adresem domowym, pod warunkiem że osoba ta jest w stanie potwierdzić swoją tożsamość i przyjąć odpowiedzialność za doręczane przesyłki, chyba że wyraźnie się temu sprzeciwi.

8.2 W jaki sposób można dokonać, zgodnie z przepisami dotyczącymi doręczenia drogą pocztową w tym państwie członkowskim, doręczenia dokumentów z zagranicy na podstawie art. 14 rozporządzenia nr 1393/2007 dotyczącego doręczenia dokumentów, jeżeli pod adresem, pod który należało doręczyć dokumenty, nie zastano ani adresata, ani żadnej innej osoby uprawnionej do odebrania przesyłki (o ile doręczenie zastępcze jest możliwe na podstawie krajowych przepisów dotyczących doręczenia drogą pocztową – zob. powyżej)?

Zgodnie z prawem przepisy wykonawcze regulują sytuacje, w których z jakiegokolwiek przyczyny nie można doręczyć przesyłek adresatowi ani zwrócić ich nadawcy. Regulacje te obejmują przepisy dotyczące ustalania adresu adresata, pochodzenia i przeznaczenia przesyłek, przesłuchiwanie lub wzywania do sądu nadawców przesyłek oraz tymczasowego składowania, wydawania i niszczenia przesyłek.

8.3 Czy urzędy pocztowe przewidują określony termin na odebranie dokumentów przed ich odesłaniem jako niedoręczone? Jeśli tak, w jaki sposób adresat jest informowany o tym, że w urzędzie pocztowym jest do odebrania adresowana do niego przesyłka?

Pracownik poczty zostawi awizo informujące adresata o przesyłce listowej, którą należy odebrać we wskazanej placówce w określonym terminie.

Nieodebranie przesyłki w określonym terminie zostanie odnotowane, a przesyłka zostanie odesłana nadawcy.

9 Czy przewiduje się pisemne potwierdzenie doręczenia dokumentu?

Zakłada się, że wyznaczony operator usług pocztowych będzie postępował uczciwie i rzetelnie przy dystrybucji, doręczaniu i odbieraniu pism od organów administracyjnych i sądowych lub przy doręczaniu takich pism, nawet w przypadku odmowy przyjęcia lub niemożności wykonania usługi, czy to za pomocą środków fizycznych, czy zdalnych.

Doręczenie do rąk własnych przez pracownika sądu zostanie udokumentowane w pisemnym rejestrze, w którym urzędnik sądowy odnotuje wynik czynności doręczenia. Jeżeli możliwe jest doręczenie pisma do rąk własnych adresata, w rejestrze doręczeń znajdzie się podpis adresata lub informacja o odmowie podpisania odbioru wraz z adnotacją, że dokument uznaje się za doręczony (zob. pytanie 7.4).

Zgodnie z art. 160 ust. 3 ustawy o postępowaniu cywilnym, jeżeli adres, pod którym podejmuje się próbę doręczenia, jest adresem domowym adresata na podstawie rejestru mieszkańców wspólnoty, rejestru podatkowego lub innego rodzaju rejestru urzędowego lub publikacji stowarzyszeń zawodowych lub jeśli jest to miejsce zamieszkania lub lokal wynajmowany przez pozwanego, a adresata nie zastanie się pod tym adresem, pismo można doręczyć w zaklejonej kopercie dowolnemu pracownikowi lub członkowi rodziny lub współlokatorowi w wieku powyżej 14 lat, który jest obecny pod tym adresem. Pismo można przekazać ewentualnie dozorczy budynku, przy czym w każdym z tych przypadków pracownik sądowy doręczający pisma sądowe musi poinformować odbierającego o obowiązku przekazania odpisu orzeczenia lub wezwania adresatowi lub poinformowania go o istnieniu takiego odpisu lub wezwania, jeśli miejsce pobytu adresata jest odbierającym znane.

Jeżeli dokument jest zaadresowany do zwykłego miejsca pracy adresata, w przypadku jego nieobecności zostanie on doręczony osobie, która oświadczy, że zna adresata, lub też, jeśli w miejscu tym istnieje dział odpowiedzialny za odbieranie pism lub przesyłek, osobie kierującej tym działem. W takim przypadku pracownik sądowy doręczający pisma sądowe musi poinformować odbierającego o kwestiach wspomnianych w poprzednim akapicie.

Na potwierdzeniu należy odnotować nazwisko adresata pisma oraz datę i godzinę próby doręczenia pisma nieobecnemu adresatowi wraz z nazwiskiem osoby, która odebrała odpis orzeczenia lub wezwanie i związek pomiędzy taką osobą i adresatem; doręczenie dokonane w ten sposób uznaje się za w pełni skuteczne.

10 Co się stanie, gdy z jakichkolwiek powodów adresat nie otrzyma dokumentu lub gdy doręczenie dokumentu nastąpi z naruszeniem przepisów prawa (np. dokument zostanie doręczony osobie trzeciej)? Czy pomimo to doręczenie dokumentu może być uznane za zgodne z prawem (np. czy naruszenie przepisów prawa może być usunięte), czy też musi nastąpić nowa próba doręczenia dokumentu?

Doręczenie dokonane niezgodnie z prawem będzie bezskuteczne, ponieważ dana osoba może zostać pozbawiona odpowiedniego środka ochrony prawnej. Zgodnie z wyrokiem TSUE w sprawie C-354/15 Henderson, jeżeli do dokumentu sądowego nie dołączono tłumaczenia na język, który jest zrozumiały dla pozwanego bądź język urzędowy państwa członkowskiego, do którego przekazywany jest dokument, bądź – jeśli w tym państwie członkowskim funkcjonuje kilka języków urzędowych – w języku urzędowym lub w jednym z języków urzędowych miejsca, w którym ma nastąpić doręczenie, lub jeśli pozwanemu nie

doręczono standardowego formularza znajdującego się w załączniku II do rozporządzenia, takie doręczenie należy konwalidować zgodnie z rozporządzeniem, poprzez doręczenie zainteresowanej stronie standardowego formularza znajdującego się w załączniku II do tego rozporządzenia.

11 Czy muszę zapłacić za doręczenie dokumentu, a jeśli tak, to jaką kwotę?

Jeżeli pisma są doręczane przez sąd, biuro sądowe lub wspólne służby ds. procesowych, koszt doręczenia ponosi dany organ sądowy, bez jakichkolwiek opłat po stronie wnioskodawcy.

Ostatnia aktualizacja: 10/04/2018

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Doręczanie dokumentów - Francja

1 Co w praktyce oznacza prawniczy termin „doręczenie dokumentów”? Dlaczego do „doręczenia dokumentów” mają zastosowanie szczególne zasady?

Doręczenie przez komornika sądowego (*signification*) jest formą doręczenia pism sądowych (*notification*).

Zgodnie z art. 651 kodeksu postępowania cywilnego „pisma sądowe są przekazywane zainteresowanym stronom przez doręczenie”.

Doręczenie pism sądowych może odbyć się za pośrednictwem komornika sądowego (akapit drugi) lub w formie zwykłej, tj. bez jego udziału.

Doręczenie przez komornika sądowego jest skuteczne, jeżeli dokonano go zgodnie z ogólnymi restrykcyjnymi zasadami dotyczącymi godzin i dni, w których można dokonać doręczenia, oraz z obowiązującymi wymogami formalnymi, które przewidziano w art. 653 i nast. kodeksu postępowania cywilnego.

Link do przepisów kodeksu postępowania cywilnego dotyczących doręczenia pism sądowych i doręczenia przez komornika sądowego: kliknij [TUTAJ](#)

2 Jakie dokumenty wymagają doręczenia drogą formalną?

Stronie przeciwnej należy doręczyć wszystkie istotne pisma sądowe. Pismo sądowe jest dokumentem, który umożliwia wszczęcie postępowania, jego prowadzenie, zawieszenie lub zakończenie bądź wykonanie wyroku (np. wezwanie do stawienia się przed sądem (*assignation*), wnioski końcowe (*conclusion*)), pisma procesowe kierowane do Sądu Kasacyjnego (*mémoire*), wyrok doręczany przez komornika sądowego).

W kodeksie postępowania cywilnego przyjęto mieszany system doręczania pism: doręczenia pism sądowych może zawsze dokonać komornik sądowy (art. 651 akapit trzeci kodeksu postępowania cywilnego), nawet jeżeli w przepisach przewidziano możliwość doręczenia w innej formie. Jeżeli jednak zgodnie z prawem, pismo powinno zostać doręczone przez komornika sądowego, doręczenia nie można dokonać w inny sposób.

3 Kto odpowiada za doręczenie dokumentu?

Jeżeli chodzi o doręczenie przez komornika sądowego (*signification*), urzędnicy ci są jedynymi upoważnionymi do dokonania takiego doręczenia. Tego rodzaju wyłączne uprawnienia komornicy sądowi mogą wykonywać za pośrednictwem zaprzysiężonych urzędników (*clercs assermentés*), za których działania ponoszą odpowiedzialność cywilną.

Doręczenia pism sądowych w formie zwykłej może dokonać dowolna osoba, która musi podać w doręczanym piśmie swoje imiona i nazwiska bądź firmę lub nazwę handlową przedsiębiorstwa oraz miejsce zamieszkania lub siedzibę (art. 665 kodeksu postępowania cywilnego). Pisma sądowe mogą być również doręczane przez sekretariat sądu (w niektórych przypadkach w celu wezwania do stawienia się przed sądem lub doręczenia wyroku).

4 Ustalanie adresu

4.1 Czy zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1393/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. dotyczącym doręczania w państwach członkowskich dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych organ w danym państwie członkowskim, do którego zwrócono się z wnioskiem o doręczenie, z własnej inicjatywy próbuje ustalić miejsce pobytu adresata dokumentu, który ma zostać doręczony, jeżeli adresat nie zamieszkuje już pod adresem znanym organowi występującemu z wnioskiem?

Jeżeli organ francuski (prokuratura lub komornik sądowy) ma obowiązek doręczenia pisma z zagranicy i ustalone zostanie, że adresat nie mieszka już pod wskazanym adresem, organ ten jest zobowiązany do podjęcia niezbędnych środków w celu ustalenia jego dokładnego adresu zamieszkania.

W tym celu prokuratura może uzyskać dostęp do różnych rejestrów, w szczególności do rejestrów zabezpieczenia społecznego. Przekazywane informacje dotyczą adresu dłużnika, adresu jego pracodawcy oraz instytucji, w których otwarto rachunek na nazwisko dłużnika, z wyłączeniem wszelkich innych danych. Ponadto, jeżeli chodzi o cywilne postępowanie egzekucyjne, w [art. L.152-1 kodeksu cywilnego postępowania egzekucyjnego](#) przewidziano bezpośredni dostęp komorników sądowych do informacji posiadanych przez organy lub urzędy państwowe i podmioty publiczne oraz przedsiębiorstwa i podmioty nadzorowane przez organy administracji.

4.2 Czy zagraniczne organy sądowe lub strony postępowania sądowego mają dostęp do rejestrów lub usług w tym państwie członkowskim umożliwiających ustalenie aktualnego adresu zamieszkania danej osoby? Jeśli tak, jakie rejestry lub usługi są dostępne i jakich procedur należy przestrzegać? Czy obowiązują w tym zakresie opłaty i jaka jest ich wysokość?

Poza informacjami publicznymi (np. książkami telefonicznymi) zagraniczne organy sądowe ani strony postępowania sądowego nie mają dostępu do rejestrów, które zawierają dane osobowe, takie jak np. adres dłużnika.

Zgodnie z prawem francuskim takiego dostępu można udzielić jedynie w toku cywilnego postępowania egzekucyjnego lub na mocy orzeczenia sądu wydanego w postępowaniu sądowym (zob. pytanie 1.3).

4.3 W jaki sposób organy w tym państwie członkowskim rozpatrują wnioski przesłane na mocy rozporządzenia Rady (WE) nr 1206/2001 z dnia 28 maja 2001 r. w sprawie współpracy między sądami państw członkowskich przy przeprowadzaniu dowodów w sprawach cywilnych lub handlowych, mające na celu ustalenie aktualnego adresu zamieszkania danej osoby?

Żaden przepis kodeksu postępowania cywilnego nie zabrania powoływania się na rozporządzenie nr 1206/2001 w celu odnalezienia adresu danej osoby. Przepisy powyższego rozporządzenia nie powinny jednak uchylać przepisom tego kodeksu. Zgodnie z prawem francuskim sądy orzekające w sprawach cywilnych nie mają bowiem bezpośredniego dostępu do ewidencji ludności, tak jak ma to miejsce w innych państwach członkowskich. W związku z tym powołanie się na rozporządzenie nr 1206/2001 byłoby możliwe w przypadku, gdyby osoba trzecia posiadała dokument zawierający adres osoby, do której skierowane jest pismo. W tym przypadku zgodnie z przepisami art. 138 i nast. kodeksu postępowania cywilnego sąd może nakazać tej osobie trzeciej przedstawienie przedmiotowego dokumentu, czemu osoba ta może się jednak sprzeciwić, powołując się na uzasadnioną przeszkodę (np. tajemnicę adwokacką).

5 W jaki sposób dokument jest zwykle doręczany w praktyce? Czy istnieją alternatywne metody, które można wykorzystać w tym celu (inne niż doręczenie zastępcze, o którym mowa w pkt 6 poniżej)?

Doręczenia w formie zwykłej dokonuje się za pomocą zamkniętej koperty lub przesyłki (art. 667 kodeksu postępowania cywilnego) drogą pocztową lub osobiście za potwierdzeniem odbioru (*récepissé*) lub pokwitowaniem (*émargement*). Doręczane pismo powinno zawierać wszystkie informacje dotyczące imion i nazwiska bądź firmy lub nazwy handlowej nadawcy, a także jego adresu zamieszkania lub siedziby. W doręczanym piśmie należy oznaczyć adresata (art. 665 kodeksu postępowania cywilnego). Doręczane pismo musi zawierać wszystkie te elementy pod rygorem bezskuteczności doręczenia (art. 693 kodeksu postępowania cywilnego).

Jeżeli adresatem jest osoba fizyczna, pismo jest doręczane do miejsca jej zamieszkania lub do dowolnego innego miejsca, jeżeli pismo jest doręczane osobiście, lub na adres do doręczeń, jeżeli w przepisach dopuszczono taką możliwość lub ustanowiono taki obowiązek. Jeżeli adresatem jest osoba prawna, pismo doręcza się do miejsca prowadzenia działalności lub – w jego braku – doręcza się je osobiście jednemu ze współników, który jest uprawniony do odbioru pisma.

W przypadku osoby dokonującej doręczenia właściwą datą jest data wysłania pisma, którą wskazano na stemplu urzędu wysyłającego. W przypadku osoby, do której skierowane jest pismo, właściwą datą jest data otrzymania pisma. W przypadku przesyłki poleconej za potwierdzeniem odbioru właściwą datą jest data, którą urząd pocztowy opatrzył pismo w momencie jego przekazania adresatowi.

Doręczanie pism sądowych między adwokatami ma miejsce wówczas, gdy adwokat przekazuje pismo innemu adwokatowi (art. 671–673 kodeksu postępowania cywilnego). Dokonuje się go zawsze w gmachu sądu w dwóch formach: w formie doręczenia przez komornika sądowego (wówczas komornik sądowy opatruje pieczęcią i podpisem pismo oraz jego odpis) lub w formie doręczenia bezpośredniego (wówczas adwokat, do którego skierowane jest pismo, otrzymuje je w dwóch egzemplarzach, a następnie opatruje jeden z nich datą i pieczęcią oraz odsyła ten egzemplarz).

Komornik sądowy dokonuje doręczenia w swoim rewirze komorniczym, czyli obszarze właściwości sądu wielkiej instancji, w którym znajduje się jego siedziba. W praktyce komornik sądowy doręcza pisma wyłącznie w dni robocze w godzinach 6.00–21.00, chyba że sąd zezwolił inaczej. W art. 663 kodeksu postępowania cywilnego wymieniono szereg informacji, które muszą zawierać dwa oryginały pisma komornika sądowego, pod rygorem bezskuteczności doręczenia (art. 693 kodeksu postępowania cywilnego). Komornik sądowy doręcza pisma do rąk własnych, a jeżeli nie jest to możliwe, na adres zamieszkania lub pobytu. W przypadku niespełnienia warunków doręczenia na adres zamieszkania lub pobytu doręczenie przez komornika sądowego odbywa się przez wysłanie adresatowi protokołu doręczenia (doręczenie w kancelarii komornika).

6 Czy w postępowaniu cywilnym dozwolone jest elektroniczne doręczanie dokumentów (doręczanie dokumentów sądowych lub pozasądowych za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej, takich jak poczta elektroniczna, zabezpieczone aplikacje internetowe, faks, SMS itp.)? Jeśli tak, w odniesieniu do jakich rodzajów postępowań przewiduje się stosowanie tej metody? Czy istnieją ograniczenia w odniesieniu do dostępności lub dostępu do tej metody doręczania dokumentów w zależności od tego, kto jest adresatem (osoba wykonująca zawód prawniczy, osoba prawna, spółka lub inny podmiot gospodarczy, itp.)?

W art. 748-1 kodeksu postępowania cywilnego przewidziano, że przesyłanie, przekazywanie i doręczanie pism sądowych, dokumentów, powiadomień, pouczeń lub wezwań do stawienia się przed sądem, sprawozdań, protokołów oraz odpisów zwykłych i uwierzytelnionych, opatrzonych klauzulą wykonalności odpisów orzeczeń sądowych może, pod pewnymi warunkami, odbywać się drogą elektroniczną.

Wprowadzenie nowych technologii w systemie wymiaru sprawiedliwości doprowadziło do sprecyzowania zasad doręczania pism przez komorników sądowych drogą elektroniczną.

Doręczanie między adwokatami może odbywać się również za pomocą prywatnej wirtualnej sieci adwokatów (RPVA, Réseau Privé Virtuel Avocats), którą wykorzystuje się również w celu wymiany pism sądowych między adwokatami a sądami.

Co do zasady zarządzenia techniczne określające konkretne warunki prowadzenia elektronicznej wymiany pism sądowych umożliwiają komunikację elektroniczną wyłącznie niektórym przedstawicielom zawodów prawniczych, w szczególności adwokatom i komornikom sądowym.

Komunikacja elektroniczna jest możliwa w większości sądów (w sądach wielkiej instancji, sądach gospodarczych, sądach apelacyjnych, Sądzie Kasacyjnym, sądach instancji w sprawach o bardziej ograniczonym zakresie).

W wyraźnie określonych przypadkach i na wyraźnie określonych warunkach niektóre pisma wysyłane przez sekretariat (powiadomienia o terminie rozprawy lub – w odniesieniu do niektórych osób prawnych – wezwania do stawienia się przed sądem) mogą być doręczane stronie pocztą elektroniczną (art. 748-8 i 748-9 kodeksu postępowania cywilnego).

W każdym przypadku adresat pisma musi wyraźnie się zgodzić na doręczenie drogą elektroniczną.

7 Doręczenie „zastępcze”

7.1 Czy prawo tego państwa członkowskiego dopuszcza stosowanie innych metod doręczenia w przypadkach, w których doręczenie dokumentów adresatowi nie było możliwe (np. zawiadomienie przesłane na adres domowy, do komornika sądowego, drogą pocztową lub przez wywieszenie ogłoszenia)?

W przypadku nieudanej próby doręczenia pisma sądowego w formie zwykłej pismo to doręcza komornik sądowy.

Komornik sądowy dokonuje doręczenia „w miejscu zamieszkania albo – w braku znanego miejsca zamieszkania – w miejscu pobytu”. Przed doręczeniem pisma w miejscu pobytu komornik sądowy podejmuje zatem wszelkie możliwe działania, aby ustalić miejsce zamieszkania adresata.

Jeżeli adresat pisma posiada znane miejsce zamieszkania lub pobytu, a komornik go w nim nie znajdzie, doręczenie przez komornika sądowego jest skuteczne wyłącznie wówczas, gdy komornik przekaze odpis pisma dowolnej osobie obecnej w miejscu zamieszkania lub pobytu adresata. Jeżeli pismo nie zostanie doręczone osobiście, należy spełnić szereg wymogów formalnych w celu ochrony interesów adresata: doręczony odpis musi zostać opatrzony określonymi wzmiankami i znajdować się w zamkniętej kopercie, zaś adresatowi należy wysłać stosowne zawiadomienie przesyłką zwykłą.

Jeżeli adresat pisma nie posiada znanego miejsca zamieszkania, pobytu ani pracy, komornik sądowy może dokonać skutecznego doręczenia, składając pismo w swojej kancelarii. W tym celu komornik sporządza protokół, w którym dokładnie opisuje czynności dokonane w celu odszukania adresata. W tym samym dniu lub najpóźniej w kolejnym dniu roboczym komornik wysyła adresatowi odpis protokołu i doręczanego pisma przesyłką poleconą za potwierdzeniem odbioru na jego ostatni znany adres. W tym samym dniu komornik sądowy wysyła adresatowi zawiadomienie o dopełnieniu tej formalności przesyłką zwykłą.

7.2 Jeżeli stosowane są inne metody, w którym momencie dokumenty uznaje za doręczone?

Uznaje się, że pismo zostało doręczone w dniu jego doręczenia do rąk własnych lub w miejscu zamieszkania bądź pobytu. Ponieważ doręczenie w kancelarii komornika sądowego traktuje się jako doręczenie „w miejscu zamieszkania”, za datę doręczenia uznaje się datę wskazaną w zawiadomieniu o próbie doręczenia, a nie datę złożenia odpisu w kancelarii. Zasady określania daty doręczenia przez komornika sądowego mają zastosowanie nawet wówczas, gdy konieczne jest wysłanie zawiadomienia.

7.3 Jeżeli inna metoda doręczenia polega na złożeniu dokumentów w określonym miejscu (np. w urzędzie pocztowym), w jaki sposób informuje się adresata o tym, że dokumenty zostały złożone?

Jeżeli adresat nie jest obecny podczas próby doręczenia przez listonosza przesyłki poleconej za potwierdzeniem odbioru, jest on informowany – przez zawiadomienie o próbie doręczenia – że może odebrać odpis pisma w urzędzie pocztowym w wyznaczonym terminie.

Jeżeli komornik sądowy upewni się, że adres wskazany na doręczanym piśmie jest prawidłowy, ale nie może doręczyć pisma osobiście, umieszcza w oddawczej skrzynce pocztowej zawiadomienie o próbie doręczenia, które zawiera pouczenie, że adresat może odebrać odpis pisma w kancelarii komornika (art. 656 kodeksu postępowania cywilnego).

7.4 Jeżeli adresat odmawia przyjęcia doręczenia dokumentów, jakie są tego konsekwencje? Czy dokumenty uważa się za skutecznie doręczone, jeśli odmowa nie jest uzasadniona?

Doręczenie pisma adresatowi, czyli osobie, do której skierowane jest pismo, nie wymaga zgody tej osoby, a więc jeżeli adresat nie chce odebrać przedmiotowego pisma doręczanego przez komornika sądowego, uznaje się, że mimo to pismo zostało skutecznie doręczone do rąk adresata.

W rzeczywistości „komornik sądowy nie może zmusić adresata do przyjęcia pisma w razie odmowy; wystarczy, że komornik złoży odpis w miejscu pobytu lub zamieszkania adresata, jeżeli zastał go w tym miejscu. Doręczenie uważa się zatem za skuteczne, nawet jeżeli w związku z odmową przyjęcia odpisu przez adresata komornik pozostawi go na meblu” (Sąd Apelacyjny w Paryżu, 12 grudnia 1906 r., S. 1907. 2.109).

8 Doręczenie drogą pocztową z zagranicy (art. 14 rozporządzenia dotyczącego doręczania dokumentów)

8.1 Jeżeli poczta doręczy adresatowi w tym państwie członkowskim dokument wysłany z zagranicy w sytuacji, w której wymagane jest potwierdzenie odbioru (art. 14 rozporządzenia dotyczącego doręczania dokumentów), czy dokument taki może zostać doręczony tylko adresatowi osobiście, czy też można go doręczyć, zgodnie z krajowymi przepisami dotyczącymi doręczania drogą pocztową, także innej osobie pod tym samym adresem?

Co do zasady w przypadku doręczania pism sądowych drogą pocztową osoba odpowiedzialna za doręczenie pisma za potwierdzeniem odbioru może przekazać je wyłącznie adresatowi, chyba że adresat upoważnił osobę trzecią do odbioru takich pism.

8.2 W jaki sposób można dokonać, zgodnie z przepisami dotyczącymi doręczania drogą pocztową w tym państwie członkowskim, doręczenia dokumentów z zagranicy na podstawie art. 14 rozporządzenia nr 1393/2007 dotyczącego doręczania dokumentów, jeżeli pod adresem, pod który należało doręczyć dokumenty, nie zastano ani adresata, ani żadnej innej osoby uprawnionej do odebrania przesyłki (o ile doręczenie zastępcze jest możliwe na podstawie krajowych przepisów dotyczących doręczania drogą pocztową – zob. powyżej)?

Jeżeli adresat pisma lub osoba upoważniona do odbioru przesyłek za potwierdzeniem odbioru nie mogli odebrać pisma doręczanego drogą pocztową, doręczenie uznaje się za bezskuteczne i należy je powtórzyć w drodze doręczenia przez komornika sądowego.

8.3 Czy urzędy pocztowe przewidują określony termin na odebranie dokumentów przed ich odesłaniem jako niedoręczone? Jeśli tak, w jaki sposób adresat jest informowany o tym, że w urządzie pocztowym jest do odebrania adresowana do niego przesyłka?

Jeżeli osoba odpowiedzialna za doręczenie przesyłki za potwierdzeniem odbioru nie zastanie adresata pisma (lub osoby upoważnionej do odbioru przesyłek poleconych za potwierdzeniem odbioru) w jego miejscu zamieszkania, listonosz umieszcza zawiadomienie o próbie doręczenia w oddawczej skrzynce pocztowej adresata. Zawiadomienie zawiera pouczenie, że adresat może odebrać przesyłkę w urządzie pocztowym w terminie piętnastu dni. Jeżeli adresat nie odbierze przesyłki w tym terminie, zostaje ona zwrócona nadawcy.

9 Czy przewiduje się pisemne potwierdzenie doręczenia dokumentu?

W przypadku doręczenia przesyłką poleconą za potwierdzeniem odbioru listonosz przekazuje pismo adresatowi, a adresat składa podpis na potwierdzeniu odbioru. Potwierdzenie odbioru wysłała się nadawcy jako dowód osobistego doręczenia pisma. Jeżeli adresat nie odebrał pisma z urzędu pocztowego lub jeżeli np. adres jest nieprawidłowy, nadawca otrzymuje również – w terminie 15 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o nieudanej próbie doręczenia – potwierdzenie odbioru zawierające informację o nieudanej próbie doręczenia.

Jeżeli pismo doręczane jest przez komornika sądowego, wskazuje on w protokole doręczenia kroki formalne, które podjął w celu skutecznego doręczenia zgodnie z przepisami art. 655 kodeksu postępowania cywilnego, którego akapit drugi stanowi, że „komornik sądowy opisuje w piśmie czynności, których dokonał w celu skutecznego doręczenia pisma do rąk własnych adresata, oraz okoliczności uniemożliwiające doręczenie”.

W protokole komornik sądowy wskazuje również osobę, której udało mu się doręczyć pismo, i informuje o tym osobę zlecającą doręczenie pisma.

10 Co się stanie, gdy z jakichkolwiek powodów adresat nie otrzyma dokumentu lub gdy doręczenie dokumentu nastąpi z naruszeniem przepisów prawa (np. dokument zostanie doręczony osobie trzeciej)? Czy pomimo to doręczenie dokumentu może być uznane za zgodne z prawem (np. czy naruszenie przepisów prawa może być usunięte), czy też musi nastąpić nowa próba doręczenia dokumentu?

Co do zasady pisma należy doręczać do rąk własnych. Doręczenie pisma do rąk osób trzecich nie musi jednak oznaczać, że jest ono bezskuteczne, w przypadku spełnienia określonych warunków.

Zgodnie z przepisami art. 670 kodeksu postępowania cywilnego pismo doręczane przesyłką poleconą za potwierdzeniem odbioru uznaje się bowiem za doręczone w miejscu zamieszkania lub pobytu, jeżeli potwierdzenie odbioru podpisze osoba do tego upoważniona. Takie doręczenie może mieć wpływ na klasyfikację orzeczenia (orzeczenie uznaje się za wydane po przeprowadzeniu rozprawy (*jugement contradictoire*) lub zaocznie – pod nieobecność strony), ale nie oznacza to, że doręczenie jest bezskuteczne.

W innych przypadkach, tj. jeżeli adres do doręczenia przesyłką poleconą jest nieprawidłowy lub jeżeli adresat nie odebrał pisma z urzędu pocztowego, sekretarz sądowy powinien wezwać stronę do doręczenia pisma za pośrednictwem komornika sądowego zgodnie z przepisami art. 670-1 kodeksu postępowania cywilnego. Powyższy krok umożliwia skuteczne doręczenie pisma sądowego.

Komornik sądowy może również doręczyć pismo innej osobie niż adresat, np. członkowi rodziny obecnemu w miejscu zamieszkania adresata. W takim wypadku osoba trzecia otrzymuje odpis pisma w zapieczętowanej kopercie, a komornik wskazuje imię i nazwisko osoby, która odebrała pismo, w protokole doręczenia (art. 655 i 657 kodeksu postępowania cywilnego).

Jeżeli komornikowi sądowemu udało się ustalić, że adresat faktycznie zamieszkuje pod wskazanym adresem, może również umieścić zawiadomienie o próbie doręczenia w oddawczej skrzynce pocztowej, wzywając w nim adresata do odebrania pisma w kancelarii komornika. W takim przypadku doręczenie przez komornika sądowego jest skuteczne i uznaje się je za dokonane w miejscu zamieszkania, co pociąga za sobą skutki, które wskazano powyżej, w odniesieniu do kwalifikacji orzeczenia (art. 656 kodeksu postępowania cywilnego).

Ponadto, w przypadku gdy pozwany dobrowolnie stawia się przed sądem instancji, sądem gospodarczym lub sądem pracy, można pominąć fakt bezskuteczności doręczenia zwykłego lub doręczenia przez komornika sądowego pisma wszczynającego postępowanie, jeżeli strony postępowania wyrażą na to zgodę (orzeczenie Sądu Kasacyjnego (Izba Socjalna) z dnia 16 maja 1990 r.).

Poza wymienionymi powyżej sytuacjami pismo, które nie zostało doręczone w sposób skuteczny, nie wywołuje skutków prawnych i nie stanowi podstawy powstania żadnych praw. W szczególności bezskuteczne doręczenie uniemożliwia rozpoczęcie biegu terminów wniesienia środków zaskarżenia.

11 Czy muszę zapłacić za doręczenie dokumentu, a jeśli tak, to jaką kwotę?

Wysokość opłat za doręczenie pisma przesyłką poleconą jest równa kosztom przesyłki poleconej, tj. 5,10 EUR za przesyłkę o wadze maksymalnie 20 gramów nadaną z Francji na adres we Francji (według cennika obowiązującego w dniu 1 kwietnia 2017 r.).

Koszt doręczenia przez komornika sądowego jest ustalany na podstawie [dekretu z dnia 26 lutego 2016 r. ustanawiającego ustawowe cenniki opłat za czynności komorników sądowych](#). Koszt doręczenia przez komornika sądowego zależy od charakteru pisma i wartości przedmiotu sporu, ale co do zasady nie przekracza kwoty 50 EUR.

Ostatnia aktualizacja: 21/11/2018

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Doręczanie dokumentów - Chorwacja

1 Co w praktyce oznacza prawniczy termin „doręczenie dokumentów”? Dlaczego do „doręczenia dokumentów” mają zastosowanie szczególne zasady?

Pojęcie prawne „doręczenie pism sądowych” oznacza w praktyce, że pisma sądowe w sprawach cywilnych i handlowych muszą zostać doręczone wszystkim stronom postępowania.

Artykuł 4 akapit pierwszy tiret szóste, siódme i ósme rozporządzenia w sprawie czynności urzędowych (Uredba o uredskom poslovanju) opublikowanego w Dzienniku Urzędowym Republiki Chorwacji (Narodne Novine; NN) nr 7/09 stanowi, że takim pismem może być pismo procesowe lub sądowe.

– Pismem procesowym jest dokument składany przez stronę w celu wszczęcia postępowania, uzupełnienia lub zmiany pozwu lub innego środka prawnego lub też zaniechania dochodzenia roszczenia.

Artykuł 14 kodeksu postępowania cywilnego (Zakon o parničnom postupku) (NN nr 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13 i 89/14; zwanego dalej „kpc”) stanowi, że jeżeli w przepisach prawnych nie sprecyzowano formy danej czynności, strony dokonują czynności procesowych na piśmie poza rozprawą albo ustnie na rozprawie.

Artykuł 106 kpc stanowi, że pisma procesowe – pozwы, odpowiedzi na pozew, środki odwoławcze i inne oświadczenia, wnioski i zawiadomienia złożone poza rozprawą – składa się na piśmie.

Pisma procesowe są zatem pismami sporządzonymi przez strony i pozostałych uczestników postępowania w celu dokonania czynności procesowej.

– Pismo sądowe jest dokumentem wydanym przez organ, w którym rozstrzyga on sprawę, udziela odpowiedzi na pismo procesowe złożone przez stronę lub określa, zawiesza lub kończy czynności urzędowe oraz podejmuje oficjalną korespondencję z innymi organami lub podmiotami prawnymi sprawującymi władzę publiczną.

Doręczenie pism sądowych, zgodnie z definicją zawartą w przepisach prawnych, jest czynnością dokonywaną przez właściwe organy i osoby, w wyniku której adresaci pisma uzyskują dostęp do ich treści. Jest to istotne z tego względu, że niedoręczenie pisma sądowego stronie postępowania może uniemożliwić tej stronie udział w rozprawie, co w każdym przypadku stanowi poważne naruszenie przepisów regulujących postępowanie sądowe i może skutkować wniesieniem nadzwyczajnego środka zaskarżenia.

Doręczenie pozwu pozwanemu jest również wymogiem niezbędnym do wszczęcia postępowania przed sądem, które rozpoczyna się wraz z doręczeniem pozwu pozwanemu (art. 194 akapit pierwszy kpc).

W związku z tym do doręczania pism sądowych mają zastosowanie szczególne zasady, ponieważ doręczenie stanowi wymóg niezbędny do wszczęcia postępowania przed sądem, który wynika z zasady kontradyktoryjności; oznacza to, że strony muszą uzyskać dostęp do informacji na temat miejsca i terminu rozprawy oraz istotnych okoliczności faktycznych sprawy. Ponadto warunkiem wszczęcia postępowania procesowego jest doręczenie pozwu pozwanemu zgodnie z obowiązującymi przepisami. Doręczenie pism sądowych jest również istotne, ponieważ w niektórych sprawach bieg terminu na dokonanie czynności procesowej przez strony (wniesienie odpowiedzi na pozew, apelacji) rozpoczyna się wraz z doręczeniem pisma, tj. w toku postępowania sądowego konieczne jest podjęcie wszelkich niezbędnych działań, aby umożliwić adresatowi zapoznanie się z treścią doręczanych pism sądowych (zgodnie z zasadą pewności prawa oraz zasadą ustności i pisemności). Pismo uznaje się za należycie doręczone jedynie wówczas, gdy spełnione są zasady dotyczące doręczania pism sądowych.

2 Jakie dokumenty wymagają doręczenia drogą formalną?

Pozwy, nakazy zapłaty, wyroki sądowe i postanowienia sądu, od których można się odwołać i przeciwko którym przysługuje odrębny środek zaskarżenia, muszą zostać doręczone zainteresowanej stronie osobiście; dotyczy to również wszelkich innych pism sądowych, jeżeli wymagają tego przepisy prawa lub jeżeli sąd uzna to za konieczne w celu podjęcia szczególnych środków ostrożności, np. jeżeli doręczane są oryginały dokumentów tożsamości, lub z jakichkolwiek innych względów (art. 142 akapit pierwszy kpc).

3 Kto odpowiada za doręczenie dokumentu?

Przepisy regulujące doręczenie pism sądowych znajdują się w tytule 11 kodeksu postępowania cywilnego.

W art 133 akapit pierwszy kpc opisano sposób doręczania pism sądowych i stanowi on, że pisma sądowe należy doręczać pocztą lub za pośrednictwem wskazanego urzędnika sądowego lub pracownika sądu, właściwego organu administracji, notariusza lub bezpośrednio przez sąd lub też ewentualnie pocztą elektroniczną zgodnie z przepisami szczególnymi.

Art. 133a kpc stanowi, że na wniosek strony, która oświadcza, że jest gotowa ponieść koszty doręczenia, sąd może zarządzić – w drodze wydania orzeczenia, od którego nie przysługuje środek zaskarżenia – aby doręczenie pisma sądowego zlecono notariuszowi. W wykonaniu tej czynności notariusza może zastąpić asesor notarialny, radca notarialny lub aplikant notarialny.

Art. 133b kpc stanowi, że jeżeli przed wypłynięciem pozwu do sądu pozwany zawarł z powodem pisemną umowę, w której zgodził się na doręczenie dokumentów związanych ze sporami, których dotyczy ta umowa, na wskazany adres w Republice Chorwacji lub za pośrednictwem wskazanej osoby na terytorium Republiki Chorwacji, pozew oraz inne pisma sądowe w postępowaniu doręcza się pozwanemu na wniosek powoda na ten adres lub za pośrednictwem tej osoby. Jeżeli pisma nie można doręczyć, sąd wydaje zarządzenie, zgodnie z którym wszelkie pisma sądowe podlegające doręczeniu pozwanemu należy doręczać przez wywieszenie ich na oficjalnej tablicy ogłoszeń sądu.

Art. 133c kpc stanowi, że jeżeli strony osiągną porozumienie w tej sprawie w trakcie postępowania, sąd zarządzi, aby strony przekazywały sobie nawzajem pisma procesowe i inne dokumenty bezpośrednio przesyłką poleconą za potwierdzeniem odbioru. Jeżeli jedna ze stron nie jest osobą prawną lub osobą fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą, pisma sądowe można doręczać bezpośrednio do siedziby takiej osoby za potwierdzeniem odbioru poświadczonym pieczętką takiej osoby. Na rozprawie, na której obie strony są reprezentowane przez adwokatów lub prokuratorów, sąd może zarządzić, aby pełnomocnicy stron przekazywali sobie nawzajem pisma procesowe bezpośrednio przesyłką pocztową za potwierdzeniem odbioru albo aby przekazywali sobie takie pisma bezpośrednio w kancelarii lub siedzibie pełnomocnika drugiej strony.

Art. 134a stanowi, że pisma sądowe doręcza się osobie prawnej, która jest wpisana do rejestru danego sądu lub innego rejestru, na adres wskazany w pozwie. Jeżeli nie można dokonać doręczenia na adres wskazany w pozwie, doręczenia dokonuje się na wpisany do rejestru adres siedziby tej osoby. Jeżeli doręczenia nie można dokonać również na ten adres, dokonuje się go przez wywieszenie pisma na oficjalnej tablicy ogłoszeń sądu. Ma to również zastosowanie do osób fizycznych, które wykonują pewne rodzaje działalności gospodarczej (rzemieślników, handlowców, notariuszy, prawników, lekarzy itp.), jeżeli doręczenia pism tym osobom dokonuje się w związku z ich działalnością.

Art. 134b kpc stanowi, że jeżeli na wniosek danej osoby i za zgodą prezesa sądu doręczenia dokonuje się tej osobie w sądzie, pisma sądowe zaadresowane do tej osoby umieszcza się w skrytce znajdującej się w pomieszczeniu wyznaczonym do tego celu przez sąd. Doręczenia dokonuje urzędnik sądowy. Prezes sądu może w drodze postanowienia wydanego w postępowaniu administracyjnym zarządzić, aby wszyscy prawnicy i notariusze, których kancelarie lub siedziby znajdują się na obszarze objętym właściwością sądu, otrzymywali pisma sądowe za pośrednictwem skrytek, o których mowa powyżej.

Art. 135 kpc stanowi, że wezwania do stawienia się przed sądem zaadresowane do żołnierzy służby wojskowej, funkcjonariuszy policji i osób zatrudnionych w służbach transportu lądowego, rzeczno-morskiego i lotniczego doręcza się za pośrednictwem ich dowódcy lub bezpośredniego przełożonego. W ten sposób można również w razie potrzeby doręczać inne pisma.

Art. 136 kpc stanowi, że doręczenia osobom lub instytucjom w innym państwie lub cudzoziemcom, którzy mają immunitet, dokonuje się drogą dyplomatyczną, chyba że umowa międzynarodowa lub kodeks postępowania cywilnego (art. 146) stanowią inaczej. Doręczenia obywatelowi Republiki Chorwacji w państwie trzecim można dokonać za pośrednictwem właściwego przedstawiciela służby dyplomatyczno-konsularnej Republiki Chorwacji

pełniącego funkcje konsularne w danym państwie trzecim. Tego rodzaju doręczenie jest ważne jedynie wówczas, gdy osoba, której pismo sądowe ma zostać doręczone, zgodzi się na przyjęcie tego pisma.

Art. 137 kpc stanowi, że doręczenia osobom pozbawionym wolności dokonuje się za pośrednictwem kierownictwa zakładu karnego, poprawczego lub wychowawczego.

Osobom, o których mowa w art. 141 i 142 kpc (osobom fizycznym, które nie prowadzą działalności gospodarczej, i osobom fizycznym, które prowadzą działalność gospodarczą, jeżeli spór dotyczy tej działalności), pisma sądowe można również doręczać przez ich wywieszenie na oficjalnej tablicy ogłoszeń sądu.

4 Ustalanie adresu

4.1 Czy zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1393/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. dotyczącym doręczania w państwach członkowskich dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych organ w danym państwie członkowskim, do którego zwrócono się z wnioskiem o doręczenie, z własnej inicjatywy próbuje ustalić miejsce pobytu adresata dokumentu, który ma zostać doręczony, jeżeli adresat nie zamieszkuje już pod adresem znanym organowi występującemu z wnioskiem?

Jeżeli adres osoby, do której pismo sądowe jest zaadresowane i której doręcza się je na wniosek właściwego organu państwa trzeciego, zmienił się w międzyczasie i pisma nie można doręczyć z tego powodu, chorwacki sąd jest zobowiązany na mocy art. 143 kpc do podjęcia próby doręczenia tego pisma do miejsca zamieszkania tej osoby na terytorium Chorwacji, na adres wskazany w ewidencji prowadzonej przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych Republiki Chorwacji.

Jeżeli przedstawiony zostanie dowód potwierdzający istnienie interesu prawnego, można złożyć wniosek do jednostki policji o udostępnienie informacji na temat miejsca zamieszkania lub pobytu osoby, której należy doręczyć pisma sądowe w postępowaniu cywilnym.

4.2 Czy zagraniczne organy sądowe lub strony postępowania sądowego mają dostęp do rejestrów lub usług w tym państwie członkowskim umożliwiających ustalenie aktualnego adresu zamieszkania danej osoby? Jeśli tak, jakie rejestry lub usługi są dostępne i jakich procedur należy przestrzegać? Czy obowiązują w tym zakresie opłaty i jaka jest ich wysokość?

Rejestr Sądowy Przedsiębiorców w Republice Chorwacji jest to ogólnodostępny, bezpłatny serwis, który umożliwia zagranicznym organom sądowym lub stronom postępowania sądowego uzyskanie wszystkich potrzebnych informacji na temat przedsiębiorstw chorwackich; rejestr znajduje się pod tym adresem:

<https://sudreg.pravosudje.hr/registar/f?p=150:1>

Adresy osób fizycznych nie są ogólnodostępne i można uzyskać do nich dostęp wyłącznie w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych Republiki Chorwacji.

4.3 W jaki sposób organy w tym państwie członkowskim rozpatrują wnioski przesłane na mocy rozporządzenia Rady (WE) nr 1206/2001 z dnia 28 maja 2001 r. w sprawie współpracy między sądami państw członkowskich przy przeprowadzaniu dowodów w sprawach cywilnych lub handlowych, mające na celu ustalenie aktualnego adresu zamieszkania danej osoby?

W chorwackim prawie nie ma żadnych przepisów regulujących sposób postępowania sądów przy stosowaniu rozporządzenia Rady (WE) nr 1206/2001 w sprawie współpracy między sądami państw członkowskich przy przeprowadzaniu dowodów w sprawach cywilnych lub handlowych. Z dotychczasowego doświadczenia wynika jednak, że chorwackie sądy należycie uwzględniają wnioski o ustalenie aktualnego adresu osoby otrzymane zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 1206/2001 oraz podejmują stosowne działania w tym zakresie.

5 W jaki sposób dokument jest zwykle doręczany w praktyce? Czy istnieją alternatywne metody, które można wykorzystać w tym celu (inne niż doręczenie zastępcze, o którym mowa w pkt 6 poniżej)?

Pisma sądowe doręcza się zazwyczaj pocztą lub za pośrednictwem wyznaczonego urzędnika sądowego. Możliwe alternatywne sposoby doręczeń wskazano w art. 133–137 kpc. Obejmują one doręczenie dokumentów za pośrednictwem właściwego organu administracji, notariusza działającego przy sądzie albo pocztą elektroniczną zgodnie z przepisami szczególnymi. Pisma sądowe w niektórych przypadkach można również doręczać przez wywieszenie ich na oficjalnej tablicy ogłoszeń sądu.

6 Czy w postępowaniu cywilnym dozwolone jest elektroniczne doręczanie dokumentów (doręczanie dokumentów sądowych lub pozasądowych za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej, takich jak poczta elektroniczna, zabezpieczone aplikacje internetowe, faks, SMS itp.)? Jeśli tak, w odniesieniu do jakich rodzajów postępowań przewiduje się stosowanie tej metody? Czy istnieją ograniczenia w odniesieniu do dostępności lub dostępu do tej metody doręczania dokumentów w zależności od tego, kto jest adresatem (osoba wykonująca zawód prawniczy, osoba prawna, spółka lub inny podmiot gospodarczy, itp.)?

Doręczenie pism sądowych drogą telefoniczną, faksem lub pocztą elektroniczną jest dopuszczalne w przypadkach wskazanych w art. 193 akapit piąty kpc i art. 321 akapit siódmy kpc (zawiadomienie skierowane przez sąd drugiej instancji do sądu pierwszej instancji informujące o tym, czy sąd drugiej instancji wydał już orzeczenie w sprawie apelacji, oraz zawiadomienie sądu pierwszej instancji skierowane do sądu drugiej instancji w sprawie wycofania apelacji lub decyzji stron o zawarciu ugody).

Art. 495 kpc stanowi, że w pilnych przypadkach termin rozprawy można wyznaczyć drogą telefoniczną, telegramem lub pocztą elektroniczną zgodnie z przepisami szczególnymi lub w inny odpowiedni sposób. W przypadku takiego doręczenia sporządza się notatkę o wyznaczeniu terminu rozprawy, jeżeli nie istnieje na to żaden inny dowód pisemny.

Art. 507o stanowi, że formularze przewidziane w rozporządzeniu nr 861/2007 i inne wnioski lub oświadczenia można składać w formie pism procesowych faksem lub pocztą elektroniczną. Minister właściwy do spraw sądowych musi wydać przepisy szczególne dotyczące składania pism procesowych faksem lub pocztą elektroniczną, a także musi określić datę rozpoczęcia stosowania tych przepisów. Ponieważ dotychczas nie wydano wspomnianych przepisów, wymogi techniczne dotyczące stosowania tego trybu doręczeń nie są jeszcze spełnione.

W art. 492a, 492b i 492c zasadniczo określono sposób i zasady doręczania pism procesowych pocztą elektroniczną w postępowaniu przed sądem gospodarczym. Jeżeli mają zostać wykorzystane elektroniczne sposoby doręczeń, konieczne jest wydanie przepisów regulujących treść i strukturę formy takich doręczeń, warunki doręczania pism procesowych pocztą elektroniczną, protokoły, które należy sporządzić przy doręczaniu pism pocztą elektroniczną (format wiadomości e-mail), oraz organizację i cechy systemu informacyjnego. Ponieważ dotychczas nie wydano wspomnianych przepisów, wymogi techniczne dotyczące stosowania tego trybu doręczeń nie zostały jeszcze określone.

7 Doręczenie „zastępcze”

7.1 Czy prawo tego państwa członkowskiego dopuszcza stosowanie innych metod doręczenia w przypadkach, w których doręczenie dokumentów adresatowi nie było możliwe (np. zawiadomienie przesłane na adres domowy, do komornika sądowego, drogą pocztową lub przez wywieszenie ogłoszenia)?

Art. 142 akapit drugi kpc stanowi, że jeżeli pismo sądowe należy doręczyć osobie, która nie przebywa pod adresem wskazanym w pozwie lub w innym piśmie sądowym, urzędnik doręczający pismo uzyskuje informacje na temat tego, kiedy i gdzie będzie można zastać adresata, oraz może zostawić osobie wskazanej w art. 141 akapit pierwszy, drugi lub trzeci kpc pisemne zawiadomienie, w którym zwraca się do tej osoby z prośbą o to, aby była obecna w miejscu zamieszkania lub w miejscu pracy w określonym dniu i o określonym czasie w celu odebrania doręczanego pisma sądowego. Jeżeli pomimo pozostawienia takiego zawiadomienia, urzędnik doręczający w dalszym ciągu nie może znaleźć osoby, której należy doręczyć pismo sądowe, urzędnik podejmuje działania zgodnie z art. 141 kpc w zależności od sposobu doręczenia pisma sądowego.

W związku z tym w praktyce do doręczenia zastępczego mają zastosowanie przepisy art. 37 ustawy o usługach pocztowych (NN nr 144/12 i 153/13). Ustawa stanowi, że przesyłki pocztowe, z wyjątkiem zwykłych przesyłek pocztowych, należy doręczyć adresatowi, jego przedstawicielowi ustawowemu lub pełnomocnikowi. W drodze odstępstwa, jeżeli przesyłki pocztowej nie można doręczyć żadnej ze wskazanych osób, przesyłkę można przekazać dorosłemu domownikowi, osobie zatrudnionej na stałe w gospodarstwie domowym lub w siedzibie adresata lub osobie upoważnionej w siedzibie osoby prawnej lub fizycznej, w której adresat jest zatrudniony na czas nieokreślony. Jeżeli przesyłek nie można przekazać w wyżej opisany sposób, w skrzynce pocztowej zostawia się adresatowi zawiadomienie, w którym informuje się go o tym, kiedy i gdzie należy odebrać przesyłkę. Zazwyczaj listonosz zostawia zawiadomienie zawierające informacje o możliwości odebrania przesyłki w wyznaczonej placówce pocztowej w ciągu pięciu dni od dnia doręczenia zawiadomienia. Jeżeli adresat nie odbierze przesyłki w tym terminie, doręczający zwróci przesyłkę nadawcy. Jeżeli pisma nie można doręczyć w żaden inny sposób, doręczenia można dokonać przez wywieszenie pisma na oficjalnej tablicy ogłoszeń sądu (art. 133b, 134a, 134b, 143 i 144 kpc).

7.2 Jeżeli stosowane są inne metody, w którym momencie dokumenty uznaje za doręczone?

Jeżeli skorzystano z innego sposobu doręczenia, pismo sądowe uznaje się za doręczone w dniu, w którym przekazano je adresatowi lub osobie upoważnionej do odbioru pisma w imieniu adresata lub też, jeżeli pismo sądowe doręcza się przez wywieszenie na oficjalnej tablicy ogłoszeń sądu, po upływie ośmiu dni od wywieszenia pisma na oficjalnej tablicy ogłoszeń sądu.

7.3 Jeżeli inna metoda doręczenia polega na złożeniu dokumentów w określonym miejscu (np. w urzędzie pocztowym), w jaki sposób informuje się adresata o tym, że dokumenty zostały złożone?

Artykuł 37 ustawy o usługach pocztowych (NN nr 144/12 i 153/13) stanowi, że przesyłki pocztowe, z wyjątkiem zwykłych przesyłek pocztowych, należy doręczyć adresatowi do rąk własnych, jego przedstawicielowi ustawowemu lub pełnomocnikowi. W drodze odstępstwa, jeżeli przesyłki pocztowej nie można doręczyć żadnej ze wskazanych osób, przesyłkę można przekazać dorosłemu domownikowi, osobie zatrudnionej na stałe w gospodarstwie domowym lub w siedzibie adresata lub osobie upoważnionej w siedzibie osoby prawnej lub fizycznej, w której adresat jest zatrudniony na czas nieokreślony. Jeżeli przesyłek nie można przekazać w wyżej opisany sposób, w skrzynce pocztowej zostawia się adresatowi zawiadomienie, w którym informuje się go o tym, kiedy i gdzie należy odebrać przesyłki. Jeżeli adresat nie odbierze przesyłki w tym terminie, doręczający zwróci przesyłkę nadawcy.

Jeżeli na wniosek danej osoby i za zgodą prezesa sądu doręczenia dokonuje się tej osobie w sądzie, pisma sądowe zaadresowane do tej osoby umieszcza się w skrytce znajdującej się w pomieszczeniu wyznaczonym do tego celu przez sąd. Doręczenia dokonuje urzędnik sądowy. Prezes sądu może w drodze postanowienia wydanego w postępowaniu administracyjnym zarządzić, aby wszyscy prawnicy i notariusze oraz niektóre osoby prawne, których kancelarie lub siedziby znajdują się na obszarze objętym właściwością sądu, otrzymywali pisma sądowe za pośrednictwem skrytek, o których mowa powyżej (art. 134b kpc). W tych okolicznościach wskazane osoby muszą odebrać pisma sądowe w terminie ośmiu dni. Jeżeli pismo sądowe nie zostanie odebrane w tym terminie, pismo umieszcza się na oficjalnej tablicy ogłoszeń sądu. Pismo sądowe uznaje się za doręczone wraz z upływem ósmego dnia od dnia umieszczenia go na oficjalnej tablicy ogłoszeń sądu.

7.4 Jeżeli adresat odmawia przyjęcia doręczenia dokumentów, jakie są tego konsekwencje? Czy dokumenty uważa się za skutecznie doręczone, jeśli odmowa nie jest uzasadniona?

Jeżeli adresat odmawia podpisania potwierdzenia odbioru, doręczający pismo odnotowuje to na potwierdzeniu odbioru i wpisuje datę doręczenia, a pismo sądowe uznaje się za doręczone tego dnia (art. 149 akapit trzeci kpc).

8 Doręczenie drogą pocztową z zagranicy (art. 14 rozporządzenia dotyczącego doręczania dokumentów)

8.1 Jeżeli poczta doręczy adresatowi w tym państwie członkowskim dokument wysłany z zagranicy w sytuacji, w której wymagane jest potwierdzenie odbioru (art. 14 rozporządzenia dotyczącego doręczania dokumentów), czy dokument taki może zostać doręczony tylko adresatowi osobiście, czy też można go doręczyć, zgodnie z krajowymi przepisami dotyczącymi doręczania drogą pocztową, także innej osobie pod tym samym adresem?

Art. 507c stanowi, że dowodem doręczenia pism sądowych zgodnie z przepisami art. 14 rozporządzenia nr 1393/2007 jest potwierdzenie odbioru lub równoważny dokument. Pismo sądowe, w przypadku którego jednostka przyjmująca na terytorium Republiki Chorwacji musi doręczyć pismo zgodnie z art. 7 ust. 1 rozporządzenia nr 1393/2007, można również doręczyć przesyłką poleconą za potwierdzeniem odbioru.

Kodeks postępowania cywilnego nie stanowi, że w przypadku doręczenia zgodnie z art. 14 rozporządzenia 1393/2007 pismo sądowe należy doręczyć adresatowi do rąk własnych, a zatem przepisy tego kodeksu regulujące doręczenie właściwe jednocześnie odnoszą się do „doręczenia zastępczego”.

8.2 W jaki sposób można dokonać, zgodnie z przepisami dotyczącymi doręczania drogą pocztową w tym państwie członkowskim, doręczenia dokumentów z zagranicy na podstawie art. 14 rozporządzenia nr 1393/2007 dotyczącego doręczania dokumentów, jeżeli pod adresem, pod który należało doręczyć dokumenty, nie zastano ani adresata, ani żadnej innej osoby uprawnionej do odebrania przesyłki (o ile doręczenie zastępcze jest możliwe na podstawie krajowych przepisów dotyczących doręczania drogą pocztową – zob. powyżej)?

Przepisy kpc dotyczące doręczenia „zastępczego” lub alternatywnych sposobów doręczenia właściwego stanowią, że pisma sądowe można wywieszać na oficjalnej tablicy ogłoszeń sądu, jeżeli żaden inny sposób nie jest dostępny, i takie doręczenie uznaje się za skuteczne na terytorium Republiki Chorwacji.

8.3 Czy urzędy pocztowe przewidują określony termin na odebranie dokumentów przed ich odesłaniem jako niedoręczone? Jeśli tak, w jaki sposób adresat jest informowany o tym, że w urzędzie pocztowym jest do odebrania adresowana do niego przesyłka?

Artykuł 142 akapit drugi kpc stanowi, że jeżeli doręczający nie zastanie osoby, której należy doręczyć pismo sądowe, w miejscu doręczenia wskazanym w pozwie lub w oficjalnym rejestrze, doręczający otrzymuje informację na temat tego, kiedy i gdzie może zastać tę osobę. Ponadto doręczający zostawia dowolnej z osób wskazanych w art. 141 akapity pierwszy, drugi i trzeci kpc pisemne zawiadomienie dla osoby, której nie zastał, wskazujące, kiedy ta osoba powinna być obecna w miejscu zamieszkania lub pracy – z dokładnością do dnia i godziny – w celu odebrania pisma sądowego. Jeżeli mimo to doręczający nadal nie jest w stanie znaleźć osoby, której należy doręczyć pismo sądowe, zastosowanie mają przepisy art. 141 kpc i doręczenie uznaje się za skuteczne.

9 Czy przewiduje się pisemne potwierdzenie doręczenia dokumentu?

Artykuł 149 kpc stanowi, że poświadczenie doręczenia (potwierdzenie odbioru) musi zostać podpisane przez adresata, który musi wpisać datę otrzymania potwierdzenia odbioru. Jeżeli pismo sądowe doręcza się organowi państwowemu, osobie prawnej lub osobie fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą, adresat musi nie tylko złożyć na potwierdzeniu odbioru podpis, ale także odcisnąć swoją oficjalną pieczęć. Jeżeli w przypadku doręczania pisma sądowego organowi lub osobie prawnej nie umieszczą one swojej pieczętki na potwierdzeniu odbioru, doręczający musi wskazać przyczynę, dla której tego nie uczyniono, na potwierdzeniu odbioru. Jeżeli adresat jest niepiśmienny lub nie jest w stanie się podpisać, doręczający wpisuje jego imię i nazwisko oraz datę doręczenia (słownie), i odnotowuje, dlaczego brakuje podpisu adresata. Jeżeli adresat odmawia podpisania potwierdzenia odbioru, doręczający umieszcza stosowną adnotację na potwierdzeniu odbioru i wpisuje słownie datę doręczenia, a pismo sądowe uznaje się za doręczone. Jeżeli doręczenia dokonuje się zgodnie z art. 142 akapit drugi kpc, wymaga się również, aby poza poświadczeniem doręczenia pisma sądowego na potwierdzeniu odbioru wskazano, że przed doręczeniem dokonano pisemnego zawiadomienia. Jeżeli zgodnie z przepisami tej ustawy pismo sądowe doręcza się innej osobie, a nie adresatowi, doręczający wskazuje na potwierdzeniu odbioru charakter stosunku łączącego te dwie osoby. Jeżeli pisma sądowego nie doręcza się organowi państwowemu ani osobie prawnej, doręczający pismo wzywa osobę, której doręcza pismo, a której nie zna, do okazania mu dokumentu tożsamości. Doręczający odnotowuje na potwierdzeniu odbioru imię i nazwisko osoby, której doręczono pismo sądowe, i wskazuje, czy zna osobę, której

doręczył pismo, lub ewentualnie odnotowuje numer dokumentu tożsamości okazanego w celu potwierdzenia tożsamości tej osoby i nazwę organu, który wydał ten dokument tożsamości. Doręczający niebędący notariuszem ma obowiązek zapisać na potwierdzeniu odbioru w sposób czytelny swoje imię i nazwisko oraz stanowisko, a także złożyć na tym potwierdzeniu swój podpis. W razie potrzeby doręczający sporządza odrębny protokół odbioru/doręczenia i dołącza go do potwierdzenia odbioru. Jeżeli na potwierdzeniu odbioru wpisano niewłaściwą datę, doręczenie uznaje się za dokonane w dniu, w którym przekazano pismo sądowe. Jeżeli zgubiono potwierdzenie odbioru, doręczenie można udowodnić w inny sposób.

Art. 133a akapity trzeci i czwarty kpc stanowią, że notariusz sporządza protokół doręczenia i czynności podjętych w celu doręczenia pisma sądowego. Notariusz przedkłada bezpośrednio i niezwłocznie w sądzie poświadczoną za zgodność z oryginałem kopię protokołu doręczenia pisma sądowego, jak również potwierdzenie doręczenia wraz z poświadczoną za zgodność z oryginałem kopią protokołu doręczenia lub pismo sądowe, którego nie udało się doręczyć, wraz z poświadczoną kopią protokołu podjętych czynności.

10 Co się stanie, gdy z jakichkolwiek powodów adresat nie otrzyma dokumentu lub gdy doręczenie dokumentu nastąpi z naruszeniem przepisów prawa (np. dokument zostanie doręczony osobie trzeciej)? Czy pomimo to doręczenie dokumentu może być uznane za zgodne z prawem (np. czy naruszenie przepisów prawa może być usunięte), czy też musi nastąpić nowa próba doręczenia dokumentu?

Adresat lub osoba, której pismo sądowe może zostać doręczone, ma prawo odmówić przyjęcia pisma wyłącznie w sytuacji, w której doręczenia dokonuje się w czasie, miejscu lub za pomocą środków, których nie przewidziano w prawie. Jeżeli adresat lub osoby zobowiązane do odbioru pisma sądowego odmawiają jednak przyjęcia pisma sądowego w sposób prawnie nieuzasadniony lub jeżeli wyrzucają je lub niszczą przed zapoznaniem się z nim, odmowa taka pozostaje bez uszczerbku dla skutków prawnych doręczanego pisma (VsSr Gzz 61/73 – ZSO 4/76-140).

Jeżeli adresat odmawia podpisania potwierdzenia odbioru, doręczający pismo odnotowuje to na potwierdzeniu odbioru i zapisuje datę doręczenia słownie, a pismo sądowe uznaje się za doręczone (art. 149 akapit trzeci kpc).

Jeżeli odmówiono przyjęcia pisma sądowego, doręczenia dokonuje się – w braku innych możliwości – przez wywieszenie pisma na oficjalnej tablicy ogłoszeń sądu. Pismo sądowe uznaje się za doręczone wraz z upływem ósmego dnia od dnia umieszczenia go na oficjalnej tablicy ogłoszeń sądu.

W kontekście doręczenia pism sądowych osobie trzeciej należy zauważyć, że jeżeli pismo sądowe przekazuje się osobie innej niż adresat, konieczne jest wskazanie stosunku łączącego obie osoby na potwierdzeniu odbioru (art. 149 akapit piąty kpc). Jeżeli pisma sądowego nie doręcza się organowi państwowemu ani osobie prawnej, doręczający pismo wzywa osobę, której doręcza pismo, do okazania dokumentu tożsamości, jeżeli nie zna tej osoby.

Doręczający odnotowuje na potwierdzeniu odbioru imię i nazwisko osoby, której doręczono pismo sądowe, i wskazuje, czy zna osobę, której doręczył pismo, lub ewentualnie odnotowuje numer dokumentu tożsamości okazanego w celu potwierdzenia tożsamości tej osoby i nazwę organu, który wydał ten dokument tożsamości. Doręczający niebędący notariuszem ma obowiązek odnotować na potwierdzeniu odbioru w sposób czytelny swoje imię i nazwisko oraz stanowisko, a także złożyć na tym potwierdzeniu swój podpis. W razie potrzeby doręczający sporządza odrębny protokół odbioru/doręczenia i dołącza go do potwierdzenia odbioru. Jeżeli na potwierdzeniu odbioru wpisano niewłaściwą datę, doręczenie uznaje się za dokonane w dniu, w którym przekazano pismo sądowe. Jeżeli zgubiono potwierdzenie odbioru, doręczenie można udowodnić w inny sposób.

Jeżeli doręczający nie doręczy pisma sądowego z należytą starannością, co powoduje przewlekłość postępowania, sąd może nałożyć na niego grzywnę.

11 Czy muszę zapłacić za doręczenie dokumentu, a jeśli tak, to jaką kwotę?

Artykuł 63 rozporządzenia stanowi, że koszty doręczenia pocztą pokrywa się i rozlicza zgodnie z przepisami regulującymi usługi pocztowe.

Artykuł 133a akapity piąty, szósty i siódmy kpc stanowią, że strony pokrywają wszelkie koszty doręczenia przez notariusza, uiszczając stosowną opłatę bezpośrednio notariuszowi. Notariusze, którzy nie otrzymają zaliczki na pokrycie kosztów doręczenia, nie mają obowiązku doręczyć pisma sądowego.

Notariusz odnotowuje ten fakt i informuje o nim bezpośrednio sąd. Strony nie mają obowiązku uiszczać na rzecz notariusza opłat za jakiegokolwiek działania podjęte w celu doręczenia pisma sądowego za pośrednictwem notariusza. Koszty doręczenia za pośrednictwem notariusza włącza się do kosztów postępowania, jeżeli sąd uzna to za konieczne. Opłaty i honorarium za świadczenie usług notarialnych przez notariusza są uregulowane w rozporządzeniu w sprawie tymczasowych opłat notarialnych (NN nr 97/01 i 115/12).

Artykuł 146 akapit piąty kpc stanowi, że środki na pokrycie kosztów ustanowienia i czynności pełnomocnika pozwanego, który odpowiada za odbiór pism sądowych, pokrywa z góry powód na podstawie postanowienia sądu, na które nie przysługuje zażalenie. Jeżeli powód nie uiści opłaty z góry w wyznaczonym terminie, sąd odrzuca wniosek.

Koszty doręczenia za pośrednictwem wyznaczonego urzędnika sądowego opłaca się z góry w kwocie określonej przez sąd. Praktykę tę reguluje art. 49 ustawy – Regulamin urzędowania sądów powszechnych (Sudski posłownik, NN nr 35/15), zgodnie z którym poza sądem można podejmować tylko te czynności procesowe, które są niezbędne do rozstrzygnięcia sprawy zgodnie z prawem; art. 50 tej samej ustawy stanowi, że zwrot kosztów z tytułu czynności pozasądowych regulują przepisy szczególne, przy czym czynności pozasądowe zarządzone na wniosek i koszt strony można co do zasady dokonać dopiero po uiszczeniu przez zainteresowaną stronę zaliczki w określonej kwocie.

Ostatnia aktualizacja: 31/10/2018

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Doręczanie dokumentów - Cypr

1 Co w praktyce oznacza prawniczy termin „doręczenie dokumentów”? Dlaczego do „doręczenia dokumentów” mają zastosowanie szczególne zasady?

„Doręczenie” oznacza urzędowe dostarczenie pism sądowych i pozasądowych (których doręczenie jest konieczne) za pisemnym potwierdzeniem odbioru. Istnieją przepisy szczególne dotyczące doręczenia, które gwarantują ważność tej procedury oraz prawa stron.

2 Jakie dokumenty wymagają doręczenia drogą formalną?

Wszelkie pisma sądowe dotyczące dowolnego postępowania sądowego, takie jak orzeczenia, pozwy wnoszone przez wezwanie do stawienia się przed sądem (*αίτηση δια κλήσεως*) oraz pisma wszczynające postępowanie, jak również pisma pozasądowe (które nie dotyczą postępowania sądowego, lecz w przypadku których istnieje obowiązek urzędowego powiadomienia stron i doręczenia stronom).

3 Kto odpowiada za doręczenie dokumentu?

Komornicy sądowi. W przypadku otrzymania wniosku o doręczenie pism sądowych zgodnie z konwencją haską z 1965 r. o doręczaniu dokumentów sądowych i pozasądowych lub dowolną umową dwustronną podpisaną i ratyfikowaną przez Cypr zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1393/2007 pismo otrzymuje Ministerstwo Sprawiedliwości i Porządku Publicznego jako wyznaczony organ centralny i przekazuje je komornikom sądowym w celu doręczenia.

4 Ustalanie adresu

4.1 Czy zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1393/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. dotyczącym doręczania w państwach członkowskich dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych organ w danym państwie członkowskim, do którego zwrócono się z wnioskiem o doręczenie, z własnej inicjatywy próbuje ustalić miejsce pobytu adresata dokumentu, który ma zostać doręczony, jeżeli adresat nie zamieszkuje już pod adresem znanym organowi występującemu z wnioskiem?

Co do zasady nie, chyba że pod wskazanym adresem organ uzyskał informację o nowym adresie.

4.2 Czy zagraniczne organy sądowe lub strony postępowania sądowego mają dostęp do rejestrów lub usług w tym państwie członkowskim umożliwiających ustalenie aktualnego adresu zamieszkania danej osoby? Jeśli tak, jakie rejestry lub usługi są dostępne i jakich procedur należy przestrzegać? Czy obowiązują w tym zakresie opłaty i jaka jest ich wysokość?

Nie dotyczy.

4.3 W jaki sposób organy w tym państwie członkowskim rozpatrują wnioski przesłane na mocy rozporządzenia Rady (WE) nr 1206/2001 z dnia 28 maja 2001 r. w sprawie współpracy między sądami państw członkowskich przy przeprowadzaniu dowodów w sprawach cywilnych lub handlowych, mające na celu ustalenie aktualnego adresu zamieszkania danej osoby?

Do chwili obecnej nie otrzymano żadnego tego rodzaju wniosku. W każdym razie istnieją wątpliwości co do tego, czy w tej kwestii można przeprowadzić dowód.

5 W jaki sposób dokument jest zwykle doręczany w praktyce? Czy istnieją alternatywne metody, które można wykorzystać w tym celu (inne niż doręczenie zastępcze, o którym mowa w pkt 6 poniżej)?

W praktyce typowym sposobem doręczenia jest doręczenie właściwe zgodnie z kodeksem postępowania cywilnego. W przypadku osoby prawnej pismo sądowe można doręczyć dowolnemu dyrektorowi zarządzającemu przedsiębiorstwa, pracownikowi sekretariatu lub dowolnej innej upoważnionej osobie w siedzibie przedsiębiorstwa.

Jeżeli chodzi o doręczenie zastępcze, sąd musi wydać postanowienie na wniosek strony zgodnie z przepisami kodeksu postępowania cywilnego zezwalające na doręczenie pisma sądowego przez wywieszenie w określonym miejscu lub publikację w prasie (lub w dowolny inny sposób, jaki sąd uzna za odpowiedni w świetle okoliczności sprawy).

Obecnie nie można stosować żadnych innych alternatywnych sposobów doręczenia.

6 Czy w postępowaniu cywilnym dozwolone jest elektroniczne doręczanie dokumentów (doręczanie dokumentów sądowych lub pozasądowych za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej, takich jak poczta elektroniczna, zabezpieczone aplikacje internetowe, faks, SMS itp.)? Jeśli tak, w odniesieniu do jakich rodzajów postępowań przewiduje się stosowanie tej metody? Czy istnieją ograniczenia w odniesieniu do dostępności lub dostępu do tej metody doręczania dokumentów w zależności od tego, kto jest adresatem (osoba wykonująca zawód prawniczy, osoba prawna, spółka lub inny podmiot gospodarczy, itp.)?

Zob. odpowiedź na pytanie 5 powyżej.

7 Doręczenie „zastępcze”

7.1 Czy prawo tego państwa członkowskiego dopuszcza stosowanie innych metod doręczenia w przypadkach, w których doręczenie dokumentów adresatowi nie było możliwe (np. zawiadomienie przesłane na adres domowy, do komornika sądowego, drogą pocztową lub przez wywieszenie ogłoszenia)?

Zob. odpowiedź na pytanie 5 powyżej.

7.2 Jeżeli stosowane są inne metody, w którym momencie dokumenty uznaje się za doręczone?

Zob. odpowiedź na pytanie 5 powyżej.

7.3 Jeżeli inna metoda doręczenia polega na złożeniu dokumentów w określonym miejscu (np. w urzędzie pocztowym), w jaki sposób informuje się adresata o tym, że dokumenty zostały złożone?

Zob. odpowiedź na pytanie 5 powyżej.

7.4 Jeżeli adresat odmawia przyjęcia doręczenia dokumentów, jakie są tego konsekwencje? Czy dokumenty uważa się za skutecznie doręczone, jeśli odmowa nie jest uzasadniona?

Zob. odpowiedź na pytanie 5 powyżej.

8 Doręczenie drogą pocztową z zagranicy (art. 14 rozporządzenia dotyczącego doręczania dokumentów)

8.1 Jeżeli poczta doręczy adresatowi w tym państwie członkowskim dokument wysłany z zagranicy w sytuacji, w której wymagane jest potwierdzenie odbioru (art. 14 rozporządzenia dotyczącego doręczania dokumentów), czy dokument taki może zostać doręczony tylko adresatowi osobiście, czy też można go doręczyć, zgodnie z krajowymi przepisami dotyczącymi doręczania drogą pocztową, także innej osobie pod tym samym adresem?

Nie dotyczy.

8.2 W jaki sposób można dokonać, zgodnie z przepisami dotyczącymi doręczania drogą pocztową w tym państwie członkowskim, doręczenia dokumentów z zagranicy na podstawie art. 14 rozporządzenia nr 1393/2007 dotyczącego doręczania dokumentów, jeżeli pod adresem, pod który należało doręczyć dokumenty, nie zastano ani adresata, ani żadnej innej osoby uprawnionej do odebrania przesyłki (o ile doręczenie zastępcze jest możliwe na podstawie krajowych przepisów dotyczących doręczania drogą pocztową – zob. powyżej)?

Nie dotyczy.

8.3 Czy urzędy pocztowe przewidują określony termin na odebranie dokumentów przed ich odesłaniem jako niedoręczone? Jeśli tak, w jaki sposób adresat jest informowany o tym, że w urzędzie pocztowym jest do odebrania adresowana do niego przesyłka?

Nie dotyczy.

9 Czy przewiduje się pisemne potwierdzenie doręczenia dokumentu?

Tak. Po doręczeniu pisma sądowego komornik wypełnia potwierdzenie odbioru, w którym podaje dane referencyjne doręczonego pisma, imię i nazwisko oraz status osoby, której doręczono pismo, a także datę i godzinę doręczenia lub – jeżeli pisma nie doręczono – powody, dla których doręczenie nie było możliwe.

W przypadku doręczenia zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1393/2007 wydaje się poświadczenie doręczenia, którego wzór znajduje się w załączniku I do tego rozporządzenia, zgodnie z jego art. 10.

10 Co się stanie, gdy z jakichkolwiek powodów adresat nie otrzyma dokumentu lub gdy doręczenie dokumentu nastąpi z naruszeniem przepisów prawa (np. dokument zostanie doręczony osobie trzeciej)? Czy pomimo to doręczenie dokumentu może być uznane za zgodne z prawem (np. czy naruszenie przepisów prawa może być usunięte), czy też musi nastąpić nowa próba doręczenia dokumentu?

W takim przypadku doręczenie uznaje się za nieskuteczne, a konwalidacja tej czynności jest niedopuszczalna. W przypadku wadliwości doręczenia należy ponownie doręczyć pismo.

Jeżeli doręczenia nie dokonano ze względu na odmowę przyjęcia pisma przez adresata, strona żądająca doręczenia musi złożyć do sądu wniosek o doręczenie zastępcze.

Jeżeli doręczenie nie było możliwe z powodu niemożności ustalenia miejsca pobytu adresata, osoba żądająca doręczenia może skorzystać z alternatywnych sposobów doręczenia pisma po wydaniu odpowiedniego postanowienia przez sąd.

11 Czy muszą zapłacić za doręczenie dokumentu, a jeśli tak, to jaką kwotę?

Wysokość opłaty ustalono na kwotę 21 EUR.

Ostatnia aktualizacja: 13/05/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Doręczanie dokumentów - Luksemburg

1 Co w praktyce oznacza prawniczy termin „doręczenie dokumentów”? Dlaczego do „doręczenia dokumentów” mają zastosowanie szczególne zasady?

W Luksemburgu termin *doręczenie pism sądowych* (fr. *notification*) jest pojęciem ogólnym obejmującym różne procedury informowania adresata o piśmie sądowym.

Doręczenie przez komornika sądowego (fr. *signification*) oznacza szczególną procedurę, w której toku komornik sądowy osobiście doręcza pismo sądowe adresatowi tego pisma pod jego adres.

Większość pism sądowych doręcza się przesyłką poleconą za potwierdzeniem odbioru.

Doręczenie przez komornika sądowego daje większą gwarancję niż doręczenie pocztą. Z tego względu prawo wymaga, aby najważniejsze pisma procesowe były doręczane przez komornika sądowego.

Sądy pokoju wysyłają jednak z reguły wezwania do stawienia się przed sądem przesyłką poleconą. W zależności od rodzaju postępowania wezwanie wystawia albo sekretariat sądu, albo komornik sądowy. Zatem w tym drugim przypadku komornik sądowy nie doręcza pisma sądowego osobiście, ale przesyła je pocztą.

Doręczenie pisma przez komornika sądowego jest zazwyczaj konieczne, aby terminy na wniesienie apelacji od wyroków sądu mogły rozpocząć bieg. W drodze wyjątku terminy na wniesienie apelacji od orzeczeń sądów pierwszej instancji w sprawach związanych z najmem i prawem pracy rozpoczynają bieg w momencie doręczenia wyroku przez sekretariat sądu.

2 Jakie dokumenty wymagają doręczenia drogą formalną?

Większość pism procesowych musi zostać doręczona przed skierowaniem ich do sądu.

W szczególności w przepisach prawa zawarto wymóg doręczenia pism procesowych wszczynających postępowanie, w których wzywa się pozwanego do stawienia się przed sądem osobiście albo za pośrednictwem adwokata.

Aby wyroki mogły się uprawomocnić po upływie terminu na wniesienie apelacji, muszą również zostać doręczone.

3 Kto odpowiada za doręczenie dokumentu?

W Luksemburgu pisma sądowe mogą doręczać wyłącznie komornicy sądowi.

W większości przypadków doręczenie pisma sądowego przez komornika sądowego jest konieczne, aby sąd mógł rozpoznać daną sprawę. Po wydaniu wyroku przez sąd komornik sądowy musi również doręczyć wyrok stronie przegrywającej. Wraz z doręczeniem wyroku rozpoczyna się bieg terminu na wniesienie apelacji. Jeżeli apelacja nie zostanie wniesiona w terminie, wyrok staje się prawomocny. Jeżeli strona przegrywająca chce zaskarżyć wyrok, doręcza apelację za pośrednictwem komornika sądowego.

W prawie przewidziano jednak pewne wyjątki od zasady doręczania pism sądowych wyłącznie przez komorników sądowych. W szczególności jeżeli chodzi o sądy pokoju, wiele postępowań wszczyna się poprzez wniesienie pozwu skierowanego do właściwego sądu. Następnie sekretariat sądu doręcza stronom wezwanie do stawienia się na rozprawie, załączając do niego odpis wniesionego pozwu. Procedurę tę stosuje się w szczególności w sprawach związanych z najmem, ale również w sprawach dotyczących prawa pracy i nakazów zapłaty.

W niektórych postępowaniach przed sądem okręgowym (*tribunal d'arrondissement*) wezwania do stawienia się przed sądem doręcza również sekretariat sądu – dotyczy to w szczególności spraw rozpoznawanych przez prezesa sądu.

Adwokaci nie są uprawnieni do bezpośredniego doręczania pism sądowych stronom postępowania. W celu dokonania ważnego doręczenia muszą oni skorzystać z usług komornika sądowego. Sytuacja zmienia się jednak po rozpoczęciu postępowania, ponieważ wówczas każda ze stron jest reprezentowana przez adwokata. Od tego momentu adwokaci mogą zgodnie z prawem wymieniać się pismami procesowymi i dowodami z dokumentów zgodnie z procedurą doręczania pism bez konieczności dopełniania szczególnych formalności. Adwokaci z reguły potwierdzają niezwłocznie odbiór pisma doręzonego w ten sposób.

4 Ustalanie adresu

4.1 Czy zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1393/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. dotyczącym doręczania w państwach członkowskich dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych organ w danym państwie członkowskim, do którego zwrócono się z wnioskiem o doręczenie, z własnej inicjatywy próbuje ustalić miejsce pobytu adresata dokumentu, który ma zostać doręczony, jeżeli adresat nie zamieszkuje już pod adresem znanym organowi występującemu z wnioskiem?

W Luksemburgu jednostkami przyjmującymi wyznaczonymi zgodnie z art. 2 ust. 2 rozporządzenia nr 1393/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. dotyczącego doręczania w państwach członkowskich dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych są właściwi miejscowo komornicy sądowi.

Komornicy sądowi są zobowiązani z mocy prawa do osobistego doręczenia pism sądowych adresatowi lub do doręczenia pism na adres, pod którym znajduje się miejsce zamieszkania lub siedziba adresata.

Do celów realizacji powierzonych im zadań komornicy sądowi są uprawnieni do uzyskania dostępu do następujących informacji:

w przypadku osób fizycznych:

imienia i nazwiska;

adresu;

daty urodzenia.

Tego rodzaju informacje są przechowywane w rejestrze osób fizycznych, do którego komornicy sądowi mogą uzyskać dostęp w celu wykonywania powierzonych im zadań;

w przypadku spółek:

firmy;

nazwy;

siedziby;

numeru wpisu w rejestrze handlowym.

Jeżeli chodzi o spółki wpisane do rejestru handlowego, informacje na temat tych spółek są publicznie dostępne i dlatego każdy może się z nimi zapoznać.

4.2 Czy zagraniczne organy sądowe lub strony postępowania sądowego mają dostęp do rejestrów lub usług w tym państwie członkowskim umożliwiających ustalenie aktualnego adresu zamieszkania danej osoby? Jeśli tak, jakie rejestry lub usługi są dostępne i jakich procedur należy przestrzegać? Czy obowiązują w tym zakresie opłaty i jaka jest ich wysokość?

Organy wymiaru sprawiedliwości lub strony postępowania sądowego z państw trzecich nie mogą uzyskać dostępu do rejestru osób fizycznych, aby ustalić adres osoby fizycznej.

Jeżeli chodzi o spółki wpisane do rejestru handlowego, podstawowe informacje (adres siedziba, nazwa, numer wpisu w rejestrze handlowym) są udostępniane publicznie bez żadnych opłat. Dostęp do bardziej szczegółowych informacji jest płatny.

4.3 W jaki sposób organy w tym państwie członkowskim rozpatrują wnioski przesłane na mocy rozporządzenia Rady (WE) nr 1206/2001 z dnia 28 maja 2001 r. w sprawie współpracy między sądami państw członkowskich przy przeprowadzaniu dowodów w sprawach cywilnych lub handlowych, mające na celu ustalenie aktualnego adresu zamieszkania danej osoby?

Aby ustalić aktualny adres osoby fizycznej w związku z wnioskiem przekazany zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 1206/2001 z dnia 28 maja 2001 r. w sprawie współpracy między sądami państw członkowskich przy przeprowadzaniu dowodów w sprawach cywilnych lub handlowych, wezwany organ wymiaru sprawiedliwości przeszukuje krajowy rejestr osób fizycznych. W przypadku osób prawnych wezwany organ przeszukuje bazę danych rejestru działalności gospodarczej (Registre de Commerce et des Sociétés – RCS).

5 W jaki sposób dokument jest zwykle doręczany w praktyce? Czy istnieją alternatywne metody, które można wykorzystać w tym celu (inne niż doręczenie zastępcze, o którym mowa w pkt 6 poniżej)?

Podsumowanie procedury doręczania pism sądowych pocztą

Większość pism sądowych doręcza się przesyłką poleconą za potwierdzeniem odbioru.

Jeżeli pracownik poczty zastanie adresata pod wskazanym adresem, zwraca się do niego o podpisanie potwierdzenia odbioru, a następnie przekazuje to potwierdzenie nadawcy. Jeżeli adresat odmówi podpisania potwierdzenia odbioru, pracownik poczty odnotowuje tę odmowę, a pismo sądowe uznaje się za doręczone.

Jeżeli pracownik poczty nie zastanie adresata, ale inna osoba przyjmie przesyłkę poleconą, pracownik poczty odnotowuje na potwierdzeniu odbioru tożsamość osoby, która przyjęła przesyłkę. W większości przypadków doręczenie pism sądowych osobie trzeciej nie jest równoważne doręczeniu adresatowi. Jeżeli pod danym adresem nie zastano żadnej osoby, ale adres jest prawidłowy, pracownik poczty zostawia w skrzynce pocztowej zawiadomienie informujące adresata o możliwości odebrania przesyłki z placówki pocztowej w wyznaczonym terminie. Po dokonaniu tej czynności pismo sądowe uznaje się za doręczone, nawet jeżeli adresat nie stawi się w placówce pocztowej.

W przypadku braku możliwości znalezienia podanego adresu pracownik poczty odsyła przesyłkę nadawcy i odnotowuje, że pismo sądowe nie zostało doręczone. W takim przypadku powód musi podać nowy adres. Jeżeli adres osoby, do której skierowane jest pismo, jest nieznan, powód może zrezygnować z doręczenia pisma sądowego pocztą oraz wystąpić o doręczenie pisma przez komornika sądowego oraz o sporządzenie, w stosownych przypadkach, protokołu z poszukiwań.

Opisaną procedurę doręczania pism sądowych stosuje się wyłącznie w przypadku, gdy adresat zamieszkuje w Luksemburgu. Jeżeli adresat zamieszkuje za granicą, pismo sądowe musi zostać doręczone przez komornika sądowego.

Podsumowanie procedury doręczania pism sądowych przez komornika sądowego

Doręczenie pism sądowych przez komornika sądowego oznacza doręczenie pisma adresatowi osobiście w dowolnym miejscu, w którym komornik sądowy zastanie adresata.

Komornik sądowy zazwyczaj udaje się pod adres, pod którym znajduje się miejsce zamieszkania adresata. Pismo można jednak doręczyć w dowolnym miejscu, w którym komornik sądowy zastanie adresata, na przykład w jego miejscu pracy.

Pismo uznaje się za doręczone osobiście po doręczeniu jego odpisu do rąk własnych adresata. W przypadku osoby prawnej pismo uznaje się za doręczone osobiście po przekazaniu jego odpisu pełnomocnikowi, adwokatowi lub innej osobie posiadającej stosowne upoważnienie. W przypadku doręczenia pisma pod adres do doręczeń pismo uznaje się za doręczone w momencie przekazania jego odpisu pełnomocnikowi.

Jeżeli adresat przyjmie odpis pisma, komornik sądowy odnotowuje ten fakt na dowodzie doręczenia. W takim przypadku pismo sądowe uznaje się za doręczone w dniu jego przekazania adresatowi.

Jeżeli adresat odmówi przyjęcia odpisu pisma, komornik sądowy odnotowuje ten fakt na dowodzie doręczenia. W takiej sytuacji pismo sądowe uznaje się za doręczone w dniu jego okazania adresatowi.

Jeżeli komornik sądowy zastanie adresata pod wskazanym adresem, przekazuje mu uwierzytelniony odpis pisma sądowego. Komornik sądowy sporządza protokół doręczenia pisma sądowego, który załącza się do oryginału tego pisma. Następnie oryginał pisma wraz z protokołem doręczenia przekazuje się osobie, która zleciła doręczenie.

Jedynym alternatywnym sposobem doręczenia jest doręczenie zastępcze, o którym mowa w pkt 7 poniżej.

6 Czy w postępowaniu cywilnym dozwolone jest elektroniczne doręczanie dokumentów (doręczanie dokumentów sądowych lub pozasądowych za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej, takich jak poczta elektroniczna, zabezpieczone aplikacje internetowe, faks, SMS itp.)? Jeśli tak, w odniesieniu do jakich rodzajów postępowań przewiduje się stosowanie tej metody? Czy istnieją ograniczenia w odniesieniu do dostępności lub dostępu do tej metody doręczania dokumentów w zależności od tego, kto jest adresatem (osoba wykonująca zawód prawniczy, osoba prawna, spółka lub inny podmiot gospodarczy, itp.)?

W nowym kodeksie postępowania cywilnego nie przewidziano możliwości doręczania pism sądowych drogą elektroniczną.

7 Doręczenie „zastępcze”

7.1 Czy prawo tego państwa członkowskiego dopuszcza stosowanie innych metod doręczenia w przypadkach, w których doręczenie dokumentów adresatowi nie było możliwe (np. zawiadomienie przesłane na adres domowy, do komornika sądowego, drogą pocztową lub przez wywieszenie ogłoszenia)?

Doręczenie na adres zamieszkania przez komornika sądowego

Jeżeli osobiste doręczenie pisma sądowego adresatowi okaże się niemożliwe, odpis tego pisma przesyła się na adres zamieszkania adresata. Jeżeli adresat nie zamieszkuje w tym miejscu lub nie posiada adresu zamieszkania, odpis pisma sądowego przesyła się na adres, pod którym znajduje się jego główne miejsce pobytu. W przypadku osoby prawnej pismo sądowe doręcza się na adres jej siedziby statutowej lub administracyjnej.

Odpis pisma sądowego przekazuje się dowolnej osobie przebywającej w tym miejscu, o ile osoba ta przyjmie pismo, poda swoje imię (imiona) i nazwisko, funkcję i adres oraz podpisze potwierdzenie odbioru. Pismo sądowe doręcza się w zaklejonej kopercie, na której figuruje wyłącznie imię (imiona) i nazwisko, funkcja i adres adresata oraz pieczęć komornika sądowego umieszczona na klapie koperty.

Odpisu pisma sądowego nie można przekazać małoletniemu poniżej 15. roku życia ani osobie, która zwróciła się o doręczenie pisma.

Komornik sądowy pozostawia w miejscu zamieszkania lub głównym miejscu pobytu adresata albo w siedzibie statutowej lub administracyjnej osoby prawnej powiadomienie opatrzone datą, w zaklejonej kopercie, informujące o przekazaniu odpisu pisma sądowego i wskazujące dane osoby, której przekazano ten odpis.

Komornik sądowy załącza również odpis pisma sądowego sporządzony na nieostemplowanym papierze. Takie same zasady obowiązują w przypadku doręczenia na adres do doręczeń.

We wszystkich tych przypadkach pismo sądowe uznaje się za doręczone w dniu przekazania jego odpisu.

Zgodnie z art. 161 nowego kodeksu postępowania cywilnego: „doręczenie pisma sądowego oznacza doręczenie pisma na adres, pod którym adresat jest wpisany do ewidencji ludności”.

Artykuł 164 nowego kodeksu postępowania cywilnego stanowi, że: „Pisma sądowe doręcza się:

- 1) na adres Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, jeżeli ich adresatem jest państwo;
- 2) na adres instytucji publicznych, jeżeli ich adresatem są te instytucje;
- 3) na adres urzędów gminy, jeżeli ich adresatem są te urzędy;
- 4) do siedziby lub osoby zarządzającej w przypadku spółki, stowarzyszenia o charakterze niezarobkowym i instytucji użyteczności publicznej”.

Doręczenie przez komornika sądowego poprzez złożenie kopii dowodu doręczenia

Artykuł 155 ust. 6 nowego kodeksu postępowania cywilnego stanowi, że: „jeżeli pismo sądowe nie może zostać doręczone w opisany powyżej sposób i jeżeli z przeprowadzonych kontroli jednoznacznie wynika – co musi zostać odnotowane w dokumencie sporządzonym przez komornika sądowego – że adresat zamieszkuje pod wskazanym adresem, komornik sądowy składa tam odpis pisma sądowego w zapieczętowanej kopercie i załącza do niej powiadomienie informujące adresata o tym, że pod wskazanym adresem nie zastano żadnej osoby uprawnionej do odbioru pisma lub że osoby przebywające pod tym adresem odmówiły przyjęcia odpisu tego pisma.

Pismo sądowe uznaje się za doręczone w dniu jego złożenia. Tego samego dnia lub najpóźniej pierwszego dnia roboczego przypadającego po tym dniu komornik sądowy przesyła odpis pisma sądowego i wspomnianego powyżej powiadomienia doręczenia przesyłką nierejestrowaną na adres wskazany w piśmie sądowym”.

Doręczenie przez komornika sądowego na nieznaną adres

Zgodnie z art. 157 nowego kodeksu postępowania cywilnego tę metodę doręczenia stosuje się w przypadku, gdy adresat nie posiada znanego miejsca zamieszkania lub pobytu ani znanej siedziby statutowej. Artykuł ten stanowi, że: „w przypadku gdy osoba, której należy doręczyć pismo sądowe, nie posiada znanego miejsca zamieszkania ani pobytu, komornik sądowy sporządza protokół doręczenia, w którym precyzyjnie opisuje czynności podjęte w celu odnalezienia adresata. W protokole doręczenia wskazuje się charakter pisma sądowego oraz imię i nazwisko / nazwę osoby, która zwróciła się o jego doręczenie.

Tego samego dnia lub najpóźniej pierwszego dnia roboczego przypadającego po tym dniu komornik sądowy przesyła odpis pisma sądowego i kopię protokołu doręczenia przesyłką poleconą za potwierdzeniem odbioru na ostatni znany adres adresata. Tego samego dnia komornik sądowy przesyła te same pisma przesyłką nierejestrowaną.

W kopii protokołu doręczenia przesłanej adresatowi poucza się go o możliwości uzyskania odpisu pisma sądowego w terminie trzech miesięcy w kancelarii komornika sądowego oraz o możliwości upoważnienia innej wybranej przez siebie osoby do odbioru tego pisma”.

Zgodnie z art. 157 ust. 3 nowego kodeksu postępowania cywilnego: „powyższe przepisy mają zastosowanie przy doręczaniu pism sądowych osobie prawnej, która nie posiada już przedsiębiorstwa w miejscu wskazanym jako adres jej siedziby w rejestrze działalności gospodarczej”.

Inne formy doręczenia przez komornika sądowego

Art. 157 ust. 4 stanowi m.in., że „jeżeli pozwany nie stawiał się na rozprawie pomimo doręczenia mu pisma sądowego wszczynającego postępowanie lub równoważnego pisma, sędzia rozpoznający daną sprawę może – w stosownych przypadkach – nakazać publikację powiadomienia w prasie luksemburskiej lub zagranicznej”.

W art. 158 nowego kodeksu postępowania cywilnego dodano, że „jeżeli nie odnaleziono adresata pisma sądowego lub jeżeli nie udowodniono, że został on skutecznie powiadomiony, sędzia może – działając z urzędu – zarządzić podjęcie wszelkich dodatkowych czynności, z wyjątkiem środków tymczasowych i zabezpieczających, niezbędnych do ochrony praw powoda”.

Doręczenie przesyłką poleconą za potwierdzeniem odbioru

Jeżeli pismo sądowe zostało wystawione przez sekretariat sądu, doręcza się je przesyłką poleconą za potwierdzeniem odbioru. Jeżeli adres adresata jest nieznaną, pismo sądowe doręcza komornik sądowy.

7.2 Jeżeli stosowane są inne metody, w którym momencie dokumenty uznaje za doręczone?

Jeżeli pismo sądowe **doręcza komornik sądowy**, dowód doręczeniu musi zawierać datę doręczenia odpowiadającą dacie doręczenia pisma adresatowi lub pozostawienia go pod adresem zamieszkania adresata lub dacie złożenia pisma pod adresem zamieszkania adresata.

W przypadku **doręczenia pocztą** w Luksemburgu stosuje się system podwójnej daty.

Oznacza to, że data uwzględniana w odniesieniu do nadawcy różni się od daty uwzględnianej w przypadku adresata.

Jeżeli chodzi o nadawcę, za datę doręczenia pisma uznaje się datę jego wysłania.

7.3 Jeżeli inna metoda doręczenia polega na złożeniu dokumentów w określonym miejscu (np. w urzędzie pocztowym), w jaki sposób informuje się adresata o tym, że dokumenty zostały złożone?

Jeżeli chodzi o **doręczenie pism sądowych przez komornika sądowego** poprzez złożenie kopii dowodu doręczenia, zob. powyżej pkt „Doręczenie przez komornika sądowego poprzez złożenie kopii dowodu doręczenia”.

Jeżeli chodzi o **doręczenie pocztą** za pośrednictwem przesyłki poleconej za potwierdzeniem odbioru, zob. pytanie 3.3.

7.4 Jeżeli adresat odmawia przyjęcia doręczenia dokumentów, jakie są tego konsekwencje? Czy dokumenty uważa się za skutecznie doręczone, jeśli odmowa nie jest uzasadniona?

Jeżeli pismo zostało **doręczone przez komornika sądowego**, adresat nie może odmówić jego przyjęcia, chyba że zaistnieją przesłanki wymienione w art. 5 i 8 wspomnianego wcześniej rozporządzenia (WE) nr 1393/2007 (wymóg przetłumaczenia).

Jeżeli pismo zostało **doręczone pocztą**, adresat nie może odmówić przyjęcia pisma doręczonego przesyłką poleconą za potwierdzeniem odbioru.

Adresat pisma sądowego doręczonego przesyłką poleconą za potwierdzeniem odbioru może jednak następnie podważyć ważność doręczenia, jeżeli będzie w stanie wykazać, że ani jego adres zamieszkania, ani jego adres pobytu nie pokrywają się z adresem do doręczeń wskazanym na przesyłce poleconej.

Dlatego też doręczenie pisma sądowego przez komornika sądowego zapewnia większą pewność prawa niż doręczenie pisma przesyłką poleconą za potwierdzeniem odbioru. Wynika to z faktu, że w przypadku doręczenia przez komornika sądowego sprawdza on adres adresata w krajowym rejestrze osób fizycznych lub w gminnym urzędzie ewidencji ludności. Ponadto daty doręczenia przesyłką poleconą nie można udowodnić z wystarczającą pewnością, jeżeli adresat nie opatrzył datą i nie podpisał potwierdzenia odbioru przy (pierwszym) okazaniu mu przesyłki poleconej w miejscu jego zamieszkania, pobytu lub pod adresem do doręczeń. Natomiast datę doręczenia pisma przez komornika sądowego podaje się zawsze na dowodzie doręczenia.

Ponadto fakt odmowy przyjęcia pisma sądowego przez adresata nie wywiera żadnego wpływu na ważność ani na datę doręczenia, niezależnie od tego, czy pismo zostało doręczone przez komornika sądowego czy też pocztą.

8 Doręczenie drogą pocztową z zagranicy (art. 14 rozporządzenia dotyczącego doręczania dokumentów)

8.1 Jeżeli poczta doręczy adresatowi w tym państwie członkowskim dokument wysłany z zagranicy w sytuacji, w której wymagane jest potwierdzenie odbioru (art. 14 rozporządzenia dotyczącego doręczania dokumentów), czy dokument taki może zostać doręczony tylko adresatowi osobiście, czy też można go doręczyć, zgodnie z krajowymi przepisami dotyczącymi doręczania drogą pocztową, także innej osobie pod tym samym adresem?

Artykuł 8.1 ogólnych warunków świadczenia usług oferowanych w ramach powszechnej usługi pocztowej stanowi, że: „Przesyłki polecane doręcza się nie tylko adresatowi i jego pełnomocnikowi, ale także:

dowolnej osobie pełnoletniej przebywającej w miejscu zamieszkania adresata, która przyjmie przesyłkę w jego imieniu;

dowolnej osobie pełnoletniej, która przedstawi odpowiednie zawiadomienie w placówce pocztowej.

8.2 W jaki sposób można dokonać, zgodnie z przepisami dotyczącymi doręczania drogą pocztową w tym państwie członkowskim, doręczenia dokumentów z zagranicy na podstawie art. 14 rozporządzenia nr 1393/2007 dotyczącego doręczania dokumentów, jeżeli pod adresem, pod który należało doręczyć dokumenty, nie zastano ani adresata, ani żadnej innej osoby uprawnionej do odebrania przesyłki (o ile doręczenie zastępcze jest możliwe na podstawie krajowych przepisów dotyczących doręczania drogą pocztową – zob. powyżej)?

Przesyłki pocztowe doręcza się pod wskazany adres, chyba że dojdzie do oczywistej pomyłki (na przykład: błąd w pisowni nazwy ulicy, niewłaściwy numer miejsca zamieszkania, oczywisty błąd w kodzie pocztowym itp.).

Jeżeli adresata nie można zastać pod wskazanym adresem, przesyłka polecona nie zostanie doręczona.

Przesyłki pocztowe, których nie można było złożyć w skrzynce pocztowej adresata ani przekazać osobie upoważnionej w trakcie wizyty pracownika poczty pod adresem doręczenia, są przechowywane w lokalnej placówce pocztowej przez okres ustalony przez operatora pocztowego i wskazany w zawiadomieniu pozostawionym w skrzynce pocztowej adresata. Po upływie tego okresu przesyłkę zwraca się nadawcy, jeżeli jest on znany.

8.3 Czy urzędy pocztowe przewidują określony termin na odebranie dokumentów przed ich odesłaniem jako niedoręczone? Jeśli tak, w jaki sposób adresat jest informowany o tym, że w urzędzie pocztowym jest do odebrania adresowana do niego przesyłka?

Przesyłki pocztowe, których nie można było złożyć w skrzynce pocztowej adresata ani przekazać osobie upoważnionej w trakcie wizyty pracownika poczty pod adresem doręczenia, są przechowywane w lokalnej placówce pocztowej przez okres ustalony przez operatora pocztowego i wskazany w zawiadomieniu pozostawionym w skrzynce pocztowej adresata. Po upływie tego okresu przesyłkę zwraca się nadawcy, jeżeli jest on znany.

9 Czy przewiduje się pisemne potwierdzenie doręczenia dokumentu?

W przypadku doręczenia pisma sądowego pocztą dowodem doręczenia jest potwierdzenie odbioru. W przypadku doręczenia pisma sądowego przez komornika sądowego sporządza on protokół podjętych czynności. Komornik sądowy jest urzędnikiem sądowym i sporządzony przez niego protokół ma moc dowodową, chyba że zostanie udowodnione, że został sfalszowany.

10 Co się stanie, gdy z jakichkolwiek powodów adresat nie otrzyma dokumentu lub gdy doręczenie dokumentu nastąpi z naruszeniem przepisów prawa (np. dokument zostanie doręczony osobie trzeciej)? Czy pomimo to doręczenie dokumentu może być uznane za zgodne z prawem (np. czy naruszenie przepisów prawa może być usunięte), czy też musi nastąpić nowa próba doręczenia dokumentu?

Jeżeli zasady doręczania pism sądowych zostały naruszone, doręczenie może zostać uznane za bezskuteczne.

Sąd może stwierdzić nieważność doręczenia jedynie z powodu naruszenia zasad procesowych wyłącznie po udowodnieniu, że naruszenie to miało niekorzystny wpływ na adresata.

Decyzję w tej kwestii podejmuje sędzia.

Jeżeli pisma sądowego nie udało się doręczyć adresatowi osobiście i adresat nie stawił się na rozprawie, sędzia może zwrócić się do powoda o ponowne doręczenie pisma. Ten wymóg formalny pozwala rozwiązać wszelkie wątpliwości co do przyczyny, dla której zainteresowana strona nie stawiła się na rozprawie.

W postępowaniach, w których strony zazwyczaj wzywa sekretariat sądu, sędzia może również zwrócić się do powoda o zapewnienie doręczenia pisma sądowego przez komornika sądowego, jeżeli istnieją wątpliwości co do ważności wezwania do stawienia się przed sądem doręczonego przesyłką poleconą.

W postępowaniu spornym sędzia może wydać wyrok na niekorzyść strony, która nie stawiła się na rozprawie, wyłącznie jeżeli zostanie udowodnione, że stronie tej osobiście doręczono wezwanie do stawienia się na rozprawie. W przeciwnym wypadku (np. doręczenie wezwania do stawienia się przed sądem innej osobie przebywającej pod tym samym adresem) sąd wyda wyrok zaocznie, co oznacza, że można go zaskarżyć.

11 Czy muszę zapłacić za doręczenie dokumentu, a jeśli tak, to jaką kwotę?

Sekretariat sądu doręcza pisma sądowe nieodpłatnie. W przypadku doręczenia pisma sądowego przez komornika sądowego pobiera on opłatę zgodnie z taryfą określoną w rozporządzeniu Wielkiego Księcia (fr. *règlement grand-ducal*).

Łącza do powiązanych stron internetowych

 [\(Legilux \(portal prawny Luksemburga\)\)](#)

 [Registre de Commerce et des Sociétés \(rejestr działalności gospodarczej\)](#)

Ostatnia aktualizacja: 10/10/2017

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Strona w wybranej przez Ciebie wersji językowej jest obecnie tłumaczona przez nasze służby tłumaczeniowe.

Do tej pory przetłumaczono ją na następujące języki

Doręczanie dokumentów - Węgry

1 Co w praktyce oznacza prawniczy termin „doręczenie dokumentów”? Dlaczego do „doręczenia dokumentów” mają zastosowanie szczególne zasady?

Zgodnie z *ustawą nr III z 1952 r. – Kodeks postępowania cywilnego* („kodeks postępowania cywilnego”), która reguluje postępowanie cywilne i zawiera ogólne zasady przeprowadzania postępowań pozasądowych, pisma sądowe doręcza się co do zasady pocztą.

Celem doręczenia pism sądowych jest poinformowanie adresatów o treści tych pism w sposób zapewniający również nadawcom możliwość udowodnienia, że pisma zostały przekazane adresatom. Sama czynność doręczenia, data dokonania tej czynności oraz jej skutek muszą zostać potwierdzone. Pisma sądowe mogą zostać przesłane specjalną przesyłką poleconą za potwierdzeniem odbioru – wykorzystywaną na potrzeby tego sposobu doręczenia.

2 Jakie dokumenty wymagają doręczenia drogą formalną?

Zgodnie z *ustawą nr CLIX z 2012 r. o usługach pocztowych* („ustawa o usługach pocztowych”) doręczenia drogą urzędową wymagają pisma, których przesłanie lub doręczenie (lub próba doręczenia) bądź data przesłania lub doręczenia wywołuje skutki prawne lub stanowi podstawę obliczania terminów ustawowych, jak również pisma zaklasyfikowane jako pisma sądowe.

Zgodnie z kodeksem postępowania cywilnego w postępowaniach cywilnych następujące rodzaje pism muszą być przekazywane w drodze doręczenia:

- wyroki – stronom;
- postanowienia wydane w trakcie rozprawy – stronie, która nie została prawidłowo wezwana do stawienia się na rozprawie;
- postanowienia wydane w trakcie rozprawy w związku z wyznaczeniem nowego terminu lub na które przysługuje możliwość wniesienia zażalenia – stronie, która nie stawiła się na rozprawie;

d) postanowienia/zarządzenia wydane poza rozprawą – zainteresowanej stronie;

e) wszystkie orzeczenia wydane w toku postępowania – osobie, w której interesie prokurator bądź osoba fizyczna lub prawna upoważniona do tych celów na mocy przepisów szczególnych wszczęła postępowanie.

3 Kto odpowiada za doręczenie dokumentu?

Za doręczenie pism sądowych odpowiada sąd i operator świadczący usługi pocztowe zgodnie z obowiązującymi przepisami.

4 Ustalanie adresu

4.1 Czy zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1393/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. dotyczącym doręczania w państwach członkowskich dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych organ w danym państwie członkowskim, do którego zwrócono się z wnioskiem o doręczenie, z własnej inicjatywy próbuje ustalić miejsce pobytu adresata dokumentu, który ma zostać doręczony, jeżeli adresat nie zamieszkuje już pod adresem znanym organowi występującemu z wnioskiem?

Chociaż nie ustanowiono takiego obowiązku, sąd może na przykład sprawdzić aktualny adres siedziby spółki figurującej w rejestrze działalności gospodarczej i przesłać przesyłkę w oparciu o te informacje.

4.2 Czy zagraniczne organy sądowe lub strony postępowania sądowego mają dostęp do rejestrów lub usług w tym państwie członkowskim umożliwiających ustalenie aktualnego adresu zamieszkania danej osoby? Jeśli tak, jakie rejestry lub usługi są dostępne i jakich procedur należy przestrzegać? Czy obowiązują w tym zakresie opłaty i jaka jest ich wysokość?

Adres osoby fizycznej

Na Węgrzech centralny rejestr adresów zamieszkania prowadzi Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatala („KEKKH”, Centralny Urząd ds. Administracyjnych i Elektronicznych Usług Publicznych); adres: H-1450 Budapest, Pf.: 81., nr tel. 36-1-452-3622, faks: 36-1-455-6875, e-mail: nyilvantarto.hivatal@mail.ahiv.hu, strona internetowa: http://www.kekkh.gov.hu/hu/adatszolgaltatas_szemelyi. Z rejestru tego można korzystać, aby ustalić dane adresowe indywidualnie wskazanych osób. Wnioski o przekazanie informacji przechowywanych w rejestrze mogą składać osoby fizyczne, osoby prawne lub podmioty nieposiadające osobowości prawnej, pod warunkiem że przedstawiają cel i podstawę prawną wykorzystania takich danych. Wniosek można złożyć na piśmie osobiście w urzędzie gminy właściwym dla miejsca zamieszkania lub pobytu (siedziby lub miejsca prowadzenia działalności) wnioskodawcy lub w Dziale Obsługi Klienta KEKKH (adres do korespondencji: H-1553 Budapest, Pf. 78.), jeżeli urząd gminy nie może przekazać danych lub nie może przekazać danych w terminie z przyczyn technicznych, lub – w przypadku osób przebywających za granicą – w konsulacie Węgier właściwym dla miejsca zamieszkania za granicą (wykaz takich placówek przedstawiono tutaj).

Wniosek musi zawierać następujące informacje:

- szczegółowe informacje na temat wnioskodawcy, jego imię i nazwisko, adres oraz adres siedziby lub miejsca prowadzenia działalności przez wnioskodawcę lub jego pełnomocnika;
- precyzyjne wskazanie żądanych danych;
- cel, w jakim dane zostaną wykorzystane;
- dane identyfikacyjne osoby fizycznej, na podstawie których można zidentyfikować osobę wskazaną we wniosku (imię i nazwisko, miejsce urodzenia, nazwisko panieńskie matki), lub imię i nazwisko i adres znane wnioskodawcy (miejscowość, ulica, numer domu).

Dokumenty, które należy załączyć do wniosku:

- dokument wskazujący podstawę prawną wykorzystania danych;
- dokument poświadczający uprawnienia wnioskodawcy do występowania w charakterze pełnomocnika, jeżeli działa on w imieniu osoby trzeciej (oryginał pisemnego pełnomocnictwa lub jego uwierzytelniony odpis). Pełnomocnictwa wydane za granicą muszą mieć formę dokumentu urzędowego lub uwierzytelnionego dokumentu prywatnego opatrzonego *apostille*, chyba że postanowienia umowy międzynarodowej stanowią inaczej. Ogólnie rzecz biorąc, dokumenty sporządzone w języku innym niż węgierski uznaje się za dopuszczalne wyłącznie w przypadku, gdy towarzyszy im tłumaczenie poświadczone. Przeprowadzenie procedury jest uzależnione od późniejszego wniesienia opłaty z tytułu usług administracyjnych:
- za przekazanie danych dotyczących 1–5 osób: 3 500 HUF;
- za przekazanie danych dotyczących więcej niż 5 osób: liczba osób pomnożona przez stawkę w wysokości 730 HUF za pozycję.

W przypadku wniosków złożonych przez osobę przebywającą za granicą lub za pośrednictwem węgierskiego przedstawicielstwa właściwego dla miejsca zamieszkania wnioskodawcy opłatę należy wnieść we właściwym konsulacie Węgier w postaci opłaty konsularnej.

Spółki

W przypadku spółek najistotniejsze dane przechowywane w rejestrze handlowym, w tym dane adresowe, są udostępniane nieodpłatnie w języku węgierskim na następującej stronie internetowej: <https://www.e-ceggyezek.hu/>.

4.3 W jaki sposób organy w tym państwie członkowskim rozpatrują wnioski przesłane na mocy rozporządzenia Rady (WE) nr 1206/2001 z dnia 28 maja 2001 r. w sprawie współpracy między sądami państw członkowskich przy przeprowadzaniu dowodów w sprawach cywilnych lub handlowych, mające na celu ustalenie aktualnego adresu zamieszkania danej osoby?

W rozporządzeniu nie wskazano jednoznacznie, czy wnioski o ustalenie adresu zamieszkania wchodzą w zakres jego obowiązywania. Dlatego też decyzja o ewentualnym uwzględnieniu takich wniosków należy do sądu. Węgierskie sądy mogą jednak zwrócić się do KEKKH o nieodpłatne przekazanie danych adresowych, dlatego też uwzględnienie wniosku o pomoc prawną nie jest w praktyce wykluczone.

5 W jaki sposób dokument jest zwykle doręczany w praktyce? Czy istnieją alternatywne metody, które można wykorzystać w tym celu (inne niż doręczenie zastępcze, o którym mowa w pkt 6 poniżej)?

Zgodnie z *dekretem rządowym nr 335/2012 z dnia 4 grudnia 2012 r.* ustanawiającym szczególne zasady regulujące świadczenie usług pocztowych i doręczanie pism sądowych („*dekret rządu nr 335/2012*”) operator świadczący usługi pocztowe doręcza pisma sądowe wysyłane za potwierdzeniem odbioru osobiście adresatowi lub innej osobie upoważnionej do odbioru takich pism.

Jeżeli adresat jest osobą fizyczną i doręczający nie zastanie go pod wskazanym adresem w momencie próby doręczenia, pismo sądowe należy doręczyć osobie upoważnionej, która jest obecna pod tym adresem. W przypadku gdy takiej osoby nie ma pismo można również doręczyć odbiorcy zastępczemu obecnemu na miejscu (krewnemu adresata, który ukończył 14. rok życia).

W przypadku osoby prawnej osobą uprawnioną do odbioru pism sądowych jest pełnomocnik osoby prawnej, którym może być jedna z następujących osób: przedstawiciel kadry zarządzającej (dyrektor generalny, kierownik, członek kadry zarządzającej lub inna dowolna osoba upoważniona do składania podpisu w imieniu osoby prawnej lub do jej reprezentowania), pełnomocnik do celów doręczeń, przedstawiciel do celów doręczeń, likwidator, zarządca lub dowolna osoba fizyczna zatrudniona w kancelarii tego podmiotu (jeżeli działa tam taka komórka organizacyjna).

Operator może również doręczyć przesyłkę za pośrednictwem podmiotu działającego pod tym adresem (doręczenie zastępcze), jeżeli miejscem pobytu, zamieszkania lub pracy adresata jest jednostka wojskowa, placówka służby zdrowia lub placówka opieki społecznej, zakład karny, hotel, akademik, hotel robotniczy lub ośrodek wypoczynkowy. Podmiot odbierający przesyłkę w drodze doręczenia zastępczego jest zobowiązany do jej przyjęcia oraz do zapewnienia jej przekazania adresatowi.

Zgodnie z *dekretem rządowym nr 335/2012* operator podejmuje dwie próby doręczenia przesyłki wysłanej jako pismo sądowe. Jeżeli pierwsza próba doręczenia przesyłki zakończy się niepowodzeniem z powodu niezastania adresata lub osoby upoważnionej do odbioru pod wskazanym adresem, operator zostawia zawiadomienie zawierające informacje przewidziane w przepisach prawa, składa pismo sądowe w miejscu wskazanym w zawiadomieniu i podejmuje kolejną próbę doręczenia pisma piątego dnia roboczego po dniu podjęcia nieudanej próby doręczenia. Jeżeli druga próba doręczenia pisma również zakończy się niepowodzeniem, operator ponownie zostawia zawiadomienie skierowane do adresata (zawierające informacje przewidziane w przepisach prawa) i składa pismo sądowe w miejscu wskazanym w zawiadomieniu na pięć dni roboczych od dnia podjęcia drugiej próby doręczenia. Do momentu podjęcia drugiej próby doręczenia pismo sądowe można odebrać ze wskazanego miejsca za okazaniem dokumentu tożsamości. Jeżeli pismo sądowe nie zostanie doręczone w terminie wskazanym w powtórnym zawiadomieniu, następnego dnia roboczego operator zwraca pismo sądowe i potwierdzenie odbioru z adnotacją „nie odebrano”.

W takim przypadku zgodnie ze stosownymi przepisami kodeksu postępowania cywilnego pismo należy uznać za doręczone piątego dnia roboczego po dniu, w którym podjęto drugą próbę doręczenia, chyba że przedstawione zostaną dowody przeciwnie (poza sytuacją, w której pismo zostało doręczone odbiorcy zastępczemu będącemu stroną przeciwną). W przypadku doręczania pisma procesowego wszczynającego postępowanie lub orzeczenia kończącego postępowanie sąd powiadamia strony o przyjęciu domniemania skutecznego doręczenia w terminie ośmiu dni roboczych, przy czym do takiego powiadomienia musi zostać załączone pismo sądowe, w związku z którym sąd przyjął domniemanie skutecznego doręczenia.

Adresat może również odebrać skierowane do niego pismo w sekretariacie sądu za okazaniem dokumentu tożsamości.

Zgodnie z *ustawą nr LIII z 1994 r. o postępowaniu egzekucyjnym* („ustawa o postępowaniu egzekucyjnym”) doręczenie przez komornika sądowego jest alternatywnym sposobem doręczania pism, który można zastosować w przypadku orzeczeń co do istoty sprawy stanowiących podstawę wszczęcia egzekucji, jeżeli przyjęto domniemanie doręczenia, a strona uprawniona do złożenia wniosku o wszczęcie egzekucji wyraźnie tego zażądała i z góry pokryła związane z tym koszty. Zgodnie z *ustawą o postępowaniu egzekucyjnym* komornik sądowy może również doręczyć pisma stanowiące tytuł egzekucyjny osobiście. W takich przypadkach doręczenie musi zostać odnotowane w protokole. Jeżeli opisana procedura doręczenia zakończy się niepowodzeniem, pisma muszą zostać doręczone zgodnie z ogólnymi zasadami doręczania pism sądowych.

Ponadto w przypadkach przewidzianych w przepisach prawa doręczenia mogą dokonać pracownicy sądu (np. w postępowaniu cywilnym, w sprawach niecierpiących zwłoki, doręczenie wezwania do stawienia się na rozprawie).

6 Czy w postępowaniu cywilnym dozwolone jest elektroniczne doręczanie dokumentów (doręczanie dokumentów sądowych lub pozasądowych za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej, takich jak poczta elektroniczna, zabezpieczone aplikacje internetowe, faks, SMS itp.)? Jeśli tak, w odniesieniu do jakich rodzajów postępowań przewiduje się stosowanie tej metody? Czy istnieją ograniczenia w odniesieniu do dostępności lub dostępu do tej metody doręczania dokumentów w zależności od tego, kto jest adresatem (osoba wykonująca zawód prawniczy, osoba prawna, spółka lub inny podmiot gospodarczy, itp.)?

Zgodnie z przepisami rozdziału „Komunikacja drogą elektroniczną w postępowaniu cywilnym” kodeksu postępowania cywilnego we wszystkich sprawach cywilnych oraz we wszystkich rodzajach postępowań cywilnych wskazanych w przepisach prawa (np. postępowanie egzekucyjne, postępowanie likwidacyjne) komunikacja może się odbywać również drogą elektroniczną, jeżeli strona wyrazi na to zgodę, niezależnie od tego, kto jest adresatem. W przypadku komunikacji drogą elektroniczną pisma sądowe doręcza się drogą elektroniczną za pośrednictwem systemu informatycznego wykorzystywanego do celów doręczeń drogą elektroniczną.

Za pośrednictwem systemu doręczeń strona otrzymuje, na wskazany adres e-mail, powiadomienie o doręczeniu pisma, co oznacza umieszczenie pisma w przestrzeni online przeznaczonej na doręczane pisma.

Strona może uzyskać dostęp do pisma, klikając łącze internetowe odsyłające do tego pisma – dokonanie tej czynności skutkuje automatycznym przesłaniem elektronicznego potwierdzenia odbioru nadawcy i stronie. Przed otwarciem łącza internetowego system doręczeń musi przekazać stronie przynajmniej imię i nazwisko nadawcy, datę dostarczenia pisma i sygnaturę sprawy.

Jeżeli strona nie pobierze przesłanego jej pisma w terminie pięciu dni roboczych od dnia jego zamieszczenia w przestrzeni online przeznaczonej na doręczane pisma, pismo należy uznać za doręczone kolejnego dnia roboczego (domniemanie doręczenia). Jeżeli istnieją przesłanki, aby przyjąć domniemanie doręczenia, nadawca i strona otrzymują automatyczne powiadomienie przesłane za pośrednictwem systemu doręczeń.

W sprawach niecierpiących zwłoki wezwanie do stawienia się na rozprawie cywilnej można dostarczyć pocztą elektroniczną nawet w sytuacji, w której nie wybrano tej metody komunikacji.

7 Doręczenie „zastępcze”

7.1 Czy prawo tego państwa członkowskiego dopuszcza stosowanie innych metod doręczenia w przypadkach, w których doręczenie dokumentów adresatowi nie było możliwe (np. zawiadomienie przesłane na adres domowy, do komornika sądowego, drogą pocztową lub przez wywieszenie ogłoszenia)?

Zgodnie z kodeksem postępowania cywilnego, jeżeli miejsce zamieszkania strony nie jest znane lub znajduje się w państwie, które nie udziela pomocy prawnej w zakresie doręczeń, jeżeli perspektywa skutecznego doręczenia pisma wydaje się mało prawdopodobna jeszcze przed podjęciem próby doręczenia, jeżeli strona nie wskaże pełnomocnika do doręczeń pomimo wymogu ustawowego lub jeżeli nie można doręczyć pism danej osobie, doręczenia należy dokonać przez wywieszenie obwieszczenia. Co do zasady sąd może nakazać doręczenie pisma przez wywieszenie obwieszczenia wyłącznie na wniosek strony i tylko w przypadku, gdy istnieje ku temu uzasadniona przyczyna.

Obwieszczenie musi być wywieszone przez piętnaście dni na tablicy ogłoszeń sądu i na tablicy ogłoszeń urzędu gminy właściwego dla ostatniego znanego miejsca zamieszkania strony. Ponadto obwieszczenie musi zostać opublikowane na głównej stronie internetowej sądów.

W przypadku konieczności doręczenia pozwanemu pisma procesowego wszczynającego postępowanie przez wywieszenie obwieszczenia sąd ustanawia pełnomocnika dla pozwanego i doręcza pismo procesowe wszczynające postępowanie również temu pełnomocnikowi.

7.2 Jeżeli stosowane są inne metody, w którym momencie dokumenty uznaje za doręczone?

W przypadku doręczenia przez wywieszenie obwieszczenia pisma sądowe uznaje się za doręczone piętnastego dnia po dniu wywieszenia obwieszczenia na tablicy ogłoszeń sądu.

7.3 Jeżeli inna metoda doręczenia polega na złożeniu dokumentów w określonym miejscu (np. w urzędzie pocztowym), w jaki sposób informuje się adresata o tym, że dokumenty zostały złożone?

Zgodnie z *ustawą o usługach pocztowych* operator i adresat mogą uzgodnić, że przesyłki kierowane do adresata będą doręczone nie na adres figurujący na przesyłce, ale na inny adres (w szczególności na adres korespondencyjny, adres skrytki pocztowej lub adres innego punktu doręczeń). Zgodnie z *dekretem rządowym nr 335/2012* operator świadczący usługi pocztowe przekazuje informacje o nadejściu pism sądowych, na których umieszczono adres skrytki pocztowej, zostawiając w skrytce zawiadomienie nawet w przypadku, gdy na piśmie sądowym podano adres skrytki pocztowej, ale adresat pisma nie wynajmuje skrytki pocztowej.

7.4 Jeżeli adresat odmawia przyjęcia doręczenia dokumentów, jakie są tego konsekwencje? Czy dokumenty uważa się za skutecznie doręczone, jeśli odmowa nie jest uzasadniona?

Zgodnie z kodeksem postępowania cywilnego pisma sądowe przesyłane pocztą należy traktować jako doręczone w dniu podjęcia próby ich doręczenia, jeżeli adresat wyraźnie odmawia przyjęcia przesyłki.

8 Doręczenie drogą pocztową z zagranicy (art. 14 rozporządzenia dotyczącego doręczenia dokumentów)

8.1 Jeżeli poczta doręczy adresatowi w tym państwie członkowskim dokument wysłany z zagranicy w sytuacji, w której wymagane jest potwierdzenie odbioru (art. 14 rozporządzenia dotyczącego doręczenia dokumentów), czy dokument taki może zostać doręczony tylko adresatowi osobiście, czy też można go doręczyć, zgodnie z krajowymi przepisami dotyczącymi doręczenia drogą pocztową, także innej osobie pod tym samym adresem?

W przypadku doręczenia zgodnie z art. 14 rozporządzenia operator świadczący usługi pocztowe na Węgrzech nie dysponuje informacjami pozwalającymi na stwierdzenie, że przesyłka zagraniczna zawiera pismo sądowe. Dlatego też operator stosuje w takim przypadku nie przepisy szczególne dotyczące doręczenia pism sądowych, ale ogólne przepisy krajowe dotyczące przesyłek poleconych (za potwierdzeniem odbioru).

Jeżeli chodzi o osoby upoważnione do przyjęcia pism sądowych, poza zasadami dotyczącymi pism sądowych opisanymi w odpowiedzi na pytanie 5 stosuje się również następujące zasady. Jeżeli adresat jest osobą fizyczną, odbiorcą zastępczym może być również wynajmujący nieruchomość pod danym adresem lub właściciel mieszkania, w którym zamieszkuje adresat, pod warunkiem że taki wynajmujący lub właściciel również jest osobą fizyczną. W przypadku osoby prawnej osobami uprawnionymi do odbioru pism sądowych doręczanych w siedzibie osoby prawnej lub w innym miejscu otwartym dla klientów są pracownicy i wspólnicy tej osoby prawnej oraz osoby fizyczne pracujące w recepcji, jeżeli podmiot prowadzi recepcję, chociaż możliwe jest również doręczenie pism sądowych innym pracownikom tego podmiotu (jako odbiorcom okazjonalnym).

8.2 W jaki sposób można dokonać, zgodnie z przepisami dotyczącymi doręczenia drogą pocztową w tym państwie członkowskim, doręczenia dokumentów z zagranicy na podstawie art. 14 rozporządzenia nr 1393/2007 dotyczącego doręczenia dokumentów, jeżeli pod adresem, pod który należało doręczyć dokumenty, nie zastano ani adresata, ani żadnej innej osoby uprawnionej do odebrania przesyłki (o ile doręczenie zastępcze jest możliwe na podstawie krajowych przepisów dotyczących doręczenia drogą pocztową – zob. powyżej)?

Jeżeli operator nie zastanie adresata lub innej osoby upoważnionej do odbioru pod wskazanym adresem w chwili podjęcia próby doręczenia pisma sądowego, zostawia zawiadomienie informujące adresata o możliwości odbioru doręczanego pisma w punkcie odbioru. Pismo może zostać odebrane pod wskazanym adresem przez adresata, jego upoważnionego pełnomocnika lub odbiorcę zastępczego posiadającego miejsce zamieszkania lub pobytu pod tym adresem. Jeżeli adresat lub inna osoba upoważniona do odbioru nie odbierze przesyłki w terminie wskazanym w zawiadomieniu, operator odsyła pismo jako niedoręczone.

8.3 Czy urzędy pocztowe przewidują określony termin na odebranie dokumentów przed ich odesłaniem jako niedoręczone? Jeśli tak, w jaki sposób adresat jest informowany o tym, że w urzędzie pocztowym jest do odebrania adresowana do niego przesyłka?

Termin na odebranie pisma sądowego wyznacza operator świadczący usługi pocztowe. W przypadku Magyar Posta Zrt. termin ten wynosi dziesięć dni roboczych od dnia podjęcia próby doręczenia pisma. Aby zapoznać się ze sposobem przekazywania informacji o terminie na odebranie pisma, zob. odpowiedź na poprzednie pytanie.

9 Czy przewiduje się pisemne potwierdzenie doręczenia dokumentu?

Pisemnym potwierdzeniem doręczenia pisma jest potwierdzenie odbioru zawierające informacje o rezultacie doręczenia, tj. imię i nazwisko odbiorcy oraz – w przypadku gdy odbiorca nie jest adresatem – informacje o funkcji odbiorcy lub stosunku łączącym odbiorcę z adresatem, (np. upoważniony pełnomocnik), datę odbioru pisma lub – jeżeli nie nastąpiło doręczenie – informacje o przeszkodzie, która uniemożliwiła doręczenie pisma (np. odmowa przyjęcia, „nie odebrano”). Operator we wszystkich przypadkach odsyła nadawcy potwierdzenie odbioru.

10 Co się stanie, gdy z jakichkolwiek powodów adresat nie otrzyma dokumentu lub gdy doręczenie dokumentu nastąpi z naruszeniem przepisów prawa (np. dokument zostanie doręczony osobie trzeciej)? Czy pomimo to doręczenie dokumentu może być uznane za zgodne z prawem (np. czy naruszenie przepisów prawa może być usunięte), czy też musi nastąpić nowa próba doręczenia dokumentu?

Zgodnie z kodeksem postępowania cywilnego, jeżeli domniemywa się, że doręczenie było skuteczne (adresat odmówił przyjęcia pisma lub nie odebrał pisma pomimo podjęcia dwóch prób doręczenia), adresat może złożyć wniosek o obalenie domniemania doręczenia w sądzie, który wszczął procedurę doręczenia, w terminie piętnastu dni od dnia uzyskania informacji o przyjęciu takiego domniemania. Co do zasady wnioski nie może zostać złożony później niż po upływie sześciu miesięcy od dnia przyjęcia domniemania. Jeżeli domniemanie dotyczy doręczenia pisma procesowego wszczynającego postępowanie, strona może złożyć wniosek w terminie piętnastu dni od dnia uzyskania informacji o przyjęciu takiego domniemania, nawet jeżeli postępowanie jest już w toku.

Wniosek o obalenie domniemania można złożyć, powołując się na fakt, że wnioskodawca nie był w stanie odebrać pisma urzędowego nie ze swojej winy, ponieważ:

a) doręczenia dokonano z naruszeniem przepisów mających zastosowanie do doręczenia pism sądowych lub w sposób nieprawidłowy z innych względów; lub

b) nie był w stanie odebrać pisma sądowego z przyczyn niewymienionych w lit. a) (np. z uwagi na fakt, że nie ze swojej winy nie dowiedział się o doręczeniu pisma sądowego).

Jeżeli strona złoży wniosek o obalenie domniemania na podstawie lit. a) powyżej, a sąd ten wniosek uwzględni, skutki prawne związane z domniemaniem doręczenia ustają, a doręczenie i wszelkie środki i czynności procesowe, które zostały już podjęte, muszą zostać powtórzone – w razie konieczności – na wniosek strony. Jeżeli wniosek został złożony przez innego wnioskodawcę, a sąd go uwzględni, uznaje się, że fakt doręczenia pisma wnioskodawcy nie wywołuje żadnych skutków prawnych.

W przypadku obalenia domniemania zgodnie z lit. b) powyżej doręczenie musi zostać powtórzone. Co do zasady przepisy obowiązujące w przypadku uzasadnienia niestawiennictwa stosuje się odpowiednio w odniesieniu do składania i oceny wniosku.

Domniemanie można również obalić w toku postępowania egzekucyjnego. Jeżeli postanowienie w sprawie przyjęcia domniemania uprawomocni się, adresat występujący w charakterze wnioskodawcy może – w przypadku utrzymywania się opisanych powyżej przesłanek – złożyć wniosek o obalenie domniemania do sądu pierwszej instancji już po wszczęciu postępowania egzekucyjnego, pod warunkiem że zrobi to w terminie piętnastu dni od dnia uzyskania informacji o wszczęciu postępowania w celu wykonania postanowienia. Po wszczęciu postępowania egzekucyjnego wniosek można złożyć wyłącznie w sposób opisany w niniejszym akapicie.

Sąd może nakazać doręczenie pisma przez wywieszenie obwieszczenia wyłącznie na wniosek strony i tylko w przypadku, gdy istnieje ku temu uzasadniona przyczyna. Jeżeli przedstawione okoliczności faktyczne okażą się nieprawdziwe, a strona zdawała sobie z tego sprawę lub powinna była zdawać sobie z tego sprawę, gdyby zachowała należytą staranność, doręczenie pisma sądowego przez wywieszenie obwieszczenia i procedura przeprowadzona po wywieszeniu obwieszczenia stają się nieważne, a sąd musi nakazać stronie uiszczenie poniesionych kosztów i zapłacenie grzywny. Jeżeli jednak strona przeciwna (której doręczono pismo przez wywieszenie obwieszczenia) wyrazi zgodę na przeprowadzenie procedury po wywieszeniu obwieszczenia, nawet jeżeli zrobi to jedynie w sposób dorozumiany, wspomniana procedura nie stanie się nieważna. Niemniej również w takich przypadkach musi zostać nałożona grzywna i strona musi zostać zobowiązana do pokrycia dodatkowych kosztów, które trzeba było ponieść.

Orzeczenie kończące postępowanie w sprawie można zaskarżyć, jeżeli pismo procesowe wszczynające postępowanie lub inne pismo sądowe zostało doręczone stronie przez wywieszenie obwieszczenia z naruszeniem przepisów mających zastosowanie do doręczenia pism.

W przypadku braku domniemania doręczenia pisma lub w przypadku doręczenia pisma przez wywieszenie obwieszczenia skutki doręczenia z naruszeniem prawa można usunąć, stosując zwykłe środki zaskarżenia dostępne w toku postępowania zgodnie z obowiązującymi przepisami.

11 Czy muszę zapłacić za doręczenie dokumentu, a jeśli tak, to jaką kwotę?

Co do zasady opłaty sądowe obejmują koszt doręczenia pism sądowych. Z tego względu strona nie musi pokrywać kosztów doręczenia pism sądowych w ramach postępowania sądowego. Jedynym wyjątkiem od tej zasady jest doręczenie pism sądowych przez komornika sądowego na mocy ustawy o postępowaniu egzekucyjnym – w takim przypadku osoba wnioskująca o przeprowadzenie egzekucji musi pokryć powiązane koszty z góry.

Komornik może pobrać opłatę z tytułu doręczenia pisma przez komornika, która wynosi 6 000 HUF i której wysokość została określona w dekreście Ministra Sprawiedliwości nr 14/1994 z dnia 8 września 1994 r. w sprawie opłat należnych komornikom sądowym. Ponadto komornik jest uprawniony do pobrania zryczałtowanej opłaty za doręczenie specjalne w wysokości 3 000 HUF za próbę doręczenia, jeżeli miejscem doręczenia jest miejsce zamieszkania, pobytu lub pracy adresata, i w wysokości 6 000 HUF, jeżeli miejscem doręczenia jest inny adres używany przez adresata lub miejsce, w którym adresat przebywa okazjonalnie.

Jeżeli postępowanie egzekucyjne wszczyna się na podstawie pisma podlegającego doręczeniu, koszty ponosi dłużnik. Koszty związane z doręzeniem pisma sądowego przez wywieszenie obwieszczenia muszą zostać uiszczony z góry przez osobę, która wniosła o doręczenie pisma w ten sposób.

Ostatnia aktualizacja: 16/10/2017

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Doręczanie dokumentów - Malta

1 Co w praktyce oznacza prawniczy termin „doręczenie dokumentów”? Dlaczego do „doręczenia dokumentów” mają zastosowanie szczególne zasady?

Doręczenie pism sądowych oznacza ich dostarczenie osobie prawnej lub fizycznej. Tryb doręczania pism sądowych jest szczegółowo uregulowany w kodeksie organizacji i postępowania cywilnego (rozdział 12 Zbioru praw Malty).

W prawie krajowym określono szczególne zasady doręczania pism sądowych, aby stworzyć standardową procedurę ich doręczania i aby zagwarantować, że wszystkie zainteresowane strony otrzymają dokumenty sądowe dotyczące ich samych lub ich powództwa. Ponadto dzięki wspomnianym zasadom sąd zyskuje pewność, że pisma sądowe dotarły do adresata.

2 Jakie dokumenty wymagają doręczenia drogą formalną?

Wszystkie pisma złożone w sądzie muszą zostać doręczone drogą formalną. Dotyczy to pism procesowych, ustaleń sądowych, pozwów, wezwań do stawienia się przed sądem, apelacji/zażaleń, odpowiedzi na pozew, postanowień o ustanowieniu zabezpieczenia i tytułów wykonawczych oraz postanowień wydawanych przez sądy, sędziów i sędziów pokoju.

3 Kto odpowiada za doręczenie dokumentu?

Po złożeniu pisma w sądzie odpowiedzialność za doręczenie pism ponosi sąd. Strona wytaczająca powództwo musi złożyć pismo w sądzie, wskazując osobę, której pismo ma zostać doręczone, oraz adres doręczenia. Jeżeli dane pismo jest skierowane do więcej niż jednego adresata, strona składająca pismo musi zadbać o sporządzenie wystarczającej liczby egzemplarzy, tak aby można było je doręczyć wszystkim adresatom.

4 Ustalanie adresu

4.1 Czy zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1393/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. dotyczącym doręczania w państwach członkowskich dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych organ w danym państwie członkowskim, do którego zwrócono się z wnioskiem o doręczenie, z własnej inicjatywy próbuje ustalić miejsce pobytu adresata dokumentu, który ma zostać doręczony, jeżeli adresat nie zamieszkuje już pod adresem znanym organowi występującemu z wnioskiem?

Jeżeli próba doręczenia się nie powiedzie, maltańska jednostka przyjmująca sprawdza, czy podany adres jest poprawny. W tym celu jednostka ta musi jednak dysponować numerem identyfikacyjnym adresata, w przypadku gdy jest nim osoba fizyczna. Jeżeli jednostka przekazująca dostarczy wspomniany numer identyfikacyjny, który jest niepowtarzalny dla każdej osoby, jednostka przyjmująca może podjąć próbę ustalenia alternatywnego miejsca zamieszkania tej osoby.

W przypadku spółki organ, do którego zwrócono się z wnioskiem, sprawdza zarejestrowany adres siedziby spółki będącej adresatem, korzystając z internetowego systemu prowadzonego przez rejestr działalności gospodarczej w ramach Maltańskiego Urzędu ds. Usług Finansowych (MFSA). Jeżeli adres przekazany przez jednostkę przekazującą różni się od adresu figurującego w systemie, podjęta zostanie kolejna próba doręczenia pism sądowych na zarejestrowany adres.

Jeżeli właściwy urzędnik sądowy (*court marshal*) wskaże, że nie zastał adresata pod wskazanym adresem lub że nikt nie otworzył mu drzwi, organ, do którego zwrócono się z wnioskiem, składa we właściwym sądzie wniosek o udzielenie mu zgody na doręczenie pism danej osobie (prawnej lub fizycznej) pod tym samym adresem, ale poza godzinami przewidzianymi w przepisach prawa. Niekiedy pozwala to na skuteczne doręczenie pisma sądowego.

4.2 Czy zagraniczne organy sądowe lub strony postępowania sądowego mają dostęp do rejestrów lub usług w tym państwie członkowskim umożliwiających ustalenie aktualnego adresu zamieszkania danej osoby? Jeśli tak, jakie rejestry lub usługi są dostępne i jakich procedur należy przestrzegać? Czy obowiązują w tym zakresie opłaty i jaka jest ich wysokość?

Jeżeli chodzi o ustalenie adresu osoby fizycznej, prawo dostępu do rejestru zawierającego dane adresowe danej osoby ma wyłącznie jednostka przyjmująca, o ile jednostka przekazująca przekaze jej numer identyfikacyjny. Wspomniana baza danych nie jest dostępna dla ogółu społeczeństwa ani dla organów państw trzecich. Natomiast dostęp do kluczowych informacji o spółkach, takich jak prawidłowa nazwa spółki, numer rejestracyjny spółki i adres jej siedziby, może uzyskać każdy, korzystając z bezpłatnego systemu internetowego prowadzonego przez rejestr działalności gospodarczej w ramach Maltańskiego Urzędu ds. Usług Finansowych. Na tej samej stronie można również uzyskać informacje szczegółowe, takie jak imiona i nazwiska dyrektorów, pełnomocników, sekretarza spółki itp., wymaga to jednak założenia konta i uiszczenia stosownej opłaty.

4.3 W jaki sposób organy w tym państwie członkowskim rozpatrują wnioski przesłane na mocy rozporządzenia Rady (WE) nr 1206/2001 z dnia 28 maja 2001 r. w sprawie współpracy między sądami państw członkowskich przy przeprowadzaniu dowodów w sprawach cywilnych lub handlowych, mające na celu ustalenie aktualnego adresu zamieszkania danej osoby?

Wniosek o przekazanie informacji na temat adresu świadka składany do jednostki centralnej musi być uzasadniony. Jednostka centralna nie jest jednak zobowiązana do przekazania takich informacji.

5 W jaki sposób dokument jest zwykle doręczany w praktyce? Czy istnieją alternatywne metody, które można wykorzystać w tym celu (inne niż doręczenie zastępcze, o którym mowa w pkt 6 poniżej)?

Ustalenia sądowe i pisma sądowe, które nie dotyczą postępowania przed sądem, doręcza się przesyłką poleconą, do której załącza się „różową kartę zwrotną” zawierającą podpis odbierającego albo informacje o tym, że pismo nie zostało odebrane. „Różową kartę zwrotną” załącza się do oryginału danego pisma (na przykład wysyła się ją razem z pismem sądowym).

Inne pisma procesowe składane w celu wszczęcia postępowania sądowego lub w toku takiego postępowania doręcza właściwy urzędnik sądowy (*court marshal*), który dostarcza wspomniane pismo na adres wskazany przez stronę składającą pismo lub który pozostawia odpisy tych pism w miejscu pracy lub miejscu zamieszkania adresata lub przekazuje te odpisy osobie zatrudnianej przez adresata, adwokata adresata lub osobie upoważnionej do odbioru jego korespondencji. Pismo nie można jednak przekazać osobie, która nie ukończyła czterdziestego roku życia, ani żadnej osobie, która – w momencie doręczenia pisma – cierpiała na chorobę psychiczną lub na inne schorzenie, z powodu którego nie była w stanie potwierdzić, że takie doręczenie miało miejsce.

6 Czy w postępowaniu cywilnym dozwolone jest elektroniczne doręczanie dokumentów (doręczanie dokumentów sądowych lub pozasądowych za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej, takich jak poczta elektroniczna, zabezpieczone aplikacje internetowe, faks, SMS itp.)? Jeśli tak, w odniesieniu do jakich rodzajów postępowań przewiduje się stosowanie tej metody? Czy istnieją ograniczenia w odniesieniu do dostępności lub dostępu do tej metody doręczania dokumentów w zależności od tego, kto jest adresatem (osoba wykonująca zawód prawniczy, osoba prawna, spółka lub inny podmiot gospodarczy, itp.)?

Pisma sądowe w postępowaniu cywilnym nie mogą być doręczane drogą elektroniczną.

7 Doręczenie „zastępcze”

7.1 Czy prawo tego państwa członkowskiego dopuszcza stosowanie innych metod doręczenia w przypadkach, w których doręczenie dokumentów adresatowi nie było możliwe (np. zawiadomienie przesłane na adres domowy, do komornika sądowego, drogą pocztową lub przez wywieszenie ogłoszenia)?

Jednostka przyjmująca zapewnia doręczenie pisma, załączając je do pisma przewodniego składanego w sekretariacie Pierwszej Izby Sądu Cywilnego w przypadku pism, które mają zostać doręczone na wyspie Malcie, oraz w sekretariacie Sądu Pokoju dla Gozo w funkcji sądu wyżej instancji w przypadku pism, które mają zostać doręczone na wyspach Gozo i Comino. Właściwy urzędnik sądowy osobiście doręcza te pisma adresatowi wraz z pismem przewodnim. W art. 187 kodeksu organizacji i postępowania cywilnego określono sposób doręczania pism sądowych:

a) doręczenia dokonuje się, dostarczając odpis pisma procesowego adresatowi lub przekazując taki odpis członkowi rodziny lub gospodarstwa domowego adresata, osobie zatrudnianej przez adresata, jego adwokata lub osobie upoważnionej przez niego do odbierania poczty przebywającej w miejscu zamieszkania, prowadzenia działalności lub pracy adresata lub pod adresem korespondencyjnym adresata, przy czym przekazanie odpisu osobie, która nie ukończyła czterdziestego roku życia, lub osobie, która z uwagi na zaburzenia psychiczne nie jest w stanie potwierdzić faktu doręczenia, jest niezgodne z prawem. Osobę uznaje się za zdolną do potwierdzenia faktu doręczenia, o ile nie zostanie przedstawiony dowód przeciwny; w przypadku niewniesienia sprzeciwu w związku z nieprawidłowym doręczeniem z powodu wystąpienia którejkolwiek z powyższych przesłanek, uznaje się, że pismo faktycznie dotarło do osoby, której należało je doręczyć;

b) jeżeli chodzi o osoby przebywające na pokładzie statków handlowych lub członków załogi nieposiadających miejsca zamieszkania na Malcie, doręczenie można przeprowadzić, dostarczając odpis kapitanowi statku lub dowolnej innej osobie działającej w jego imieniu;

c) jeżeli chodzi o podmioty posiadające odrębną osobowość prawną, pisma sądowe doręcza się takim podmiotom, przekazując odpis pisma procesowego:

(i) pełnomocnikowi lub przedstawicielowi na potrzeby postępowania sądowego bądź sekretarzom lub pracownikom tych podmiotów przebywającym w ich siedzibie statutowej, głównej jednostce organizacyjnej, miejscu prowadzenia działalności lub pod ich adresem korespondencyjnym lub (ii) dowolnej z wymienionych osób w sposób opisany w lit. a).

7.2 Jeżeli stosowane są inne metody, w którym momencie dokumenty uznaje za doręczone?

Pismo sądowe uznaje się za doręczone w momencie, w którym osoba je odbierająca przyjmie przesyłkę.

7.3 Jeżeli inna metoda doręczenia polega na złożeniu dokumentów w określonym miejscu (np. w urzędzie pocztowym), w jaki sposób informuje się adresata o tym, że dokumenty zostały złożone?

Nie dotyczy.

7.4 Jeżeli adresat odmawia przyjęcia doręczenia dokumentów, jakie są tego konsekwencje? Czy dokumenty uważa się za skutecznie doręczone, jeśli odmowa nie jest uzasadniona?

Zgodnie z maltańskim prawem, jeżeli adresat pisma procesowego odmówi osobistego przyjęcia tego pisma od pracownika sądowego doręczającego pisma sądowe, sąd może – na wniosek zainteresowanej strony i po wysłuchaniu pracownika sądowego doręczającego pisma sądowe oraz po uwzględnieniu wszystkich okoliczności sprawy – wydać zarządzenie, że doręczenie należy uznać za dokonane w dniu i o godzinie, w której adresat odmówił przyjęcia pisma, przy czym takie zarządzenie jest uznawane za dowód doręczenia do wszystkich celów przewidzianych w prawie.

Ponadto każdy, kto umyślnie unika doręczenia, utrudnia doręczenie lub odmawia przyjęcia dowolnego pisma lub orzeczenia sądu lub wykonania nakazu lub zarządzenia właściwego urzędnika sądowego, dopuszcza się obrazy sądu i podlega, jeżeli zostanie uznany za winnego, karze a) upomnienia, b) wydalenia z sali rozpraw, c) pozbawienia wolności na okres dwudziestu czterech godzin w budynku, w którym obraduje sąd, lub d) grzywny (*ammenda* lub *multa*).

8 Doręczenie drogą pocztową z zagranicy (art. 14 rozporządzenia dotyczącego doręczania dokumentów)

8.1 Jeżeli poczta doręczy adresatowi w tym państwie członkowskim dokument wysłany z zagranicy w sytuacji, w której wymagane jest potwierdzenie odbioru (art. 14 rozporządzenia dotyczącego doręczania dokumentów), czy dokument taki może zostać doręczony tylko adresatowi osobiście, czy też można go doręczyć, zgodnie z krajowymi przepisami dotyczącymi doręczania drogą pocztową, także innej osobie pod tym samym adresem?

Maltański operator świadczący usługi pocztowe doręcza przesyłkę dowolnej osobie fizycznej zastanej pod danym adresem, która wyrazi gotowość jej przyjęcia, pod warunkiem że nie cierpi ona na zaburzenia psychiczne i nie jest osobą małoletnią. Przyjmuje się, że osoba fizyczna zastana pod danym adresem, która przyjęła przesyłkę, została do tego upoważniona przez adresata. Jeżeli dana osoba nie została upoważniona przez adresata do przyjęcia przesyłki, nie powinna jej przyjmować, a jeżeli już to zrobi – ponosi odpowiedzialność za jej przekazanie adresatowi. W momencie doręczenia odbierający podpisuje potwierdzenie odbioru. Procedura ta jest zgodna z art. 33 rozporządzeń (ogólnych) dotyczących usług pocztowych z 2005 r.

8.2 W jaki sposób można dokonać, zgodnie z przepisami dotyczącymi doręczania drogą pocztową w tym państwie członkowskim, doręczenia dokumentów z zagranicy na podstawie art. 14 rozporządzenia nr 1393/2007 dotyczącego doręczania dokumentów, jeżeli pod adresem, pod który należało doręczyć dokumenty, nie zastano ani adresata, ani żadnej innej osoby uprawnionej do odebrania przesyłki (o ile doręczenie zastępcze jest możliwe na podstawie krajowych przepisów dotyczących doręczania drogą pocztową – zob. powyżej)?

Jeżeli pod wskazanym adresem nie uda się zastać żadnej osoby gotowej przyjąć przesyłkę poleconą za potwierdzeniem odbioru, pod adresem tym zostawia się zawiadomienie informujące adresata o próbie doręczenia przesyłki. W takim przypadku adresat może odebrać przesyłkę w najbliższej placówce pocztowej. Decyzja o podjęciu kolejnych prób doręczenia przesyłki leży w gestii operatora świadczącego usługi pocztowe. Jeżeli przesyłka nie zostanie odebrana, odsyła się ją nadawcy z adnotacją „nie odebrano”. Jeżeli adresat lub osoba upoważniona przez adresata odmówi przyjęcia przesyłki, odsyła się ją nadawcy z adnotacją „odmowa przyjęcia”.

8.3 Czy urzędy pocztowe przewidują określony termin na odebranie dokumentów przed ich odesłaniem jako niedoręczone? Jeśli tak, w jaki sposób adresat jest informowany o tym, że w urzędzie pocztowym jest do odebrania adresowana do niego przesyłka?

Jeżeli pod wskazanym adresem nie zastano żadnej osoby gotowej odebrać przesyłkę, zostawia się pod tym adresem zawiadomienie informujące adresata o próbie doręczenia przesyłki wraz z pouczeniem o możliwości odebrania przesyłki w najbliższej placówce pocztowej. Jeżeli przesyłka nie zostanie odebrana, operator świadczący usługi pocztowe przesyła adresatowi – wedle własnego uznania – zawiadomienie powtórne, w którym informuje go o tym, że przesyłka wciąż oczekuje na odbiór. Co do zasady zawiadomienie powtórne przesyła się po upływie pięciu dni w przypadku krajowych przesyłek poleconych i po upływie 10 dni w przypadku zagranicznych przesyłek poleconych. Jeżeli taka przesyłka pozostanie nieodebrana po upływie powyższych terminów, wówczas – po kolejnych pięciu dniach – przesyłkę odsyła się nadawcy z adnotacją „nie odebrano”. Adresat lub osoba upoważniona przez adresata będą mogli odebrać przesyłkę z placówki pocztowej wyłącznie za okazaniem zawiadomienia oraz dokumentu tożsamości (paszportu lub dowodu osobistego) adresata.

9 Czy przewiduje się pisemne potwierdzenie doręczenia dokumentu?

Na Malcie wystawia się poświadczenie doręczenia lub niedoręczenia.

Do oryginałów pism doręczanych przesyłką poleconą dołącza się „różową kartę zwrotną”. Po ich zwróceniu sądowi oryginały pism stempluje się czarnym albo czerwonym tuszem. Czarny tusz wykorzystuje się do oznaczenia, że pismo zostało skutecznie doręczone – w takim przypadku wskazuje się również osobę, której doręczono pismo. Jeżeli próba doręczenia pisma zakończyła się niepowodzeniem, pismo stempluje się czerwonym tuszem – w takim przypadku wskazuje się również powód niedoręczenia pisma.

Pisma doręczane przez właściwego urzędnika sądowego (*court marshal*) stempluje się czarnym tuszem, jeżeli próba doręczenia zakończyła się powodzeniem, albo czerwonym tuszem, jeżeli próba doręczenia zakończyła się niepowodzeniem, po czym właściwy urzędnik sądowy odpowiedzialny za doręczenie składa na nich swój podpis.

10 Co się stanie, gdy z jakichkolwiek powodów adresat nie otrzyma dokumentu lub gdy doręczenie dokumentu nastąpi z naruszeniem przepisów prawa (np. dokument zostanie doręczony osobie trzeciej)? Czy pomimo to doręczenie dokumentu może być uznane za zgodne z prawem (np. czy naruszenie przepisów prawa może być usunięte), czy też musi nastąpić nowa próba doręczenia dokumentu?

Jeżeli adresat nie otrzyma pism, ale pisma te zostaną mu skutecznie doręczone poprzez pozostawienie ich kopii pod wskazanym adresem, w miejscu jego zamieszkania lub pracy, doręczenie uznaje się za skuteczne i ważne. Doręczenie dokonane z naruszeniem prawa można zakwestionować na drodze sądowej. Jeżeli pomimo nieskutecznego doręczenia strona, której należało doręczyć pismo, wnieśnie odpowiedź do sądu lub stawi się przed sądem, doręczenie uznaje się za skuteczne.

11 Czy muszę zapłacić za doręczenie dokumentu, a jeśli tak, to jaką kwotę?

Zgodnie z obwieszczeniem nr 148 z 2014 r. jednostka przyjmująca na Malcie ustaliła opłatę w stałej wysokości zgodnie z art. 11 rozporządzenia nr 1393/2007 opiewającą na kwotę 50 EUR za każde pismo sądowe, które ma zostać doręczone na Malcie. Wspomnianą opłatę należy uiścić z góry przelewem na rachunek bankowy Biura Prokuratora Generalnego, którego dane przedstawiono poniżej:

Nazwa banku: Central Bank of Malta

Nazwa rachunku: AG Office – Receipt of Service Documents

Numer rachunku: 40127EUR-CMG5-000-Y

IBAN: MT24MALT011000040127EURCMG5000Y

Kod SWIFT: MALTMTMT

Ostatnia aktualizacja: 16/10/2017

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Doręczanie dokumentów - Niderlandy

1 Co w praktyce oznacza prawniczy termin „doręczenie dokumentów”? Dlaczego do „doręczenia dokumentów” mają zastosowanie szczególne zasady?

2 Jakie dokumenty wymagają doręczenia drogą formalną?

Każde pismo sądowe przekazane organowi, do którego zwrócono się z wnioskiem o doręczenie, zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1393/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. dotyczącym doręczania w państwach członkowskich dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych.

3 Kto odpowiada za doręczenie dokumentu?

W Niderlandach jako jednostkę przyjmującą i przekazującą wyznaczono urzędnika sądowego (*gerechtsdeurwaarder*).

4 Ustalanie adresu

4.1 Czy zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1393/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. dotyczącym doręczania w państwach członkowskich dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych organ w danym państwie członkowskim, do którego zwrócono się z wnioskiem o doręczenie, z własnej inicjatywy próbuje ustalić miejsce pobytu adresata dokumentu, który ma zostać doręczony, jeżeli adresat nie zamieszkuje już pod adresem znanym organowi występującemu z wnioskiem?

Urzędnik sądowy ma obowiązek sprawdzić miejsce zamieszkania adresata w niderlandzkiej ewidencji ludności (BRP — *Basisregistratie Personen*). Podczas tej obowiązkowej weryfikacji urzędnik uzyskuje również informacje na temat ewentualnego nowego adresu, jeżeli adresat nie zamieszkuje już pod wskazanym adresem.

4.2 Czy zagraniczne organy sądowe lub strony postępowania sądowego mają dostęp do rejestrów lub usług w tym państwie członkowskim umożliwiających ustalenie aktualnego adresu zamieszkania danej osoby? Jeśli tak, jakie rejestry lub usługi są dostępne i jakich procedur należy przestrzegać? Czy obowiązują w tym zakresie opłaty i jaka jest ich wysokość?

Nie.

4.3 W jaki sposób organy w tym państwie członkowskim rozpatrują wnioski przesłane na mocy rozporządzenia Rady (WE) nr 1206/2001 z dnia 28 maja 2001 r. w sprawie współpracy między sądami państw członkowskich przy przeprowadzaniu dowodów w sprawach cywilnych lub handlowych, mające na celu ustalenie aktualnego adresu zamieszkania danej osoby?

W Niderlandach właściwym organem do celów rozporządzenia (WE) nr 1206/2001 z dnia 28 maja 2001 r. są sądy pierwszej instancji (I.poj. *rechtbank*). Sądy niderlandzkie nie są jednak właściwe do uzyskania adresu strony (na wniosek).

5 W jaki sposób dokument jest zwykle doręczany w praktyce? Czy istnieją alternatywne metody, które można wykorzystać w tym celu (inne niż doręczenie zastępcze, o którym mowa w pkt 6 poniżej)?

Doręczanie pism sądowych należy do obowiązków urzędnika sądowego (art. 2 ustawy o urzędnikach sądowych (*Gerechtsdeurwaarderswet*)). Po weryfikacji opisanej w pytaniu 4.1 urzędnik sądowy ma obowiązek doręczyć adresatowi pismo sądowe, które otrzymał w celu jego doręczenia. Co do zasady pisma sądowe są doręczane osobiście. Nie istnieją żadne alternatywne sposoby, z wyjątkiem „doręczenia zastępczego”, o którym mowa w pytaniu 7.

6 Czy w postępowaniu cywilnym dozwolone jest elektroniczne doręczanie dokumentów (doręczanie dokumentów sądowych lub pozasądowych za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej, takich jak poczta elektroniczna, zabezpieczone aplikacje internetowe, faks, SMS itp.)? Jeśli tak, w odniesieniu do jakich rodzajów postępowań przewiduje się stosowanie tej metody? Czy istnieją ograniczenia w odniesieniu do dostępności lub dostępu do tej metody doręczania dokumentów w zależności od tego, kto jest adresatem (osoba wykonująca zawód prawniczy, osoba prawna, spółka lub inny podmiot gospodarczy, itp.)?

W Niderlandach elektroniczne doręczanie pism sądowych jest niedozwolone.

7 Doręczenie „zastępcze”

7.1 Czy prawo tego państwa członkowskiego dopuszcza stosowanie innych metod doręczenia w przypadkach, w których doręczenie dokumentów adresatowi nie było możliwe (np. zawiadomienie przesłane na adres domowy, do komornika sądowego, drogą pocztową lub przez wywieszenie ogłoszenia)?

Nie, a przynajmniej wyłącznie wówczas, gdy tego rodzaju szczególna forma nie jest sprzeczna z prawem niderlandzkim. Istnieje również możliwość doręczenia na adres niebędący adresem zamieszkania adresata, pod warunkiem że urzędnik sądowy zastanie adresata i osobiście z nim porozmawia. Jeżeli adresat nie posiada znanego miejsca zamieszkania ani pobytu w Niderlandach, pismo sądowe można złożyć w prokuraturze.

Urzędnicy sądowi nie doręczają pism sądowych drogą pocztową, chociaż jednostka przekazująca w innym państwie członkowskim może wysłać adresatowi pismo sądowe bezpośrednio drogą pocztową.

7.2 Jeżeli stosowane są inne metody, w którym momencie dokumenty uznaje za doręczone?

Nie dotyczy.

7.3 Jeżeli inna metoda doręczenia polega na złożeniu dokumentów w określonym miejscu (np. w urzędzie pocztowym), w jaki sposób informuje się adresata o tym, że dokumenty zostały złożone?

Nie dotyczy.

7.4 Jeżeli adresat odmawia przyjęcia doręczenia dokumentów, jakie są tego konsekwencje? Czy dokumenty uważa się za skutecznie doręczone, jeśli odmowa nie jest uzasadniona?

1. Odmowa przyjęcia pisma sądowego

Jeżeli adresat odmówi przyjęcia pisma sądowego doręczonego przez urzędnika sądowego, urzędnik ten może pozostawić pismo sądowe pod zarejestrowanym adresem w zaklejonej kopercie (art. 47 kodeksu postępowania cywilnego (Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering)). Pismo uznaje się za doręczone w tym momencie.

2. Odmowa ze względu na tłumaczenie

Jeżeli adresat odmówi przyjęcia pisma sądowego ze względu na tłumaczenie (art. 8 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1393/2007), urzędnik sądowy musi odnotować tę odmowę w poświadczeniu stwierdzającym brak doręczenia. Zgodnie z najnowszym orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości sąd rozstrzyga, w jakim stopniu odmowa jest ważna (wyrok w sprawie Novo Banco).

8 Doręczenie drogą pocztową z zagranicy (art. 14 rozporządzenia dotyczącego doręczania dokumentów)

8.1 Jeżeli poczta doręczy adresatowi w tym państwie członkowskim dokument wysłany z zagranicy w sytuacji, w której wymagane jest potwierdzenie odbioru (art. 14 rozporządzenia dotyczącego doręczania dokumentów), czy dokument taki może zostać doręczony tylko adresatowi osobiście, czy też można go doręczyć, zgodnie z krajowymi przepisami dotyczącymi doręczania drogą pocztową, także innej osobie pod tym samym adresem?

Operator pocztowy może doręczyć przesyłkę również innej osobie. W zależności od wybranej formy przesyłki konieczne może być okazanie dokumentu tożsamości.

8.2 W jaki sposób można dokonać, zgodnie z przepisami dotyczącymi doręczania drogą pocztową w tym państwie członkowskim, doręczenia dokumentów z zagranicy na podstawie art. 14 rozporządzenia nr 1393/2007 dotyczącego doręczania dokumentów, jeżeli pod adresem, pod który należało doręczyć dokumenty, nie zastano ani adresata, ani żadnej innej osoby uprawnionej do odebrania przesyłki (o ile doręczenie zastępcze jest możliwe na podstawie krajowych przepisów dotyczących doręczania drogą pocztową – zob. powyżej)?

Jeżeli pismo sądowe wysłano przesyłką poleconą, zostanie ono złożone w placówce pocztowej na określony czas. Listonosz pozostawia stosowne awizo w skrzynce pocztowej adresata.

8.3 Czy urzędy pocztowe przewidują określony termin na odebranie dokumentów przed ich odesłaniem jako niedoręczone? Jeśli tak, w jaki sposób adresat jest informowany o tym, że w urzędzie pocztowym jest do odebrania adresowana do niego przesyłka?

Jeżeli listonoszowi nie uda się doręczyć pisma sądowego nadanego przesyłką poleconą, pozostawia awizo zawierające pouczenie, że adresat może je odebrać we wskazanej placówce pocztowej. Pismo jest przechowywane przez trzy tygodnie. Jeżeli nie zostanie odebrane, zostaje zwrócone nadawcy.

9 Czy przewiduje się pisemne potwierdzenie doręczenia dokumentu?

Tak, oprócz protokołu doręczenia organ, do którego zwrócono się z wnioskiem o doręczenie (urzędnik sądowy), sporządzi również poświadczenie doręczenia (art. 10 rozporządzenia dotyczącego doręczania) i prześle wraz z protokołem organowi występującemu z wnioskiem o doręczenie.

10 Co się stanie, gdy z jakichkolwiek powodów adresat nie otrzyma dokumentu lub gdy doręczenie dokumentu nastąpi z naruszeniem przepisów prawa (np. dokument zostanie doręczony osobie trzeciej)? Czy pomimo to doręczenie dokumentu może być uznane za zgodne z prawem (np. czy naruszenie przepisów prawa może być usunięte), czy też musi nastąpić nowa próba doręczenia dokumentu?

Jeżeli doręczenia dokonał urzędnik sądowy, nie jest możliwe, by doręczenie to było niezgodne z prawem. Możliwa jest jednak bezskuteczność doręczenia zgodnie z art. 66 kodeksu postępowania cywilnego.

11 Czy muszą zapłacić za doręczenie dokumentu, a jeśli tak, to jaką kwotę?

Jeżeli doręczenia dokonał w Niderlandach organ, do którego zwrócono się z wnioskiem o doręczenie, opłata za doręczenie jest stała i wynosi 65 EUR od doręczenia.

Ostatnia aktualizacja: 11/04/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Uwaga: niedawno wprowadzono na tej stronie zmiany w oryginalnej wersji

językowej [de](#). Strona w wybranej przez Ciebie wersji językowej jest obecnie

tłumaczona przez nasze służby tłumaczeniowe.

Doręczanie dokumentów - Austria

1 Co w praktyce oznacza prawniczy termin „doręczenie dokumentów”? Dlaczego do „doręczenia dokumentów” mają zastosowanie szczególne zasady?

„Doręczenie” jest czynnością polegającą na przekazaniu pisma sądowego adresatowi w formie przewidzianej w przepisach prawa oraz w sposób udokumentowany, tak aby adresat zapoznał się z jego treścią.

Doręczenie jest czynnością prawną zarządzaną przez sąd w toku postępowania sądowego i dokonywaną z urzędu (§87 austriackiego kodeksu postępowania cywilnego, Zivilprozessordnung – ZPO). Doręczenie musi zostać oficjalnie udokumentowane, aby można było sprawdzić, kiedy i komu doręczono pismo sądowe. Niektóre skutki procesowe mogą wystąpić tylko wówczas, gdy istnieje dowód, że pisma sądowe zostały należycie doręczone.

2 Jakie dokumenty wymagają doręczenia drogą formalną?

Co do zasady wszystkie pisma sądowe (np. wezwania do stawienia się przed sądem, postanowienia i wyroki) oraz pisma procesowe wnoszone przez strony (np. pozew, odpowiedź na pozew, apelacja) i inne oświadczenia (również) skierowane do strony przeciwnej wymagają doręczenia drogą formalną.

3 Kto odpowiada za doręczenie dokumentu?

Doręczenie pism sądowych i sposób doręczenia zarządza organ decyzyjny (sędzia, referendarz sądowy). Zarządzenie to określa się mianem nakazu doręczenia (*Zustellverfügung*), który musi zostać umieszczony przez organ decyzyjny na oryginale pisma sądowego podlegającego doręczeniu. Faktyczny proces doręczania przeprowadza służba doręczeniowa. Co do zasady jest to operator pocztowy, ale może to być również inny operator świadczący usługę powszechną (§2 ust. 7 austriackiej ustawy o doręczaniu pism sądowych (*Zustellgesetz – Zustg*) w związku z §3 ust. 4 austriackiej ustawy o rynku pocztowym (*Postmarktgesetz*)).

4 Ustalanie adresu

4.1 Czy zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1393/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. dotyczącym doręczenia w państwach członkowskich dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych organ w danym państwie członkowskim, do którego zwrócono się z wnioskiem o doręczenie, z własnej inicjatywy próbuje ustalić miejsce pobytu adresata dokumentu, który ma zostać doręczony, jeżeli adresat nie zamieszkuje już pod adresem znanym organowi występującemu z wnioskiem?

Co do zasady odpowiedź brzmi nie. W zależności od dostępnych zasobów ludzkich może jednak zostać przeprowadzone proste wyszukanie, np. w rejestrze (w celu uzyskania bardziej szczegółowych informacji, zob. pkt 4.2 poniżej).

4.2 Czy zagraniczne organy sądowe lub strony postępowania sądowego mają dostęp do rejestrów lub usług w tym państwie członkowskim umożliwiających ustalenie aktualnego adresu zamieszkania danej osoby? Jeśli tak, jakie rejestry lub usługi są dostępne i jakich procedur należy przestrzegać? Czy obowiązują w tym zakresie opłaty i jaka jest ich wysokość?

Tak. Każdy, w tym organ zagraniczny, może skierować do austriackich [urzędów meldunkowych](#) (urzędu gminy (*Gemeindeamt*), urzędu miasta (*Magistrat*), władz powiatu (*Magistratisches Bezirksamt*)) wniosek o udostępnienie [danych meldunkowych](#) dotyczących zarejestrowanego [głównego miejsca zamieszkania](#) osoby fizycznej. Dane meldunkowe przechowywane są w rejestrze centralnym (*Zentrales Melderegister – ZMR*). Jest to publiczny rejestr, który zawiera imiona i nazwiska wszystkich osób zameldowanych w Austrii wraz ze szczegółowymi danymi dotyczącymi ich [głównego miejsca zamieszkania](#), a także, w stosownych przypadkach, drugiego miejsca zamieszkania. W Austrii istnieje obowiązek [zameldowania/wymeldowania się](#).

Aby złożyć wniosek o przeszukanie rejestru, należy koniecznie posiadać przynajmniej następujące szczegółowe informacje na temat poszukiwanej osoby: imię i nazwisko oraz dodatkowe informacje umożliwiające jej jednoznaczną identyfikację (np. datę urodzenia, miejsce urodzenia, obywatelstwo lub poprzedni adres).

Obecnie opłata za złożenie takiego wniosku wynosi 17,30 EUR (opłata za wniosek w wysokości 14,30 EUR; opłata administracyjna za uzyskanie danych z rejestru centralnego w wysokości 3,00 EUR).

Bardziej szczegółowe informacje dotyczące składania wniosku o przeszukanie rejestru można znaleźć pod adresem <http://www.help.gv.at> w zakładce [Dokumente und Recht \(dokumenty i informacje prawne\)](#) / [Personen-Meldeauskunft \(dane osobowe/dane meldunkowe\)](#).

Co do zasady doręczenie dokonuje służba doręczeniowa, tj. operator pocztowy, dowolny inny operator świadczący usługę powszechną (zob. pkt 3 powyżej) lub urzędnik sądowy (§88 austriackiego kodeksu postępowania cywilnego).

Istnieją jednak również alternatywne sposoby doręczenia przedstawione poniżej.

Doręczenie przez publiczne ogłoszenie zgodnie z §25 austriackiej ustawy o doręczaniu pism sądowych oraz z §115 austriackiego kodeksu postępowania cywilnego

Doręczenia pism sądowych osobom o nieznanym adresie doręczenia lub wielu osobom, które są nieznanymi organom i dla których nie ustanowiono osoby upoważnionej do odbioru (§20 austriackiej ustawy o doręczaniu pism sądowych), można dokonać przez umieszczenie w bazie ogłoszeń sądowych (*Ediktsdatei*) (pod adresem <http://www.justiz.gv.at> w zakładce E-Government/Ediktsdatei) zawiadomienia o złożeniu doręczanego pisma sądowego w sądzie. Zawiadomienie musi również zawierać krótki opis następujących elementów: treści doręczanego pisma sądowego, nazwy sądu rozpatrującego sprawę, przedmiotu sporu, możliwości odbioru pisma sądowego, a także pouczenie o skutkach prawnych tego zawiadomienia. Doręczenie uznaje się za dokonane z chwilą umieszczenia zawiadomienia w bazie ogłoszeń sądowych.

Doręczenie przez kuratora ustanowionego przez sąd (§116–118 austriackiego kodeksu postępowania cywilnego)

W przypadku gdy jedynym sposobem doręczenia jest dokonanie publicznego ogłoszenia (przez umieszczenie w bazie ogłoszeń sądowych), sąd musi ustanowić kuratora, na wniosek lub z urzędu, jeżeli pismo sądowe, które ma zostać doręczone zainteresowanej osobie, wywołuje potrzebę podjęcia działań w celu obrony jej praw, w szczególności jeżeli doręczane pismo sądowe zawiera wezwanie dla tej osoby do stawienia się przed sądem. Informację o ustanowieniu kuratora należy ogłosić w bazie ogłoszeń sądowych (§117 austriackiego kodeksu postępowania cywilnego). Doręczenie staje się skuteczne z chwilą takiego ogłoszenia, a następnie doręczenia pisma sądowego kuratorowi (§118 austriackiego kodeksu postępowania cywilnego).

4.3 W jaki sposób organy w tym państwie członkowskim rozpatrują wnioski przesłane na mocy rozporządzenia Rady (WE) nr 1206/2001 z dnia 28 maja 2001 r. w sprawie współpracy między sądami państw członkowskich przy przeprowadzaniu dowodów w sprawach cywilnych lub handlowych, mające na celu ustalenie aktualnego adresu zamieszkania danej osoby?

Jeżeli organ, do którego zwrócono się z wnioskiem o doręczenie, zaklasyfikuje wniosek jako przeprowadzenie dowodu w rozumieniu art. 1 rozporządzenia, np. ponieważ ustalenie adresu jest niezbędne do dokonania czynności procesowej (w szczególności do celów doręczenia pism sądowych), organ będzie postępował zgodnie z przepisami rozporządzenia i podejmie próbę ustalenia aktualnego adresu z wykorzystaniem zasobów, którymi dysponuje, np. składając wniosek o przeszukanie rejestru centralnego lub innych rejestrów.

5 W jaki sposób dokument jest zwykle doręczany w praktyce? Czy istnieją alternatywne metody, które można wykorzystać w tym celu (inne niż doręczenie zastępcze, o którym mowa w pkt 6 poniżej)?

Co do zasady doręczenie dokonuje służba doręczeniowa, tj. operator pocztowy, dowolny inny operator świadczący usługę powszechną (zob. pkt 3 powyżej) lub urzędnik sądowy (§88 austriackiego kodeksu postępowania cywilnego).

Istnieją jednak również alternatywne sposoby doręczenia przedstawione poniżej.

Doręczenie przez publiczne ogłoszenie zgodnie z §25 austriackiej ustawy o doręczaniu pism sądowych oraz z §115 austriackiego kodeksu postępowania cywilnego

Doręczenia pism sądowych osobom o nieznanym adresie doręczenia lub wielu osobom, które są nieznanymi organom i dla których nie ustanowiono osoby upoważnionej do odbioru (§20 austriackiej ustawy o doręczaniu pism sądowych), można dokonać przez umieszczenie w bazie ogłoszeń sądowych (*Ediktsdatei*) (pod adresem <http://www.justiz.gv.at> w zakładce E-Government/Ediktsdatei) zawiadomienia o złożeniu doręczanego pisma sądowego w

sądzie. Zawiadomienie musi również zawierać krótki opis następujących elementów: treści doręczanego pisma sądowego, nazwy sądu rozpatrującego sprawę, przedmiotu sporu, możliwości odbioru pisma sądowego, a także pouczenie o skutkach prawnych tego zawiadomienia. Doręczenie uznaje się za dokonane z chwilą umieszczenia zawiadomienia w bazie ogłoszeń sądowych.

Doręczenie przez kuratora ustanowionego przez sąd (§116–118 austriackiego kodeksu postępowania cywilnego)

W przypadku gdy jedynym sposobem doręczenia jest dokonanie publicznego ogłoszenia (przez umieszczenie w bazie ogłoszeń sądowych), sąd musi wyznaczyć kuratora, na wniosek lub z urzędu, jeżeli pismo sądowe, które ma zostać doręczone zainteresowanej osobie lub zainteresowanym osobom, wywołuje potrzebę podjęcia działań w celu obrony jej/ich praw, w szczególności jeżeli doręczane pismo sądowe zawiera wezwanie dla tej osoby do stawienia się przed sądem. Informację o ustanowieniu kuratora należy ogłosić w bazie ogłoszeń sądowych (§117 austriackiego kodeksu postępowania cywilnego). Doręczenie staje się skuteczne z chwilą takiego ogłoszenia, a następnie doręczenia pisma sądowego kuratorowi (§118 austriackiego kodeksu postępowania cywilnego).

Istnieje specjalny system umożliwiający elektroniczne doręczanie pism sądowych przez sądy zwany Elektronischer Rechtsverkehr (system elektronicznej korespondencji sądowej) lub w skrócie ERV. Jedynymi osobami, od których wymaga się korzystania z tego systemu, są adwokaci, obrońcy w sprawach karnych, notariusze, instytucje kredytowe i finansowe, austriackie zakłady ubezpieczeń, zakłady ubezpieczenia społecznego, fundusze emerytalne, Kasa Urlopowa Pracowników Budowlanych (Bauarbeiter-Urlaubs- und Abfertigungskasse), Fundusz Wynagrodzeń Farmaceutów (Pharmazeutische Gehaltskasse), Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (Insolvenz-Entgelt-Fonds) oraz IEF-Service GmbH, Główne Stowarzyszenie Austriackich Instytucji Ubezpieczeń Społecznych (Hauptverband der österreichischen Sozialversicherungsträger), Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa (Finanzprokuratur) oraz izby adwokackie. Inne osoby również mogą korzystać z tego systemu, ale nie są do tego zobowiązane.

Jeżeli doręczenia dokonuje się za pośrednictwem systemu ERV, orzeczenia sądowe i pisma procesowe doręczone drogą elektroniczną (§89a ust. 2 ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Gerichtsorganisationsgesetz – GOG) uznaje się za doręczone w dniu roboczym następującym bezpośrednio po ich umieszczeniu w domenie elektronicznej adresata (soboty nie uznaje się za dzień roboczy do tego celu).

Jeżeli doręczenie za pośrednictwem systemu ERV nie jest możliwe, można go dokonać również za pośrednictwem usługi doręczenia elektronicznego zgodnie z przepisami ustawy o doręczaniu pism sądowych (§89a ust. 3 ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych w związku z §28 i nast. austriackiej ustawy o doręczaniu pism sądowych).

6 Czy w postępowaniu cywilnym dozwolone jest elektroniczne doręczanie dokumentów (doręczanie dokumentów sądowych lub pozasądowych za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej, takich jak poczta elektroniczna, zabezpieczone aplikacje internetowe, faks, SMS itp.)? Jeśli tak, w odniesieniu do jakich rodzajów postępowań przewiduje się stosowanie tej metody? Czy istnieją ograniczenia w odniesieniu do dostępności lub dostępu do tej metody doręczania dokumentów w zależności od tego, kto jest adresatem (osoba wykonująca zawód prawniczy, osoba prawna, spółka lub inny podmiot gospodarczy, itp.)?

Istnieje specjalny system umożliwiający elektroniczne doręczanie pism sądowych przez sądy zwany Elektronischer Rechtsverkehr (system elektronicznej korespondencji sądowej) lub w skrócie ERV. Jedynymi osobami, od których wymaga się korzystania z tego systemu, są adwokaci, obrońcy w sprawach karnych, notariusze, instytucje kredytowe i finansowe, austriackie zakłady ubezpieczeń, zakłady ubezpieczenia społecznego, fundusze emerytalne, Kasa Urlopowa Pracowników Budowlanych (Bauarbeiter-Urlaubs- und Abfertigungskasse), Fundusz Wynagrodzeń Farmaceutów (Pharmazeutische Gehaltskasse), Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (Insolvenz-Entgelt-Fonds) oraz IEF-Service GmbH, Główne Stowarzyszenie Austriackich Instytucji Ubezpieczeń Społecznych (Hauptverband der österreichischen Sozialversicherungsträger), Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa (Finanzprokuratur) oraz izby adwokackie. Inne osoby również mogą korzystać z tego systemu, ale nie są do tego zobowiązane.

Jeżeli doręczenia dokonuje się za pośrednictwem systemu ERV, orzeczenia sądowe i pisma procesowe doręczone drogą elektroniczną (§89a ust. 2 ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Gerichtsorganisationsgesetz – GOG) uznaje się za doręczone w dniu roboczym następującym bezpośrednio po ich umieszczeniu w domenie elektronicznej adresata (soboty nie uznaje się za dzień roboczy do tego celu).

Jeżeli doręczenie za pośrednictwem systemu ERV nie jest możliwe, można go dokonać również za pośrednictwem usługi doręczenia elektronicznego zgodnie z przepisami ustawy o doręczaniu pism sądowych (§89a ust. 3 ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych w związku z §28 i nast. austriackiej ustawy o doręczaniu pism sądowych).

Jeżeli prawo wyraźnie zabrania doręczającemu doręczenia pisma sądowego odbiorcy zastępczemu, tryb takiego doręczenia określa się jako doręczenie właściwe i ma ono miejsce wówczas, gdy pisma sądowe należy doręczyć adresatowi osobiście. Ten tryb doręczenia stosuje się jedynie w wyjątkowych przypadkach.

We wszystkich pozostałych przypadkach doręczenie zastępcze jest dozwolone. Oznacza to, że jeżeli adresata nie zostanie się pod adresem doręczenia, wszystkie pisma sądowe można – co do zasady – doręczyć pełnoletniemu domownikowi zamieszkałemu pod tym samym adresem doręczenia co adresat lub dowolnemu pracownikowi lub pracodawcy adresata, który zgodzi się przyjąć pisma sądowe (§16 ust. 2 austriackiej ustawy o doręczaniu pism sądowych). W ustawie określa się tę osobę mianem odbiorcy zastępczego (*Ersatzempfänger*).

Doręczenie zastępcze jest jednak dopuszczalne wyłącznie w przypadku, gdy doręczający ma powody, by sądzić, że adresat regularnie przebywa pod adresem doręczenia.

Zgodnie z §103 austriackiego kodeksu postępowania cywilnego odbiorcą zastępczym nie może być osoba, która jest przeciwnikiem adresata w sprawie.

Zgodnie z §16 ust. 5 austriackiej ustawy o doręczaniu pism sądowych doręczenie zastępcze uznaje się za bezskuteczne, jeżeli adresat nie był w stanie dowiedzieć się o doręczonych pismach sądowych na czas, ponieważ był nieobecny pod adresem doręczenia (np. ze względu na podróż, pobyt w szpitalu lub pozbawienie wolności). Doręczenie staje się jednak skuteczne w dniu następującym bezpośrednio po powrocie adresata do miejsca doręczenia.

7 Doręczenie „zastępcze”

7.1 Czy prawo tego państwa członkowskiego dopuszcza stosowanie innych metod doręczenia w przypadkach, w których doręczenie dokumentów adresatowi nie było możliwe (np. zawiadomienie przesłane na adres domowy, do komornika sądowego, drogą pocztową lub przez wywieszenie ogłoszenia)?

Jeżeli prawo wyraźnie zabrania doręczającemu doręczenia pisma sądowego odbiorcy zastępczemu, tryb takiego doręczenia określa się jako doręczenie właściwe i ma ono miejsce wówczas, gdy pisma sądowe należy doręczyć adresatowi osobiście. Ten tryb doręczenia stosuje się jedynie w wyjątkowych przypadkach.

We wszystkich pozostałych przypadkach doręczenie zastępcze jest dozwolone. Oznacza to, że jeżeli adresata nie zostanie się pod adresem doręczenia, wszystkie pisma sądowe można – co do zasady – doręczyć pełnoletniemu domownikowi zamieszkałemu pod tym samym adresem doręczenia co adresat lub dowolnemu pracownikowi lub pracodawcy adresata, który zgodzi się przyjąć pisma sądowe (§16 ust. 2 austriackiej ustawy o doręczaniu pism sądowych). W ustawie określa się tę osobę mianem odbiorcy zastępczego (*Ersatzempfänger*).

Doręczenie zastępcze jest jednak dopuszczalne wyłącznie w przypadku, gdy doręczający ma powody, by sądzić, że adresat regularnie przebywa pod adresem doręczenia.

Zgodnie z §103 austriackiego kodeksu postępowania cywilnego odbiorcą zastępczym nie może być osoba, która jest przeciwnikiem adresata w sprawie.

Zgodnie z §16 ust. 5 austriackiej ustawy o doręczaniu pism sądowych doręczenie zastępcze uznaje się za bezskuteczne, jeżeli adresat nie był w stanie dowiedzieć się o doręczonych pismach sądowych na czas, ponieważ był nieobecny pod adresem doręczenia (np. ze względu na podróż, pobyt w szpitalu lub pozbawienie wolności). Doręczenie staje się jednak skuteczne w dniu następującym bezpośrednio po powrocie adresata do miejsca doręczenia.

7.2 Jeżeli stosowane są inne metody, w którym momencie dokumenty uznaje za doręczone?

W celu uzyskania szczegółowych informacji zob. pkt 5 i 6 powyżej.

7.3 Jeżeli inna metoda doręczenia polega na złożeniu dokumentów w określonym miejscu (np. w urzędzie pocztowym), w jaki sposób informuje się adresata o tym, że dokumenty zostały złożone?

Należy poinformować adresata o złożeniu pism sądowych w określonym miejscu za pomocą stosownego zawiadomienia (umieszczonego w skrzynce pocztowej lub w drzwiach wejściowych adresata). W zawiadomieniu należy wskazać miejsce, w którym złożono pisma sądowe, datę rozpoczęcia i zakończenia terminu przewidzianego na ich odebranie oraz skutki złożenia pism sądowych (§17 ust. 2 austriackiej ustawy o doręczaniu pism sądowych). Zgodnie z §17 ust. 3 austriackiej ustawy o doręczaniu pism sądowych bieg terminu przewidzianego na odebranie pisma sądowego rozpoczyna się pierwszego dnia, w którym pismo sądowe po raz pierwszy udostępniono do celów odebrania, przy czym termin ten musi wynosić co najmniej dwa tygodnie. Złożone pismo sądowe uznaje się za doręczone pierwszego dnia tego terminu (domniemanie doręczenia). Nie ma to jednak zastosowania w sytuacji, w której adresat nie mógł na czas zaznajomić się z treścią doręczonych pism sądowych, ponieważ był nieobecny pod adresem doręczenia. Nawet jednak w tym przypadku, jak wynika z §17 ust. 3 zdanie ostatnie austriackiej ustawy o doręczaniu pism sądowych, doręczenie uznaje się za skuteczne w dniu następującym bezpośrednio po dniu powrotu adresata do miejsca doręczenia w terminie przewidzianym na odebranie, w którym mógł on odebrać złożone pismo sądowe. Jeżeli złożone pismo sądowe nie zostanie odebrane (co w żaden sposób nie narusza skuteczności doręczenia dokonanego przez jego złożenie), należy je zwrócić do sądu, który je wysłał, po upływie terminu przewidzianego na jego odebranie.

7.4 Jeżeli adresat odmawia przyjęcia doręczenia dokumentów, jakie są tego konsekwencje? Czy dokumenty uważa się za skutecznie doręczone, jeśli odmowa nie jest uzasadniona?

Jeżeli adresat lub odbiorca zastępczy zamieszkały w tym samym gospodarstwie domowym odmawia przyjęcia pisma sądowego bez ważnego powodu prawnego, pismo sądowe należy pozostawić pod adresem doręczenia, a jeżeli nie jest to możliwe – należy je złożyć w określonym miejscu bez żadnego pisemnego zawiadomienia. Czynność pozostawienia lub złożenia pisma sądowego nadaje skuteczność czynności doręczenia (§20 austriackiej ustawy o doręczaniu pism sądowych).

8 Doręczenie drogą pocztową z zagranicy (art. 14 rozporządzenia dotyczącego doręczania dokumentów)

8.1 Jeżeli poczta doręczy adresatowi w tym państwie członkowskim dokument wysłany z zagranicy w sytuacji, w której wymagane jest potwierdzenie odbioru (art. 14 rozporządzenia dotyczącego doręczania dokumentów), czy dokument taki może zostać doręczony tylko adresatowi osobiście, czy też można go doręczyć, zgodnie z krajowymi przepisami dotyczącymi doręczania drogą pocztową, także innej osobie pod tym samym adresem?

Doręczenie pocztą musi zostać dokonane zgodnie ze Światową Konwencją Poczтовую oraz za międzynarodowym potwierdzeniem odbioru. Pismo sądowe musi zostać doręczone adresatowi, a jeżeli nie jest to możliwe – innej osobie upoważnionej do jego odbioru zgodnie z prawem państwa, w którym dokonuje się doręczenia (np. osobie upoważnionej do odbioru, odbiorcy zastępczemu). W Austrii mają zastosowanie przepisy §16 austriackiej ustawy o doręczaniu pism sądowych dotyczące odbiorców zastępczych (zob. pkt 7.1 powyżej).

8.2 W jaki sposób można dokonać, zgodnie z przepisami dotyczącymi doręczania drogą pocztową w tym państwie członkowskim, doręczenia dokumentów z zagranicy na podstawie art. 14 rozporządzenia nr 1393/2007 dotyczącego doręczania dokumentów, jeżeli pod adresem, pod który należało doręczyć dokumenty, nie zastano ani adresata, ani żadnej innej osoby uprawnionej do odebrania przesyłki (o ile doręczenie zastępcze jest możliwe na podstawie krajowych przepisów dotyczących doręczania drogą pocztową – zob. powyżej)?

Światowa Konwencja Poczтовая nie zawiera żadnych postanowień regulujących kwestię tego, czy dozwolone jest składanie pism sądowych w określonych miejscach, a jeżeli tak – na jakich warunkach. Kwestię tę regulują zatem przepisy krajowe państwa, w którym dokonuje się doręczenia pisma sądowego. Zgodnie z odpowiednimi przepisami austriackiego prawa pismo sądowe można złożyć w określonym miejscu pod warunkiem spełnienia niezbędnych warunków (zob. pkt 7 powyżej).

8.3 Czy urzędy pocztowe przewidują określony termin na odebranie dokumentów przed ich odesłaniem jako niedoręczone? Jeśli tak, w jaki sposób adresat jest informowany o tym, że w urzędzie pocztowym jest do odebrania adresowana do niego przesyłka?

Zobacz pkt 7.3 powyżej.

9 Czy przewiduje się pisemne potwierdzenie doręczenia dokumentu?

Tak. Doręczający musi potwierdzić doręczenie pisma sądowego, odnotowując ten fakt na dowodzie doręczenia (potwierdzeniu doręczenia, potwierdzeniu odbioru). Osoba przyjmująca pismo sądowe musi potwierdzić doręczenie, składając podpis na dowodzie doręczenia, wpisując datę, a jeżeli nie jest faktycznym adresatem – wskazując swój stosunek do faktycznego adresata. Jeżeli osoba przyjmująca pismo sądowe odmawia dokonania potwierdzenia, doręczający musi odnotować ten fakt na dowodzie doręczenia wraz z datą oraz, w stosownych przypadkach, ze wskazaniem stosunku osoby przyjmującej pismo sądowe do adresata. Dowód doręczenia musi zostać niezwłocznie zwrócony nadawcy.

10 Co się stanie, gdy z jakichkolwiek powodów adresat nie otrzyma dokumentu lub gdy doręczenie dokumentu nastąpi z naruszeniem przepisów prawa (np. dokument zostanie doręczony osobie trzeciej)? Czy pomimo to doręczenie dokumentu może być uznane za zgodne z prawem (np. czy naruszenie przepisów prawa może być usunięte), czy też musi nastąpić nowa próba doręczenia dokumentu?

Chociaż doręczenia nie uznaje się za skuteczne, jeżeli zostało dokonane z naruszeniem prawa, uchybienie to można naprawić. Po pierwsze, jeżeli doręczenie jest wadliwe, zgodnie z podstawową zasadą zawartą w §7 austriackiej ustawy o doręczaniu pism sądowych doręczenie nadal uznaje się za skutecznie dokonane w momencie, w którym adresat faktycznie otrzymał pismo sądowe. Jeżeli ustanowiono osobę upoważnioną do odbioru, musi ona zostać wskazana jako adresat, w przeciwnym wypadku doręczenie stanie się skuteczne wyłącznie wówczas, gdy upoważniony odbierający faktycznie otrzyma pismo sądowe. Ponadto w ustawie o doręczaniu pism sądowych (§16 ust. 5 i §17 ust. 3) określa się szczegółowe zasady usuwania wadliwości doręczenia pism sądowych w następujących sytuacjach: gdy adresat nie jest w stanie dowiedzieć się o doręczanych pismach sądowych na czas, ponieważ jest nieobecny pod adresem doręczenia, gdy doręczenie zastępcze jest bezskuteczne lub gdy pisma sądowe zostały złożone w określonym miejscu. Wada zostanie usunięta w dniu następującym bezpośrednio po powrocie adresata pod adres doręczenia, lecz w przypadkach, w których pisma sądowe złożono w określonym miejscu, niezbędne jest, aby adresat powrócił w terminie przewidzianym na odebranie pism sądowych i aby był w stanie odebrać złożone pismo sądowe następnego dnia. Chociaż nie istnieje termin przewidziany na usunięcie wady w przypadku bezskutecznego doręczenia zastępczego, jeżeli doręczenie za pośrednictwem złożenia pism sądowych jest bezskuteczne, wady nie można usunąć, jeżeli adresat wróci po upływie terminu przewidzianego na ich odebranie. Jeżeli adresat wróci wystarczająco wcześnie, aby odebrać przesyłkę pierwszego dnia biegu terminu przewidzianego na jej odebranie, doręczenie uznaje się za skuteczne w tym dniu, ponieważ ma on jeszcze do dyspozycji pełen termin przewidziany na jej odebranie. Jeżeli adresat wróci później, doręczenie pisma sądowego przez jego złożenie uznaje się za skuteczne dopiero w dniu następującym bezpośrednio po powrocie adresata; adresat musi bowiem móc skorzystać z pełnych terminów, których bieg uruchamia doręczenie pism sądowych, w szczególności z terminu na wniesienie apelacji.

11 Czy musimy zapłacić za doręczenie dokumentu, a jeśli tak, to jaką kwotę?

Nie.

Ostatnia aktualizacja: 03/01/2017

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Doręczanie dokumentów - Polska

1 Co w praktyce oznacza prawniczy termin „doręczenie dokumentów”? Dlaczego do „doręczenia dokumentów” mają zastosowanie szczególne zasady?

Doręczenie polega na zgodnym z przepisami umożliwieniu określonej osobie zapoznania się z treścią przeznaczoną dla niej korespondencji.

Od prawidłowości doręczeń zależy spełnienie konstytucyjnej zasady jawności rozpoznania spraw, zabezpieczenie praw procesowych stron i możliwości ich obrony, spełnienie przesłanek ważności postępowania, prawidłowego obliczania terminów a w konsekwencji prawomocność wydanego orzeczenia. Przepisy o doręczeniach mają charakter obligatoryjny, wyłączający swobodną dyspozycję stron w tym zakresie. Zawarte są w Kodeksie Postępowania Cywilnego w artykułach 131 – 147 (dalej jako KPC), a także w aktach wykonawczych:

Rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 lutego 2007 r. – Regulamin urzędowania sądów powszechnych (dalej „Regulamin”);

Rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 października 2010 r. w sprawie szczegółowego trybu i sposobu doręczania pism sądowych w postępowaniu cywilnym (dalej jako „Rozporządzenie”).

Doręczanie przesyłek listowych w obrocie pozasądowym reguluje ustawa z dnia z dnia 23 listopada 2012 r. Prawo pocztowe oraz jej akty wykonawcze, m.in. Rozporządzenie Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 29 kwietnia 2013 r. w sprawie warunków wykonywania usług powszechnych przez operatora wyznaczonego (dalej jako „Rozporządzenie pocztowe”).

2 Jakie dokumenty wymagają doręczenia drogą formalną?

Przedmiotem doręczeń są pisma sądowe (pisma wysyłane przez sąd do stron i innych osób związanych z postępowaniem sądowym), na przykład:

Odpis pozwu wraz z załącznikami

Zawiadomienie

Wezwanie

Pouczenie

Odpis orzeczenia z uzasadnieniem.

3 Kto odpowiada za doręczenie dokumentu?

W Polsce obowiązuje zasada oficjalności doręczeń, która oznacza, że niemal wszystkie doręczenia dokonywane są z urzędu. W trakcie postępowania doręczenia dokonywane są przez sąd. Organami doręczającymi są: operator pocztowy, komornik oraz sądowa służba doręczeniowa. Zasadą jest doręczanie pism przez operatora pocztowego. Przy wyborze sposobu doręczania przesyłek sądowych uwzględnia się koszty i skuteczność doręczeń. Gdy w konkretnych okolicznościach taki sposób doręczenia będzie efektywniejszy, można dokonać doręczenia przez sądową służbę doręczeniową, pracownika sądowego, policję sądową bądź komornika (§68 Regulaminu). W trakcie postępowania egzekucyjnego doręczeń dokonuje komornik. Minister Sprawiedliwości może utworzyć sądową służbę doręczeniową, określając jej organizację jak i szczegółowy tryb dokonywanych przez nią doręczeń. Zgodnie z art., 132 KPC, wyjątek od zasady oficjalności stanowią adwokaci i radcowie prawni, którzy w toku sprawy doręczają sobie nawzajem pisma bezpośrednio za potwierdzeniem odbioru i oznaczeniem daty. Do pisma procesowego wniesionego do sądu dołącza się dowód doręczenia drugiej stronie odpisu albo dowód jego wysłania przesyłką poleconą. Pisma, do których nie dołączono dowodu doręczenia albo dowodu wysłania przesyłką poleconą, podlegają zwrotowi. Doręczenie pisma adresatowi może nastąpić także przez wręczenie mu pisma bezpośrednio w sekretariacie sądu gdy wykazał swoją tożsamość i potwierdził odbiór.

Zgodnie z §70 Regulaminu, prezes sądu może zarządzić bezpośrednie doręczanie pism sądowych miejscowym instytucjom i adwokatom oraz bezpośrednie odbieranie pism kierowanych przez miejscowe instytucje do sądu. Jeżeli pismo przygotowawcze zostało złożone tak późno, że jego odpis nie mógł już być doręczony łącznie z wezwaniem na termin posiedzenia, można to pismo doręczyć na tym posiedzeniu.

Zgodnie z § 71 Regulaminu oraz art. 135 KPC, jeżeli adresat podał jako adres do korespondencji tylko numer skrytki pocztowej, zawiadomienie o nadejściu przesyłki sądowej może być dokonane również za pośrednictwem tej skrytki.

4 Ustalanie adresu

4.1 Czy zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1393/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. dotyczącym doręczania w państwach członkowskich dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych organ w danym państwie członkowskim, do którego zwrócono się z wnioskiem o doręczenie, z własnej inicjatywy próbuje ustalić miejsce pobytu adresata dokumentu, który ma zostać doręczony, jeżeli adresat nie zamieszkuje już pod adresem znanym organowi występującemu z wnioskiem?

Organ przyjmujący wniosek do wykonania, jeśli uzna to za zasadne, może zwrócić się do odpowiednich rejestrów celem ustalenia adresu. Rejestry istniejące w Polsce – patrz punkt 4.2.

4.2 Czy zagraniczne organy sądowe lub strony postępowania sądowego mają dostęp do rejestrów lub usług w tym państwie członkowskim umożliwiających ustalenie aktualnego adresu zamieszkania danej osoby? Jeśli tak, jakie rejestry lub usługi są dostępne i jakich procedur należy przestrzegać? Czy obowiązują w tym zakresie opłaty i jaka jest ich wysokość?

Wskazane informacje można uzyskać z ewidencji PESEL, na wniosek sądu, przed którym toczy się postępowanie lub na wniosek osoby mającej interes prawny (przykładowe dokumenty potwierdzające interes prawny: pozew, pisma komornika, umowa).

Aby złożyć wniosek, strona lub osoba mająca interes prawny, powinna skorzystać z formularza znajdującego się na stronie: <http://www.mswia.gov.pl/portal/pl/381/32/>

Opłata wynosi 31 PLN, zatem każdy wniosek powinien być złożony wraz z dowodem wniesienia opłaty

Opłatę wnosi się na poniższe konto:

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji

Ul. Batorego 5

00-951 Warszawa

Numer konta: NBP O/O Warszawa Nr 67 1010 0031 3122 3100 0000

Jeśli strona ustanowiła pełnomocnika, pełnomocnictwo powinno być załączone do wniosku.

Wniosek należy przesłać na poniższy adres:

Wydział Udostępniania Informacji

Departamentu Spraw Obywatelskich MSWiA

Ul. Pawińskiego 17/21

02-106 Warszawa

W Polsce, adresy przedsiębiorców (spółek jawnych, partnerskich, komandytowych, z ograniczoną odpowiedzialności oraz akcyjnych, spółdzielni, przedsiębiorstw państwowych, jednostek badawczo-rozwojowych, zagranicznych przedsiębiorstw oraz ich oddziałów, a także towarzystw ubezpieczeń wzajemnych) są dostępne on-line w rejestrze prowadzonym przez Krajowy Rejestr Sądowy. Rejestr prowadzony jest zgodnie z zasadami formalnej otwartości (każdy ma prawo dostępu do danych gromadzonych w rejestrze).

Informacje dostępne on-line można znaleźć na poniższej stronie:

<http://bip.ms.gov.pl/rejestry-i-ewidencje/okrajowy-rejestr-sadowy/elektroniczny-dostep-do-krajowego-rejestru-sadowego/>

Wyszukiwarka: <https://ems.ms.gov.pl/krs/wyszukiwaniepodmiotu>

Dane osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą gromadzone są w Centralnej Ewidencji Działalności Gospodarczej, do której dostęp jest otwarty dla każdego.

Wyszukiwarka Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej: <https://prod.ceidg.gov.pl/ceidg.cms.engine/>

4.3 W jaki sposób organy w tym państwie członkowskim rozpatrują wnioski przesłane na mocy rozporządzenia Rady (WE) nr 1206/2001 z dnia 28 maja 2001 r. w sprawie współpracy między sądami państw członkowskich przy przeprowadzaniu dowodów w sprawach cywilnych lub handlowych, mające na celu ustalenie aktualnego adresu zamieszkania danej osoby?

W każdy przypadku dopuszczalność takiego wniosku będzie badana przez sąd. Brak jednolitej praktyki w tym zakresie. Odnośnie sposobów ustalenia adresu – patrz punkt 4.2.

5 W jaki sposób dokument jest zwykle doręczany w praktyce? Czy istnieją alternatywne metody, które można wykorzystać w tym celu (inne niż doręczenie zastępcze, o którym mowa w pkt 6 poniżej)?

W praktyce pisma sądowe zwykle wysyłane są drogą pocztową, jako list polecony za potwierdzeniem odbioru (patrz punkt 3).

Zgodnie z art. 133 KPC, jeżeli adresatem jest osoba fizyczna, doręczenia dokonuje się jej osobiście, tj. bezpośrednio do jej rąk, a gdy nie ma zdolności procesowej – jej przedstawicielowi ustawowemu. Pisma dla osoby prawnej, jak również dla organizacji, która nie ma osobowości prawnej, doręcza się organowi uprawnionemu do reprezentowania ich przed sądem lub do rąk pracownika upoważnionego do odbioru pism przez kierownika danej jednostki. Jeżeli ustanowiono pełnomocnika procesowego lub osobę uprawnioną do odbioru pism sądowych doręczenia dokonuje się tym osobom.

Zgodnie z art. 135 KPC, na wniosek strony doręczenie może być dokonane na wskazany przez nią adres skrytki pocztowej.

Zgodnie z art. 137 KPC, doręczenia żołnierzom zasadniczej służby wojskowej, funkcjonariuszom Policji i Służby Więziennej dokonuje się przez ich organy bezpośrednio przełożone. Doręczenia osobom pozbawionym wolności dokonuje się przez zarząd odpowiedniego zakładu.

Doręczenie zastępcze i fikcje doręczeń – patrz punkt 7.

6 Czy w postępowaniu cywilnym dozwolone jest elektroniczne doręczanie dokumentów (doręczanie dokumentów sądowych lub pozasądowych za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej, takich jak poczta elektroniczna, zabezpieczone aplikacje internetowe, faks, SMS itp.)? Jeśli tak, w odniesieniu do jakich rodzajów postępowań przewiduje się stosowanie tej metody? Czy istnieją ograniczenia w odniesieniu do dostępności lub dostępu do tej metody doręczania dokumentów w zależności od tego, kto jest adresatem (osoba wykonująca zawód prawniczy, osoba prawna, spółka lub inny podmiot gospodarczy, itp.)?

Zgodnie z art. 1311 KPC, w elektronicznym postępowaniu upominawczym doręczeń powodowi dokonuje się za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego elektroniczne postępowanie upominawcze (doręczenie elektroniczne), a pozwanemu, w przypadku gdy wniesie pismo drogą elektroniczną.

W przypadku doręczenia elektronicznego pismo uznaje się za doręczone z datą wskazaną w elektronicznym potwierdzeniu odbioru korespondencji, a przy braku takiego potwierdzenia doręczenie uznaje się za skuteczne z upływem 14 dni od daty umieszczenia pisma w systemie teleinformatycznym.

Nie przesyła się doręczanych pism na adres poczty e-mail, ale w skrzynce odbiorczej poczty elektronicznej adresata umieszcza się zawiadomienie o umieszczeniu w systemie teleinformatycznym wiadomości.

7 Doręczenie „zastępcze”

7.1 Czy prawo tego państwa członkowskiego dopuszcza stosowanie innych metod doręczenia w przypadkach, w których doręczenie dokumentów adresatowi nie było możliwe (np. zawiadomienie przesłane na adres domowy, do komornika sądowego, drogą pocztową lub przez wywieszenie ogłoszenia)?

Jeżeli doręczający nie zastanie adresata w mieszkaniu, może doręczyć pismo sądowe dorosłemu domownikowi, a gdyby go nie było – administracji domu, dozorczy domu lub sołtysowi, jeżeli osoby te nie są przeciwnikami adresata w sprawie i podjęły się oddania mu pisma (art. 138 KPC).

W razie niemożności doręczenia w powyższy sposób, pismo należy złożyć w placówce pocztowej lub w urzędzie właściwej gminy, umieszczając zawiadomienie o tym w drzwiach mieszkania adresata lub w oddawczej skrzynce pocztowej (art. 139 KPC).

Pisma dla osób prawnych, organizacji, osób fizycznych podlegających wpisowi do rejestru albo ewidencji - w razie niemożności doręczenia z uwagi na nieujawnienie w rejestrze albo w ewidencji zmiany adresu - pozostawia się w aktach sprawy ze skutkiem doręczenia, chyba że nowy adres jest sądowi znany (art. 139 KPC).

Doręczenie może nastąpić również do rąk kuratora procesowego, ustanowionego przez sąd orzekający na wniosek zainteresowanej osoby. Ma to miejsce gdy stronie, której miejsce pobytu nie jest znane ma być doręczone pismo procesowe wywołujące potrzebę podjęcia obrony jej praw. Ustanowienie kuratora jest także możliwe dla organizacji, które nie mają organów lub gdy nie jest znane miejsce pobytu osób wchodzących w ich skład (art. 143 KPC).

Jeżeli miejsce pobytu strony nie jest znane a pismo doręczanie nie wywołuje potrzeby podjęcia obrony, pismo doręcza się stronie poprzez wywieszenie w budynku sądowym (art. 145 KPC).

W razie niepowiadomienia przez strony i ich przedstawicieli o zmianie adresu, pismo sądowe pozostawia się w aktach sprawy ze skutkiem doręczenia, chyba, że nowy adres jest sądowi znany (art. 136 KPC).

7.2 Jeżeli stosowane są inne metody, w którym momencie dokumenty uznaje za doręczone?

Zgodnie z art. 139 KPC, zawiadomienie o złożeniu pisma w placówce pocztowej lub w urzędzie właściwej gminy wskazuje, że przesyłka powinna być odebrana w ciągu 7 dni. Jeżeli adresat nie odbierze przesyłki w tym terminie, doręczający podejmie kolejną próbę doręczenia przesyłki do adresata. Jeżeli kolejna próba się nie powiedzie, doręczający ponownie pozostawi zawiadomienie o złożeniu pisma w placówce pocztowej lub w urzędzie właściwej gminy, a adresat będzie mieć kolejne 7 dni na odbiór przesyłki. W orzecznictwie przyjmuje się, że w ostatnim dniu tego okresu dokumenty uważa się za doręczone (patrz punkt 7.3).

W przypadku doręczenia zastępczego (patrz punkt 7.1 akapit pierwszy), pisma sądowe doręczone dorosłemu domownikowi, a gdyby go nie było – administracji domu, dozorczy domu lub sołtysowi uważa się za doręczone w momencie przekazania ich powyższym osobom.

7.3 Jeżeli inna metoda doręczenia polega na złożeniu dokumentów w określonym miejscu (np. w urzędzie pocztowym), w jaki sposób informuje się adresata o tym, że dokumenty zostały złożone?

Poprzez zawiadomienie umieszczone w drzwiach mieszkania adresata lub w oddawczej skrzynce pocztowej. Wzór zawiadomienia określa Rozporządzenie. Zawiadomienie zawiera m.in. pouczenie o tym, że w razie nieodebrania sądowej przesyłki poleconej pomimo dwukrotnego zawiadomienia, zwraca się ją do sądu wysyłającego. W takim przypadku uznaje się, że doręczenie przesyłki nastąpiło w ostatnim dniu przewidzianym do jej odbioru. Doręczenie może powodować rozpoczęcie biegu terminów procesowych.

Zgodnie z § 6 Rozporządzenia, zawiadomienie dla adresata o pozostawieniu przesyłki sporządza placówka pocztowa operatora lub doręczający, wskazując w nim placówkę pocztową operatora lub urząd gminy, z którego przesyłkę należy odebrać w ciągu siedmiu dni, licząc od dnia następnego po dniu pozostawienia zawiadomienia; zawiadomienie pozostawia w skrytce pocztowej adresata.

Po pozostawieniu zawiadomienia o możliwości odbioru przesyłki we właściwej placówce pocztowej operatora lub właściwym urzędzie gminy doręczający:

1) dokonuje adnotacji o niedoręczeniu przesyłki na formularzu potwierdzenia odbioru oraz adnotacji "awizowano dnia" na stronie adresowej niedoręczonej przesyłki i składa swój podpis;

2) oddaje przesyłkę niezwłocznie do właściwej placówki pocztowej operatora lub właściwego urzędu gminy.

Placówka pocztowa operatora lub urząd gminy potwierdzają przyjęcie od doręczającego awizowanej przesyłki przez umieszczenie na przesyłce odcisku datownika i podpisu przyjmującego.

Awizowaną przesyłkę przechowuje się w placówce pocztowej operatora lub urzędzie gminy przez siedem kolejnych dni, licząc od dnia następnego po dniu pozostawienia zawiadomienia.

7.4 Jeżeli adresat odmawia przyjęcia doręczenia dokumentów, jakie są tego konsekwencje? Czy dokumenty uważa się za skutecznie doręczone, jeśli odmowa nie jest uzasadniona?

Jeżeli adresat odmawia przyjęcia pisma, doręczenie uważa się za dokonane.

W takiej sytuacji, doręczający sam oznacza datę doręczenia oraz przyczyny braku podpisu na potwierdzeniu odbioru (art. 139 KPC).

8 Doręczenie drogą pocztową z zagranicy (art. 14 rozporządzenia dotyczącego doręczania dokumentów)

8.1 Jeżeli poczta doręczy adresatowi w tym państwie członkowskim dokument wysłany z zagranicy w sytuacji, w której wymagane jest potwierdzenie odbioru (art. 14 rozporządzenia dotyczącego doręczania dokumentów), czy dokument taki może zostać doręczony tylko adresatowi osobiście, czy też można go doręczyć, zgodnie z krajowymi przepisami dotyczącymi doręczania drogą pocztową, także innej osobie pod tym samym adresem?

Doręczenia dokonywane na wskazanej podstawie dokonywane są przez operatora pocztowego jak doręczenia zwykłych przesyłek listowych, a nie przesyłek sądowych.

Zgodnie z art. 37 ustawy Prawo pocztowe, przesyłka pocztowa, jeżeli nie jest nadana na poste restante, może być także wydana ze skutkiem doręczenia:

1. adresatowi:

a. do jego oddawczej skrzynki pocztowej, z wyłączeniem przesyłek rejestrowanych,

b. w placówce pocztowej, jeżeli podczas próby doręczenia przesyłki pocztowej adresat był nieobecny pod adresem wskazanym na przesyłce, przekazuje pocztowym lub w umowie o świadczenie usługi pocztowej albo doręczenie za pomocą oddawczej skrzynki pocztowej nie jest możliwe,

c. w miejscu uzgodnionym przez adresata z operatorem pocztowym;

2. przedstawicielowi ustawowemu adresata lub pełnomocnikowi adresata upoważnionemu na podstawie pełnomocnictwa udzielonego na zasadach ogólnych lub na podstawie pełnomocnictwa pocztowego:

a. pod adresem wskazanym na przesyłce pocztowej, przekazuje pocztowym lub w umowie o świadczenie usługi pocztowej,

b. w placówce pocztowej;

3. osobie pełnoletniej zamieszkałej razem z adresatem, jeżeli adresat nie złożył w placówce pocztowej zastrzeżenia w zakresie doręczenia przesyłki rejestrowanej lub przekazu pocztowego:

a. pod adresem wskazanym na przesyłce pocztowej, przekazuje pocztowym lub w umowie o świadczenie usługi pocztowej,

b. w placówce pocztowej, po złożeniu na piśmie oświadczenia o zamieszkiwaniu razem z adresatem;

4. osobie uprawnionej do odbioru przesyłek pocztowych w urzędzie organu władzy publicznej, jeżeli adresatem przesyłki jest dany organ władzy publicznej;

5. osobie uprawnionej do odbioru przesyłek pocztowych w podmiotach będących osobami prawnymi lub jednostkami organizacyjnymi nieposiadającymi osobowości prawnej, jeżeli adresatem przesyłki jest:

a. dana osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej,

b. niebędąca członkiem organu zarządzającego albo pracownikiem danej osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej osoba fizyczna w niej przebywająca;

6. kierownikowi jednostki organizacyjnej lub osobie fizycznej przez niego upoważnionej, jeżeli adresatem przesyłki pocztowej jest osoba fizyczna przebywająca w jednostce, w której ze względu na charakter tej jednostki lub powszechnie uznawany zwyczaj doręczenie przesyłki adresatowi jest znacznie utrudnione lub niemożliwe.

Zgodnie z § 30 i następnymi Rozporządzenia pocztowego, operator wyznaczony świadczy usługę w sposób umożliwiający uzyskanie przez nadawcę dokumentu potwierdzającego odbiór przesyłki rejestrowanej, wyłącznie na pisemne żądanie nadawcy.

Operator wyznaczony przyjmuje, w każdej swojej placówce pocztowej, od adresata pisemne żądanie przesyłania przesyłek pocztowych pod adres wskazany w tym żądaniu, w terminie określonym w regulaminie.

Operator wyznaczony przyjmuje od adresata pisemne zastrzeżenie w zakresie niedoręczania przesyłek rejestrowanych osobie pełnoletniej zamieszkałej wraz z adresatem.

8.2 W jaki sposób można dokonać, zgodnie z przepisami dotyczącymi doręczania drogą pocztową w tym państwie członkowskim, doręczenia dokumentów z zagranicy na podstawie art. 14 rozporządzenia nr 1393/2007 dotyczącego doręczania dokumentów, jeżeli pod adresem, pod który należało doręczyć dokumenty, nie zastano ani adresata, ani żadnej innej osoby uprawnionej do odebrania przesyłki (o ile doręczenie zastępcze jest możliwe na podstawie krajowych przepisów dotyczących doręczania drogą pocztową – zob. powyżej)?

Jeżeli w chwili doręczania przesyłki rejestrowanej stwierdzono nieobecność adresata lub innych osób uprawnionych do jej odbioru, zawiadomienie o próbie doręczenia przesyłki rejestrowanej wraz z informacją o terminie jej odbioru i adresie placówki oddawczej, w której przesyłka ta jest przechowywana, operator wyznaczony pozostawia w oddawczej skrzynce pocztowej adresata. Zawiadomienie to ma postać papierową.

8.3 Czy urzędy pocztowe przewidują określony termin na odebranie dokumentów przed ich odesłaniem jako niedoręczone? Jeśli tak, w jaki sposób adresat jest informowany o tym, że w urzędzie pocztowym jest do odebrania adresowana do niego przesyłka?

Przesyłki pocztowe operator wyznaczony wydaje adresatowi w placówce oddawczej w terminie 14 dni, zwanym dalej "terminem odbioru". Po upływie tego terminu przesyłka może być przechowywana, jeżeli adresat złoży w tym zakresie pisemne żądanie.

Bieg terminu odbioru rozpoczyna się od dnia następnego po dniu doręczenia zawiadomienia.

Przesyłka pocztowa nieodebrana w terminie odbioru jest zwracana nadawcy.

9 Czy przewiduje się pisemne potwierdzenie doręczenia dokumentu?

Dowodem doręczenia i jego daty jest potwierdzenie odbioru (tal zwane „zwrotne poświadczenie odbioru”), mające z reguły postać formularza dołączonego do przesyłki. Zgodnie z art. 142 KPC, odbierający pismo potwierdza odbiór i jego datę własnoręcznym podpisem. Jeżeli tego nie może lub nie chce uczynić, doręczający sam oznacza datę doręczenia oraz przyczyny braku podpisu. Natomiast doręczający stwierdza na potwierdzeniu odbioru sposób doręczenia, a na doręczonym piśmie zaznacza dzień doręczenia i opatruje to stwierdzenie swoim podpisem.

Pocztowy dowód doręczenia adresatowi przesyłki sądowej jest urzędowym dokumentem potwierdzającym fakt i datę doręczenia. Osoba, która twierdzi, że doręczenia dokonano w innej dacie powinna tę okoliczność udowodnić.

10 Co się stanie, gdy z jakichkolwiek powodów adresat nie otrzyma dokumentu lub gdy doręczenie dokumentu nastąpi z naruszeniem przepisów prawa (np. dokument zostanie doręczony osobie trzeciej)? Czy pomimo to doręczenie dokumentu może być uznane za zgodne z prawem (np. czy naruszenie przepisów prawa może być usunięte), czy też musi nastąpić nowa próba doręczenia dokumentu?

Naruszenie przez doręczyciela warunków doręczenia powoduje, iż doręczenie jest bezskuteczne.

Doręczenie wadliwe, tj. dokonane do niewłaściwych rąk, staje się skuteczne w stosunku do adresata z chwilą faktycznego otrzymania przez niego doręzonego pisma.

Niemniej, strona, która z uwagi na wadliwe doręczenie pozbawiona była możliwości działania, może w terminie trzymiesięcznym wnieść skargę o wznowienie postępowania (art. 401 oraz 407 KPC).

11 Czy muszę zapłacić za doręczenie dokumentu, a jeśli tak, to jaką kwotę?

Bezpośrednio nie. Polska nie pobiera opłat za doręczenie, chyba, że na podstawie wniosku została zastosowana szczególna procedura (art. 11 ust. 2 pkt 2 Rozporządzenia 1393/2007).

Ostatnia aktualizacja: 11/04/2017

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Strona w wybranej przez Ciebie wersji językowej jest obecnie tłumaczona przez nasze służby tłumaczeniowe.

Do tej pory przetłumaczono ją na następujące języki

Doręczanie dokumentów - Portugalia

1 Co w praktyce oznacza prawniczy termin „doręczenie dokumentów”? Dlaczego do „doręczenia dokumentów” mają zastosowanie szczególne zasady?

Doręczenie to czynność służąca poinformowaniu osoby (oskarżonego, pozwanego, dłużnika z wyroku sądowego) o wytoczeniu przeciwko niej powództwa. Za pomocą doręczenia wzywa się taką osobę po raz pierwszy do stawienia się w sądzie, aby umożliwić jej obronę. Doręczenie jest również wykorzystywane do wezwania do stawienia się w sądzie osoby mającej interes prawny w określonym rozstrzygnięciu postępowania, która początkowo nie brała w nim udziału, do przyłączenia się do sprawy po stronie powoda lub pozwanego.

Zawiadomienie służy do wezwania osoby do stawienia się w sądzie lub do poinformowania jej o okoliczności faktycznej.

Portugalski kodeks postępowania cywilnego zawiera szczegółowe przepisy regulujące sposób doręczania pism sądowych i zawiadomień oraz określające informacje, jakie należy przekazać, jeżeli chodzi o adresatów, stan faktyczny i cel przekazywania informacji. Przepisy te zostały przyjęte, aby zagwarantować faktyczne przekazanie pisma adresatowi oraz – jeżeli adresat jest stroną postępowania – zapewnić mu możliwości skorzystania z prawa do obrony.

2 Jakie dokumenty wymagają doręczenia drogą formalną?

Doręcza się następujące informacje:

- odpis pozwu, za pomocą którego powód wytoczył powództwo, oraz odpisy pism towarzyszących pozwowi, które doręcza się pozwanemu;
- informacje o wezwaniu danej osoby do stawienia się w sądzie w związku z wytoczeniem powództwa;
- oznaczenie sądu, wydziału i izby, przed którymi ma się toczyć postępowanie, wyznaczenie terminu na przekazanie odpowiedzi na pozew oraz określenie, czy w danym przypadku konieczne jest ustanowienie pełnomocnika procesowego;
- pouczenie o skutkach niewdania się w spór.

W zawiadomieniu umieszcza się następujące informacje:

- treść postanowień i wyroków sądu;
- streszczenia okoliczności faktycznych przekazane przez strony, wnioski i pisma procesowe włączone do akt sprawy oraz terminy, w których strony mogą skorzystać z przysługującego im prawa do wszczęcia postępowania spornego;
- wezwania strony, świadka, biegłego, doradcy technicznego lub adwokata do udziału w postępowaniu sądowym;
- wezwania do wydania opinii biegłego lub przedstawienia innych dowodów lub informacji skierowane do podmiotów zobowiązanych do współpracy z sądem.

3 Kto odpowiada za doręczenie dokumentu?

W ramach toczących się postępowań pisma sądowe i zawiadomienia doręczają co do zasady urzędnicy sądowi, komornicy sądowi lub pełnomocnik procesowy jednej ze stron w zależności od specyfiki danej sprawy zgodnie z odpowiedzią na pytanie 5.

W ramach postępowania spadkowego pisma i zawiadomienia mogą doręczać notariusze.

W niektórych przypadkach przewidzianych w nowej ustawie o dzierżawie gruntów miejskich (Novo Regime do Arrendamento Urbano) zawiadomienie może zostać doręczone przez adwokata, *solicitadora* lub komornika sądowego jeszcze przed wytoczeniem powództwa.

Doręczaniem pism i zawiadomień w toku postępowań nieprocesowych prowadzonych przed urzędnikiem stanu cywilnego – w szczególności postępowań w sprawach rodzinnych i dotyczących nieletnich – mogą zajmować się urzędnicy stanu cywilnego.

4 Ustalanie adresu

4.1 Czy zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1393/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. dotyczącym doręczania w państwach członkowskich dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych organ w danym państwie członkowskim, do którego zwrócono się z wnioskiem o doręczenie, z własnej inicjatywy próbuje ustalić miejsce pobytu adresata dokumentu, który ma zostać doręczony, jeżeli adresat nie zamieszkuje już pod adresem znanym organowi występującemu z wnioskiem?

Zgodnie z prawem portugalskim urzędnicy sądowi są zobowiązani – z urzędu i bez konieczności wydania przez sąd zarządzenia – do podjęcia wszelkich kroków niezbędnych do doręczenia zawiadomienia danej osobie.

W tym celu urzędnicy sądowi zapoznają się z informacjami udostępnianymi drogą elektroniczną przez inne organy administracji rządowej, aby sprawdzić, czy nastąpiła zmiana miejsca zamieszkania osoby, której należy doręczyć pismo sądowe, i ustalić aktualny adres tej osoby. Jest to zasada działania „z urzędu” obowiązująca w odniesieniu do środków podejmowanych w celu doręczenia.

Ta sama zasada obowiązuje w niektórych przypadkach przewidzianych wyraźnie w przepisach prawa w odniesieniu do zawiadamiania stron lub ich pełnomocników.

Komornicy sądowi mają również dostęp do określonych baz danych organów administracji rządowej, dzięki czemu mogą ustalić rezydencję podatkową dłużników z wyroku sądowego np. w toku postępowania egzekucyjnego.

Zgodnie z prawem portugalskim, jeżeli strona zasadnie twierdzi, że napotyka poważne trudności w uzyskaniu informacji – w szczególności informacji dotyczących zmiany miejsca zamieszkania przez osobę, której należy doręczyć pismo sądowe lub którą należy zawiadomić – co wpływa na możliwość skutecznego korzystania z prawa procesowego, wywiązania się z obowiązku lub zgłoszenia roszczenia – sąd może nakazać dowolnym osobom lub podmiotom podjęcie współpracy w celu uzyskania takich informacji. Niezależnie od tego, czy takie osoby lub podmioty są stronami postępowania, czy też nie, mają one obowiązek współpracować z sądem, przekazując żądane informacje.

4.2 Czy zagraniczne organy sądowe lub strony postępowania sądowego mają dostęp do rejestrów lub usług w tym państwie członkowskim umożliwiających ustalenie aktualnego adresu zamieszkania danej osoby? Jeśli tak, jakie rejestry lub usługi są dostępne i jakich procedur należy przestrzegać? Czy obowiązują w tym zakresie opłaty i jaka jest ich wysokość?

Nie. Z takiej możliwości mogą skorzystać wyłącznie organy krajowe i podmioty wskazane w odpowiedzi na pytanie 4.1.

4.3 W jaki sposób organy w tym państwie członkowskim rozpatrują wnioski przesłane na mocy rozporządzenia Rady (WE) nr 1206/2001 z dnia 28 maja 2001 r. w sprawie współpracy między sądami państw członkowskich przy przeprowadzaniu dowodów w sprawach cywilnych lub handlowych, mające na celu ustalenie aktualnego adresu zamieszkania danej osoby?

Sądy przeszukują bazy danych innych organów administracji rządowej, a jeżeli okaże się to niewystarczające – wzywają inne osoby, podmioty lub nawet organy policji do zgromadzenia lub przekazania informacji na temat aktualnego adresu danej osoby, jak wskazano w odpowiedzi na pytanie 4.1.

5 W jaki sposób dokument jest zwykle doręczany w praktyce? Czy istnieją alternatywne metody, które można wykorzystać w tym celu (inne niż doręczenie zastępcze, o którym mowa w pkt 6 poniżej)?

Poniżej przedstawiono różne sposoby, w jakie można doręczyć pismo lub zawiadomienie. Przypadki, w których wymagane jest doręczenie pisma i zawiadomienie, zostały już wskazane w odpowiedzi na pytanie 1.

Doręczenie pism sądowych

Pismo sądowe można doręczyć w drodze doręczenia **właściwego** albo **przez ogłoszenie**. Adresatem każdej z tych form doręczenia może być **osoba fizyczna** lub **prawna**. Przepisy w zakresie doręczania pism sądowych osobom fizycznym stosuje się odpowiednio w odniesieniu do osób prawnych, chyba że określony aspekt związany z doręczaniem pism sądowych osobom prawnym jest uregulowany w przepisach szczególnych i w takim przypadku mają zastosowanie takie przepisy szczególne.

Doręczenie właściwe

W praktyce doręczenia właściwego można dokonać:

za pośrednictwem elektronicznej transmisji danych np. do prokuratury, jeżeli działa ona w charakterze strony procesowej;

pocztą tradycyjną w formie przesyłki za potwierdzeniem odbioru wysłanej na adres, pod którym znajduje się miejsce zamieszkania lub pracy osoby, której należy doręczyć pismo – w przypadku osoby fizycznej – lub na adres siedziby wpisany do krajowego rejestru osób prawnych – w przypadku osoby prawnej;

w drodze osobistego kontaktu komornika sądowego z osobą, której należy doręczyć pismo, jeżeli doręczenie pocztą tradycyjną jest niemożliwe lub jeżeli powód wskaże taką formę doręczenia pisma w pozwie;

w drodze osobistego kontaktu urzędnika sądowego z osobą, której należy doręczyć pismo, jeżeli powód wskaże taką formę doręczenia pism w pozwie i uiści stosowną opłatę;

za pośrednictwem pełnomocnika procesowego:

pełnomocnicy procesowi muszą wskazać od razu w pozwie, że będą doręczać pisma sądowe samodzielnie, za pośrednictwem innego pełnomocnika procesowego lub za pośrednictwem *solicitadora*;

pełnomocnicy procesowi mogą wystąpić o doręczenie pism sądowych w późniejszym terminie, jeżeli ich doręczenie w jakkolwiek inny sposób okaże się niemożliwe;

zasady doręczania przez komorników sądowych lub urzędników sądowych mają zastosowanie do doręczania przez pełnomocników procesowych.

Doręczenia właściwego można dokonać do rąk:

osoby, której pismo ma zostać doręczone;

osoby innej niż osoba, której pismo ma zostać doręczone, jeżeli prawo przewiduje taką możliwość – osoba taka będzie wówczas zobowiązana do przekazania treści pisma adresatowi;

pełnomocnika procesowego osoby, której pismo ma zostać doręczone, jeżeli taki pełnomocnik otrzymał pełnomocnictwo co najmniej cztery lata wcześniej, co daje mu specjalne uprawnienia do przyjmowania doręczanych pism sądowych;

ustanowionego przez sędziego **tyczasowego opiekuna** osoby, której pismo ma zostać doręczone, jeżeli komornik sądowy lub urzędnik sądowy wiedzą, że osoba, której pismo ma zostać doręczone, nie jest w stanie przyjąć tego pisma z uwagi na brak zdolności do czynności prawnych (zdiagnozowana choroba psychiczna lub inny czynnik skutkujący tymczasowym lub trwałym pozbawieniem zdolności do czynności prawnych).

Doręczenie przez ogłoszenie

W praktyce doręczenie przez ogłoszenie może nastąpić:

jeżeli **osoba, której pismo ma zostać doręczone, zaginęła** i nie można ustalić miejsca jej pobytu;

jeżeli **tożsamość osób**, którym pismo ma zostać doręczone, jest nieznaną.

Doręczenia przez ogłoszenie dokonuje się poprzez:

umieszczenie ogłoszenia na drzwiach ostatniego miejsca zamieszkania lub siedziby osoby, której pismo sądowe ma zostać doręczone, znajdującego się w Portugalii;

i późniejsze opublikowanie ogłoszenia na publicznie dostępnej stronie internetowej wskazanej w obowiązujących przepisach.

Zawiadomienie

W trakcie postępowania zawiadomienia można dokonać w jeden z następujących sposobów:

zawiadomienia skierowane do stron, które ustanowiły pełnomocnika procesowego lub *solicitadora*, są zawsze adresowane do takiego pełnomocnika lub *solicitadora*, jak wskazano w odpowiedzi na pytanie 6;

zawiadomienia, których celem jest wezwanie strony do osobistego stawiennictwa przed stosownym organem, przesyła się odpowiedniej stronie przesyłką poleconą za potwierdzeniem odbioru (niezależnie od przekazania zawiadomienia pełnomocnikowi procesowemu, jak wskazano w odpowiedzi na pytanie 6);

zawiadomienia adresowane do stron, które nie ustanowiły pełnomocnika procesowego, przesyła się odpowiedniej stronie przesyłką poleconą za potwierdzeniem odbioru na adres, pod którym znajduje się jej miejsca zamieszkania lub siedziba, lub na inny adres wskazany jako adres do doręczeń; ponadto zawiadomienia dotyczące orzeczeń kończących postępowanie w sprawie zawsze przesyła się stronom przesyłką poleconą za potwierdzeniem odbioru na adres, pod którym znajduje się ich miejsca zamieszkania lub siedziba, lub na inny adres wskazany jako adres do doręczeń;

zawiadomienia mające na celu wezwanie świadków, biegłych lub innych osób przystępujących do sprawy w charakterze interwenienta ubocznego do stawienia się w sądzie przesyła się przesyłką poleconą za potwierdzeniem odbioru;
zawiadomień nie przesyła się, jeżeli strona zobowiązuje się doprowadzić do sądu określoną osobę, lecz strona może wnieść do sekretariatu sądu o przesłanie jej zawiadomień dotyczących osób, które strona zobowiązuje się doprowadzić;
o orzeczeniach kończących postępowanie w sprawie zawsze zawiadamia się prokuraturę, jak opisano w odpowiedzi na pytanie 6;
jak wyjaśniono w odpowiedzi na pytanie 6, prokuraturę zawiadamia się o wydaniu postanowień o udzieleniu zabezpieczenia, które mogą dać podstawę do wniesienia zażalenia zgodnie z obowiązującymi przepisami;
komunikaty i zaproszenia przesyłane zainteresowanym stronom w formie pisma procesowego uznaje się za zawiadomienia, pod warunkiem że są one udokumentowane oraz że ich wysłanie zarządził organ rozpoznający sprawę;
pełnomocnicy procesowi przekazują sobie nawzajem zawiadomienia samodzielnie w drodze elektronicznego transferu danych lub w inny sposób wskazany w odpowiedzi na pytanie 6.

6 Czy w postępowaniu cywilnym dozwolone jest elektroniczne doręczanie dokumentów (doręczanie dokumentów sądowych lub pozasądowych za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej, takich jak poczta elektroniczna, zabezpieczone aplikacje internetowe, faks, SMS itp.)? Jeśli tak, w odniesieniu do jakich rodzajów postępowań przewiduje się stosowanie tej metody? Czy istnieją ograniczenia w odniesieniu do dostępności lub dostępu do tej metody doręczania dokumentów w zależności od tego, kto jest adresatem (osoba wykonująca zawód prawniczy, osoba prawna, spółka lub inny podmiot gospodarczy, itp.)?

Tak, następujące czynności najlepiej jest przeprowadzać **drogą elektroniczną transmisji danych** za pośrednictwem sądowego komputerowego systemu informacyjnego:

doręczanie pism sądowych prokuraturze;

doręczanie zawiadomień prokuraturze, adwokatom, *solicitadorom* i komornikom sądowym;

wnoszenie do sądu pism procesowych i sądowych przez adwokatów, *solicitadorów* i komorników sądowych;

przedstawianie dowodów potwierdzających uiszczenie opłaty sądowej (stanowiącej element kosztów sądowych);

przedstawianie dowodów potwierdzających korzystanie z pomocy prawnej lub wniosków o pomoc prawną.

Jeżeli rozmiar pisma procesowego, które ma zostać przedłożone, nie pozwala na zastosowanie elektronicznej transmisji danych lub jeżeli pisma sądowe, które mają zostać przesłane, istnieją wyłącznie w postaci fizycznej, lub w przypadku gdy w danej sprawie ustanowienie pełnomocnika procesowego nie jest konieczne i strona nie ustanowiła takiego pełnomocnika, lub w przypadku wystąpienia innej uzasadnionej przyczyny:

pisma procesowe mogą zostać złożone w sekretariacie sądu, przesłane pocztą tradycyjną lub faksem;

zawiadomienie o pismach procesowych może zostać doręczone za potwierdzeniem odbioru, pocztą tradycyjną lub faksem.

Ponadto służby sądowe mogą:

przesyłać dowolne wiadomości pocztą tradycyjną, faksem lub drogą elektroniczną;

w pilnych przypadkach mogą wysyłać telegramy, kontaktować się telefonicznie lub korzystać z innych podobnych środków telekomunikacyjnych.

Połączenia telefoniczne są zawsze odnotowywane w aktach sprawy i potwierdzane w dowolny sposób na piśmie.

W przypadku stron postępowania połączenia telefoniczne mogą być realizowane wyłącznie na potrzeby przekazania wezwania lub uchylecia wezwania do stawiennictwa w związku z czynnościami procesowymi.

Zasady te obowiązują w postępowaniach sądowych w sprawie cywilnej lub handlowej rozpoznawanych przed sądami pierwszej instancji. W niektórych przypadkach stosuje się je również w postępowaniach przed notariuszami (np. w postępowaniach spadkowych) lub w postępowaniach przed urzędnikami stanu cywilnego (np. w sprawie rodzinnej, jeżeli zawarto ugodę).

7 Doręczenie „zastępcze”

7.1 Czy prawo tego państwa członkowskiego dopuszcza stosowanie innych metod doręczenia w przypadkach, w których doręczenie dokumentów adresatowi nie było możliwe (np. zawiadomienie przesłane na adres domowy, do komornika sądowego, drogą pocztową lub przez wywieszenie ogłoszenia)?

Ponadto portugalskie prawo przewiduje również **doręczanie pism sądowych w wyznaczonym terminie** w następujących przypadkach:

w przypadku doręczenia właściwego, jeżeli komornik sądowy lub urzędnik sądowy ustalili, że adresat pisma zamieszkuje lub pracuje we wskazanym miejscu, lecz nie jest w stanie pisma doręczyć, ponieważ adresata nie można zastać w tym miejscu;

w takim przypadku w miejscu doręczenia należy pozostawić zawiadomienie informujące o planowanym terminie doręczenia;

zawiadomienie może zostać doręczone osobie, która ma największe szanse na to, aby przekazać je adresatowi, a jeżeli nie będzie to możliwe – należy wywiesić je w najodpowiedniejszym miejscu;

w dniu i o godzinie wskazanej w zawiadomieniu komornik sądowy lub urzędnik sądowy doręcza pismo sądowe adresatowi, a jeżeli osoby tej nie ma na miejscu – powierza zadanie doręczenia pisma osobie trzeciej, która będzie miała największe szanse na to, aby przekazać to pismo adresatowi;

jeżeli skłonienie osób trzecich do współpracy jest niemożliwe, doręczenie odbywa się przez wywieszenie w najodpowiedniejszym miejscu i w obecności dwóch świadków zawiadomienia o tym, że pisma sądowe zostały doręczone, wraz ze wskazaniem sądu, przed którym toczy się postępowanie, oraz informacją o tym, że odpis i pisma można odebrać w sekretariacie sądu.

Uwaga

Jeżeli:

(i) adresat nie podpisał potwierdzenia odbioru (w przypadku doręczenia pocztą);

(ii) doręczenie właściwe w wyznaczonym terminie zostanie dokonane do rąk osoby trzeciej; lub

(iii) doręczenie właściwe w wyznaczonym terminie zostanie dokonane przez wywieszenie ogłoszenia w miejscu doręczenia,

komornik sądowy lub sekretarz sądu muszą każdorazowo wysłać, w terminie dwóch dni roboczych, **przesyłkę poleconą** adresowaną do osoby, której należy doręczyć pisma sądowe, aby powiadomić ją – w stosownych przypadkach – o:

dacie uznania pisma za doręczone i sposobie doręczenia;

terminie na podjęcie decyzji o wdanii się w spór i skutkach niewdania się w spór;

miejscu, w którym można zapoznać się z pismem procesowym wszczynającym postępowanie i pismami sądowymi podlegającymi doręczeniu;

tożsamości osoby, której doręczono pisma sądowe.

7.2 Jeżeli stosowane są inne metody, w którym momencie dokumenty uznaje za doręczone?

Doręczenie pocztą tradycyjną uznaje się za dokonane w dniu przedstawienia potwierdzenia odbioru podpisanego przez osobę, której należało doręczyć pisma sądowe, albo przez osobę trzecią (wychodząc z założenia, że osoba trzecia przekazała przesyłkę osobie, której należało doręczyć pisma sądowe, chyba że istnieją dowody świadczące o tym, że tak się nie stało).

Doręczenie właściwe przez komorników sądowych, urzędników sądowych i pełnomocników procesowych uznaje się za dokonane w dniu sporządzenia pokwitowania odbioru.

Doręczenie poprzez wywieszenie ogłoszenia o doręczeniu uznaje się za dokonane w dniu podanym na takim ogłoszeniu.

7.3 Jeżeli inna metoda doręczenia polega na złożeniu dokumentów w określonym miejscu (np. w urzędzie pocztowym), w jaki sposób informuje się adresata o tym, że dokumenty zostały złożone?

W przypadku doręczenia lub zawiadomienia za pomocą przesyłki poleconej – za potwierdzeniem odbioru lub bez potwierdzenia odbioru – listonosz zostawia w skrzynce na listy awizo, jeśli nie zostanie nikogo pod wskazanym adresem.

Awizo zawiera informacje o tym, że przesyłkę złożono w placówce pocztowej, wraz z podaniem adresu i godzin otwarcia takiej placówki oraz terminu na odebranie przesyłki.

Jeżeli adresat nie odbierze przesyłki w wyznaczonym terminie (oraz nie wpłynie wniosek o przedłużenie tego terminu lub wystanie przesyłki pod inny adres), przesyłka zostanie odesłana do nadawcy.

7.4 Jeżeli adresat odmawia przyjęcia doręczenia dokumentów, jakie są tego konsekwencje? Czy dokumenty uważa się za skutecznie doręczone, jeśli odmowa nie jest uzasadniona?

Jeżeli doręczenie odbywa się pocztą tradycyjną i istnieją dowody potwierdzające, że adresat odmówił przyjęcia przesyłki lub podpisania potwierdzenia odbioru, doręczenie uznaje się za skuteczne po podjęciu następujących czynności i w następujących okolicznościach:

po sporządzeniu przez listonosza notatki poświadczającej odmowę podpisania potwierdzenia odbioru lub przyjęcia przesyłki przez osobę fizyczną bądź przedstawiciela lub pracownika osoby prawnej;

jeżeli strony mają możliwość wskazania adresu do doręczeń:

(i) po pozostawieniu drugiej przesyłki poleconej za potwierdzeniem odbioru pod wskazanym adresem, jeżeli pierwsza przesyłka polecona za potwierdzeniem odbioru przesłana na ten adres powróciła do nadawcy; lub

(ii) po sporządzeniu przez listonosza notatki poświadczającej odmowę przyjęcia przesyłki lub podpisania potwierdzenia odbioru przez osobę, której należało doręczyć pisma sądowe, jeżeli przesyłka została wysłana pod wskazany adres.

Jeżeli pisma sądowe zostały doręczone w drodze doręczenia właściwego przez komornika sądowego lub urzędnika sądowego i istnieją dowody potwierdzające, że adresat odmówił podpisania poświadczenia doręczenia lub przyjęcia odpisów pism sądowych, doręczenie uznaje się za skuteczne. W takim przypadku:

komornik sądowy lub urzędnik sądowy informuje osobę, której należało doręczyć pisma sądowe, że odpisy tych pism są dostępne w sekretariacie sądu, oraz zamieszcza adnotację o przekazaniu tej informacji i o odmowie przyjęcia pism sądowych przez osobę, której należało je doręczyć, w poświadczeniu doręczenia;

ponadto sekretariat sądu ponownie zawiadamia osobę, której należało doręczyć pisma sądowe, za pomocą przesyłki poleconej, że odpis pozwu i towarzyszących mu pism są do odebrania w sekretariacie.

Doręczenie pism sądowych uznaje się za nieskuteczne wyłącznie w przypadku, gdy odmowa ich przyjęcia jest uzasadniona. Odmowę przyjęcia pism sądowych uznaje się za uzasadnioną, jeżeli osoby, której należało doręczyć pisma sądowe, nie można odnaleźć, ponieważ nie zamieszkuje ona pod wskazanym adresem lub nie posiada siedziby pod tym adresem, lub jeżeli osoba trzecia oświadczy, że nie jest w stanie doręczyć przesyłki.

Te same zasady obowiązują w określonych przypadkach, w których prawo przewiduje, że **zawiadomienie właściwe** stron lub ich pełnomocników wymaga dopełnienia takich samych formalności jak w przypadku doręczenia.

8 Doręczenie drogą pocztową z zagranicy (art. 14 rozporządzenia dotyczącego doręczania dokumentów)

8.1 Jeżeli poczta doręczy adresatowi w tym państwie członkowskim dokument wysłany z zagranicy w sytuacji, w której wymagane jest potwierdzenie odbioru (art. 14 rozporządzenia dotyczącego doręczania dokumentów), czy dokument taki może zostać doręczony tylko adresatowi osobiście, czy też można go doręczyć, zgodnie z krajowymi przepisami dotyczącymi doręczania drogą pocztową, także innej osobie pod tym samym adresem?

Jeżeli pisma sądowe lub zawiadomienie, które mają zostać doręczone pocztą tradycyjną za potwierdzeniem odbioru, zostały wysłane z państwa trzeciego, portugalskie służby pocztowe mogą doręczyć przesyłkę i pisma sądowe adresatowi albo osobie trzeciej przebywającej pod tym samym adresem, która oświadczy, że jest w stanie przekazać przesyłkę adresatowi.

8.2 W jaki sposób można dokonać, zgodnie z przepisami dotyczącymi doręczania drogą pocztową w tym państwie członkowskim, doręczenia dokumentów z zagranicy na podstawie art. 14 rozporządzenia nr 1393/2007 dotyczącego doręczania dokumentów, jeżeli pod adresem, pod który należało doręczyć dokumenty, nie zastano ani adresata, ani żadnej innej osoby uprawnionej do odebrania przesyłki (o ile doręczenie zastępcze jest możliwe na podstawie krajowych przepisów dotyczących doręczania drogą pocztową – zob. powyżej)?

Zobacz odpowiedź na pytanie 7.3.

8.3 Czy urzędy pocztowe przewidują określony termin na odebranie dokumentów przed ich odesłaniem jako niedoręczone? Jeśli tak, w jaki sposób adresat jest informowany o tym, że w urzędzie pocztowym jest do odebrania adresowana do niego przesyłka?

Co do zasady adresat ma **sześć dni roboczych** na odebranie pism sądowych z placówki pocztowej.

Adresat jest informowany o tym terminie oraz o tym, że pisma sądowe można odebrać w placówce pocztowej, za pośrednictwem **awiza**, które listonosz zawsze zostawia w jego skrzynce na listy, ilekroć nie zostanie nikogo w mieszkaniu.

9 Czy przewiduje się pisemne potwierdzenie doręczenia dokumentu?

Tak, w przypadku doręczenia potwierdzenie odbioru, poświadczenie doręczenia lub zawiadomienie o doręczeniu stanowią pisemny dowód potwierdzający dokonanie doręczenia.

Jeżeli chodzi o zawiadomienie, zarejestrowanie potwierdzenia, zarejestrowanie pisma lub akt lub sporządzenie protokołu w trakcie postępowania stanowią pisemny dowód potwierdzający dokonanie zawiadomienia.

W przypadku doręczenia lub zawiadomienia za pośrednictwem elektronicznej transmisji danych sądowy komputerowy system informacyjny potwierdza datę i godzinę wysłania.

10 Co się stanie, gdy z jakichkolwiek powodów adresat nie otrzyma dokumentu lub gdy doręczenie dokumentu nastąpi z naruszeniem przepisów prawa (np. dokument zostanie doręczony osobie trzeciej)? Czy pomimo to doręczenie dokumentu może być uznane za zgodne z prawem (np. czy naruszenie przepisów prawa może być usunięte), czy też musi nastąpić nowa próba doręczenia dokumentu?

Nedoręczenie stanowi poważne uchybienie skutkujące unieważnieniem całego postępowania, począwszy od wniesienia pozwu, którego jednak nie dotyka nieważność.

Uznaje się, że niedoręczenie zachodzi w następujących przypadkach:

całkowite zaniechanie doręczenia;

błąd przy ustalaniu tożsamości osoby, której pisma sądowe mają zostać dostarczone;

niewłaściwe doręczenie przez ogłoszenie;

doręczenie dokonane po śmierci osoby fizycznej lub po rozwiązaniu osoby prawnej;

istnienie dowodu potwierdzającego, że adresat nie zapoznał się z doręczanym pismem sądowym nie z własnej winy.

Uznaje się, że nieważność doręczenia zostanie naprawiona wyłącznie wówczas, gdy pozwany lub prokuratura (jeśli to ona jest stroną procesową) dokonają czynności w toku postępowania bez wniesienia sprzeciwu wobec niedoręczenia pism sądowych.

Poza wskazanymi powyżej przypadkami zaniechanie podjęcia jakiegokolwiek czynności lub niedopełnienie jakichkolwiek formalności przewidzianych w przepisach w zakresie doręczania pism sądowych lub zawiadamiania stanowi zwykłą nieprawidłowość. Jeżeli nieprawidłowość ta zostanie zgłoszona lub jeżeli sąd zda sobie sprawę z jej wystąpienia w toku postępowania, sąd nakaże jej usunięcie. W innych przypadkach wystąpienie nieprawidłowości przy doręczaniu pism sądowych lub zawiadamianiu będzie skutkowało nieważnością danej czynności, wyłącznie jeśli tak przewiduje prawo lub w sytuacji, w której nieprawidłowość taka może wpłynąć na rozpoznanie lub rozstrzygnięcie danej sprawy. W takim przypadku pozostałe czynności procesowe, na które unieważniona czynność nie ma wpływu, zachowują ważność.

11 Czy muszę zapłacić za doręczenie dokumentu, a jeśli tak, to jaką kwotę?

Tak, w niektórych przypadkach, opisanych szczegółowo poniżej, koszt doręczenia i zawiadomienia jest szacowany w jednostkach rozliczeniowych. Wartość jednej jednostki rozliczeniowej w 2015 r. wynosiła 102 EUR.

A zatem:

koszt doręczenia pism sądowych i zawiadomień przez komorników sądowych wynosi 0,5 jednostki rozliczeniowej w przypadku skutecznego doręczenia i 0,25 jednostki rozliczeniowej w przypadku nieskutecznego doręczenia;

koszt właściwego doręczenia zawiadomienia oraz doręczenia lub zawiadomienia przez ogłoszenie dokonane przez urzędników sądowych wynosi 0,5 jednostki rozliczeniowej w przypadku skutecznego doręczenia lub zawiadomienia i 0 jednostek rozliczeniowych w przypadku nieskutecznego doręczenia lub zawiadomienia;

kwoty te mogą zostać powiększone o koszty transportu, jeżeli daną czynność podejmuje urzędnik sądowy, oraz – w stosownych przypadkach – o VAT.

Uwaga końcowa

Informacje przedstawione w niniejszym formularzu mają ogólny charakter, nie są wyczerpujące i nie są wiążące dla punktu kontaktowego, europejskiej sieci sądowej w sprawach cywilnych i handlowych, sądów ani żadnych innych odbiorców. Należy każdorazowo zapoznać się z obowiązującymi przepisami prawa.

Ostatnia aktualizacja: 05/01/2017

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Doręczanie dokumentów - Rumunia

1 Co w praktyce oznacza prawniczy termin „doręczenie dokumentów”? Dlaczego do „doręczenia dokumentów” mają zastosowanie szczególne zasady?

Sąd może orzec w danej sprawie, jeżeli strony zostały wezwane do stawienia się przed sądem bądź stawiły się osobiście lub są reprezentowane przez pełnomocnika. Doręczenie pism sądowych za granicę i z zagranicy jest czynnością mającą na celu umożliwienie adresatom – stronom, świadkom lub innym uczestnikom postępowania w państwie składającym wniosek – zapoznanie się z ich treścią (art. 3 ust. 1 ustawy nr 189/2003 o międzynarodowej pomocy prawnej w sprawach cywilnych i karnych).

2 Jakie dokumenty wymagają doręczenia drogą formalną?

Pismami sądowymi, które wymagają doręczenia drogą formalną, są pisma sądowe sporządzone w postępowaniu w sprawie cywilnej lub handlowej, których doręczenie zarządził sąd (wezwania do stawienia się przed sądem, wyroki, apelacje/zażalenia itd.).

3 Kto odpowiada za doręczenie dokumentu?

Doręczenia pism procesowych dokonuje się bezpłatnie, z urzędu, za pośrednictwem pracowników sądowej służby doręczeniowej lub innej osoby zatrudnionej w sądzie. Jeżeli nie jest to możliwe, doręczenia dokonuje się pocztą, wysyłając przesyłkę poleconą z zadeklarowaną zawartością za potwierdzeniem odbioru, w zaklejonej kopercie, do której należy dołączyć dowód/protokół doręczenia i zawiadomienie dla adresata o pozostawieniu przesyłki. Doręczenia można również dokonać za pośrednictwem komorników sądowych lub przesyłką ekspresową na wniosek i koszt zainteresowanej strony (art. 154 ust. 1, 4 i 5 kodeksu postępowania cywilnego).

4 Ustalanie adresu

4.1 Czy zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1393/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. dotyczącym doręczania w państwach członkowskich dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych organ w danym państwie członkowskim, do którego zwrócono się z wnioskiem o doręczenie, z własnej inicjatywy próbuje ustalić miejsce pobytu adresata dokumentu, który ma zostać doręczony, jeżeli adresat nie zamieszkuje już pod adresem znanym organowi występującemu z wnioskiem?

Wniosek musi zawierać adres strony (art. 194 kodeksu postępowania cywilnego). Podczas wstępnej procedury sprawdzania poprawności wniosku pod względem formalnym i merytorycznym sąd może wezwać wnioskodawcę do dostarczenia dodatkowych informacji, których nie wskazano we wniosku (art. 200 kodeksu postępowania cywilnego).

Sąd nie jest zobowiązany do ustalania z urzędu aktualnego adresu wnioskodawcy. Jest on jednak co do zasady zobowiązany do odgrywania aktywnej roli (art. 22 kodeksu postępowania cywilnego) i do podejmowania niezbędnych czynności w celu wydania uzasadnionego orzeczenia.

4.2 Czy zagraniczne organy sądowe lub strony postępowania sądowego mają dostęp do rejestrów lub usług w tym państwie członkowskim umożliwiających ustalenie aktualnego adresu zamieszkania danej osoby? Jeśli tak, jakie rejestry lub usługi są dostępne i jakich procedur należy przestrzegać? Czy obowiązują w tym zakresie opłaty i jaka jest ich wysokość?

Adres obywatela Rumunii można uzyskać za pośrednictwem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych (Krajowego Inspektoratu ds. Danych Osobowych i Zarządzania Bazą Danych – INEPABD, str. Obcina Mare nr. 2, Sector 6, București, tel. +40214135442, +40217467047/8/9, faks +40214135049, adres e-mail depabd@mai.gov.ro; strona internetowa: http://depabd.mai.gov.ro/furnizari_date.html) lub za pośrednictwem lokalnego urzędu stanu cywilnego.

Zainteresowane osoby mogą zwrócić się do krajowego rejestru danych osobowych o niektóre dane osobowe rumuńskich obywateli dotyczące ich miejsca zamieszkania lub pobytu, składając uzasadniony pisemny wniosek w lokalnym urzędzie stanu cywilnego, który jest właściwy dla obszaru, na którym ma siedzibę poszukiwana kancelaria prawna/osoba. Tego rodzaju dane mogą być udostępniane wyłącznie za uprzednią zgodą zainteresowanych osób.

Zgody nie wymaga się, jeżeli istnieje uzasadniona podstawa prawna i jeżeli wniosek składają określone organy (policji, obrony, wymiaru sprawiedliwości, ochrony socjalnej itd.) lub osoby fizyczne, których uzasadnione interesy są potwierdzone dokumentami, w których wykazuje się uzasadnioną podstawę prawną. Organami właściwymi do podejmowania decyzji w sprawie wniosków złożonych przez osoby prawne są lokalne urzędy stanu cywilnego oraz INEPABD.

W przypadku jednorazowych wniosków lub wniosków obejmujących niewielką ilość informacji opłatę wynoszącą 1 RON za osobę przekazuje się na rachunek skarbu państwa nr RO35TREZ70620330108XXXXX (IBAN) prowadzony przez Trezoreria Sector 6 București, numer identyfikacji podatkowej: 26362870 (jeżeli dane pochodzą z INEPABD) lub na rachunki samorządów lokalnych (jeżeli dane pochodzą z lokalnego urzędu stanu cywilnego).

Na każdym wniosku należy umieścić znak opłaty skarbowej w wysokości 5 RON. W przypadku wniosków obejmujących dużą ilość informacji opłata wynosi 120 RON za godzinę korzystania z centralnego systemu komputerowego lub 7 RON za godzinę korzystania z lokalnego systemu komputerowego. Instytucje publiczne właściwe w określonych dziedzinach (takich jak obronność, porządek publiczny, wymiar sprawiedliwości, finanse, zdrowie itd.) są wyłączone z obowiązku uiszczania opłat za dane, o których udostępnienie wnioskują do celów związanych z wykonywaniem swoich obowiązków prawnych.

Uzyskiwanie adresu siedziby osoby prawnej za pośrednictwem Krajowego Biura Rejestru Handlowego (Bd. Unirii nr. 74, tronson 2+3, bl. J3B, Sector 3, București; <https://portal.onrc.ro/>) lub za pośrednictwem biur rejestru handlowego przy sądach

Na koszt wnioskodawcy mogą zostać wydane poświadczony za zgodność z oryginałem kopie wpisów dokonanych w rejestrze oraz przedłożonych dokumentów, jak również informacje związane z zarejestrowanymi danymi oraz certyfikaty poświadczające, że konkretny dokument lub fakt nie został zarejestrowany. O wydanie dokumentów można się również zwrócić drogą pocztową i można je otrzymać tą samą drogą. Na stosowny wniosek dokumenty są wydawane w formie elektronicznej i przesyłane pocztą elektroniczną wraz z zaawansowanym podpisem elektronicznym, który jest w nie wbudowany, załączony do nich lub logicznie z nimi powiązany.

Formularze, a także informacje o opłatach i należnościach pobieranych za udostępnienie konkretnych (podstawowych lub rozszerzonych) informacji, historycznych sprawozdań lub certyfikatów można znaleźć pod adresem <https://www.onrc.ro/index.php/en/> w zakładce Informacje.

Jeżeli podpisano stosowne protokoły dotyczące współpracy, dokumenty i informacje mogą być udostępniane nieodpłatnie niektórym organom i instytucjom publicznym, osobom prawnym, dziennikarzom i przedstawicielom środków masowego przekazu oraz akredytowanym misjom dyplomatycznym. Serwis InfoCert służy do wydawania certyfikatów online oraz do dostarczania informacji za pośrednictwem portalu <https://portal.onrc.ro/>. Dokumenty wydane za pośrednictwem tego serwisu podlegają przepisom o podpisach elektronicznych i o znacznikach czasu. Zawierają one następujące zabezpieczenia: kwalifikowane podpisy elektroniczne, znaczniki czasu, znaki wodne (znaki graficzne znajdujące się w tle strony) oraz kody kreskowe. Próbkę dokumentów wydanych za pośrednictwem tego serwisu są dostępne pod adresem: <https://portal.onrc.ro/ONRCPortalWeb/appmanager/myONRC/signup?p=infoCert> Istnieje możliwość ujawnienia danych osobowych dotyczących wspólników, akcjonariuszy/udziałowców lub innych osób, jeżeli dane objęte wnioskiem są udostępniane w okienku lub drogą elektroniczną za pośrednictwem serwisu online RECOM oraz przesyłane pocztą elektroniczną wraz z zaawansowanym podpisem elektronicznym, który jest w nie wbudowany, załączony do nich lub logicznie z nimi powiązany, lub za pośrednictwem certyfikatów. Organy publiczne w obszarze wymiaru sprawiedliwości, obrony narodowej lub finansów, likwidatorzy i komornicy sądowi również mogą uzyskać dostęp do innych danych.

4.3 W jaki sposób organy w tym państwie członkowskim rozpatrują wnioski przesłane na mocy rozporządzenia Rady (WE) nr 1206/2001 z dnia 28 maja 2001 r. w sprawie współpracy między sądami państw członkowskich przy przeprowadzaniu dowodów w sprawach cywilnych lub handlowych, mające na celu ustalenie aktualnego adresu zamieszkania danej osoby?

O dopuszczalności rozpatrywania takich wniosków decyduje sąd. Rumuńskie sądy otrzymują ograniczoną liczbę wniosków o pomoc prawną w ustaleniu adresu/siedziby danej osoby i trudno jest ocenić, czy istnieje w tym zakresie jednolita praktyka. Jak wynika z dostępnych informacji, rumuńskie sądy co do zasady przyjmują takie wnioski.

5 W jaki sposób dokument jest zwykle doręczany w praktyce? Czy istnieją alternatywne metody, które można wykorzystać w tym celu (inne niż doręczenie zastępcze, o którym mowa w pkt 6 poniżej)?

Zobacz odpowiedź na pytanie 3.

6 Czy w postępowaniu cywilnym dozwolone jest elektroniczne doręczanie dokumentów (doręczanie dokumentów sądowych lub pozasądowych za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej, takich jak poczta elektroniczna, zabezpieczone aplikacje internetowe, faks, SMS itp.)? Jeśli tak, w odniesieniu do jakich rodzajów postępowań przewiduje się stosowanie tej metody? Czy istnieją ograniczenia w odniesieniu do dostępności lub dostępu do tej metody doręczania dokumentów w zależności od tego, kto jest adresatem (osoba wykonująca zawód prawniczy, osoba prawna, spółka lub inny podmiot gospodarczy, itp.)?

Pisma procesowe mogą zostać doręczone przez urzędnika sądowego oraz za pośrednictwem faksu, poczty elektronicznej lub innych środków zapewniających przekazanie zawartości pisma i potwierdzenie jego odbioru, jeżeli zainteresowana strona podała sądowi w tym celu swoje dane kontaktowe. Do celów potwierdzenia odbioru wraz z pismem procesowym sąd wysyła również formularz, który adresat jest zobowiązany wypełnić, wpisując datę odbioru i czytelnie imię i nazwisko, oraz na którym składa podpis osoba upoważniona do przyjmowania korespondencji. Formularz zwraca się sądowi za pośrednictwem faksu, poczty elektronicznej lub innych środków komunikacji (art. 154 ust. 6 kodeksu postępowania cywilnego).

7 Doręczenie „zastępcze”

7.1 Czy prawo tego państwa członkowskiego dopuszcza stosowanie innych metod doręczenia w przypadkach, w których doręczenie dokumentów adresatowi nie było możliwe (np. zawiadomienie przesłane na adres domowy, do komornika sądowego, drogą pocztową lub przez wywieszenie ogłoszenia)?

Zobacz odpowiedź na pytanie 3.

Doręczenia dokonuje się osobiście osobie wezwanej do stawienia się przed sądem. W przypadku osób przebywających w hotelu/hostelu pismo sądowe doręcza się zarządcy lub portierowi (art. 161 kodeksu postępowania cywilnego).

Pismo sądowe doręcza się jednostce, w której można zastać adresata (jednostce wojskowej, kapitanatowi portu w przypadku członków załogi statku, zarządcy zakładu karnego w przypadku więźniów lub administracji szpitala w przypadku pacjentów), a odnośna jednostka przekazuje następnie pismo sądowe adresatowi i wydaje potwierdzenie odbioru doręczającemu lub wysyła je bezpośrednio do sądu (art. 161 i 162 kodeksu postępowania cywilnego).

Pisma sądowe można doręczyć osobie upoważnionej do przyjmowania korespondencji, administratorowi budynku, strażnikowi, pracownikowi ochrony, do siedziby głównej, a także na adresy wskazane poniżej w przypadku adresatów wskazanych w nawiasach: na adres Ministerstwa Finansów Publicznych / innych wyznaczonych organów (w przypadku skarbu państwa), przedstawicieli na potrzeby postępowania sądowego (w przypadku lokalnych władz administracyjnych, osób prawnych prawa publicznego), siedziby głównej/pomocniczej przedstawicieli (w przypadku osób prawnych prawa prywatnego), wyznaczonego pełnomocnika (w przypadku stowarzyszeń, spółek, jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej), na adres zamieszkania /siedziby (w przypadku osób objętych postępowaniem upadłościowym i wierzycieli), na adres Ministerstwa Spraw Zagranicznych (w przypadku członków personelu misji dyplomatycznej / urzędów konsularnych, obywateli rumuńskich oddelegowanych do organizacji międzynarodowych i członków ich rodzin mieszkających z nimi podczas pobytu za granicą), jednostek centralnych, które oddelegowały pracowników lub które sprawują władzę nad jednostką, która oddelegowała ich za granicę (w przypadku innych obywateli rumuńskich przebywających za granicą w celach związanych z pracą oraz towarzyszących im członków rodziny).

Jeżeli adresat odmawia przyjęcia pisma sądowego, doręczający umieszcza je w jego skrzynce pocztowej. W przypadku braku skrzynki pocztowej doręczający umieszcza w drzwiach adresata **zawiadomienie**, które musi zawierać między innymi pouczenie, że **adresat jest zobowiązany do stawienia się najwcześniej w dniu następnym, ale nie później niż w terminie 7 dni od daty zawiadomienia (w terminie 3 dni w sytuacji wyjątkowej) w sekretariacie sądu lub w urzędzie gminy właściwej dla miejsca zamieszkania lub siedziby adresata (jeżeli miejsce zamieszkania lub siedziby adresata znajduje się poza obszarem, na którym mieści się siedziba sądu), w celu odebrania pisma sądowego, które ma mu zostać doręczone.**

Jeżeli doręczający nie zastanie adresata, doręcza pismo sądowe innej osobie (pełnoletniemu członkowi rodziny, który mieszka z adresatem i przyjmuje korespondencję). Jeżeli adresat mieszka w hotelu/apartamentowcu, a doręczający nie zastanie go w tym miejscu, doręcza on pismo sądowe administratorowi /portierowi. Osoba, która przyjmuje pismo sądowe, podpisuje potwierdzenie odbioru, a doręczający sprawdza jej tożsamość i podpis oraz sporządza protokół. Jeżeli osoba ta przyjmie pismo sądowe, ale odmówi podpisania potwierdzenia odbioru lub nie jest w stanie go podpisać, doręczający sporządza protokół. Jeżeli osoby te są nieobecne lub są obecne, ale odmawiają przyjęcia pisma sądowego, pismo sądowe umieszcza się w ich skrzynce pocztowej. W przypadku braku skrzynki pocztowej umieszcza się zawiadomienie w ich drzwiach.

We wszystkich przypadkach doręczający jest zobowiązany do złożenia pisma sądowego i protokołu zawiadomienia w sądzie / urzędzie gminy w ciągu 24 godzin od jego złożenia w skrzynce/umieszczenia w drzwiach. Wspomniany organ następnie doręczy pismo sądowe. Jeżeli strona otrzyma pismo sądowe od urzędnika zatrudnionego w urzędzie gminy, urzędnik taki w ciągu 24 godzin dostarcza do sądu dowód doręczenia i protokół. Jeżeli w przewidzianym terminie strona nie stawia się w urzędzie gminy w celu odebrania pisma sądowego, urzędnik zatrudniony w urzędzie gminy przekazuje sądowi pismo sądowe wraz z protokołem (art. 163 kodeksu postępowania cywilnego).

Jeżeli powód nie może wskazać adresu pozwanego, sąd może dopuścić **wezwanie do stawienia się przed sądem przez ogłoszenie** za pośrednictwem wywieszenia pisma sądowego na drzwiach sądu, na portalu sądu i pod ostatnim znanym adresem. W stosownych przypadkach sąd może nakazać ogłoszenie wezwania do stawienia się przed sądem w dzienniku urzędowym Rumunii lub w dzienniku o zasięgu ogólnokrajowym. Dopuszczając wezwanie do stawienia się przed sądem przez ogłoszenie, sąd wyznacza również **kuratora** spośród adwokatów będących członkami Izby Adwokackiej, którzy zostaną wezwani do stawienia się przed sądem i reprezentowania interesów pozwanego podczas rozpraw.

7.2 Jeżeli stosowane są inne metody, w którym momencie dokumenty uznaje za doręczone?

Doręczenie uznaje się za dokonane w chwili podpisania dowodu doręczenia lub sporządzenia protokołu, bez względu na to, czy strona osobiście otrzymała pismo procesowe. W przypadku doręczenia pisma pocztą / przesyłką ekspresową doręczenie uznaje się za dokonane w chwili podpisania potwierdzenia odbioru lub w chwili odnotowania przez pracownika poczty / kuriera odmowy przyjęcia korespondencji przez adresata. W przypadku doręczenia za pośrednictwem faksu, poczty elektronicznej lub innych środków doręczenie uznaje się dokonane w dniu wskazanym na wydruku potwierdzenia nadania poświadczonym przez urzędnika sądowego, który nadał pismo sądowe (art. 165 kodeksu postępowania cywilnego).

Jeżeli adresat odmawia przyjęcia pisma sądowego lub jeżeli nie posiada on skrzynki pocztowej, doręczający umieszcza zawiadomienie w jego drzwiach wraz z pouczeniem o obowiązku odebrania pisma sądowego z sądu / urzędu gminy. Jeżeli adresat nie stawia się w tym miejscu, pismo sądowe uznaje się za doręczone po upływie określonego czasu (art. 163 kodeksu postępowania cywilnego).

W przypadku wezwania do stawienia się przed sądem przez ogłoszenie doręczenie uznaje się za dokonane 15 dnia po ogłoszeniu wezwania (art. 167 kodeksu postępowania cywilnego).

7.3 Jeżeli inna metoda doręczenia polega na złożeniu dokumentów w określonym miejscu (np. w urzędzie pocztowym), w jaki sposób informuje się adresata o tym, że dokumenty zostały złożone?

Jeżeli pracownik sądowej służby doręczeniowej lub pracownik poczty nie zastanie adresata, może on doręczyć pismo sądowe innej osobie, a jeżeli taka osoba jest obecna, ale odmawia przyjęcia pisma sądowego, można umieścić je w jej skrzynce pocztowej. W przypadku braku skrzynki pocztowej umieszcza się zawiadomienie w drzwiach adresata lub innej osoby. W ciągu 24 godzin od złożenia/umieszczenia zawiadomienia pracownik sądowej służby doręczeniowej składa pismo sądowe i protokół w sądzie / urzędzie gminy właściwym na obszarze, na którym adresat mieszka/posiada swoją siedzibę, który ma doręczyć wezwanie do stawienia się przed sądem.

7.4 Jeżeli adresat odmawia przyjęcia doręczenia dokumentów, jakie są tego konsekwencje? Czy dokumenty uważa się za skutecznie doręczone, jeśli odmowa nie jest uzasadniona?

Doręczenie uznaje się za dokonane w chwili sporządzenia protokołu, bez względu na to, czy strona osobiście otrzymała pismo sądowe. W przypadku doręczenia pocztą lub przesyłką ekspresową doręczenie uznaje się za dokonane w chwili podpisania przez pracownika poczty / kuriera odmowy przyjęcia korespondencji przez stronę (art. 165 kodeksu postępowania cywilnego).

Jeżeli adresat przyjmie pismo sądowe, ale odmówi podpisania potwierdzenia odbioru lub nie jest w stanie go podpisać, doręczający sporządza protokół. Jeżeli adresat odmawia przyjęcia pisma sądowego, doręczający umieszcza je w jego skrzynce pocztowej. W przypadku braku skrzynki pocztowej umieszcza się zawiadomienie w drzwiach adresata i sporządza się protokół. Adresata poucza się w zawiadomieniu o obowiązku stawienia się w sądzie lub w urzędzie gminy w celu odebrania pisma sądowego, w przeciwnym wypadku doręczenie zostanie uznane za dokonane (art. 163 kodeksu postępowania cywilnego). Strona, która działa przed sądem osobiście, przez adwokata lub innego pełnomocnika, jest zobowiązana do przyjmowania pism procesowych, które są doręczane podczas rozprawy. Jeżeli strona odmówi przyjęcia pism sądowych, uznaje się je za doręczone, włączając je do akt sprawy. Zainteresowana strona może uzyskać pisma na wniosek, podpisując stosowne pokwitowanie (art. 170 kodeksu postępowania cywilnego).

8 Doręczenie drogą pocztową z zagranicy (art. 14 rozporządzenia dotyczącego doręczenia dokumentów)

8.1 Jeżeli poczta doręczy adresatowi w tym państwie członkowskim dokument wysłany z zagranicy w sytuacji, w której wymagane jest potwierdzenie odbioru (art. 14 rozporządzenia dotyczącego doręczenia dokumentów), czy dokument taki może zostać doręczony tylko adresatowi osobiście, czy też można go doręczyć, zgodnie z krajowymi przepisami dotyczącymi doręczenia drogą pocztową, także innej osobie pod tym samym adresem?

Jeżeli doręczający nie zastanie adresata, może doręczyć pismo sądowe innej osobie (pełnoletniemu członkowi rodziny, który mieszka z adresatem i przyjmuje korespondencję). Jeżeli adresat mieszka w hotelu/apartamentowcu, a doręczający nie zastanie go w tym miejscu, doręcza on pismo sądowe administratorowi/portierowi (art. 163 pkt 6 i 7 kodeksu postępowania cywilnego).

8.2 W jaki sposób można dokonać, zgodnie z przepisami dotyczącymi doręczenia drogą pocztową w tym państwie członkowskim, doręczenia dokumentów z zagranicy na podstawie art. 14 rozporządzenia nr 1393/2007 dotyczącego doręczenia dokumentów, jeżeli pod adresem, pod który należało doręczyć dokumenty, nie zastano ani adresata, ani żadnej innej osoby uprawnionej do odebrania przesyłki (o ile doręczenie zastępcze jest możliwe na podstawie krajowych przepisów dotyczących doręczenia drogą pocztową – zob. powyżej)?

Doręczenia pocztą dokonuje się tylko raz. W przypadku niezastania adresata lub osoby upoważnionej do przyjmowania korespondencji zostawia się dla nich zawiadomienie wraz z pouczeniem, że przesyłkę należy odebrać z placówki pocztowej w ciągu 10 dni. Jeżeli adresat nie stawia się w urzędzie pocztowym, po upływie 2 dni roboczych zostawia się dla niego powtórne zawiadomienie wraz z pouczeniem, że przesyłkę należy odebrać z urzędu pocztowego w ciągu 10 dni.

8.3 Czy urzędy pocztowe przewidują określony termin na odebranie dokumentów przed ich odesłaniem jako niedoręczone? Jeśli tak, w jaki sposób adresat jest informowany o tym, że w urzędzie pocztowym jest do odebrania adresowana do niego przesyłka?

Po zostawieniu powtórnego zawiadomienia pismo sądowe przechowuje się w placówce pocztowej przez 10 dni, a następnie zwraca nadawcy. W zawiadomieniu o złożeniu korespondencji w placówce pocztowej poucza się adresata o tym, że przesyłkę należy odebrać z placówki pocztowej.

9 Czy przewiduje się pisemne potwierdzenie doręczenia dokumentu?

Dowód lub protokół doręczenia sporządzony przez doręczającego (art. 164 kodeksu postępowania cywilnego) oraz podpisane potwierdzenie nadania w przypadku doręczenia pism sądowych przesyłką poleconą za potwierdzeniem odbioru (art. 155 pkt 13 kodeksu postępowania cywilnego).

10 Co się stanie, gdy z jakichkolwiek powodów adresat nie otrzyma dokumentu lub gdy doręczenie dokumentu nastąpi z naruszeniem przepisów prawa (np. dokument zostanie doręczony osobie trzeciej)? Czy pomimo to doręczenie dokumentu może być uznane za zgodne z prawem (np. czy naruszenie przepisów prawa może być usunięte), czy też musi nastąpić nowa próba doręczenia dokumentu?

- Odroczenie rozprawy; sąd odracza rozprawę i wzywa stronę do stawienia się przed sądem, jeżeli stwierdzi, że nieobecnej strony nie wezwano do stawienia się przed sądem zgodnie z prawem, pod rygorem nieważności postępowania (art. 153 kodeksu postępowania cywilnego);
- nieważność wszystkich pism procesowych sporządzonych po niewzwaniu lub niezgodnym z prawem wezwaniu do stawienia się przed sądem;
- podniesienie zarzutu naruszenia przepisów postępowania w związku z niewzwaniem lub niezgodnym z prawem wezwaniem do stawienia się przed sądem;
- przesłanka do wniesienia nadzwyczajnego środka zaskarżenia (skargi kasacyjnej lub skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia);
- przesłanka do odmowy uznawania i wykonywania wyroków (*executur*).

11 Czy muszę zapłacić za doręczenie dokumentu, a jeśli tak, to jaką kwotę?

Zobacz odpowiedź na pytanie 3.

Ostatnia aktualizacja: 12/01/2017

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Uwaga: niedawno wprowadzono na tej stronie zmiany w oryginalnej wersji

językowej [SI](#). Strona w wybranej przez Ciebie wersji językowej jest obecnie

tłumaczona przez nasze służby tłumaczeniowe.

Doręczanie dokumentów - Słowenia

1 Co w praktyce oznacza prawniczy termin „doręczenie dokumentów”? Dlaczego do „doręczenia dokumentów” mają zastosowanie szczególne zasady?

W praktyce doręczenie pism sądowych oznacza doręczanie dokumentów i pism sądowych osobom fizycznym i prawnym, które są stronami postępowania. Z jednej strony oznacza to, że adresata zawiadamia się o czynnościach procesowych dokonywanych przez sąd lub stronę, a z drugiej – że sąd otrzymuje wiarygodne potwierdzenie otrzymania pism sądowych przez strony. Potwierdzenie, że pisma sądowe zostały faktycznie i prawidłowo doręczone, stanowi warunek prawidłowego przebiegu postępowania, a prawidłowe doręczenie stronom stanowi jednocześnie gwarancję poszanowania zasady kontradyktoryjności. Doręczenie stanowi zatem czynność procesową sądu, której celem jest zawiadomienie strony o postępowaniu sądowym i czynnościach procesowych strony przeciwnej i sądu i która jednocześnie gwarantuje stronie prawo do udzielenia odpowiedzi.

Szczególne zasady dotyczące doręczania pism sądowych są niezbędne do przestrzegania różnych zasad postępowania cywilnego oraz zapewnienia skutecznej ochrony sądowej bez zbędnej zwłoki, ponieważ doręczenie pism sądowych daje gwarancję powiadomienia wszystkich uczestników postępowania o czynnościach procesowych dokonanych przez sąd lub strony. Szczególne zasady dotyczące doręczania pism sądowych zapewniają także gwarancje na wypadek nieprawidłowego doręczenia.

2 Jakie dokumenty wymagają doręczenia drogą formalną?

Stronom lub uczestnikom doręcza się wszystkie pisma sądowe, przy czym art. 142 ustawy – Kodeks postępowania cywilnego (zwanej dalej „kpc”; Dziennik Urzędowy Republiki Słowenii [Uradni list RS], nr 73/07 – oficjalny tekst skonsolidowany, 45/08 – ustawa o arbitrażu, 45/08, 111/08 – wyrok Trybunału Konstytucyjnego, 121/08 – postanowienie Trybunału Konstytucyjnego, 57/09 – wyrok Trybunału Konstytucyjnego, 12/10 – wyrok Trybunału Konstytucyjnego, 50/10 – wyrok Trybunału Konstytucyjnego, 107/10 – wyrok Trybunału Konstytucyjnego, 75/12 – wyrok Trybunału Konstytucyjnego, 76/12 – zmiana, 40/13 – wyrok Trybunału Konstytucyjnego, 92/13 – wyrok Trybunału Konstytucyjnego, 6/14, 10/14 – wyrok Trybunału Konstytucyjnego, 48/14 i 48/15 – wyrok Trybunału Konstytucyjnego) stanowi, że pisma wszczynające postępowanie i orzeczenia sądu podlegające zaskarżeniu, nadzwyczajne środki zaskarżenia i nakazy zapłaty dotyczące uiszczenia opłat sądowych za wniesienie pisma procesowego, zarzuty strony pozwanej i odpowiedzi na pozew oraz wezwania stron do udziału w postępowaniu pojednawczym lub w pierwszej rozprawie, jeżeli nie wszczęto postępowania pojednawczego, doręcza się stronom osobiście, przy czym zarówno doręczenie fizyczne, jak i elektroniczne uznaje się za fizyczne doręczenie pism sądowych zgodnie z przepisami kodeksu postępowania cywilnego. Inne pisma sądowe doręcza się osobiście jedynie wówczas, gdy wynika to z przepisów prawa lub jeżeli sąd stwierdzi, że niezbędne jest zachowanie szczególnej ostrożności ze względu na dokumenty dołączone do oryginału lub z innego powodu.

3 Kto odpowiada za doręczenie dokumentu?

Pisma sądowe doręcza się przesyłką pocztową, za pośrednictwem urzędników sądowych, w sądzie lub w inny sposób przewidziany w przepisach prawa. Na wniosek strony przeciwnej sąd może zarządzić doręczenie pism sądowych przez osoby prawne lub fizyczne, które dokonują doręczeń pism sądowych w ramach swojej zarejestrowanej działalności na podstawie specjalnego zezwolenia Ministerstwa Sprawiedliwości, przy czym koszty takiej usługi ponosi wnioskodawca (art. 132 kpc). Strony mogą zwrócić się do sądu o elektroniczne doręczenie pism sądowych pod bezpieczny adres e-mail wskazany we wniosku. Wskazany bezpieczny adres e-mail jest równoważny adresowi, pod którym znajduje się miejsce zamieszkania lub siedziba. Jeżeli strona złoży pisma procesowe drogą elektroniczną, domniemywa się, że chce, by doręczenie pism również odbywało się drogą elektroniczną, o ile nie wskaże inaczej. Jeżeli sąd stwierdzi, że bezpieczne elektroniczne doręczenie pism sądowych nie jest możliwe, dokonuje fizycznego doręczenia pism sądowych i wskazuje powody takiego doręczenia. Organem państwowym, adwokatom, notariuszom, komornikom, biegłym sądowym, rzeczoznawcom sądowym, tłumaczom przysięgłym, syndykom masy upadłościowej i innym osobom oraz organom pisma sądowe zawsze doręcza się drogą elektroniczną na bezpieczny adres e-mail. Sąd Najwyższy Republiki Słowenii sporządza i publikuje na swojej stronie internetowej wykaz osób i organów, którym można przyznać większą wiarygodność ze względu na charakter ich pracy. Osoby i organy figurujące w wykazie są zobowiązane założyć bezpieczne konto e-mail i powiadomić Sąd Najwyższy Republiki Słowenii o adresie tego konta oraz o wszelkich zmianach do niego. Adres opublikowany w wykazie uznaje się za oficjalny bezpieczny adres e-mail.

W przypadku organów państwowych, osób prawnych i osób prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą pisma sądowe doręcza się osobie upoważnionej do ich odbioru lub pracownikowi, którego zastanie się w biurze, lokalu przedsiębiorstwa lub w siedzibie (art. 133 kpc). Pisma przeznaczone dla personelu wojskowego i funkcjonariuszy policji można również doręczyć za pośrednictwem ich dowódców lub bezpośrednich przełożonych; w stosownych przypadkach można im doręczyć w ten sposób również inne pisma sądowe (art. 134 kpc). W przypadku osób pozbawionych wolności doręczenia dokonuje się za pośrednictwem kierownictwa zakładu karnego lub innego zakładu, w którym osoby takie odbywają karę pozbawienia wolności lub są poddawane środkowi zabezpieczającemu polegającemu na pozbawieniu wolności (art. 136 kpc).

Jeżeli strona posiada przedstawiciela ustawowego lub pełnomocnika, pisma sądowe doręcza się temu przedstawicielowi ustawowemu lub pełnomocnikowi, o ile ustawa nie stanowi inaczej, przy czym doręczenia adwokatowi działającemu jako pełnomocnik można dokonać, doręczając pisma sądowe osobie zatrudnionej w jego kancelarii prawnej (art. 137 i 138 kpc).

4 Ustalanie adresu

4.1 Czy zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1393/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. dotyczącym doręczania w państwach członkowskich dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych organ w danym państwie członkowskim, do którego zwrócono się z wnioskiem o doręczenie, z własnej inicjatywy próbuje ustalić miejsce pobytu adresata dokumentu, który ma zostać doręczony, jeżeli adresat nie zamieszkuje już pod adresem znanym organowi występującemu z wnioskiem?

Doręczenia w państwach członkowskich dokonuje się zgodnie z przepisami krajowymi. W art. 143 ust. 3 ustawy – Kodeks postępowania cywilnego (Dziennik Urzędowy Republiki Słowenii [Uradni list RS], nr 45/08 z późniejszymi zmianami, zwanej dalej „kpc”) w odniesieniu do sądu ustanawia się obowiązek uzyskania informacji o tym, czy adres, pod który podjęto próbę doręczenia, jest taki sam jak adres do doręczeń pism sądowych figurujący w oficjalnych rejestrach. Oznacza to, że jeżeli doręczenie pod wskazany adres jest bezskuteczne (bez względu na powód), sąd jest zobowiązany sprawdzić adres w centralnej ewidencji ludności. Sąd postępuje w ten sposób, zarówno jeżeli postępowanie toczy się w Słowenii, jak i w przypadku dokonywania doręczenia pism sądowych na wniosek sądu w innym państwie członkowskim (zasada autonomii proceduralnej). W przypadku konieczności doręczenia pism sądowych osobie prawnej adres sprawdza się w rejestrze handlowym (AJPES) zgodnie z art. 139 ust. 3 kpc, jeżeli szczegółowe dane dotyczące siedzib osób prawnych są publicznie dostępne. Jeżeli we wspomnianym rejestrze nie można znaleźć potrzebnych informacji, sąd zwraca pisma sądowe jednostce przekazującej.

4.2 Czy zagraniczne organy sądowe lub strony postępowania sądowego mają dostęp do rejestrów lub usług w tym państwie członkowskim umożliwiających ustalenie aktualnego adresu zamieszkania danej osoby? Jeśli tak, jakie rejestry lub usługi są dostępne i jakich procedur należy przestrzegać? Czy obowiązują w tym zakresie opłaty i jaka jest ich wysokość?

Nie mają one dostępu do tych informacji; ze względu na ochronę danych osobowych dostęp jest surowo wzbroniony. Jeżeli organ zagraniczny pragnie uzyskać informacje na temat miejsca zamieszkania osoby fizycznej, powinien wypełnić stosowny wniosek skierowany do organów administracji w języku słoweńskim (za tę usługę nie nalicza się żadnych opłat ani należności), następnie organ administracji podejmuje decyzję w sprawie wniosku na podstawie przepisów prawa krajowego. Jeżeli strona wnioskująca o udostępnienie informacji jest osobą fizyczną, wyszukiwanie jest jeszcze bardziej skomplikowane. Organy administracji nie udostępniają takich informacji stronom. Ponadto istnieje możliwość składania zapytań drogą dyplomatyczną.

Jak stwierdzono powyżej, na wniosek zagranicznego sądu właściwy sąd słoweński może sprawdzić i uzyskać informacje dotyczące adresu danej osoby.

4.3 W jaki sposób organy w tym państwie członkowskim rozpatrują wnioski przesłane na mocy rozporządzenia Rady (WE) nr 1206/2001 z dnia 28 maja 2001 r. w sprawie współpracy między sądami państw członkowskich przy przeprowadzaniu dowodów w sprawach cywilnych lub handlowych, mające na celu ustalenie aktualnego adresu zamieszkania danej osoby?

W przypadku otrzymania wniosku o przeprowadzenie dowodu sąd wyszukuje informacje dotyczące miejsca zamieszkania osoby fizycznej (w centralnej ewidencji ludności lub zwracając się do odpowiedniego organu administracji).

5 W jaki sposób dokument jest zwykle doręczany w praktyce? Czy istnieją alternatywne metody, które można wykorzystać w tym celu (inne niż doręczenie zastępcze, o którym mowa w pkt 6 poniżej)?

Co do zasady pisma sądowe doręcza się pocztą, ale można je także doręczać za pośrednictwem urzędnika sądowego, w sądzie lub w inny sposób przewidziany w przepisach prawa, jak również za pośrednictwem osoby prawnej lub fizycznej, która dokonuje doręczeń pism sądowych w ramach swojej zarejestrowanej działalności na podstawie specjalnego zezwolenia Ministerstwa Sprawiedliwości, oraz za pośrednictwem doręczenia elektronicznego (zob. pkt 3).

6 Czy w postępowaniu cywilnym dozwolone jest elektroniczne doręczanie dokumentów (doręczanie dokumentów sądowych lub pozasądowych za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej, takich jak poczta elektroniczna, zabezpieczone aplikacje internetowe, faks, SMS itp.)? Jeśli tak, w odniesieniu do jakich rodzajów postępowań przewiduje się stosowanie tej metody? Czy istnieją ograniczenia w odniesieniu do dostępności lub dostępu do tej metody doręczania dokumentów w zależności od tego, kto jest adresatem (osoba wykonująca zawód prawniczy, osoba prawna, spółka lub inny podmiot gospodarczy, itp.)?

Tak. Doręczenia pism sądowych dokonuje się za pośrednictwem strony internetowej e-Sodstvo, którą zarządza Sąd Najwyższy Republiki Słowenii, na bezpieczne adresy e-mail użytkowników.

Doręczenie elektroniczne jest dopuszczalne w postępowaniu cywilnym i w innych postępowaniach sądowych o charakterze cywilnym, w których przepisy kodeksu postępowania cywilnego mają zastosowanie do doręczania pism sądowych np. w postępowaniach sądowych w sprawie sporów handlowych i sporów związanych z prawem pracy i z prawem socjalnym, postępowaniach dotyczących innych gałęzi prawa, postępowaniach spadkowych (doręczenia elektronicznego nie stosuje się jeszcze w żadnym z tych postępowań) oraz w postępowaniu wieczystoksięgowym, a także w postępowaniu upadłościowym i w postępowaniu egzekucyjnym (doręczenie elektroniczne stosuje się już we wszystkich tych postępowaniach).

Istnieją ograniczenia w zależności od grupy, do której zostaną zaklasyfikowani użytkownicy. Najpierw dokonuje się podziału na grupy ogólne:

- użytkowników, którzy nie muszą przedstawiać dokumentu tożsamości przy korzystaniu z systemu e-Sodstvo (zwykli użytkownicy);
- użytkowników, którzy uzyskują dostęp do systemu e-Sodstvo, podając nazwę użytkownika i hasło (zarejestrowani użytkownicy); oraz
- użytkowników, którzy uzyskują dostęp do systemu e-Sodstvo, podając nazwę użytkownika i hasło oraz kwalifikowany certyfikat elektroniczny (kwalifikowani użytkownicy).

Kwalifikowani użytkownicy obejmują:

- wewnętrznych kwalifikowanych użytkowników (sędziów i urzędników sądowych upoważnionych do wykonywania zadań elektronicznych w niektórych rodzajach postępowań sądowych o charakterze cywilnym); oraz
- zewnętrznych użytkowników kwalifikowanych (notariuszy, adwokatów, komorników, syndyków masy upadłościowej, Prokuratorię Generalną, prokuraturę, agencje nieruchomości i prokuratorię na szczeblu gminy (*Občinska pravobranilstva*), tj. jednostki występujące w charakterze pełnomocnika lub organu sądowego w postępowaniu sądowym o charakterze cywilnym, oraz użytkowników/strony, tj. osoby prawne, osoby fizyczne lub organy rządowe i samorządowe, które występują w charakterze strony postępowania w postępowaniu sądowym o charakterze cywilnym).

7 Doręczenie „zastępcze”

7.1 Czy prawo tego państwa członkowskiego dopuszcza stosowanie innych metod doręczenia w przypadkach, w których doręczenie dokumentów adresatowi nie było możliwe (np. zawiadomienie przesłane na adres domowy, do komornika sądowego, drogą pocztową lub przez wywieszenie ogłoszenia)? Jeżeli chodzi o doręczenie pism sądowych, należy rozróżnić doręczenie zwykle i doręczenie właściwe.

W przypadku **doręczenia zwykłego** należy najpierw podjąć próbę doręczenia zastępczego. Oznacza to, że w przypadku gdy osoby, której należy doręczyć pisma sądowe, nie można zastać w jej miejscu zamieszkania, pisma sądowe doręcza się dorosłym członkom gospodarstwa domowego, którzy są zobowiązani do ich przyjęcia (art. 140 ust. 1 kpc). Wyłącznie jeśli takie doręczenie nie jest możliwe, dokonuje się doręczenia osobie fizycznej polegającego na umieszczeniu doręczanych pism przez urzędnika sądowego doręczającego pisma sądowe w skrzynce pocztowej znajdującej się pod adresem doręczenia (*hišni predalčnik lub izpostavljeni predalčnik*). Jeżeli adresat nie posiada skrzynki pocztowej lub jeżeli nie nadaje się ona do użytku, pisma sądowe składa się w sądzie, który zarządził ich doręczenie, a w przypadku doręczenia pocztą – w placówce pocztowej w miejscu zamieszkania adresata, umieszczając w drzwiach adresata zawiadomienie o doręczeniu pism sądowych wraz z pouczeniem, gdzie można je odebrać (art. 141 ust. 1 i 2 kpc). W przypadku doręczenia osobie prawnej pisma sądowe doręcza się na adres wskazany w rejestrze. Jeżeli doręczenie pism sądowych na ten adres nie jest możliwe,

doręczenia dokonuje się w sposób opisany powyżej w odniesieniu do osób fizycznych, przy czym pisma sądowe lub zawiadomienie o doręczeniu pism sądowych pozostawia się pod adresem wskazanym w rejestrze.

Doręczenie właściwe oznacza, że pisma sądowe doręcza się stronie osobiście. Zgodnie z art. 142 kpc następujące pisma uznaje się za pisma sądowe: pisma procesowe wszczynające postępowanie i orzeczenia sądu podlegające zaskarżeniu, nadzwyczajne środki zaskarżenia i nakazy zapłaty dotyczące uiszczenia opłat sądowych za wniesienie pisma procesowego zgodnie z art. 105 kpc (pozew, pozew wzajemny, pozew o rozwód bez orzekania o winie itd.), a także wezwanie stron do udziału w postępowaniu pojednawczym lub w pierwszej rozprawie, jeżeli nie wszczęto postępowania pojednawczego. Inne pisma sądowe doręcza się osobiście jedynie wówczas, gdy wynika to z przepisów prawa lub jeżeli sąd stwierdzi, że jest to niezbędne ze względu na dokumenty dołączone do oryginału.

Jeżeli adresatowi nie można doręczyć pism sądowych osobiście, dokonuje się doręczenia właściwego osobie fizycznej w taki sposób, że urzędnik sądowy doręczający pisma sądowe składa pisma sądowe w sądzie, który zarządził ich doręczenie, a w przypadku doręczenia pocztą – w placówce pocztowej w miejscu zamieszkania adresata, umieszczając w skrzynce pocztowej adresata zawiadomienie o doręczeniu pism sądowych wraz z pouczeniem, gdzie i w jakim terminie należy je odebrać.

W przypadku zmiany adresu przed doręceniem orzeczenia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie strony lub ich przedstawiciele ustawowi są zobowiązani do bezzwłocznego zawiadomienia sądu o takiej zmianie. Jeżeli tego nie uczynią, sąd zarządzi doręczenie tej stronie pism sądowych w postępowaniu przez wywieszenie na oficjalnej tablicy ogłoszeń sądu. Pisma sądowe uznaje się za doręczone po upływie ośmiu dni od ich wywieszenia na oficjalnej tablicy ogłoszeń sądu (art. 145 kpc).

7.2 Jeżeli stosowane są inne metody, w którym momencie dokumenty uznaje za doręczone?

W przypadku doręczenia zwykłego pisma sądowe uznaje się za doręczone w dniu ich złożenia w skrzynce pocztowej, o czym adresat zostaje w sposób wyraźny powiadomiony. Jeżeli adresat nie posiada skrzynki pocztowej, pisma sądowe uznaje się za doręczone w dniu umieszczenia zawiadomienia o ich doręczeniu w jego drzwiach.

W przypadku doręczenia właściwego pisma sądowe uznaje się za doręczone w dniu ich odebrania przez adresata. Jeżeli adresat nie odbierze pism sądowych w ciągu 15 dni, uznaje się je za doręczone po upływie tego terminu. Po upływie wspomnianego terminu urzędnik sądowy doręczający pisma sądowe umieszcza pisma sądowe w skrzynce pocztowej adresata; jeżeli adresat nie posiada skrzynki pocztowej lub jeżeli nie nadaje się ona do użytku, pisma sądowe zwraca się do sądu.

7.3 Jeżeli inna metoda doręczenia polega na złożeniu dokumentów w określonym miejscu (np. w urzędzie pocztowym), w jaki sposób informuje się adresata o tym, że dokumenty zostały złożone?

W przypadku doręczenia zwykłego po umieszczeniu pism sądowych w skrzynce pocztowej urzędnik sądowy doręczający pisma sądowe umieszcza na akcie pouczenie skierowane do adresata o skutkach prawnych doręczenia pism oraz umieszcza na potwierdzeniu odbioru i na pismach sądowych adnotację, wskazując powody dokonania takiego doręczenia i dzień, w którym umieszczono pisma sądowe w skrzynce pocztowej, oraz składa na nich swój podpis. Jeżeli adresat nie posiada skrzynki pocztowej, a pisma sądowe złożono w sądzie / w placówce pocztowej, urzędnik sądowy doręczający pisma sądowe umieszcza w drzwiach mieszkania zawiadomienie o ich doręczeniu wraz z pouczeniem, gdzie można odebrać pisma sądowe i kiedy zostaną one uznane za doręczone.

W przypadku doręczenia właściwego urzędnik sądowy doręczający pisma sądowe zostawia w skrzynce pocztowej zawiadomienie zawierające informację o miejscu złożenia pism sądowych, o terminie ich odebrania i skutkach ich nieodebrania przez adresata we wskazanym terminie. Urzędnik sądowy doręczający pisma sądowe podaje powód takiego doręczenia i dzień, w którym umieścił pisma sądowe w skrzynce pocztowej adresata, zarówno na zawiadomieniu, jak i na pismach sądowych, które doręcza, oraz opatruje je swoim podpisem.

7.4 Jeżeli adresat odmawia przyjęcia doręczenia dokumentów, jakie są tego konsekwencje? Czy dokumenty uważa się za skutecznie doręczone, jeśli odmowa nie jest uzasadniona?

Jeżeli osoba, do której skierowane są pisma sądowe, lub osoba zobowiązana do ich odbioru, bez żadnej uzasadnionej przyczyny odmawia przyjęcia pism sądowych, urzędnik sądowy doręczający pisma sądowe składa je w jej miejscu zamieszkania, miejscu pracy lub skrzynce pocztowej, a w przypadku braku skrzynki pocztowej – umieszcza pismo sądowe w drzwiach mieszkania takiej osoby. Doręczający odnotowuje na potwierdzeniu odbioru datę, godzinę i przyczynę odmowy przyjęcia doręczanych pism sądowych oraz miejsce ich złożenia. Po dokonaniu takich czynności pisma sądowe uznaje się za doręczone (art. 144 kpc).

8 Doręczenie drogą pocztową z zagranicy (art. 14 rozporządzenia dotyczącego doręczania dokumentów)

8.1 Jeżeli poczta doręczy adresatowi w tym państwie członkowskim dokument wysłany z zagranicy w sytuacji, w której wymagane jest potwierdzenie odbioru (art. 14 rozporządzenia dotyczącego doręczania dokumentów), czy dokument taki może zostać doręczony tylko adresatowi osobiście, czy też można go doręczyć, zgodnie z krajowymi przepisami dotyczącymi doręczania drogą pocztową, także innej osobie pod tym samym adresem?

Zgodnie z ustawą o usługach pocztowych (Dziennik Urzędowy Republiki Słowenii [Uradni list RS], No 51/09, 77/10 oraz 40/14 – ZIN-B) przesyłkę poleconą z zadeklarowaną wartością doręcza się adresatom osobiście na ich adres. Jeżeli nie jest to możliwe, przesyłkę poleconą z zadeklarowaną wartością doręcza się dorosłym członkom gospodarstwa domowego lub osobie upoważnionej do jej odbioru (art. 41 ustawy o usługach pocztowych), przy czym dorosłym członkiem gospodarstwa domowego jest osoba w wieku powyżej 15 lat, która zamieszkuje z adresatem w tym samym gospodarstwie domowym (ogólne warunki świadczenia powszechnych usług pocztowych z dnia 1 września 2014 r., zwane dalej „ogólnymi warunkami”).

8.2 W jaki sposób można dokonać, zgodnie z przepisami dotyczącymi doręczania drogą pocztową w tym państwie członkowskim, doręczenia dokumentów z zagranicy na podstawie art. 14 rozporządzenia nr 1393/2007 dotyczącego doręczania dokumentów, jeżeli pod adresem, pod który należało doręczyć dokumenty, nie zastano ani adresata, ani żadnej innej osoby uprawnionej do odebrania przesyłki (o ile doręczenie zastępcze jest możliwe na podstawie krajowych przepisów dotyczących doręczania drogą pocztową – zob. powyżej)?

Jeżeli przesyłki poleconej nie można doręczyć osobom, o których mowa powyżej (osobiście adresatowi / dorosłemu członkowi gospodarstwa domowego lub osobie upoważnionej do przyjmowania pism sądowych), z powodu ich nieobecności, doręczający zostawia w skrzynce pocztowej zawiadomienie zawierające informację o miejscu i terminie odbioru przesyłki. Jeżeli adresat nie odbierze przesyłki w terminie przewidzianym w zawiadomieniu, zwraca się ją nadawcy. Jeżeli adresat odmawia przyjęcia przesyłki poleconej z zadeklarowaną wartością, urzędnik sądowy doręczający pisma sądowe wpisuje na potwierdzeniu odbioru datę i przyczynę odmowy przyjęcia przesyłki i zwraca ją nadawcy.

8.3 Czy urzędy pocztowe przewidują określony termin na odebranie dokumentów przed ich odesłaniem jako niedoręczone? Jeśli tak, w jaki sposób adresat jest informowany o tym, że w urzędzie pocztowym jest do odebrania adresowana do niego przesyłka?

Przesyłkę można odebrać z placówki pocztowej w terminie 15 dni od dnia zawiadomienia adresata o jej nadejściu. Wyjątek obejmuje przesyłki z zagranicy, na których nadawca umieścił termin krótszy niż 15 dni podczas ich nadawania. Terminy przewidziane na odbiór przesyłki oblicza się według dni kalendarzowych, począwszy od dnia następującego po dniu otrzymania zawiadomienia przez adresata. W przypadku przesyłek przechowywanych w placówce pocztowej jako *poste restante* i przesyłek przeznaczonych dla użytkowników skrzytek pocztowych terminy oblicza się według dni kalendarzowych, począwszy od dnia następującego po dniu nadejścia przesyłki do placówki pocztowej (art. 27 ogólnych warunków).

W skrzynce pocztowej adresata zostawia się zawiadomienie zawierające informację o miejscu i terminie odbioru przesyłki.

9 Czy przewiduje się pisemne potwierdzenie doręczenia dokumentu?

Potwierdzenie odbioru stanowi dowód doręczenia pisma sądowego. Potwierdzenie odbioru podpisują odbierający i doręczający, przy czym odbierający osobiście wpisuje na nim słownie datę odbioru. Jeżeli odbierający nie umie pisać lub nie jest w stanie podpisać potwierdzenia odbioru, doręczający wpisuje jego imię i nazwisko oraz słownie datę odbioru z adnotacją o przyczynie niezłożenia podpisu przez odbierającego.

Jeżeli adresat odmawia podpisania potwierdzenia odbioru, doręczający pismo odnotowuje to na potwierdzeniu odbioru i wpisuje słownie datę doręczenia, a pisma sądowe uznaje się za doręczone. Jeżeli doręczenia dokonuje się zgodnie z art. 142 ust. 3 kpc (doręczenie zastępcze lub doręczenie „fikcyjne”; zob. również pkt 8.2 i 7.3), na potwierdzeniu odbioru wskazuje się dzień, w którym pozostawiono zawiadomienie adresatowi, oraz dzień, w którym pisma sądowe złożono w sądzie lub w placówce pocztowej.

Jeżeli zgodnie z przepisami kodeksu postępowania cywilnego pisma sądowe doręcza się osobie niebędącej osobą, której należy doręczyć pisma sądowe, urzędnik sądowy doręczający pisma sądowe wskazuje na potwierdzeniu odbioru stosunek łączący te dwie osoby (art. 149 ust. 5 kpc).

10 Co się stanie, gdy z jakichkolwiek powodów adresat nie otrzyma dokumentu lub gdy doręczenie dokumentu nastąpi z naruszeniem przepisów prawa (np. dokument zostanie doręczony osobie trzeciej)? Czy pomimo to doręczenie dokumentu może być uznane za zgodne z prawem (np. czy naruszenie przepisów prawa może być usunięte), czy też musi nastąpić nowa próba doręczenia dokumentu?

Potwierdzenie odbioru posiada wszystkie cechy dokumentu urzędowego, a zatem korzysta z domniemania zgodności treści dokumentu z prawdą. Można je jednak obalić, udowadniając, że jego treść nie jest zgodna z prawdą.

Jeżeli adresat nie otrzyma pism sądowych lub jeżeli powoła się na wadliwość doręczenia, niektóre wady doręczenia lub uchybienia można usunąć. Adresaci nie mogą zatem powołać się na wadliwość doręczenia, jeżeli z ich zachowania niezaprzeczalnie wynika, że pomimo wadliwości doręczenia zapoznali się oni z treścią pism sądowych w inny sposób. Dotyczy to również sytuacji, w której pisma sądowe faktycznie trafią do rąk adresata (np. jeżeli adresat odbierze je po upływie terminu przewidzianego na ich odebranie). Kwestia ta jest również uregulowana w kodeksie postępowania cywilnego, który stanowi, że nie można się powołać na naruszenie zasad doręczenia, jeżeli pomimo takiego naruszenia adresat faktycznie odbierze pisma sądowe. W takim przypadku pisma sądowe uznaje się za doręczone w dniu ich faktycznego odebrania przez adresata (art. 139 ust. 5 kpc).

Można usunąć lub naprawić błędy popełnione podczas doręczenia za pośrednictwem instytucji *restitutio ad integrum*, która umożliwia przywrócenie terminu, jeżeli opóźnienie w dokonaniu określonej czynności procesowej jest spowodowana zdarzeniem, którego strona nie była w stanie przewidzieć ani mu zapobiec pomimo dołożenia należytej staranności. Jeżeli strona nie stawia się na rozprawie lub nie dotrzyma terminu na dokonanie czynności prawnej, a co za tym idzie utraci prawo do dokonania tej czynności, sąd na jej wniosek zezwala na dokonanie tej czynności w późniejszym terminie (przywrócenie terminu), jeżeli stwierdzi, że strona nie stawiała się na rozprawie lub nie dotrzymała terminu z uzasadnionej przyczyny. Jeżeli przywrócenie terminu jest dopuszczalne, postępowanie znajdzie się ponownie na etapie sprzed dnia uchybienia terminowi, a wszystkie orzeczenia wydane przez sąd w następstwie uchybienia terminowi zostaną uchylone (art. 116 kpc).

Wniosek musi zostać złożony w terminie piętnastu dni od dnia ustania przyczyny, dla której strona nie stawiała się na rozprawie lub nie dotrzymała terminu; jeżeli strona dowiedziała się o uchybieniu terminowi później, bieg terminu rozpoczyna się w dniu, w którym się o tym dowiedziała. Nie można wnosić o przywrócenie terminu po upływie sześciu miesięcy od dnia uchybienia terminowi (art. 117 kpc). Zarówno terminy biegnące od dnia pojawienia się obiektywnych okoliczności (*objektivni rok*), jak i terminy biegnące od dnia, w którym dana osoba stała się świadoma określonych okoliczności (*subjektivni rok*), są terminami zawitymi, których nie można przedłużyć.

11 Czy muszę zapłacić za doręczenie dokumentu, a jeśli tak, to jaką kwotę?

Doręczenie pocztą, jako powszechnie akceptowany sposób doręczenia pism sądowych, nie wiąże się z żadnymi dodatkowymi kosztami dla stron. Doręczenie dokonane w inny sposób (np. za pośrednictwem specjalnej służby, która dokonuje doręczeń pism sądowych w ramach swojej zarejestrowanej działalności gospodarczej) pociąga za sobą dodatkowe koszty, zatem sąd może zarządzić takie doręczenie wyłącznie na wniosek strony, która musi wpłacić zaliczkę wystarczającą do pokrycia kosztów. Jak wynika ze specjalnego regulaminu czynności przeprowadzanych przez osoby dokonujące doręczeń pism sądowych w postępowaniu karnym i cywilnym, urzędnicy sądowi doręczający pisma sądowe są uprawnieni do otrzymania honorarium za czynności związane z doręczaniem pism oraz zwrotu kosztów poniesionych w trakcie wykonywania swoich obowiązków, na podstawie umowy zawartej z sądem, przy czym sąd ustala wysokość honorarium i zarządza zwrot kosztów.

Ostatnia aktualizacja: 13/01/2017

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Uwaga: niedawno wprowadzono na tej stronie zmiany w oryginalnej wersji

językowej [sk](#). Strona w wybranej przez Ciebie wersji językowej jest obecnie

tłumaczona przez nasze służby tłumaczeniowe.

Doręczanie dokumentów - Słowacja

1 Co w praktyce oznacza prawniczy termin „doręczenie dokumentów”? Dlaczego do „doręczenia dokumentów” mają zastosowanie szczególne zasady?

Doręczenie pism sądowych

Zgodnie z interpretacją stosowaną w praktyce sądowej przez „doręczenie pism sądowych” rozumie się czynność procesową dokonywaną przez sąd w celu zawiadomienia strony postępowania lub osoby trzeciej, której współpraca jest niezbędna w toku postępowania, na temat przebiegu postępowania sądowego. Pełne i skuteczne poinformowanie stron o postępach w postępowaniu sądowym stanowi warunek konieczny prawidłowego przebiegu i zakończenia postępowania sądowego – sąd może podejmować czynności i wydawać orzeczenia jedynie pod warunkiem, że stronom doręczono wszystkie pisma sądowe, których odbiór i znajomość stanowi warunek konieczny przejścia do kolejnego etapu postępowania, wniesienia środka odwoławczego, zastosowania środków obrony lub ochrony procesowej lub podjęcia innych czynności, których dokonanie jest dopuszczalne wyłącznie w terminie określonym przez prawo lub ustalonym przez sąd. W szczególności doręczenie orzeczeń sądowych rozstrzygających co do istoty sprawy stanowi warunek konieczny ostatecznego zakończenia sprawy i wykonalności orzeczenia sądu. Warto zaznaczyć, że w §45 i nast. ustawy nr 99/1963 – Kodeks postępowania cywilnego (Zákon č. 99/1963 Zb., Občiansky súdny poriadok) określa się jedynie procesowe aspekty doręczenia pism (sądowych); doręczenie aktu wydanego zgodnie z prawem materialnym, tj. na przykład zawierającego oświadczenie woli np. w formie dokumentu, regulują przepisy §45 ustawy nr 40/1964 – Kodeks cywilny (Zákon č. 40/1964 Zb., Občiansky zákonník). Istnieje zasadnicza różnica między doręceniem objętym przepisami prawa materialnego a doręceniem objętym przepisami prawa procesowego, w szczególności w odniesieniu do skutków doręczenia, zakończenia czynności doręczenia i wywoływania skutków prawnych.

Istnienie szczególnych zasad doręczania pism sądowych

Ustanowienie w kodeksie postępowania cywilnego szczególnych zasad doręczania pism sądowych stanowi podjętą przez ustawodawcę próbę zapewnienia poszanowania zasady równości stron i zasady kontrydiktoryjności postępowania sądowego. Żadna ze stron postępowania sądowego nie może być defaworyzowana i każdą ze stron należy poinformować o postępach w postępowaniu sądowym z zachowaniem zasady równości. Strony muszą mieć możliwość współdziałania w toku postępowania i zapoznania się z oświadczeniami i dowodami strony przeciwnej, ze wszystkimi czynnościami procesowymi dokonanymi przez sąd w tym postępowaniu oraz z istotą sprawy. Zasada równości stron i zasada kontrydiktoryjności postępowania sądowego stanowią zasadniczy i kluczowy element prawa do rzetelnego procesu sądowego, które w Republice Słowackiej jest prawem zagwarantowanym w konstytucji (art. 46–48 konstytucji (Ústava Slovenskej republiky)) na podstawie art. 6 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności.

2 Jakie dokumenty wymagają doręczenia drogą formalną?

Ogólnie rzecz biorąc, każde doręczenie dokonane zgodnie z kodeksem postępowania cywilnego można uznać za doręczenie drogą urzędową, tj. 1) doręczenie zwykłe (§46); 2) doręczenie do rąk własnych (§47); oraz 3) doręczenie przez wywieszenie na oficjalnej tablicy ogłoszeń sądu (§47a). W węższym rozumieniu jedynie doręczenie do rąk własnych stanowi doręczenie drogą urzędową.

Sąd stosuje procedurę doręczenia zwykłego w odniesieniu do pism sądowych, w przypadku których prawo nie wymaga doręczenia do rąk własnych. Sąd stosuje kwalifikowany sposób doręczenia (tj. doręczenie do rąk własnych), jeżeli wymagają tego odpowiednie przepisy kodeksu postępowania cywilnego lub jeżeli ze względu na szczególne okoliczności sędzia zarządzi doręczenie tym sposobem – typowym przykładem jest pisemne wezwanie do stawienia się przed sądem, w przypadku którego zgodnie z przepisami prawa doręczenie do rąk własnych nie jest obowiązkowe, ale sędzia co do zasady zarządza ten sposób doręczenia. Zgodnie z prawem doręczenia do rąk własnych wymaga się w przypadku pouczenia o możliwości złożenia wniosku o doręczenie pism sądowych pod inny adres (§49 ust. 5), pisma wszczynającego postępowanie wraz z załącznikami (§79 ust. 4, §114 ust. 2), zawiadomienia o wszczęciu postępowania przez sąd z urzędu (§81 ust. 3), zmienionego pozwu (§95 ust. 1), zarządzenia w sprawie obowiązku wniesienia odpowiedzi na pozew przez pozwanego (§114 ust. 4), wyroku (§158 ust. 2), nakazu zapłaty skierowanego do pozwanego (§173 ust. 1), europejskiego nakazu zapłaty skierowanego do pozwanego (§174a ust. 2), tytułu wykonawczego skierowanego do pozwanego (§174b ust. 4, §173), nakazu zapłaty weksla lub weksla dłużnego (czeku) skierowanego do pozwanego (§175 ust. 1), niektórych rodzajów postanowień w postępowaniu spadkowym (§175a ust. 3), pouczenia o skutkach odrzucenia spadku (§175i ust. 2), postanowienia wydanego w postępowaniu zabezpieczającym (§185a ust. 3), postanowienia wydanego w postępowaniu o umorzenie papierów wartościowych (§185j ust. 2), postanowienia w sprawie wykonania orzeczenia przez zajęcie wynagrodzenia za pracę (§282 ust. 2, §294 ust. 3), postanowienia w sprawie wykonania orzeczenia przez zajęcie wierzytelności z rachunku bankowego oraz zawiadomienia banku o ostateczności tego postanowienia (§306, 307 ust. 1) oraz postanowienia w sprawie wykonania orzeczenia przez zajęcie wierzytelności osoby trzeciej (§313 ust. 2).

Sąd stosuje doręczenie przez wywieszenie na swojej oficjalnej tablicy ogłoszeń, jeżeli wymagają tego przepisy prawa, a strony postępowania lub ich miejsce zamieszkania nie są znane sądowi.

3 Kto odpowiada za doręczenie dokumentu?

Organem odpowiedzialnym za doręczanie pism sądowych jest sąd, który co do zasady doręcza pisma sądowe samodzielnie (bezpośrednio podczas rozprawy lub za pośrednictwem urzędników sądowych) lub pocztą. Prawo zezwala jednak również na doręczanie pism sądowych za pośrednictwem komornika sądowego, organu gminy, odpowiedniego wydziału policji (*Policajný zbor*), a w przypadkach określonych w odpowiednich przepisach – za pośrednictwem Ministerstwa Sprawiedliwości Republiki Słowackiej (Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky) (w przypadku osób korzystających z przywilejów i immunitetów dyplomatycznych lub innych osób przebywających w ich miejscu zamieszkania lub w przypadku których pisma sądowe należy doręczać w budynkach lub pomieszczeniach chronionych immunitetem dyplomatycznym. Ministerstwo dokonuje również doręczeń w państwach trzecich, chyba że w konwencji międzynarodowej, umowie dwustronnej o pomocy prawnej lub w rozporządzeniu Rady (WE) przewidziano inny tryb doręczenia). Doręczenia osobom odbywającym karę pozbawienia wolności lub osobom tymczasowo aresztowanym dokonuje się za pośrednictwem zakładów karnych i aresztów śledczych, w których je osadzono. Doręczenia osobom korzystającym z prewencyjnej opieki medycznej i osobom przebywającym w zakładach opieki zdrowotnej dokonuje się za pośrednictwem kierownictwa odpowiedniej placówki medycznej; tę samą procedurę stosuje się odpowiednio w odniesieniu do młodzieży mieszkającej w internatach i w innych placówkach opiekuńczo-wychowawczych dla młodzieży. Pisma sądowe przeznaczone dla członków sił zbrojnych Republiki Słowackiej realizujących zadania o charakterze nadzwyczajnym i żołnierzy zawodowych pełniących służbę publiczną można doręczać za pośrednictwem ich dowódców. Pisma sądowe przeznaczone dla członków sił zbrojnych, którzy nie są zakwaterowani w budynkach należących do sił zbrojnych, doręcza się bezpośrednio.

4 Ustalanie adresu

4.1 Czy zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1393/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. dotyczącym doręczania w państwach członkowskich dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych organ w danym państwie członkowskim, do którego zwrócono się z wnioskiem o doręczenie, z własnej inicjatywy próbuje ustalić miejsce pobytu adresata dokumentu, który ma zostać doręczony, jeżeli adresat nie zamieszkuje już pod adresem znanym organowi występującemu z wnioskiem?

W takich przypadkach słowackie sądy zawsze w aktywny sposób starają się ustalić aktualne miejsce zamieszkania adresata, przede wszystkim przeszukując ewidencję ludności Republiki Słowackiej (Register obyvateľov Slovenskej republiky), która jest połączona w sposób elektroniczny z systemami informacyjnymi sądu. Sąd może natychmiast ustalić miejsce zamieszkania lub pobytu wpisane do tej ewidencji (jeżeli taki adres istnieje). Zakład Ubezpieczeń Społecznych (Sociálna poisťovňa) również współpracuje drogą elektroniczną ze słowackimi sądami za pośrednictwem rejestru sądowego i sąd może złożyć wniosek o udostępnienie niektórych danych zarejestrowanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, w szczególności adresu strony postępowania, którym dysponuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych, oraz nazwy aktualnego lub byłego pracodawcy strony (za pośrednictwem którego w niektórych przypadkach można ustalić aktualne miejsce zamieszkania strony lub pismo sądowe można doręczyć bezpośrednio w miejscu pracy, jeżeli pozwalają na to okoliczności sprawy). O ile przepisy prawa na to zezwalają, sąd może wystąpić o udzielenie pomocy do organów gminy, jednostek samorządu terytorialnego, policji i innych organów publicznych oraz osób prawnych i fizycznych posiadających zezwolenie na prowadzenie działalności gospodarczej na potrzeby ustalenia aktualnego miejsca zamieszkania strony postępowania (adresata). Jeżeli istnieje taka możliwość, sąd rozpytuje także inne osoby (np. krewnych), które mogą znać miejsce zamieszkania adresata.

4.2 Czy zagraniczne organy sądowe lub strony postępowania sądowego mają dostęp do rejestrów lub usług w tym państwie członkowskim umożliwiających ustalenie aktualnego adresu zamieszkania danej osoby? Jeśli tak, jakie rejestry lub usługi są dostępne i jakich procedur należy przestrzegać? Czy obowiązują w tym zakresie opłaty i jaka jest ich wysokość?

Jak wskazano powyżej, słowackie sądy mają bezpośredni dostęp do danych znajdujących się w ewidencji ludności Republiki Słowackiej za pośrednictwem rejestru sądowego. Strony postępowania sądowego mają możliwość złożenia wniosku o udostępnienie danych z ewidencji ludności Republiki Słowackiej (wydania potwierdzenia lub pisemnego zaświadczenia o miejscu zamieszkania danej osoby) za opłatą administracyjną w wysokości 5 EUR.

4.3 W jaki sposób organy w tym państwie członkowskim rozpatrują wnioski przesłane na mocy rozporządzenia Rady (WE) nr 1206/2001 z dnia 28 maja 2001 r. w sprawie współpracy między sądami państw członkowskich przy przeprowadzaniu dowodów w sprawach cywilnych lub handlowych, mające na celu ustalenie aktualnego adresu zamieszkania danej osoby?

Zgodnie z informacjami, którymi dysponuje Ministerstwo Sprawiedliwości Republiki Słowackiej, słowackie sądy co do zasady przyjmują takie wnioski i podejmują kroki w celu ustalenia aktualnego adresu takiej osoby, a co za tym idzie – uwzględnienia otrzymanego wniosku. W tym celu stosują one procedury opisane w poprzednich punktach.

5 W jaki sposób dokument jest zwykle doręczany w praktyce? Czy istnieją alternatywne metody, które można wykorzystać w tym celu (inne niż doręczenie zastępcze, o którym mowa w pkt 6 poniżej)?

Jak wskazano w pkt 3, sąd co do zasady doręcza pisma sądowe samodzielnie lub pocztą, ale zgodnie z przepisami prawa może on również dokonać doręczenia za pośrednictwem komornika, organu gminy, odpowiedniego wydziału policji lub Ministerstwa Sprawiedliwości. Doręczenia osobom przebywającym w placówkach zbiorowych można dokonać za pośrednictwem tych placówek, a w przypadku doręczenia członkom sił zbrojnych i żołnierzom zawodowym doręczenia można dokonać za pośrednictwem ich dowódców.

Sąd podejmuje decyzję w sprawie sposobu doręczenia pism sądowych w zależności od rodzaju danego pisma sądowego i od tego, czy adresat i jego miejsce zamieszkania są znane sądowi. Pod tym względem w kodeksie postępowania cywilnego różni się doręczenie zwykłe, doręczenie do rąk własnych i doręczenie przez wywieszenie na oficjalnej tablicy ogłoszeń sądu. Sądy dokonują doręczeń największej liczby pism sądowych pocztą za pośrednictwem przesyłek poleconych (doręczenie zwykłe) lub przesyłek urzędowych (doręczenie do rąk własnych).

W przypadku doręczenia zwykłego sąd doręcza pismo sądowe w miejscu zamieszkania, siedzibie (miejscu prowadzenia działalności), miejscu pracy lub tam, gdzie zostanie adresata. Jak wskazano w pkt 2, sąd stosuje doręczenie do rąk własnych, jeżeli ten sposób doręczenia nakazują przepisy prawa (np. w przypadku wyroku) lub jeżeli zarządza je sędzia lub przewodniczący (zazwyczaj w przypadku wezwania do stawienia się przed sądem itd.).

W przypadku doręczenia przez wywieszenie na oficjalnej tablicy ogłoszeń sądu pismo sądowe uznaje się za doręczone po upływie piętnastu dni od dnia jego wywieszenia. W kodeksie postępowania cywilnego nakłada się na sąd obowiązek dokonywania doręczeń przez wywieszenie na oficjalnej tablicy ogłoszeń w postępowaniu spadkowym, jeżeli wiąże się ono z wezwaniem wierzycieli do zgłoszenia wierzytelności w wyznaczonym terminie (§175n), w przypadku postanowienia nakazującego likwidację spadku (§175t ust. 2), w przypadku konieczności przekazania mienia za granicę (§175z ust. 2) i w postępowaniu zabezpieczającym – w przypadku postanowienia o przepadku przedmiotu zabezpieczenia na rzecz Skarbu Państwa (§185g ust. 1), jak również w postępowaniu w sprawie umorzenia papierów wartościowych, jeżeli sąd wydał postanowienie wzywające posiadacza papierów wartościowych do ujawnienia się i okazania papierów wartościowych sądowi lub wniesienia zarzutów (§185m ust. 2), oraz w przypadku zwrotu przesyłki zawierającej postanowienie w sprawie wniosku o udzielenie zabezpieczenia zgodnie z §76 ust. 1 lit. g) spod adresu podanego przez stronę postępowania, którą eksmitowano ze wspólnie zajmowanego mieszkania.

Alternatywne sposoby doręczania inne niż doręczenie zastępcze

W kodeksie postępowania cywilnego określa się również szczególne sposoby doręczania pism sądowych osobom fizycznym wymienione poniżej.

1. Doręczanie pism sądowych przez ich włączenie do akt sprawy zgodnie z §48 ust. 4

Jeżeli pisma sądowego nie można doręczyć osobie fizycznej (osobie, która nie prowadzi jednoosobowej działalności gospodarczej) na adres jej miejsca zamieszkania lub pobytu i nie można ustalić miejsca, w którym odbiera ona pisma sądowe, ani nie jest możliwe, by reprezentował ją wyznaczony kurator, sąd zarządza, że pisma sądowe skierowane do tej osoby doręcza się przez ich włączenie do akt sprawy; wszystkie wymienione przyczyny muszą istnieć przez cały czas trwania postępowania (sąd może z urzędu uchylić zarządzenie w sprawie doręczenia pism sądowych przez ich włączenie do akt sprawy). Zarządzenie pozostaje wywieszane na oficjalnej tablicy ogłoszeń sądu aż do ostatecznego zakończenia postępowania. Pisma sądowe doręczane przez włączenie ich do akt sprawy uznaje się je za doręczone po upływie siedmiu dni od dnia ich sporządzenia.

2. Doręczanie pism sądowych przez ich złożenie w sądzie zgodnie z §49 ust. 3

Sąd jest zobowiązany (zazwyczaj podczas wszczęcia postępowania) do pouczenia strony postępowania o możliwości:

- złożenia wniosku o doręczanie pism sądowych pod inny adres znajdujący się w Republice Słowackiej niż adres wskazany jako miejsce zamieszkania lub pobytu strony;

- wyznaczenia osoby upoważnionej do odbioru pism sądowych;

- złożenia pism sądowych w sądzie ze skutkiem doręczenia, jeżeli pisma sądowe doręczone za pośrednictwem doręczenia do rąk własnych zwrócono jako niedoręczone z miejsca wskazanego przez stronę jako miejsce doręczenia, z miejsca zamieszkania strony wpisanego do ewidencji ludności Republiki Słowackiej lub od osoby upoważnionej do odbioru pism sądowych.

Jeżeli po zgodnym z prawem doręczeniu tych informacji (doręczenie zastępcze jest zabronione; informację na piśmie należy doręczyć osobiście) pisma sądowe doręczone za pośrednictwem doręczenia do rąk własnych zwrócono jako niedoręczone ze wskazanego miejsca lub od osoby upoważnionej do odbioru pism sądowych, sąd może złożyć do akt sprawy ze skutkiem doręczenia wszystkie kolejne pisma sądowe z wyjątkiem tych pism sądowych, w odniesieniu do których doręczenie zastępcze jest zabronione. W celu ochrony takiej strony zgodnie z prawem sąd jest zobowiązany do wysłania stronie odpisu każdego pisma sądowego wraz z pouczeniem, że uznano je za doręczone przez złożenie w sądzie ze skutkiem doręczenia siódmego dnia po jego wysłaniu. Procedurę tę można zastosować, jeżeli pismo sądowe doręczone za pośrednictwem doręczenia do rąk własnych zwrócono z miejsca zamieszkania lub pobytu wpisanego do ewidencji ludności Republiki Słowackiej; w praktyce procedurę tę stosuje się rzadko ze względu na ryzyko pozbawienia strony możliwości stawienia się na rozprawie sądowej – w przypadku tego sposobu doręczenia z prawnego punktu widzenia nie jest istotne, czy strona przebywała pod adresem doręczenia ani czy z niego korzystała, a zatem kwestią sporną jest to, czy w celu zabezpieczenia prawa strony do bycia poinformowaną o postępach w postępowaniu nie byłoby właściwsze – w przypadku zwrotu pisma sądowego – skorzystanie z instytucji doręczenia zastępczego (w przypadku którego kwestia, czy adresat przebywał pod adresem doręczenia oraz czy z niego korzystał, odgrywa istotną rolę). Co do zasady, stosowanie tego sposobu doręczenia jest możliwe w przypadku osób fizycznych, które nie prowadzą jednoosobowej działalności gospodarczej, przy czym osoby te nie mogą odbywać kary pozbawienia wolności ani nie mogą być tymczasowo aresztowane ani przebywać w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Tego sposobu doręczenia nie stosuje się w przypadku osób korzystających z przywilejów i immunitetów dyplomatycznych lub innych osób przebywających w ich miejscu zamieszkania lub w przypadku których pisma sądowe należy doręczać w budynkach lub pomieszczeniach chronionych immunitetem dyplomatycznym.

6 Czy w postępowaniu cywilnym dozwolone jest elektroniczne doręczanie dokumentów (doręczanie dokumentów sądowych lub pozasądowych za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej, takich jak poczta elektroniczna, zabezpieczone aplikacje internetowe, faks, SMS itp.)? Jeśli tak, w odniesieniu do jakich rodzajów postępowań przewiduje się stosowanie tej metody? Czy istnieją ograniczenia w odniesieniu do dostępności lub dostępu do tej metody doręczania dokumentów w zależności od tego, kto jest adresatem (osoba wykonująca zawód prawniczy, osoba prawna, spółka lub inny podmiot gospodarczy, itp.)?

Sąd może również doręczyć pisma sądowe drogą elektroniczną na wniosek strony, która jest zobowiązana podać sądowi adres do celów doręczania pism sądowych drogą elektroniczną. Pismo sądowe uznaje się za doręczone piątego dnia po jego wysłaniu, nawet jeżeli adresat go nie przeczytał. Tego sposobu doręczenia nie stosuje się w przypadku orzeczeń sądowych, wezwań do stawiennictwa stron przed sądem, pism wszczynających postępowanie, wezwań do stawienia się przed sądem w charakterze świadka i pism sądowych, które należy doręczyć do rąk własnych. Sposób ten nie jest zatem ograniczony ze względu na rodzaj postępowania ani na osobę adresata, ale ze względu na rodzaj doręczanego pisma sądowego.

Zgodnie z przepisami prawa strony mogą także składać do sądu drogą elektroniczną pisma procesowe zabezpieczone bezpiecznym podpisem elektronicznym (ustawa nr 215/2002 o podpisach elektronicznych, zmieniająca niektóre ustawy, z późniejszymi zmianami) pozwalającym na wiarygodną identyfikację osoby, która opatrzyła pismo podpisem. Ten sposób doręczania pism procesowych sądowni przez strony postępowania podlega opłacie (0,10 EUR za każdą stronę, nie mniej niż 10 EUR za pismo wszczynające postępowanie z załącznikami oraz nie mniej niż 3 EUR za inne pisma procesowe z załącznikami).

7 Doręczenie „zastępcze”

7.1 Czy prawo tego państwa członkowskiego dopuszcza stosowanie innych metod doręczenia w przypadkach, w których doręczenie dokumentów adresatowi nie było możliwe (np. zawiadomienie przesłane na adres domowy, do komornika sądowego, drogą pocztową lub przez wywieszenie ogłoszenia)?

Jak wskazano w pkt 5, sąd stosuje doręczenie przez wywieszenie na oficjalnej tablicy ogłoszeń, jeżeli tak przewidują przepisy prawa, a strony postępowania lub ich miejsce zamieszkania nie są znane sądowni. W takiej sytuacji pismo sądowe uznaje się za doręczone po upływie piętnastu dni od dnia jego wywieszenia.

Doręczenie zastępcze w przypadku pism sądowych doręczanych za pośrednictwem doręczenia zwykłego

Jeżeli nie zastano adresata w jego miejscu zamieszkania, siedzibie (miejscu prowadzenia działalności) lub miejscu pracy, chociaż przebywa on pod adresem doręczenia lub z niego korzysta, pismo sądowe można doręczyć innej dorosłej osobie zamieszkałej w tym samym mieszkaniu lub domu lub zatrudnionej w tym samym zakładzie pracy, pod warunkiem że osoba ta podejmie się oddania pisma oraz nie jest ona stroną przeciwną w postępowaniu, którego dotyczy to pismo sądowe. Jeżeli pisma sądowego nie można doręczyć w ten sposób, składa się je w placówce pocztowej lub w urzędzie gminy, a adresata poucza się we właściwy sposób o możliwości odbioru pisma. Pismo sądowe uznaje się za doręczone w dniu, w którym zwrócono je do sądu, nawet jeżeli adresat nie powziął o nim informacji.

Doręczenie zastępcze w przypadku pism sądowych doręczanych do rąk własnych

W przypadku doręczenia do rąk własnych pisma sądowego nie można doręczyć innej osobie w celu przekazania go adresatowi. Jeżeli nie zastano adresata pisma sądowego, mimo że przebywa on pod adresem doręczenia lub z niego korzysta, pracownik sądowy doręczający pisma sądowe zawiadamia adresata we właściwy sposób, że podejmie ponowną próbę doręczenia w dniu i o godzinie, które wskazano w zawiadomieniu. Jeżeli ta ponowna próba doręczenia pisma sądowego również będzie bezskuteczna, pracownik sądowy doręczający pisma sądowe składa pismo w placówce pocztowej lub urzędzie gminy i zawiadamia o tym adresata we właściwy sposób. Jeżeli adresat nie odbierze pisma sądowego złożonego w placówce pocztowej lub urzędzie gminy w wyznaczonym terminie, uznaje się je za doręczone w dniu jego zwrotu do sądu, nawet jeżeli adresat nie powziął o nim informacji.

Doręczenie zastępcze jest skuteczne, pod warunkiem że adresat przebywa pod adresem doręczenia lub z niego korzysta, co należy rozumieć jako sytuację, która pozwala mu na odebranie pisma sądowego bezzwłocznie po dokonaniu doręczenia zastępczego. Nie można uznać, że adresat przebywa pod adresem doręczenia lub że z niego korzysta w przypadku długiej nieobecności pod adresem doręczenia, a nawet w przypadku dowolnej tymczasowej, krótkiej nieobecności w miejscu zamieszkania spowodowanej na przykład wyjazdem na wakacje, podróżą służbową itd.

W kodeksie postępowania cywilnego określono szczególny tryb doręczania pism sądowych osobom prawnym i osobom fizycznym prowadzącym jednoosobową działalność gospodarczą, które ponoszą obiektywnie odpowiedzialność za adres wpisany do specjalnego rejestru – w tym przypadku nie ma żadnego znaczenia, czy adresat przebywał pod adresem doręczenia lub czy z niego korzystał w chwili dokonywania doręczenia. Jeżeli pisma sądowego nie można doręczyć osobie prawnej pod adresem podanym jako jej siedziba w rejestrze działalności gospodarczej (Obchodný register) lub w innym rejestrze, do którego wpisana jest ta osoba, a sądowni nie jest znany jej inny adres, pismo sądowe uznaje się za doręczone po upływie trzech dni od dnia zwrotu niedoręczonego pisma sądowni, nawet jeżeli adresat nie powziął o tym wiadomości. Sąd stosuje ten sam tryb doręczeń w odniesieniu do osoby fizycznej prowadzącej jednoosobową działalność gospodarczą, której doręcza się pisma sądowe pod adres wskazany jako miejsce prowadzenia działalności przez tę osobę w rejestrze działalności gospodarczej lub w innym rejestrze (najczęściej w rejestrze zwanym Živnostenský register), do którego osoba ta jest wpisana.

7.2 Jeżeli stosowane są inne metody, w którym momencie dokumenty uznaje za doręczone?

Zobacz odpowiedzi na pytania 7.1 i 5 – alternatywne sposoby doręczenia.

7.3 Jeżeli inna metoda doręczenia polega na złożeniu dokumentów w określonym miejscu (np. w urzędzie pocztowym), w jaki sposób informuje się adresata o tym, że dokumenty zostały złożone?

Pracownik sądowy doręczający pisma sądowe informuje adresata, że pismo sądowe złożono w placówce pocztowej lub w urzędzie gminy, zostawiając pisemne zawiadomienie w (domowej) skrzynce pocztowej adresata.

7.4 Jeżeli adresat odmawia przyjęcia doręczenia dokumentów, jakie są tego konsekwencje? Czy dokumenty uważa się za skutecznie doręczone, jeśli odmowa nie jest uzasadniona?

Jeżeli adresat odmawia przyjęcia pisma sądowego bez żadnego uzasadnionego powodu, uznaje się je za doręczone w dniu odmowy przyjęcia; pracownik sądowy doręczający pisma sądowe musi pouczyć o tym adresata. Jeżeli doręczenia dokonano niezgodnie z prawem (np. jeżeli pracownik sądowy doręczający pisma sądowe nie pouczył adresata o skutkach odmowy przyjęcia pisma sądowego), nie wywołuje ono skutków prawnych.

8 Doręczenie drogą pocztową z zagranicy (art. 14 rozporządzenia dotyczącego doręczania dokumentów)

8.1 Jeżeli poczta doręczy adresatowi w tym państwie członkowskim dokument wysłany z zagranicy w sytuacji, w której wymagane jest potwierdzenie odbioru (art. 14 rozporządzenia dotyczącego doręczania dokumentów), czy dokument taki może zostać doręczony tylko adresatowi osobiście, czy też można go doręczyć, zgodnie z krajowymi przepisami dotyczącymi doręczania drogą pocztową, także innej osobie pod tym samym adresem?

Jeżeli wymagane jest potwierdzenie odbioru, placówka pocztowa (Slovenská pošta, a.s. jako tradycyjny operator świadczący usługi pocztowe) doręcza przesyłkę jedynie wówczas, gdy adresat lub osoba upoważniona do odbioru (jeśli przesyłki nie można doręczyć adresatowi) okaże swój dokument tożsamości podczas odbierania przesyłki, umożliwi spisanie numer dokumentu tożsamości i potwierdzi odbiór. Osobami upoważnionymi do odbioru pism sądowych zaadresowanych do osoby fizycznej są: małżonek adresata i wszystkie osoby w wieku co najmniej 15 lat, które mieszkają z adresatem w tym samym domu lub mieszkaniu. Osobom tym nie można jednak doręczać tych pism sądowych, które należy doręczyć w drodze doręczenia do rąk własnych.

8.2 W jaki sposób można dokonać, zgodnie z przepisami dotyczącymi doręczania drogą pocztową w tym państwie członkowskim, doręczenia dokumentów z zagranicy na podstawie art. 14 rozporządzenia nr 1393/2007 dotyczącego doręczania dokumentów, jeżeli pod adresem, pod który należało doręczyć dokumenty, nie zastano ani adresata, ani żadnej innej osoby uprawnionej do odebrania przesyłki (o ile doręczenie zastępcze jest możliwe na podstawie krajowych przepisów dotyczących doręczania drogą pocztową – zob. powyżej)?

W takim przypadku listonosz zostawia w (domowej) skrzynce pocztowej adresata pisemne zawiadomienie o złożeniu pisma sądowego w placówce pocztowej. Adresat lub osoba upoważniona do odbioru może odebrać pismo sądowe w terminie 18 dni kalendarzowych. Termin ten można przedłużyć na wniosek adresata. Jeżeli pismo sądowe nie zostanie odebrane w tym terminie, doręczenie staje się niemożliwe, a operator pocztowy zwraca takie pismo sądowe nadawcy.

8.3 Czy urzędy pocztowe przewidują określony termin na odebranie dokumentów przed ich odesłaniem jako niedoręczone? Jeśli tak, w jaki sposób adresat jest informowany o tym, że w urzędzie pocztowym jest do odebrania adresowana do niego przesyłka?

Termin wynosi 18 dni kalendarzowych i można go przedłużyć na wniosek adresata. Adresata informuje się za pośrednictwem pisemnego zawiadomienia zostawianego w jego (domowej) skrzynce pocztowej.

9 Czy przewiduje się pisemne potwierdzenie doręczenia dokumentu?

Tak, potwierdzenie odbioru stanowiące dowód doręczenia pisma sądowego jest dokumentem urzędowym. Przy braku dowodów przeciwnych informacje zawarte w potwierdzeniu odbioru uznaje się za prawdziwe. Strona, która podaje w wątpliwość prawdziwość informacji zawartych w potwierdzeniu odbioru (argumentując, że nie dochowano procedury doręczenia), zobowiązana jest do przedstawienia sądowi dowodu na poparcie tych twierdzeń. Jeżeli sąd doręcza pismo sądowe podczas rozprawy, odnotowuje się ten fakt w protokole rozprawy.

10 Co się stanie, gdy z jakichkolwiek powodów adresat nie otrzyma dokumentu lub gdy doręczenie dokumentu nastąpi z naruszeniem przepisów prawa (np. dokument zostanie doręczony osobie trzeciej)? Czy pomimo to doręczenie dokumentu może być uznane za zgodne z prawem (np. czy naruszenie przepisów prawa może być usunięte), czy też musi nastąpić nowa próba doręczenia dokumentu?

Zobacz pkt 5, 7.1 i 7.4 dotyczące alternatywnych sposobów doręczenia. Jeżeli doręczenia dokonano niezgodnie z przepisami prawa, należy dokonać ponownego doręczenia pisma sądowego: w prawie słowackim nie przewiduje się możliwości usunięcia wadliwości nieważnego doręczenia. Każde doręczenie pism sądowych dokonane innym sposobem niż sposoby zgodne z prawem nie jest skuteczne pod względem prawnym i nie wywołuje ustawowych skutków prawnych.

11 Czy muszę zapłacić za doręczenie dokumentu, a jeśli tak, to jaką kwotę?

Nie przewiduje się opłat za doręczanie pism sądowych z wyjątkiem przypadków, w których sąd na wniosek strony postępowania doręcza pisma sądowe stronie przeciwnej, korzystając z usług wyznaczonego komornika. Koszty związane z wynagrodzeniem komornika ponosi strona, która złożyła wniosek o dokonanie doręczenia za pośrednictwem komornika, a zatem bez względu na wynik postępowania nie można ubiegać się o zwrot tych kosztów. Za każde doręczone pismo sądowe pobierana jest opłata zryczałtowana w wysokości 6,64 EUR.

Ostatnia aktualizacja: 14/01/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Doręczanie dokumentów - Finlandia

1 Co w praktyce oznacza prawniczy termin „doręczenie dokumentów”? Dlaczego do „doręczenia dokumentów” mają zastosowanie szczególne zasady?

„Doręczenie pism sądowych” oznacza powiadomienie określonej osoby fizycznej lub prawnej w możliwy do zweryfikowania sposób z zachowaniem formy przewidzianej w przepisach prawa. Celem przepisów w zakresie doręczania pism sądowych jest zapewnienie prawidłowego doręczenia pism sądowych odpowiedniej osobie w możliwy do zweryfikowania sposób.

2 Jakie dokumenty wymagają doręczenia drogą formalną?

Pisma sądowe podlegające doręczeniu to zazwyczaj pisma związane z postępowaniem sądowym, takie jak wezwania do stawienia się przed sądem i wezwania do złożenia zeznań. Przedmiotem wniosku o doręczenie pism w celach dowodowych mogą być również dokumenty inne niż pisma związane z postępowaniem sądowym, np. testamenty.

3 Kto odpowiada za doręczenie dokumentu?

W kontekście postępowania sądowego za doręczenie pism sądowych odpowiada co do zasady sąd. Na wniosek strony sąd może jej powierzyć odpowiedzialność za doręczenie pism sądowych, jeżeli uzna, że istnieją ku temu uzasadnione przesłanki.

W pozostałych przypadkach odpowiedzialność za doręczenie pism sądowych spoczywa na stronie, która ma interes w ich skutecznym doręczeniu.

4 Ustalanie adresu

4.1 Czy zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1393/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. dotyczącym doręczania w państwach członkowskich dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych organ w danym państwie członkowskim, do którego zwrócono się z wnioskiem o doręczenie, z własnej inicjatywy próbuje ustalić miejsce pobytu adresata dokumentu, który ma zostać doręczony, jeżeli adresat nie zamieszkuje już pod adresem znanym organowi występującemu z wnioskiem?

Tak. Pracownicy sądowi doręczający pisma sądowe przy sądzie rejonowym (*käräjäoikeus*) mają dostęp do systemu danych ewidencji ludności, w którym mogą sprawdzić aktualne dane adresowe.

4.2 Czy zagraniczne organy sądowe lub strony postępowania sądowego mają dostęp do rejestrów lub usług w tym państwie członkowskim umożliwiających ustalenie aktualnego adresu zamieszkania danej osoby? Jeśli tak, jakie rejestry lub usługi są dostępne i jakich procedur należy przestrzegać? Czy obowiązują w tym zakresie opłaty i jaka jest ich wysokość?

Usługa adresowa (*osoitepalvelu/adressstjänst*) umożliwia wyszukiwanie aktualnych danych adresowych niemalże wszystkich osób zamieszkujących w Finlandii na stałe. Dzięki tej usłudze można również wyszukać dane adresowe obywateli fińskich zamieszkujących za granicą, jeżeli przekazali oni swoje aktualne dane adresowe lokalnemu urzędowi stanu cywilnego. Informacje dostępne w ramach tej usługi bazują na informacjach przechowywanych w systemie ewidencji ludności prowadzonym przez Centrum Ewidencji Ludności (*Väestörekisterikeskus*) i lokalne urzędy stanu cywilnego (*maistraatti*). W rejestrze udostępnia się dane adresowe konkretnych osób fizycznych, które ukończyły 15. rok życia i które nie odmówiły wyrażenia zgody na przekazanie swoich danych adresowych. Dane adresowe można wyszukać, podając imię i nazwisko danej osoby fizycznej – wcześniejsze lub aktualne. Wyniki wyszukiwania można filtrować według wieku osoby fizycznej, jej daty urodzenia lub obecnego bądź wcześniejszego miejsca zamieszkania.

Z usługi adresowej można korzystać drogą telefoniczną i za pośrednictwem internetu. Telefoniczna usługa adresowa w języku fińskim jest dostępna pod numerem 0600 0 1000, a w języku szwedzkim – pod numerem 0600 0 1001 codziennie od godz. 8:00 do godz. 22:00. Koszt usługi to 1,70 EUR za 1 minutę + opłaty z tytułu korzystania z sieci lokalnej / opłaty z tytułu korzystania z sieci komórkowej oraz opłaty z tytułu oczekiwania na połączenie za pośrednictwem linii naziemnej / sieci komórkowej. Z usługi telefonicznej można korzystać wyłącznie na terytorium Finlandii. Strona internetowa osoitepalvelu.net zapewnia dostęp do usługi w języku fińskim pod adresem <http://vrk.fi/en/address-service> oraz do usługi w języku szwedzkim pod adresem <http://vrk.fi/en/address-service>. Usługa zapewnia możliwość jednoczesnego wyszukiwania danych adresowych 1–20 osób. Koszt wyszukiwania danych adresowych jednej osoby to 1,24 EUR – stosowną opłatę należy wnieść za pomocą bankowości internetowej. Usługa jest również dostępna za granicą, o ile użytkownik korzysta z fińskiej bankowości elektronicznej.

Zapytania w sprawie danych adresowych można również kierować drogą mailową do Urzędu Stanu Cywilnego w Helsinkach (*Helsingin maistraatti*). Można je przesyłać w językach fińskim, szwedzkim lub angielskim na adres vtj-otteet.helsinki@maistraatti.fi. Zapytania można również przesyłać na piśmie na adres Urzędu Stanu Cywilnego w Helsinkach: *Helsingin maistraatti*, Albertinkatu 25, 00180 Helsinki, Finlandia. Koszt tych usług to 12,50 EUR za sporządzenie jednego wyciągu.

Dodatkowe informacje można uzyskać pod adresem <https://www.maistraatti.fi/en/> (w języku fińskim) oraz <https://www.maistraatti.fi/en/> (w języku szwedzkim).

Istnieje również możliwość wyszukiwania danych adresowych osób prawnych.

Fiński Urząd Patentowy i Rejestrowy (Patentti- ja rekisterihallitus) i fińska administracja podatkowa (Verohallinto) wspólnie udostępniają usługę wyszukiwania danych biznesowych przedsiębiorstw i spółek dostępną pod adresem <https://www.ytj.fi/>. Usługa jest dostępna w językach fińskim, szwedzkim i angielskim. Dodatkowe informacje można uzyskać pod adresem <https://www.prh.fi/fi/index.html> (w języku fińskim), <https://www.prh.fi/sv/index.html> (w języku szwedzkim) i <https://www.prh.fi/en/index.html> (w języku angielskim).

4.3 W jaki sposób organy w tym państwie członkowskim rozpatrują wnioski przesłane na mocy rozporządzenia Rady (WE) nr 1206/2001 z dnia 28 maja 2001 r. w sprawie współpracy między sądami państw członkowskich przy przeprowadzaniu dowodów w sprawach cywilnych lub handlowych, mające na celu ustalenie aktualnego adresu zamieszkania danej osoby?

Procedura przewidziana w rozporządzeniu (WE) nr 1206/2001 nie jest podstawową procedurą pozyskiwania danych adresowych.

Zobacz odpowiedź na pytanie 4.2 na temat pozyskiwania danych adresowych osób fizycznych lub spółek w Finlandii.

5 W jaki sposób dokument jest zwykle doręczany w praktyce? Czy istnieją alternatywne metody, które można wykorzystać w tym celu (inne niż doręczenie zastępcze, o którym mowa w pkt 6 poniżej)?

Zgodnie z art. 3 kodeksu postępowania sądowego (Oikeudenkäymiskaari; 4/1734), jeżeli w danym przypadku za doręczenie pism sądowych w toku postępowania sądowego odpowiada sąd, dokumenty są doręczane głównie pocztą. Pismo może zostać wysłane listem poleconym za potwierdzeniem odbioru. Ewentualnie można je wysłać bezpośrednio do miejsca zamieszkania osoby fizycznej. W takim przypadku potwierdzenie odbioru załącza się do listu, a adresat musi je podpisać i odesłać do sądu. Pisma związane z postępowaniem sądowym inne niż wezwania do stawienia się przed sądem i pierwsze wezwanie do udzielenia odpowiedzi również można doręczyć, wysyłając je pocztą tradycyjną na adres podany przez daną stronę sądowi. Pismo sądowe przesłane pocztą tradycyjną uznaje się za doręczone adresatowi po upływie siedmiu dni od daty jego wysłania.

Zgodnie z art. 4 kodeksu postępowania sądowego (4/1734), jeżeli istnieje ryzyko, że doręczenie pism sądowych drogą pocztową okaże się nieskuteczne, pisma może doręczyć pracownik sądowy doręczający pisma sądowe.

Zgodnie z art. 2 kodeksu postępowania sądowego (4/1734) sąd może – za zgodą danej strony postępowania – powierzyć tej stronie odpowiedzialność za doręczenie pism sądowych, jeżeli uzna, że istnieją ku temu uzasadnione przesłanki. W takich przypadkach sąd wyznaczy takiej stronie termin na doręczenie pism sądowych i na przekazanie sądowi potwierdzenia doręczenia. Zgodnie z art. 4 kodeksu postępowania sądowego (4/1734) w takiej sytuacji pisma sądowe doręcza pracownik sądowy doręczający pisma sądowe.

Zgodnie z art. 4 kodeksu postępowania sądowego (4/1734), jeżeli sąd powierzył danej stronie odpowiedzialność za doręczenie pism sądowych i jeżeli strona ta jest reprezentowana przez adwokata lub państwowego doradcę prawnego, pisma mogą zostać doręczone adresatowi osobiście przez tego adwokata lub doradcę. W takich przypadkach adresat podpisuje potwierdzenie odbioru pism sądowych. Tego sposobu doręczenia nie można stosować w sprawach karnych.

Na żądanie organu lub osoby fizycznej pisma inne niż pisma związane z postępowaniem sądowym zostaną doręczone przez pracownika sądowego doręczającego pisma sądowe.

6 Czy w postępowaniu cywilnym dozwolone jest elektroniczne doręczanie dokumentów (doręczanie dokumentów sądowych lub pozasądowych za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej, takich jak poczta elektroniczna, zabezpieczone aplikacje internetowe, faks, SMS itp.)? Jeśli tak, w odniesieniu do jakich rodzajów postępowań przewiduje się stosowanie tej metody? Czy istnieją ograniczenia w odniesieniu do dostępności lub dostępu do tej metody doręczania dokumentów w zależności od tego, kto jest adresatem (osoba wykonująca zawód prawniczy, osoba prawna, spółka lub inny podmiot gospodarczy, itp.)?

Zgodnie z art. 3b kodeksu postępowania sądowego (4/1734), jeżeli organem odpowiedzialnym za doręczenie pism sądowych jest sąd i jeżeli sprawa dotyczy wierzytelności o określonej wysokości, przywrócenia posiadania lub stanu poprzedniego bądź eksmisji, a powód stwierdzi, że nie uznaje danej sprawy za kwestię sporną, pisma mogą również zostać doręczone drogą telefoniczną. W przypadku doręczenia drogą telefoniczną należy dodatkowo upewnić się, że taka metoda doręczenia jest odpowiednia, biorąc pod uwagę zakres i charakter danego pisma sądowego, oraz że można z całą pewnością stwierdzić, iż adresat został należycie poinformowany o treści danego pisma i że zdaje sobie sprawę ze znaczenia faktu doręczenia tego pisma. Po doręczeniu pisma sądowego drogą telefoniczną pismo to musi zostać niezwłocznie wysłane drogą pocztową lub elektroniczną na adres wskazany przez adresata, chyba że jest to w oczywisty sposób bezzasadne ze szczególnych względów. W przypadku doręczenia pisma sądowego drogą telefoniczną również sporządza się dowód potwierdzający doręczenie dokumentu.

Zgodnie z art. 3 kodeksu postępowania sądowego (4/1734), jeżeli odpowiedzialność za doręczenie pism sądowych spoczywa na sądzie lub prokuratorze, pismo można doręczyć, przysyłając go odpowiedniej stronie jako pismo elektroniczne w formacie określonym przez adresata, o ile można założyć, że adresat zostanie poinformowany o doręczeniu tego pisma i odesłać potwierdzenie jego odbioru przed upływem wyznaczonego terminu.

7 Doręczenie „zastępcze”

7.1 Czy prawo tego państwa członkowskiego dopuszcza stosowanie innych metod doręczenia w przypadkach, w których doręczenie dokumentów adresatowi nie było możliwe (np. zawiadomienie przesłane na adres domowy, do komornika sądowego, drogą pocztową lub przez wywieszenie ogłoszenia)?

Zgodnie z art. 7 kodeksu postępowania sądowego (4/1734), jeżeli pracownik sądowy doręczający pisma sądowe podjął próbę doręczenia pism sądowych osobie, której miejsce zamieszkania znajduje się w Finlandii, lecz nie zastał tej osoby ani żadnej innej osoby uprawnionej do odbioru pism sądowych podlegających doręczeniu, i jeżeli można przyjąć na podstawie okoliczności, że dana osoba unika odebrania pism sądowych, pracownik sądowy doręczający pisma sądowe może je doręczyć dowolnemu członkowi tego samego gospodarstwa domowego, który ukończył 15. rok życia, lub – jeżeli adresat pism sądowych prowadzi działalność gospodarczą – dowolnej osobie fizycznej zatrudnionej przez adresata. Jeżeli nie uda się znaleźć żadnej z wymienionych powyżej osób, pisma sądowe można doręczyć, składając je w lokalnym komisariacie policji.

W przypadku zastosowania procedury, o której mowa w akapicie pierwszym, pracownik sądowy doręczający pisma sądowe musi przesłać adresatowi doręczanych pism sądowych stosowne zawiadomienie na jego adres. Pisma sądowe uznaje się za doręczone w momencie wysłania zawiadomienia, o którym mowa w akapicie drugim.

W postępowaniu karnym nie można doręczyć oskarżonemu wezwania do stawienia się przed sądem z zastosowaniem procedury przedstawionej w tym punkcie.

Zgodnie z art. 9 kodeksu postępowania sądowego (4/1734) w przypadku braku możliwości uzyskania informacji na temat miejsca pobytu adresata sąd jest zobowiązany doręczyć pismo sądowe przez ogłoszenie. W postępowaniu karnym nie można doręczyć oskarżonemu wezwania do stawienia się przed sądem przez ogłoszenie.

7.2 Jeżeli stosowane są inne metody, w którym momencie dokumenty uznaje za doręczone?

Zobacz odpowiedź na pytanie 7.1.

7.3 Jeżeli inna metoda doręczenia polega na złożeniu dokumentów w określonym miejscu (np. w urzędzie pocztowym), w jaki sposób informuje się adresata o tym, że dokumenty zostały złożone?

Zobacz odpowiedź na pytanie 7.1.

7.4 Jeżeli adresat odmawia przyjęcia doręczenia dokumentów, jakie są tego konsekwencje? Czy dokumenty uważa się za skutecznie doręczone, jeśli odmowa nie jest uzasadniona?

Jeżeli adresat nie odbierze doręczanych pism sądowych i potwierdzenia odbioru z urzędu pocztowego lub odmówi ich przyjęcia, korespondencję odsyła się nadawcy. W takim przypadku uznaje się, że pisma sądowe nie zostały doręczone (zob. na przykład orzeczenie Sądu Najwyższego (korkein oikeus) nr 50 z 1997 r.). Podobnie jeżeli pismo sądowe podlegające doręczeniu zostało wysłane bezpośrednio na adres, pod którym zamieszkuje dana osoba, uznaje się, że nie zostało ono doręczone adresatowi, jeżeli adresat nie odesłał do sądu podpisanego potwierdzenia odbioru.

Adresat może odmówić przyjęcia pism sądowych doręczonych przez pracownika sądowego doręczającego pisma sądowe wyłącznie w przypadku, gdy spełnione są określone warunki wymienione w ustawie. Adresat może odmówić przyjęcia doręczanych pism sądowych m.in. w przypadku, gdy pisma te nie zostały sporządzone w języku fińskim, szwedzkim lub w innym zrozumiałym dla niego języku. (Przykłady: ustawa o międzynarodowej pomocy prawnej w sprawach karnych (Laki kansainvälisestä oikeusavusta rikosasioissa) lub ustawa o międzynarodowej pomocy prawnej oraz uznawaniu i wykonywaniu orzeczeń w sprawach cywilnych i handlowych (Laki kansainvälisestä oikeusavusta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla)).

Jeżeli istnieje podstawa prawna odmowy przyjęcia pism sądowych, pracownik sądowy doręczający pisma sądowe zwróci te pisma. W takiej sytuacji przedstawi on pisemny dowód potwierdzający, że adresat odmówił przyjęcia pism sądowych podlegających doręczeniu, oraz wyjaśnienie podstaw odmowy.

8 Doręczenie drogą pocztową z zagranicy (art. 14 rozporządzenia dotyczącego doręczenia dokumentów)

8.1 Jeżeli poczta doręczy adresatowi w tym państwie członkowskim dokument wysłany z zagranicy w sytuacji, w której wymagane jest potwierdzenie odbioru (art. 14 rozporządzenia dotyczącego doręczenia dokumentów), czy dokument taki może zostać doręczony tylko adresatowi osobiście, czy też można go doręczyć, zgodnie z krajowymi przepisami dotyczącymi doręczenia drogą pocztową, także innej osobie pod tym samym adresem?

Jeżeli pisma sądowe zostały wysłane do Finlandii pocztą w celu ich doręczenia za potwierdzeniem odbioru, urząd pocztowy zatrzyma pisma i przekaże adresatowi awizo dotyczące przesyłki oczekującej na odebranie w urzędzie pocztowym. Pisma sądowe z urzędu pocztowego będą mogli odebrać wyłącznie adresat lub osoba upoważniona przez adresata. Jeżeli organ wnioskujący o doręczenie pism sądowych zażąda doręczenia pism sądowych do rąk własnych adresata, pisma są doręczane wyłącznie adresatowi.

8.2 W jaki sposób można dokonać, zgodnie z przepisami dotyczącymi doręczenia drogą pocztową w tym państwie członkowskim, doręczenia dokumentów z zagranicy na podstawie art. 14 rozporządzenia nr 1393/2007 dotyczącego doręczenia dokumentów, jeżeli pod adresem, pod który należało doręczyć dokumenty, nie zastano ani adresata, ani żadnej innej osoby uprawnionej do odebrania przesyłki (o ile doręczenie zastępcze jest możliwe na podstawie krajowych przepisów dotyczących doręczenia drogą pocztową – zob. powyżej)?

Jeżeli adresat nie odbierze pism sądowych z urzędu pocztowego, pisma odsyła się nadawcy.

W takich przypadkach nadawca może przesłać pisma sądowe wraz z wnioskiem o ich doręczenie sądowi rejonowemu (*käräjäoikeus*) właściwemu dla miejsca zamieszkania lub pobytu adresata. Po otrzymaniu wniosku pracownicy sądu rejonowego doręczający pisma sądowe podejmą próbę doręczenia pism sądowych do rąk własnych adresata.

8.3 Czy urzędy pocztowe przewidują określony termin na odebranie dokumentów przed ich odesłaniem jako niedoręczone? Jeśli tak, w jaki sposób adresat jest informowany o tym, że w urzędzie pocztowym jest do odebrania adresowana do niego przesyłka?

Urząd pocztowy przekazuje adresatowi awizo dotyczące przesyłki oczekującej na odebranie w urzędzie pocztowym. Awizo będzie również zawierało informacje o terminie, w jakim adresat musi odebrać pisma sądowe.

Urząd pocztowy będzie przechowywał pisma sądowe do końca tygodnia, w którym wpłynęły do niego te pisma, i przez dwa (2) kolejne pełne tygodnie kalendarzowe.

9 Czy przewiduje się pisemne potwierdzenie doręczenia dokumentu?

Pracownik sądowy doręczający pisma sądowe przedstawi dowód doręczenia pism sądowych. Dowód przedstawia się również w przypadku doręczenia pism sądowych pocztą.

10 Co się stanie, gdy z jakichkolwiek powodów adresat nie otrzyma dokumentu lub gdy doręczenie dokumentu nastąpi z naruszeniem przepisów prawa (np. dokument zostanie doręczony osobie trzeciej)? Czy pomimo to doręczenie dokumentu może być uznane za zgodne z prawem (np. czy naruszenie przepisów prawa może być usunięte), czy też musi nastąpić nowa próba doręczenia dokumentu?

Jeżeli pisma sądowe zostały doręczone w nieprawidłowy sposób, a dana osoba nie pojawiła się w sądzie lub nie przekazała wymaganej odpowiedzi pisemnej, konieczne jest powtórne doręczenie. Jeżeli jednak błąd ma charakter marginalny, ponowne doręczenie pism nie jest konieczne.

Jeżeli dana osoba uzna, że pisma sądowe zostały doręczone w nieprawidłowy sposób, sprawa zostanie odroczone, chyba że ponowne doręczenie pism nie będzie konieczne z uwagi na marginalny charakter błędu.

11 Czy muszę zapłacić za doręczenie dokumentu, a jeśli tak, to jaką kwotę?

Koszt doręczenia pism sądowych przez pracownika sądowego doręczającego pisma sądowe wynosi 60 EUR.

Ostatnia aktualizacja: 26/09/2017

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Doręczenie dokumentów - Szwecja

1 Co w praktyce oznacza prawniczy termin „doręczenie dokumentów”? Dlaczego do „doręczenia dokumentów” mają zastosowanie szczególne zasady?

„Doręczenie” oznacza w praktyce, że pismo sądowe zostało przesłane lub przekazane adresatowi oraz że istnieją dowody potwierdzające odebranie pisma sądowego przez tę osobę lub spełnienie wymogów przewidzianych w ustawie o doręczaniu pism sądowych (delgivningslagen). Jedną z przyczyn, dla których ustawodawca uregulował doręczenie pism sądowych, jest fakt, że sąd powinien móc uzyskać pewność, że pismo trafi do tej osoby, do której jest adresowane.

2 Jakie dokumenty wymagają doręczenia drogą formalną?

Pisma sądowe muszą zostać doręczone, jeżeli zostało to wyraźnie przewidziane w prawie lub jeżeli przepisy dotyczące powiadamiania stanowią, że pisma powinny zostać doręczone ze względu na ich cel. Pisma sądowe należy doręczać wyłącznie w przypadku, gdy jest to konieczne, i po należyтым uwzględnieniu okoliczności danej sprawy. Przykładem wyraźnego wskazania w prawie, że pisma sądowe mają zostać doręczone, jest konieczność doręczenia pozwanemu pisma wszczynającego postępowanie w sprawie cywilnej.

3 Kto odpowiada za doręczenie dokumentu?

Za doręczenie pism sądowych najczęściej odpowiada organ/sąd. W niektórych przypadkach organ/sąd może jednak zezwolić na doręczenie pism sądowych stronie, która wnosi o ich doręczenie (doręczenie przez stronę). Sąd udzieli stronie zezwolenia jedynie pod warunkiem, że takie doręczenie przez stronę nie jest niewłaściwe.

4 Ustalanie adresu

4.1 Czy zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1393/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. dotyczącym doręczania w państwach członkowskich dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych organ w danym państwie członkowskim, do którego zwrócono się z wnioskiem o doręczenie, z własnej inicjatywy próbuje ustalić miejsce pobytu adresata dokumentu, który ma zostać doręczony, jeżeli adresat nie zamieszkuje już pod adresem znanym organowi występującemu z wnioskiem?

Organ, do którego się zwrócono o doręczenie pism sądowych, ustala nowe dane adresowe adresata z urzędu, jeżeli adresat nie zamieszkuje już pod adresem wskazanym w wezwaniu.

4.2 Czy zagraniczne organy sądowe lub strony postępowania sądowego mają dostęp do rejestrów lub usług w tym państwie członkowskim umożliwiających ustalenie aktualnego adresu zamieszkania danej osoby? Jeśli tak, jakie rejestry lub usługi są dostępne i jakich procedur należy przestrzegać? Czy obowiązują w tym zakresie opłaty i jaka jest ich wysokość?

Każdy może się skontaktować ze szwedzkim Urzędem Podatkowym (Skatteverket), który prowadzi rejestr osób zamieszkujących w Szwecji wraz z ich adresami. Uzyskanie dostępu do tych informacji nie wymaga spełnienia żadnej specjalnej procedury formalnej. Można na przykład zadzwonić do Biura Obsługi Klienta szwedzkiego Urzędu Podatkowego (+46 8 564 851 60). Dodatkowe informacje można uzyskać na stronie internetowej Urzędu pod adresem <https://www.skatteverket.se/servicelankar/otherlanguages/popolsku.4.3a2a542410ab40a421c80007020.html>. Uzyskanie informacji z rejestru ludności nie wymaga uiszczenia żadnych opłat.

4.3 W jaki sposób organy w tym państwie członkowskim rozpatrują wnioski przesłane na mocy rozporządzenia Rady (WE) nr 1206/2001 z dnia 28 maja 2001 r. w sprawie współpracy między sądami państw członkowskich przy przeprowadzaniu dowodów w sprawach cywilnych lub handlowych, mające na celu ustalenie aktualnego adresu zamieszkania danej osoby?

Wydaje się wątpliwe, aby wyszukiwanie adresu do celów doręczenia pism sądowych mogło zostać potraktowane jako przeprowadzenie dowodu. Kwestię tę rozstrzyga jednak właściwy sąd; z dostępnych informacji wynika, że jak dotąd nie rozpatrzono żadnego wniosku tego rodzaju.

5 W jaki sposób dokument jest zwykle doręczany w praktyce? Czy istnieją alternatywne metody, które można wykorzystać w tym celu (inne niż doręczenie zastępcze, o którym mowa w pkt 6 poniżej)?

Najpowszechniejszą metodą doręczenia pisma sądowego jest jego przesłanie odpowiedniej osobie pocztą (**doręczenie standardowe**). Do listu dołącza się potwierdzenie odbioru, które adresat powinien podpisać i odesłać.

Do alternatywnych sposobów doręczenia (poza doręczeniem zastępczym) należą doręczenie drogą telefoniczną, doręczenie uproszczone i doręczenie przez pracownika sądowego doręczającego pisma sądowe.

Doręczenie drogą telefoniczną polega na odczytaniu treści doręczanego pisma sądowego w trakcie rozmowy telefonicznej z osobą, której pismo to ma zostać doręczone, a następnie wysłaniu pisma tej osobie. W przypadku doręczenia drogą telefoniczną potwierdzenie odbioru nie jest wymagane. Pismo sądowe uznaje się za doręczone po odczytaniu jego treści.

Doręczenie uproszczone polega na wysłaniu pisma sądowego na ostatni znany adres osoby, której należy doręczyć to pismo, a następnie na wysłaniu następnego dnia roboczego na ten sam adres zawiadomienia o wysłaniu pisma sądowego. W przypadku doręczenia uproszczonego potwierdzenie odbioru nie jest wymagane. Pismo sądowe uznaje się za doręczone po upływie dwóch tygodni od dnia jego wysłania, o ile zawiadomienie zostało wysłane we wskazany powyżej sposób. Doręczenie uproszczone można zastosować wyłącznie w przypadku, gdy osoba, której należy doręczyć pismo sądowe, została pouczona o możliwości zastosowania doręczenia uproszczonego w danej sprawie lub kwestii. W praktyce oznacza to na przykład, że pismo sądowe doręcza się stronie postępowania wraz z potwierdzeniem odbioru wyłącznie jeden raz.

Szczególna metoda doręczania pism sądowych osobom prawnym: w określonych warunkach osobom prawnym można doręczyć pismo sądowe, przesyłając je na adres siedziby danej spółki, a następnie wysyłając zawiadomienie na ten sam adres następnego dnia roboczego. Pismo sądowe uznaje się za doręczone po upływie dwóch tygodni od dnia jego wysłania, o ile zawiadomienie zostało wysłane we wskazany powyżej sposób.

Doręczenie przez pracownika sądowego doręczającego pisma sądowe polega na osobistym doręczeniu pism sądowych przez osobę należycie upoważnioną do dokonania takiego doręczenia, tj. przez pracownika sądowego doręczającego pisma sądowe lub przez pracownika szwedzkiej policji (Polismyndigheten), szwedzkiej prokuratury (Åklagarmyndigheten), sądu, szwedzkiej Służby Komorniczej (Kronofogdemyndigheten) lub upoważnionej kancelarii komorniczej.

6 Czy w postępowaniu cywilnym dozwolone jest elektroniczne doręczanie dokumentów (doręczanie dokumentów sądowych lub pozasądowych za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej, takich jak poczta elektroniczna, zabezpieczone aplikacje internetowe, faks, SMS itp.)? Jeśli tak, w odniesieniu do jakich rodzajów postępowań przewiduje się stosowanie tej metody? Czy istnieją ograniczenia w odniesieniu do dostępności lub dostępu do tej metody doręczania dokumentów w zależności od tego, kto jest adresatem (osoba wykonująca zawód prawniczy, osoba prawna, spółka lub inny podmiot gospodarczy, itp.)?

Doręczenie pism sądowych drogą elektroniczną jest możliwe wyłącznie w przypadku, gdy organy/sądy są zobowiązane doręczyć pismo sądowe danej osobie w drodze doręczenia zwykłego.

7 Doręczenie „zastępcze”

7.1 Czy prawo tego państwa członkowskiego dopuszcza stosowanie innych metod doręczenia w przypadkach, w których doręczenie dokumentów adresatowi nie było możliwe (np. zawiadomienie przesłane na adres domowy, do komornika sądowego, drogą pocztową lub przez wywieszenie ogłoszenia)?

W przypadku braku możliwości ustalenia adresu osoby, której należy doręczyć pisma sądowe, pisma te można doręczyć w jeden z wymienionych poniżej sposobów.

Doręczenie przez pracownika sądowego doręczającego pisma sądowe w drodze doręczenia „zastępczego”: pismo sądowe przekazuje się osobie innej niż osoba, której należy doręczyć to pismo. Osobą taką może być na przykład pełnoletni członek gospodarstwa domowego adresata lub jego pracodawca. Odbiorca zastępczy musi jednak zawsze wyrazić zgodę na przyjęcie pisma sądowego. Na adres adresata należy wysłać zawiadomienie o doręczeniu pisma sądowego zawierające również dane osoby odbierającej.

Doręczenie przez pracownika sądowego doręczającego pisma sądowe w drodze „przymocowania”: pismo sądowe pozostawia się w miejscu zamieszkania adresata, np. w jego skrzynce na listy, lub w odpowiednim miejscu w jego domu, na przykład na drzwiach.

Doręczenie przez ogłoszenie: ten sposób doręczenia polega na pozostawieniu pisma sądowego w siedzibie organu/sądu, który wydał zarządzenie o jego doręczeniu, przy jednoczesnym ogłoszeniu tego faktu oraz zasadniczej treści pisma sądowego w szwedzkim dzienniku urzędowym (Post- och Inrikes Tidningar) oraz – w uzasadnionych przypadkach – w prasie lokalnej. Pismo sądowe wysyła się również jednocześnie na ostatni znany adres osoby, której należy je doręczyć.

7.2 Jeżeli stosowane są inne metody, w którym momencie dokumenty uznaje za doręczone?

W przypadku doręczenia pisma sądowego przez pracownika sądowego doręczającego pisma sądowe w drodze doręczenia „zastępczego” pismo uznaje się za doręczone w momencie jego przekazania i przesłania zawiadomienia adresatowi.

W przypadku doręczenia pisma sądowego przez pracownika sądowego doręczającego pisma sądowe w drodze „przymocowania” pismo sądowe uznaje się za doręczone z chwilą jego pozostawienia w sposób opisany w pkt 7.1.

Pismo sądowe uznaje się za doręczone przez ogłoszenie po upływie dwóch tygodni od dnia wydania zarządzenia o doręczeniu pisma w ten sposób, pod warunkiem że w wyznaczonym terminie (10 dni) dokonano ogłoszenia oraz podjęto inne przewidziane środki.

7.3 Jeżeli inna metoda doręczenia polega na złożeniu dokumentów w określonym miejscu (np. w urzędzie pocztowym), w jaki sposób informuje się adresata o tym, że dokumenty zostały złożone?

Jeżeli pismo sądowe jest zbyt obszerne lub z innych względów nieodpowiednie, aby wysłać je lub pozostawić adresatowi, organ doręczający może podjąć decyzję o złożeniu tego pisma w swojej siedzibie lub w dowolnym wybranym przez siebie miejscu na określony czas. Adresat musi zostać powiadomiony o treści takiej decyzji.

7.4 Jeżeli adresat odmawia przyjęcia doręczenia dokumentów, jakie są tego konsekwencje? Czy dokumenty uważa się za skutecznie doręczone, jeśli odmowa nie jest uzasadniona?

Jeżeli adresat odmówi przyjęcia pisma sądowego doręczanego przez pracownika sądowego doręczającego pisma sądowe, pismo zostanie mimo to uznane za doręczone, o ile doręczający pozostawi je w miejscu doręczenia.

8 Doręczenie drogą pocztową z zagranicy (art. 14 rozporządzenia dotyczącego doręczania dokumentów)

8.1 Jeżeli poczta doręczy adresatowi w tym państwie członkowskim dokument wysłany z zagranicy w sytuacji, w której wymagane jest potwierdzenie odbioru (art. 14 rozporządzenia dotyczącego doręczania dokumentów), czy dokument taki może zostać doręczony tylko adresatowi osobiście, czy też można go doręczyć, zgodnie z krajowymi przepisami dotyczącymi doręczania drogą pocztową, także innej osobie pod tym samym adresem?

Pismo sądowe może zostać doręczone pocztą, o ile zostało wysłane przesyłką poleconą. Przesyłki tego rodzaju obsługują urząd pocztowy, centrum usług pocztowych dla osób prawnych oraz podmiot doręczający przesyłki na obszarach wiejskich; potwierdzenie odbioru przesyłki poleconej musi podpisać adresat pisma lub jego pełnomocnik; przy czym muszą oni również okazać swój dowód tożsamości. Strona zlecająca doręczenie pocztą może również określić, że akceptowane jest wyłącznie doręczenie do rąk własnych adresata.

8.2 W jaki sposób można dokonać, zgodnie z przepisami dotyczącymi doręczania drogą pocztową w tym państwie członkowskim, doręczenia dokumentów z zagranicy na podstawie art. 14 rozporządzenia nr 1393/2007 dotyczącego doręczania dokumentów, jeżeli pod adresem, pod który należało doręczyć dokumenty, nie zastano ani adresata, ani żadnej innej osoby uprawnionej do odebrania przesyłki (o ile doręczenie zastępcze jest możliwe na podstawie krajowych przepisów dotyczących doręczania drogą pocztową – zob. powyżej)?

Jeżeli próba doręczenia pism sądowych przesyłką poleconą nie powiedzie się, nie istnieją inne sposoby doręczenia pism sądowych drogą pocztową. W takim przypadku można rozważyć inne sposoby doręczenia, na przykład za pośrednictwem pracownika sądowego doręczającego pisma sądowe.

8.3 Czy urzędy pocztowe przewidują określony termin na odebranie dokumentów przed ich odesłaniem jako niedoręczone? Jeśli tak, w jaki sposób adresat jest informowany o tym, że w urzędzie pocztowym jest do odebrania adresowana do niego przesyłka?

Adresat pisma sądowego wysłanego przesyłką poleconą jest informowany o wysłaniu tego pisma za pomocą zawiadomienia wysłanego na jego adres, za pomocą wiadomości SMS lub za pomocą wiadomości e-mail. Przesyłkę zazwyczaj przechowuje się w miejscu, w którym została ona złożona, przez okres 14 dni od dnia jej przybycia.

9 Czy przewiduje się pisemne potwierdzenie doręczenia dokumentu?

Na dowód doręczenia pisma sądowego osoba, której doręczono to pismo, podpisuje potwierdzenie odbioru, a w przypadku doręczenia pisma drogą telefoniczną, w drodze doręczenia zastępczego lub w drodze „przymocowania” właściwy organ/sąd sporządza stosowny dokument.

10 Co się stanie, gdy z jakichkolwiek powodów adresat nie otrzyma dokumentu lub gdy doręczenie dokumentu nastąpi z naruszeniem przepisów prawa (np. dokument zostanie doręczony osobie trzeciej)? Czy pomimo to doręczenie dokumentu może być uznane za zgodne z prawem (np. czy naruszenie przepisów prawa może być usunięte), czy też musi nastąpić nowa próba doręczenia dokumentu?

Każdy może przedstawić dowód i wniesić o jego zbadanie przez sąd. Jeżeli można udowodnić, że osoba zapoznała się z treścią pisma sądowego, nie jest istotne, czy pismo to zostało prawidłowo doręczone. Dlatego też wystąpienie jakichkolwiek uchybień formalnych nie oznacza automatycznie, że pismo musi zostać ponownie doręczone; kluczowe znaczenie w tym kontekście ma ustalenie, czy pismo dotarło do osoby, do której było adresowane.

Jeżeli natomiast można wykazać, że adresat pisma sądowego nie otrzymał tego pisma lub że nie przestrzegano przepisów w zakresie doręczania pism sądowych, orzeczenie wydane w danej sprawie może zostać potencjalnie uchylone na mocy tzw. nadzwyczajnego środka zaskarżenia.

11 Czy muszę zapłacić za doręczenie dokumentu, a jeśli tak, to jaką kwotę?

Jeżeli organ państwowy jest odpowiedzialny za doręczenie pism sądowych, koszt ich doręczenia pokrywa skarb państwa. Oznacza to na przykład, że powód w postępowaniu cywilnym nie ma obowiązku zwrotu kosztów doręczenia pozwanemu pismą wszczynającego postępowanie.

Jeżeli osoba fizyczna lub strona wnosi o doręczenie pisma jakiejś osobie, koszty doręczenia ponosi samodzielnie. Na przykład koszt doręczenia pisma sądowego przez pracownika szwedzkiej policji wynosi 1 000 SEK.

Ostatnia aktualizacja: 10/01/2017

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.